

ခ ဦးရွှေအုံး

ကိုယ်တိုင်ရေး ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ

နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများ

ဖတ်ရှုလေ့လာရန်

(ကန့်သတ်)
ဖြန့်ချိရန်မဟုတ်

ဦးရွှေအုံး

ကိုယ်တိုင်ရေး ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ

နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများ
ဖတ်ရှုလေ့လာရန်

မာတိကာ

အပိုင်း ၁ မွေးရပ်မြေ

- (က) စကားချိုး ----- ၈
- (ခ) မွေးဇာတိညောင်ရွှေနယ်၏ နောက်ခံအခြေအနေ ----- ၉
- (ဂ) မျိုးရိုးဇာတိနှင့်ဆွေမျိုးတစ်စု ----- ၁၀

အပိုင်း ၂ ပညာရေးခရီး

- (က) ပညာရေး (၁၉၃၆-၄၆) ထိ ----- ၁၂
- (ခ) ပညာရေးနှင့်ဝန်ထမ်းရေးတာဝန် ----- ၁၃

အပိုင်း ၃ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု

- (က) ပထမပင်လုံ အကြိုကာလ ----- ၁၆
- (ခ) ပထမပင်လုံညီလာခံ ----- ၁၇
- (ဂ) ပထမပင်လုံညီလာခံနှင့်ရှမ်းပြည်လူငယ်များ ----- ၁၉
- (ဃ) စာရေးသူနှင့်ပထမပင်လုံညီလာခံ ----- ၂၀
- (င) ရှမ်းပြည်လူငယ်အစည်းအရုံး ----- ၂၁

အပိုင်း ၄ ဒုတိယပင်လုံညီလာခံ

- (က) ဒုတိယပင်လုံညီလာခံမတိုင်မီ ----- ၂၃
- (ခ) ပင်လုံညီလာခံတွင် ဦးတင်နှင့် ရပလ တို့၏အခန်းကဏ္ဍ ----- ၂၆

(၁) ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ကြေညာစာတမ်း အမှတ်၄ ----- ၂၈

(၂) ရပလ၏ တောင်ကြီးမြို့လူထုအစည်းအဝေးကြီး----- ၃၃

(ဂ) ပင်လုံအစည်းအဝေးသို့ဖိတ်ကြားထားသူများ----- ၃၃

(၁) ညီလာခံသို့အမှန်တက်ရောက်လာကြသူများ----- ၃၅

(၂) မဖိတ်ခေါ်သော်လည်း မိမိ၏အသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် တက်ရောက်လာကြသူများ ---- ၃၅

(၃) ကရင်နီနှင့်ကရင်ဒေသမှ တက်ရောက်လာကြသူများ----- ၃၅

(၄) ရခိုင်နှင့်မွန်ဒေသမှ ကိုယ်စားလှယ်များ----- ၃၆

(ဃ) ညီလာခံ ပဏာမအစည်းအဝေးများနှင့် လှုပ်တစ်ပြက်အပြောင်းအလဲအဖြစ်အပျက်များ ၃၆

(င) ပင်လုံညီလာခံတွင် ရပလ ၏အခန်းကဏ္ဍ (တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး) ----- ၃၈

(စ) ပင်လုံအကြံဆွေးနွေးပွဲများ ----- ၃၉

(ဆ) (ပင်လုံညီလာခံ) နှင့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ကဏ္ဍ ----- ၄၄

(၁) ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းကိုယ်စားလှယ်များ စတင်ဆွေးနွေးခြင်း ----- ၄၄

(၂) ရပလ၏ ဆန္ဒပြလူထုကြီးရောက်လာပြီ----- ၄၆

(၃) တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း----- ၄၇

(ဇ) ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း ----- ၄၈

(ဈ) ပင်လုံစာချုပ်အတွက် စာဖြင့်ရေးသားမထားသောသဘောတူညီချက် ----- ၅၀

(၁) စာဖြင့်ရေးသားမထားသော ပင်လုံသဘောတူညီချက်ဆိုရာ၌ ----- ၅၁

(၂) ဈေးဝယ်ရာတွင် အဆစ်အဖြစ်ပါခဲ့ကြရသူများသာဖြစ်ခြင်း----- ၅၄

(ည) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လန်ဒန်ခရီးစဉ်နှင့် အိန္ဒိယပြည်ခရီးတစ်ထောက် ----- ၅၄

(ဋ) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လူ့ဘယ်ကရမလဲ၊ ငွေဘယ်ကရမလဲ ----- ၅၅

အပိုင်း ၅
ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲခြင်း

(က) ဖဆပလ အကွဲ ပြည်နယ်များသို့ဂယက်ရိုက်ခြင်း ----- ၅၇

(ခ) တပ်မတော်ကအာဏာသိမ်းခြင်း----- ၅၈

(ဂ) အနာဂတ်တွင်မြင်ရဦးမည့် စစ်တပ်နိုင်ငံတော် ----- ၅၉

(ဃ) ၁၉၇၄ ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေအပေါ်စာရေးသူ ရှမ်းအမျိုးသားတစ်ဦးအနေဖြင့်အမြင် -- ၅၉

(င) ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပခြင်း----- ၆၂

အပိုင်း (၆)
၁၉၈၈ အရေးတော်ပုံနှောင်းပိုင်း

(က) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် NLD နှင့် ရတဒဖ တို့၏ဆက်ဆံရေး----- ၆၅

(ခ) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် U.NLD နှင့် ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ရတဒ ဖ တို့၏ဆက်ဆံရေး ၆၈

(၁) ရှမ်းပြည်လူမျိုးပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ပေါင်းချုပ် ဖွဲ့စည်းရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ခြင်း----- ၆၈

- (၂) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် U.NLD ဖွဲ့စည်းခြင်း-- ၆၈
- (၃) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ဒီမိုကရေစီရေးနှင့်တန်းတူရေးသဘောထား ၆၉
- (ဂ) NLD နှင့် UNLD တို့ ဒုတိယအကြိမ်မဟာမိတ်ဖြစ်ပြန်ခြင်း----- ၇၀

အပိုင်း ၇

ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကဏ္ဍနှင့်တပ်မတော်၏ဖြိုခွင်းမှု

- (က) “ရှမ်းပြည်ပညာရှင်များအတိုင်ပင်ခံကောင်စီ” ----- ၇၃
- (ခ) ရုံးတင်အပြစ်ပေးခံကြရခြင်း----- ၇၅
- (ဂ) ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့နှင့်အဖမ်းအဆီးဖြစ်ရပ်မှန် ----- ၇၇
- (ဃ) ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များ၏မျှော်မှန်းချက်နှင့်လက်တွေ့အခြေအနေ ----- ၇၉
- (င) ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်သို့ ----- ၈၀
- (စ) ဘာသာရေးခံယူချက် ----- ၈၁
- (ဆ) စာရေးသူ၏ဖြောင့်ဆိုဝန်ခံ အသိပေးမေတ္တာရပ်ခံချက်များ----- ၈၂
- (ဇ) နေပြည်တော်ခေါ်ကြွတ်ပြေးသို့ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခွင့်အတွက် သွားရောက်ခဲ့ခြင်း----- ၈၃
- (ဈ) ရှမ်းပြည်ထောင်ပိုင်းခရီးစဉ် ----- ၈၃

အပိုင်း ၈

ကိုယ်ရေးအကျဉ်းနှင့်စာတမ်းများ

- (က) ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း----- ၈၅
- (ခ) ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက်စာတမ်း ----- ၉၀
- (ဂ) ကိုသာယာ၏ သတင်းစာပါ ဆောင်းပါးကို တုန့်ပြန်ခြင်း----- ၉၅
- (ဃ) နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများလွတ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့သဘောထား။ ---- ၁၀၀
- (င) တူမောင်ညိုနှင့်ပေးစာများ----- ၁၀၂

အပိုင်း (၁) မွေးရပ်မြေ

၂၆-၁၂-၀၅ နေ့ ၁၃း၀၀ နာရီစတင်ရေးသည်။

(က) စကားချိုး။

လူတိုင်းတွင်မွေးဖွားချိန်မှစ၍ ကွယ်လွန်ချိန်အထိ အဖြစ်အပျက်များမှာ မိမိ၏ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ (Biograp-y)ပင်ဖြစ်သည်။ လူတိုင်းသည်မိမိ၏ ဘဝ အခြေအနေ မည်သည့်အဆင့် ရောက်နေသည် ဖြစ်စေ၊ သမတဖြစ်စေ၊ သူတောင်းစားပင် ဖြစ်စေ) မိမိ၏ ကိုယ်ရေး အဖြစ်အပျက်၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် မိမိအတွက် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ ဤသတ္တလောကကြီး ထဲတွင်မိမိအတွက် အရေးအကြီးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိမိသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစကြာဝဠာကြီး၏ ဗဟိုချက်မသည်လည်း မိမိပင်ဖြစ်၏။ ဘာသာရေး အရဆိုလျှင် “အတ္တ”ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအတ္တစိတ် လွန်ကဲလျှင် အပြစ်ဖြစ်တတ်၏။ အတ္တစိတ် လုံးဝမရှိလျှင် လူဖြစ်ရကျိုးရှုံးပေမည်။ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းသော “အတ္တ” စိတ်ကိုသာ မွေးမြူရပေမည်။

ထိုကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် မိမိအတွက် အရေးကြီးသလို မိမိနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ် ပတ်သက်နေသူများ၊ မိမိ၏ ဆွေမျိုးသားချင်း မိတ်သဟာများ၊ အပေါင်းအသင်းများ၊ မိမိ၏သားစဉ် မြေးဆက်များအတွက်လည်း အရေးကြီးပေမည်။ မိမိ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဆိုရာ၌ လက်ရှိအခြေအနေ အဖြစ် အပျက်များကိုသိရုံသာမက၊ မိမိဘယ်က ဆင်းသက် ပေါက်ဖွားလာသည်ဆိုသည့် “အရင်းအမြစ်”

(Root) ကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ သိသင့်ပါသည်။ ထိုကြောင့်မိမိ၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိသည် မိမိ၏ သားစဉ်မြေးဆက်များအတွက် မိမိတို့၏ အရင်းအမြစ်ကို သိရှိနိုင်ရေးအတွက် တန်ဖိုးကြီးလှ ပါမည်။ လူတိုင်းသည်မိမိဘယ်ကို သွားလိုသည်ကို စိတ်ဝင်စားသလို၊ မိမိဘယ်က လာခဲ့သည်ကိုလည်း သိသင့်သလောက် သိထားသင့်ပါသည်။ ဤမျှဆိုလျှင် လူတိုင်း၏ “ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ”၏ အရေးပါပုံကို သိလောက်ပါပြီ။

အထက်ပါ ယုံကြည်ချက်များအရ ကျွန်တော်၏ “ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ” ကို မိမိကိုယ်တိုင်ရေးသား ခဲ့ပါသည်။ ကိုယ်တိုင်ရေးသော ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်သောကြောင့် (Autobiograpy) ဟုပင် ခေါ်ကြ၏။ နိုင်ငံကြီးများတွင် ဤသို့ကိုယ်တိုင်ရေး ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိမျိုးရေး လေ့ရှိတတ်ကြပါသည်။ မြန်မာပြည်၌လည်း အနည်းငယ်ရှိခဲ့ဖူးပါ၏။ သို့သော် နည်းပါးလှပါသည်။

ထိုသို့ကိုယ်တိုင် ရေးရခြင်းအကြောင်းမှာ ကိုယ့် အကြောင်းကို ကိုယ်သာအသိဆုံးဖြစ်၍ အမှန်နှင့်အနီးစပ် ဆုံးရေးနိုင်ခွင့် ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ရေးသားရာ၌ မိမိအကြောင်း အဆိုးအကောင်းကို အမှန်နှင့် အနီးကပ် ဆုံးဖြစ်အောင် ရေးသားပါမည်။ မှန်ပင်မှန်သော်လည်း အခြားသူအတွက် အကျိုးမရှိသော သို့မဟုတ် အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်၏

ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကို ထိခိုက်မည့် ကိစ္စမျိုးကိုကား ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါမည်။ ကိုယ်တိုင်ရေးသော ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်သောကြောင့် ကြွားဝါလိုသည်။ မဏ္ဍပ်တိုင် တက်လိုသည်ဟူသော ဝေဖန်ချက်မျိုးကိုလည်း ရှောင်ကွင်း၍ ရနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ရှုမြင်သုံးသပ် ကြရန်သာဖြစ်ပါသည်။

(၁) မွေးဇာတိညောင်ရွှေနယ်၏ နောက်ခံ အခြေအနေ။

ကျွန်တော်၏ဇာတိမှာ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ညောင်ရွှေမြို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ရှမ်းပြည်- မြန်မာပြည် ဟုသာခေါ်ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ စ၍သာ မြန်မာပြည်ထောင်စုအတွင်း “ရှမ်းပြည်နယ်” ဟု စတင်သုံးစွဲလာခြင်း ဖြစ်၏။ ရှမ်းပြည်သည် နယ်မြေကျယ်ဝန်းသဖြင့် တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်းဟူ၍နှစ်ပိုင်း ခွဲခြားထားရပါသည်။ ရှမ်းပြည်ဟု စတင်ဖြစ်ပေါ်လာချိန်က ရှမ်းစော်ဘွားနယ် (၉) နယ်ထက် မပိုပါ။ သို့သော်နောက်ပိုင်းတွင် နယ်ကြီး များထဲသို့ အချို့နယ်ငယ်များကို သွတ်သွင်းခြင်း၊ အချို့နယ်ငယ်များကို ခွဲထုတ်ခဲ့ခြင်း၊ မူလကစော်ဘွား နယ်များသာရှိခဲ့ရာမှ မြန်မာဘုရင်များ ခေတ်တွင် မြို့စား၊ ရွှေခွန်မှူး၊ ငွေခွန်မှူး စသောရာထူးများ တီထွင်၍ နယ်ငယ်ကလေးများ ဖန်တီးပေးခဲ့ပြီး၊ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရကလည်း ဆက်လက် အသိအမှတ် ပြုခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် အရေအတွက် ပြောင်းလဲလာခဲ့ရာ၊ ကျွန်တော်မွေးဖွားသည့် အချိန် လောက်တွင်-၃၂-နယ်ခန့် ဖြစ်နေပါပြီ။ ထိုအထဲတွင် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် စော်ဘွားနယ် -၆-နယ်။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင် စော်ဘွားနယ်-၁၀-နယ်။ မြို့စားနယ်-၁၂- နယ်နှင့် ငွေခွန်မှူးနယ် -၄-နယ်ရှိလာပါသည်။ ရွှေခွန်မှူးနယ် မရှိတော့ပါ။

သမိုင်းကြောင်းအရ ဆိုပါလျှင်၊ ရှေးပဝေသဏီက ရှမ်း-၉-ပြည်ထောင်ဟူ၍ စတင်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှာ (၁) ကောသမ္ဘိ (ခေါ်) ညောင်ရွှေ၊ (၂) မိုးနဲ၊ (၃) သီပေါ၊ (၄) သိန္နီ၊ (၅) မိုင်းပဲ(မိုးမြို)၊ (၆) မိုးမိတ်၊

(၇) မိုးကောင်း၊ (၈) မိုးညှင်း၊ (၉)ကလေးဟူ၍ ဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ အင်္ဂလိပ် လက်အောက် ကျရောက်ပြီး မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ ကလေးတို့သည် မြန်မာပြည်ထဲ သွတ်သွင်းခဲ့ပြီး၊ ပြည်ထောင်စုခေတ်တွင် မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်းတို့သည် ကချင်ပြည်နယ်ထဲ ရောက်ကုန်ကြခြင်းဖြစ်၏။ ကောသမ္ဘိ(ခေါ်)ညောင်ရွှေ အပါအဝင် ရှမ်းမြို့ကြီး များသည် ပုဂံမြို့ထက် မြို့တည်နှစ် စောသည်ဟု တွေ့ရပါသည်။

ညောင်ရွှေနယ်သည် သမိုင်းကြောင်းအရ ရှမ်းပြည်တွင် ရှေးအကျဆုံးနယ်တစ်နယ်ဖြစ်ပြီး၊ နယ်အကျယ်အဝန်း၊ လူဦးရေ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့တွင် ထိပ်တန်းက ဖြစ်၏။ မြန်မာမင်းများလက်ထက် တော်ဝင် အမိန့်ပြန်တမ်းအရ ထိုစဉ်က ညောင်ရွှေနယ်၏ အကျယ်အဝန်းမှာ “အရှေ့ကိုလားသော် ပွန်ချောင်း ကောက်ကောက်စင်းစင်း မိုးနဲ နယ်မြေနှင့်အစပ်၊ တောင်ကို လားသော် တောင်ငူ၊ ရွှေကျင်၊ မုတ္တမနယ် နှင့်အစပ်၊ အနောက်ကိုလားသော် စမုံကောက်ကောက် စင်စင်းသလ္လာဝတီမြစ်ငယ် အခြားသီပေါ၊ မိုးမိတ်နယ်မြေ နှင့် အစပ်၊ အရှေ့မြောက်ကိုသိန္နီ၊ မိုးနဲနယ်မြေများနှင့် အစပ်” အထိ ကျယ်ဝန်းကြောင်း မှတ်သားရပေသည်။ ထိုသို့ နယ်မြေကျယ်ဝန်းလှသော်လည်း အချို့ကျလူဦး ရေမှာ နည်းပါးပါသည်။ နောင်တဖြည်းဖြည်းနှင့် ရပ်စောက်ကဲ့သို့သော စော်ဘွားနယ်ကြီး၊ ယခု မြေလတ် ခေါ်မြို့စား၊ ငွေခွန်မှူးနယ်မြေများ၊ လွယ်လုံ (ပင်လောင်း)ဟိုပုံး၊ နမ့်ခတ်၊ နောင်မွန်၊ ဆီဆိုင်၊ ဘန်းယဉ်၊ စံကာ၊ စကွယ် စသော မြို့စားနယ်များ ခွဲထွက်တည်ထောင်ကြသဖြင့် နယ်နိမိတ် ကျဉ်း၍လာသည်။ သို့သော် နောက်ဆုံး လက်ကျန် နယ်နိမိတ်သည်ပင်လျှင်၊ လက်ရှိရှမ်းပြည်၌ အကျယ်ဆုံးသော နယ်များထဲတွင် နယ်တစ်နယ်အဖြစ် ပါဝင်နေပေသေးသည်။

ညောင်ရွှေနယ်သည် မူလတည်ထောင်ချိန်တွင် ရှမ်းအမျိုးသားများချည်းသာ နေထိုင်ပါသည်။ ပုဂံပြည် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက် သုဝဏ္ဏဘုမ္မိသထုံပြည်ကို ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်၍ မွန်ဘုရင်မနုဟာကို ဖမ်းဆီး

ခေါ်ဆောင်သွားသည့် အချိန်တွင် မွန်လူမျိုးများနှင့်အတူ ရောနှော နေထိုင်ကြသော ပအိုဝ်းလူမျိုးအများသည် မြန်မာစစ်သားများ၏ နှိပ်စက်သည့်ဒဏ်ကို မခံနိုင်ကြ သဖြင့် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရင်း ညောင်ရွှေ နယ်ဘက်သို့ဝင်ရောက် ခိုလှုံလာကြသည်။ ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာ အရပ်သည်နောင်အခါ ဆီဆိုင် (သထုံ)၊ ဘန်းယဉ်၊ နောင်မွန် စသောနယ်များအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာကြပြီး၊ ကျန်ပအိုဝ်း အမျိုးသားတို့မှာ လက်ရှိ ညောင်ရွှေနယ်ထဲတွင် နေထိုင်ကြသည်။

ယခုတနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း ထားဝယ်အရပ်၌ နေထိုင်သူများတစ်ချိန်က ယိုးဒယားရှမ်းများနှင့် တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားကြရာ၊ ထားဝယ်သားများဖြစ်ကြသော ငထောင်နှင့် ငနောင် နှစ်ယောက်သည် စစ်ဘေးကို ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ရင်း ညောင်ရွှေသို့ ရောက်ရှိလာ ကြသည်။ ညောင်ရွှေနယ်ရှိ အင်းလေးကန် အရပ်သည် ရေမြေတောတောင် အနေအထား၊ ရာသီဥတုကစ၍ ၎င်းတို့နေထိုင်သော ထားဝယ်ဒေသနှင့် အစစအရာရာ တူညီလှသဖြင့် အမြဲတမ်း အခြေချ နေထိုင်လိုသောကြောင့် ထိုစဉ်က ညောင်ရွှေ ဇော်ဘွားထံ ခွင့်တောင်းပြီး ထားဝယ်မိသားစု (၁၇) အိမ်ထောင်ကို ပြန်လည်ခေါ်ယူ၍ အင်းလေးဒေသ၌ အခြေစိုက် နေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် နောင်အခါ အင်းသားလူမျိုးများ ဖြစ်လာကြသည်။ ၎င်းတို့နှင့် အတူပန်းပု၊ ပန်းဘဲ၊ ပန်းရံ၊ လက်သမားစသော လက်မှုပညာများ၊ စိုက်ပျိုးရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ ပါလာကြရာ အင်းလေးကန်၏ မူလက ကောင်းမွန်ပြီးသော မြေခံရေခံနှင့် ပေါင်းစပ်ပြီး ၎င်းအင်းသားများသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ လက်မှုပညာ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေးတို့တွင် ထိပ်တန်းသို့ ရောက်ရှိလာကြပြီး၊ ညောင်ရွှေနယ်ရှိ ရှိရင်းစွဲ ရှမ်းအမျိုးသားများ အပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးလာကြသည်။ အပြန်အလှန် အိမ်ထောင်ပြုကြခြင်း၊ သွေးနှောခြင်းတို့ ဖြင့်လည်း အင်းသားလူမျိုးများ လူဦးရေ တိုးပွားလာကြ၏။ ညောင်ရွှေနယ်သည် မြန်မာပြည်နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း ဆက်စပ်လျက် ရှိပြီး ကူးလူးဆက်ဆံမှုများ ပြား၏။

မြန်မာများနှင့် ဆက်ဆံမှု သွေးနှောမှုအများရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ညောင်ရွှေနယ်သားများသည် အင်းသားနှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့၏စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကိုခံရသည်။ သို့ဖြင့်ညောင်ရွှေနယ်သားများသည် မူလကရှမ်းနှင့်မြန်မာစကားနှစ်မျိုးစလုံး ပြောတတ်ကြသော် လည်း ကာလရွေ့လျော့ လာသောအခါ ရှမ်းစကား လုံးဝ မပြောတော့သည့်အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ညောင်ရွှေနယ်သားများသည် ရှမ်းယဉ်ကျေးမှု အရှိန်အဝါပျောက်ပြီး မြန်မာယဉ်ကျေးမှု၏ လွှမ်းမိုးခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။

(ဂ) မျိုးရိုးဇာတိနှင့်သွေးမျိုးတစ်စု။

ညောင်ရွှေမြို့၊ နန်းပန်ရပ်(ယခင်အခေါ်တောင် ရပ်) တွင် အဖဦးဟန် အမိဒေါ်တုတ်တို့မှ ဖွားမြင်သော သား-၃-ယောက် အနက် ကျွန်တော်သည် အကြီးဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ရန်ကုန်တိုင်း၊ တောင်ဥက္ကလာမြို့နယ်၊ ၁၄/၁ ရပ်ကွက်၊ ၄-လမ်း၊ အမှတ်-၃၆/၁-တွင် နေထိုင် လျက်ရှိသော ဦးစိုးမြ (အငြိမ်းစား-ဒု-ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ကုန်သွယ်ရေး-၁၄-) သည် သားအလတ်ဖြစ်၍၊ ယခုအခါ တောင်ကြီးမြို့၊ ရေအေးကွင်းရပ်နေ ဒေါက်တာအောင်မြင့် (ကလေး အထူးကု ဆရာဝန်၊ အငြိမ်းစားဆေးရုံ အုပ်ကြီး၊ မိခင်နှင့် ကလေးဆေးရုံ၊ တောင်ကြီးမြို့) သည် အငယ်ဆုံးသား ဖြစ်ပါသည်။

ထိုထက်ပို၍ အရင်းအမြစ်ကို လိုက်ရပါလျှင်၊ ညောင်ရွှေမြို့ ကန်သာရပ်တွင် နေထိုင်ခဲ့သော ရှမ်းအမျိုးသား ဦးလွယ် (ညောင်ရွှေဈေးထဲတွင် ငါးထမင်းနယ် ရောင်းသည်) နှင့် ဇနီးဖြစ်သူ ရှမ်းအမျိုးသမီး ဒေါ်နန်းဥတွင် သားသမီး-၃-ယောက် ထွန်းကားခဲ့ရာ (၁)ဒေါ်ရင်၊ (၂)ဦးဟန် (စာရေးသူတို့၏ ဖခင်)၊ (၃)ဦးမောင်ဟူ၍ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်ဖြစ်၏။ ညောင်ရွှေမြို့တောင်ရပ်တွင် ရှမ်းအမျိုးသား ဖြစ်သော ဦးဖိုး(ပန်းတိမ်ဆရာ) နှင့်ဇနီးဖြစ်သူ ရှမ်းအမျိုးသမီးတို့ အိမ်ထောင်ကျကြပါသည်။ ၎င်းပထမဇနီးမှာ စာရေးသူ မမွေးဖွားမီကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး ယခုအတ္ထုပ္ပတ္တိ

ရေးသည့် အချိန်တွင် ၎င်း၏အမည်ကို သိရှိမှတ်မိသူ မရှိတော့၍ ယခုမဖော်ပြနိုင်သည်ကို ဝမ်းနည်းပါ၏။ ဦးဖိုးနှင့် ပထမဇနီးတို့တွင် (၁) ဒေါ်တုတ်နှင့် (၂) ငယ်စဉ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သော သားကလေး တစ်ယောက် ထွန်းကားခဲ့သည်။ ဦးဖိုးသည် ပထမဇနီး ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဒေါ်ဆားဟု ခေါ်သော အင်း အမျိုးသမီးနှင့် အိမ်ထောင်ဆက်ပါသည်။ ၎င်း အိမ်ထောင်နှင့် သားသမီးထွန်းကားခြင်း မရှိပါ။

ဦးဟန်သည်ဒေါ်တုတ်နှင့် အိမ်ထောင်ပြုသည်ကို အစ်မဖြစ်သူဒေါ်ရင်က သဘောမတူသဖြင့် အခေါ် အပြောမရှိဘဲ အဆက်ပြတ်ခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ကျွန်တော် ကျောင်းသားအရွယ်သို့ ရောက်ချိန်တွင် အဖေ၏ စေခိုင်းချက်အရ ၎င်းကြီးဒေါ် နေထိုင်ရာ သာစဉ်ရပ်နေအိမ်သို့ အခါကြီးရက်ကြီးများတွင် သွားရောက် ကန်တော့ခဲ့သည်ကို မှတ်မိနေပါသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် အဆက်အသွယ်ပြတ်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ ကွယ်လွန်ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကိုသာ သိရပါ၏။

ညောင်ရွှေမြို့တွင်နေထိုင်သော်လည်း ကျွန်တော် အမည်မမှတ်မိတော့သော မိဘနှစ်ပါးမှ (၁) မစိန်း (ယခု အခါကွယ်လွန်ပြီး)၊ (၂) မရွှေမျှင် (ယခုကွယ်လွန်ပြီး)၊ (၃) မညိမ်း လှ (ယခုအခါကွယ်လွန်ပြီး) ဟူသောညီအစ်မ -၃-ယောက် ဖွားမြင်ပါသည်။ ကျွန်တော်၏ဦးလေးဖြစ်သော ဦးမောင်သည် ဒေါ်ရွှေမျှင်နှင့် အကြောင်းဆက်ရာ (၁) ဦးကျော်ဇံ (ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့၊ သင်္ဃန်းကျွန်း မြို့နယ်နေ၊ အငြိမ်းစား ကုန်သွယ်ရေးဝန်ထမ်းနှင့် (၂) ကိုထွန်းငွေ (ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ထမ်းဟောင်း၊ လျှင်ကော်မြို့တွင် နေထိုင်၍ ယခုကွယ်လွန်ပြီး) တို့ကို မွေးဖွားခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော့်ဘက်မှ မျိုးရိုးကို တစ်ခန်းရပ်ပြီး ကျွန်တော့်ဇနီးဘက်သို့ လှည့်ပါဦးမည်။ ဗန်းမော်မြို့တွင် ဦးခင်နှင့်ဒေါ်မြလေးခေါ် ဇနီးမောင်နှံရှိကြပါသည်။ နှစ်ဦးစလုံး မြန်မာများ ဖြစ်ကြသည်ဟု မှတ်ရပါသည်။ ၎င်းဇနီး မောင်နှံမှ (၁) မောင်အောင်ဘ၊ (၂) မနှင်းမြိုင် (၃) မနှင်းကြိုင်ဟူ၍ မောင်နှစ်မ ၃ ယောက် ဖွားမြင်၏။ မောင်အောင်ဘသည် လူငယ်ဘဝကပင်

ရှမ်းပြည်တောင်ကြီးမြို့သို့ ရောက်ရှိလာပြီး အစိုးရ ရုံးတွင် စာရေးအလုပ်ဖြင့် အမှုထမ်းပါသည်။

ညောင်ရွှေမြို့တွင်ဦးချစ်၊ ဒေါ်ရှင်းခေါ် ဇနီး မောင်နှံ နှစ်ယောက်ရှိ၏။ ဦးချစ်သည်မန္တလေးဇာတိ မြန်မာ လူမျိုးဖြစ်ပြီး နောင်ညောင်ရွှေစော်ဘွားဖြစ်လာမည့် ဆာစောမောင်နှင့်အတူ မန္တလေးမှညောင်ရွှေသို့လိုက်ပါ၍ စာရေးအဖြစ် အမှုထမ်းနေသူဖြစ်၏။ ဒေါ်ရှင်းမှာ ရမည်းသင်းဇာတိ မြန်မာအမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး ညောင်ရွှေတွင် လာရောက်နေထိုင်သူ ဖြစ်၏။ ဦးချစ်နှင့် ဒေါ်ရှင်းတို့တွင် (၁) မအေးခင် (၂) မအေးရီ (၃) မောင်အောင်ဘ (၄) မောင်တင်လှဟူ၍ သားသမီး - ၄ - ဦး ထွန်းကားပါသည်။ မအေးခင်သည် တောင်ကြီးမြို့တွင် သားဖွားဆရာမ သင်တန်းတက် နေစဉ် ဝန်ထောက်ရုံးမှ စာရေးဖြစ်သူ မောင်အောင်ဘနှင့် အိမ်ထောင်ပြုပါသည်။ ဤဆိုပါဦးအောင်ဘနှင့် ဒေါ်အေး ခင်ဇနီးမောင်နှံမှ သမီး - ၃ - ယောက် ဖွားမြင်ခဲ့ရာ၊ ၎င်းတို့မှာ (၁) ဒေါ်တင်နီ (ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိ ပိုင်ရှင်၏ ဇနီးဖြစ်လာသူ) (၂) အမော်နွေး (အပျိုဖြန်း အရွယ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့၏။) (၃) မတည်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ဇနီးမောင်နှံ လျှင်မေ့တွင် နေကြစဉ်က မောင်အောင်ညွန့်ခေါ် သားတစ်ယောက်ကိုလည်း မွေးစားခဲ့ လေသည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် ဦးရွှေအုံးနှင့် ဒေါ်တင်နီတို့သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ - ၂၀ - ရက်နေ့တွင် ကလေးမြို့၌ လက်ထပ်ခဲ့ကြပြီး၊ ရက်ပိုင်းအတွင်း ဖျာပုံမြို့သို့ ခရိုင်ထောက်ပံ့ရေးအရာရှိအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်းသည်။ ဖျာပုံမြို့တွင် - ၅ - နှစ်ခန့် နေထိုင်ခဲ့စဉ်အတွင်း သားအကြီး မောင်လှချိုကို ၁၉၅၀ - ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာ လ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်၍ သားအငယ်မောင်ကျော်မင်း ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ မေလ - ၃၁ - ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့၏။

အပိုင်း (၂) ပညာရေးခရီး

(က) ပညာရေး (၁၉၃၆-၄၆)

စာရေးသူသည်ညောင်ရွှေမြို့၊ ဦးညှာ၏ တိုင်းရင်းသား ဘာသာမူလတန်းကျောင်းတွင် သူငယ်တန်းကိုစတင် သင်ကြားခဲ့ပြီး စတုတ္ထတန်းထိတက်ရောက်ပညာသင်ကြား ခဲ့ပါသည်။ မူလတန်းကျော်လွန် အောင်မြင်ပြီးသောအခါ ညောင်ရွှေမြို့တွင် စတင်ဖွင့်နေပြီဖြစ်သော ဆရာကြီး ဦးဝန်၏ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာနှစ်ဘာသာသင်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ ခဲ့သည်။ ထိုကျောင်း၌တက်ရောက်သော အခါ လေးတန်းမှ ပြန်လည်တက်ရောက်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သတင်းစာများကို စတင်ဖတ်ဖူးလာသည်။ ညောင်ရွှေတော်တွင် တစ်လုံးတည်းသာ ရှိသော ရေဒီယို အကြောင်း သိလာရပါ သည်။ လေလှိုင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံကို ကြားသိရသဖြင့် မယုံကြည်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

(၆)တန်းရောက်ရှိနေချိန် ၁၉၃၆ ခုနှစ် မြန်မာ ပြည်လုံး ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသပိတ် ပေါ်ပေါက်လာသော အချိန်တွင် (၇)တန်း ကျောင်းသားကြီးများ ခေါင်းဆောင်မှုကြောင့် သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။ သပိတ် စခန်းလည်း မရှိ၊ အကြောင်းပြစရာလည်း မရှိသော်လည်း ညောင်ရွှေတော် မြောက်ဘက်မှနေ၍ တစ်ရွာဝင်တစ်ရွာထွက် လှည့်လည် လမ်းလျှောက်ထွက် ခဲ့ရာ ညောင်ရွှေမြို့မှ မြောက်ဘက်ရှိ-၁၃-မိုင်ခန့် ဝေးကွာသော ကျီးဖြူရေကန်သို့ညနေ (၆)နာရီ တွင်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှ လိုက်လံရှာဖွေနေသော

ညောင်ရွှေစော်ဘွား၏ကားသည် လိုက်မီလာကာ ကျောင်းသားအားလုံးကို ကားပေါ် ဆွဲတင်၍ ညောင်ရွှေ တော်သို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ တော်နန်းရောက်သောအခါ ညောင်ရွှေစော်ဘွား စပ်ရွှေသိုက်၏ ဆူပူကြိမ်းမောင်းခြင်းကိုခံရသည်။ သပိတ်ကိုမှောက်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း ဘာကြောင့် သပိတ်မှောက်ရခြင်းကို မသိခဲ့ပေ။ စော်ဘွားတော်မှ ပြန်လာချိန် သိရှိလိုက်ရသော အသိတစ်ခုမှာ ကျောင်းသားတွေသည် တစ်ခုအပေါ် မကျေမနပ်ဖြစ်လျှင် ဆန္ဒပြပိုင်ခွင့် ရှိသည်ကို သဘောပေါက် နားလည်လိုက်သည်။ ထိုအသိကို ခေါင်းထဲ၌ စတင်စွဲလာခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းပြန်တက်ရင်း တစ်စခန်း ရပ်နားခဲ့သည်။

ထို့နောက်ရန်ကုန် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား များထဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ကိုတင်နှင့် ကိုဘမောင်တို့ ရန်ကုန်ကျောင်းပိတ်၍ ညောင်ရွှေပြန်ရောက်လာကြပါသည်။ ကိုတင်နှင့် အတူတိုးတက်သောစာပေများဖြစ်သော နဂါးနီ၊ တိုးတက်ရေး စသောနိုင်ငံရေးစာပေများ ပါလာခဲ့၍ စတင် လေ့လာဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။ ယခင်က ထိုစာပေများ ညောင်ရွှေတွင် မရှိဖူးသောကြောင့် လည်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းပိတ်နေ၍ ဘာမှလုပ်မရသည့် တိုင် အလကား နေမည့်အစား “အလင်းရောင်” စာကြည့်တိုက်ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ညောင်ရွှေမှ အစပြု၍ နမ့်ပန်၊ မိုင်းသောက်၊ တောင်ကြီးအထိ

ပျံ့နှံ့သွားခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးရေးချိန်စတင်သောကာလ (၁၉၃၇) ခုနှစ်အချိန်ဖြစ်သည်။

ညောင်ရွှေကျောင်းမှ (၇)တန်းအောင်မြင်ပြီးသောအခါ တောင်ကြီးမြို့ (A-B-M) အထက်တန်းကျောင်းသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံရေး စိတ်ဓာတ်ကိုထားထားခဲ့လို့မရဘဲ ကိုယ်နှင့်အတူ ပါလာခဲ့လေသည်။ ကျောင်းသို့ စတင်ရောက်စဉ်သည် မအူမလည်နှင့် ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီး ဒုတိယနှစ် ရှစ်တန်း တက်ရောက်နေချိန်တွင် ဗမာပြည်တစ်ပြည်လုံး၌ စတင်နေသော ဗမာပြည် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုသော်လည်း နိုင်ငံရေး အသွင်ဆောင်နေ၍ ထောင်လို မရခဲ့ပေ။ စည်းကမ်းများ တင်းကြပ်ထားမှု၊ ကျောင်းအာဏာပိုင်များ၏ စောင့်ကြည့်အကဲခတ်မှုများကြောင့် တိုက်ရိုက်မလုပ်သေးဘဲ ဘေးမှ ပတ်သည့်အနေဖြင့် ကျောင်းသားများ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ကို တည်ထောင်၍ ကျောင်းအာဏာပိုင်များကို တစ်ပတ်ရိုက်ခဲ့သည်။ အရေးယူခြင်း မပြုလုပ်သော်လည်း ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး၏ ခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်းကို ခံရသည်။ နိုင်ငံရေး လုပ်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသား သမဂ္ဂဖွဲ့ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ဆင်ခြေပေးခဲ့သည်။ တကယ်တမ်း ကျောင်းသားများ ညီညွတ်ရေး အသင်းသည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂလို တိုက်ရိုက် အသွင်မဆောင်သေး သော်လည်း ရန်ကုန်ရှိ ဗမာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် လျှို့ဝှက် ဆက်သွယ်မှုများ ရှိခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကတည်းက မိမိတို့ ကျောင်းသားများ ညီညွတ်ရေးအသင်းသည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် ပုံမှန်စာအဆက်အသွယ်များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၉-၄၀ တွင် (၁၀)တန်းအောင်မြင်ခဲ့ပြီး ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးကို ခွက်ပုန်း ခုတ်လုပ်ခဲ့ရသော တောင်ကြီးကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ဘဲ မြောင်လုပ်၍ရသော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မန္တလေး သူရိယ ဦးသန်းမောင် ရွေးကောက်ခံရသောအခါ စာရေးသူသည် ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ရောက်ရှိသွားသည်။

ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အောင်ကျော်ကျဆုံးပြီး ဗိုလ်အောင်ကျော်ညွှန်ခံပွဲ ကော်မတီတွင် ရှမ်းပြည်- တောင်ကြီးမှ ကိုတင်၊ ကိုဘမောင် တို့နှင့်အတူ ညွှန်ခံပွဲ ကော်မတီတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၁-ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မြန်မာပြည်ကို ကူးစက်လာချိန်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိကျောင်းများ ပိတ်လိုက်၍ ကျောင်းသားနိုင်ငံရေးလည်း ခဏတာရပ်နားခဲ့ရသည်။ ရှမ်းပြည်၌ နားချိန်တွင် ဆန္ဒပြခြင်း၊ ပိုစတာကပ်ခြင်း များကို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မလုပ်နိုင်သေးသော်လည်း စတင် လုပ်ရှားနေချိန်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၅-ကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးသွား၍ အင်္ဂလိပ်များ ပြန်ဝင်လာသောအခါတွင် ကျောင်းကိုပြန်လည်တက်ရ လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဥပစာတမ်းတွင်ရှိသေးသည်။ ကျောင်းသားတိုင်းလိုလို အသက်တွေလည်း ကြီးလာကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းအာဏာပိုင်များက ကျောင်းသား များအား (၁) အမှတ်မီလျှင် ဂုဏ်ထူးတန်း တက်ခွင့် ပေးမည်။ သုံးနှစ်တက်ရောက်ပြီးလျှင် တက္ကသိုလ်ဆရာ ဖြစ်မည်။ (၂) တစ်နှစ်တန်းကျော်ပေးမည်။ (၃) သာမန် ဒီဂရီစာမေးပွဲကို ဆက်လက်သင်ကြားနိုင်မည်ဟူ၍ ရွေးချယ် ခွင့်များပေးလာသည်။ စာရေးသူသည် (၁၀)တန်း ကတည်းက သင်္ချာ၊ ပထဝီနှင့် သမိုင်းဘာသာများတွင် ထူးချွန်ခဲ့သောကြောင့် တန်းကျော်ပေးပြီး ဒီဂရီပေးပါက ရှမ်းပြည်တွင် ကျောင်းဆရာလုပ်မည်ဟု စိတ်ကူး ရှိခဲ့သည်။ သာမကအနေဖြင့် ဗိုလ်ခင်မောင်လေး၊ ဦးရာဇာတ် တို့သည် နိုင်ငံရေးသမားများ မဟုတ်သော်လည်း ကျောင်းဆရာလုပ်ရင်း နိုင်ငံရေးသမားများကို မွေးထုတ် ပေးခဲ့သောကြောင့် ကျောင်းဆရာလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေး သမိုင်းဘက်တွင် စိတ်အဝင်စားဆုံး ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း စာမေးပွဲအောင်မြင်သည် အထိမနေခဲ့ရပေ။

(၁) ပညာရေးနှင့်ဝန်ထမ်းရေးတာဝန်

စစ်ပြီးကာလတွင် အိန္ဒိယပြည်မှ စစ်ပြေးဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စစ်သည် မြန်မာပြည်သို့ပြန်လည်ရောက်ရှိ လာပြီဖြစ်သလို လွတ်လပ်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေး ဒီရေလည်း တက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်ခံ၏အလုပ်များ ထဲတွင် ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေးဌာန သည်လည်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ အခြေခံ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ ဈေးနှုန်းများကို ပြင်ပပေါက်ဈေးထက် ထက်ဝက် လျှော့ရောင်းချပေးသောကြောင့် ထောက်ပံ့ရေး ဌာနတွင် အဂတိလိုက်စားမှုများ ရှိလာသည်။ အထူးသဖြင့် ကုလား ကပြားများသည် ကိုယ်ကျိုးအတွက်များစွာ အကျိုး ဖြစ်ထွန်းကြ ကုန်သည်။ ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် ထိရောက် နိုင်စွမ်းမရှိခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့်လည်းဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ဖ-ဆ-ပ-လသည် ဘုရင်ခံအစိုးရ အား ခြစားမှုများကြောင့်ပြည်သူများ၏ နှစ်နာခဲ့မှုများကို တင်ပြပြီး ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေးဌာနကို လွှဲယူခဲ့သည်။ အဂတိကင်းသော လူပုဂ္ဂိုလ်များကိုရှာဖွေ၍ စိတ်ကြိုက် ခန့်ထားရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်ရသောလူများ (The men we trust) လက်ရွေးစင်များကို ရှာဖွေချိန် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူသည် (Senior B.A) တန်းကို တက်ရောက်နေပြီး ကျောင်းပြီးခါနီးချိန်တွင် ထောက်ပံ့ရေး ရာထူးကို ပေးခြင်းခံရသည်။ မိတ်ဆွေ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် လူကြီးများကလည်း ထောက်ပံ့ရေး ဌာနသည် လက်ရှိအချိန်တွင် အရေးကြီးသောကြောင့် လက်ခံရန် တိုက်တွန်းကြသည်။ လုပ်ချင်ရာ လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရသော လမ်းကြောင်းသည် လွဲချော်နေမှန်းသိသော်လည်း လူရှာရခက်နေချိန်တွင် အနည်းဆုံး (၆)လခန့်လုပ်ကိုင်ရန်နှင့် ယင်းနောက်ကျောင်း ဆက်တက်လိုပါက တက်နိုင်ပါကြောင်း ဆွဲခန့်၍ လက်ခံ လိုက်ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာဖြစ်ပြီး လစာအဖြစ် (၈၀၀)ကျပ်ကို စတင်ရရှိသည်။ နယ်ပိုင်၊ ဝန်ထောက်များ၏ လစာသည်ပင် (၄၅၀)ကျပ်ခန့်သာ ရရှိချိန် ဖြစ်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန်တွင် အစိုးရ ဗျူရိုကရက်အဖြစ်နေလာခဲ့ရင်း စွဲမြဲနေသောနိုင်ငံ ရေးကို

ဖြတ်တောက်မရဖြစ်လာသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဟိုပုံးမြို့၊ မေ့တော်ဘုရားကြီး၌ ရပလမှကြီးမှူးသော လောင်းကစား ဆန့်ကျင်ရေးဆန္ဒပြပွဲကျင်းပခဲ့သည်။ စာရေးသူကိုယ်တိုင်က ဗျူရိုကရက်ဖြစ်နေသောကြောင့် ဆန္ဒပြလို့လည်းမဖြစ်သောကြောင့် ဘေးမှနေ၍သာ အားပေးအားမြှောက်လုပ် ပေးခဲ့သည်။ ဆန္ဒပြပွဲပြီးနောက် ဆန္ဒပြ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ပွဲအတွင်း ခေါက်ဆွဲ ဆိုင်တွင် စားသောက်နေကြစဉ် စာရေးသူသည် ၎င်းတို့စားပွဲဝိုင်းတွင် ဝင်ထိုင်ရင်း စကားပြောကြ ပါသည်။ သိပ်မကြာလိုက်ပါ စားပွဲအောက်သို့ လက်ပစ်ဗုံး ပစ်သွင်းလိုက်ကြောင်း ဘေးရှိပရိတ်သတ်များက အော်ပြောသဖြင့် ငဲ့ကြည့်လိုက်ရာ ခြေရင်းတွင် အငွေ့ထွက်နေသော လက်ပစ်ဗုံးကို မြင်လိုက်ရပါသည်။ ကောက်ယူလွှင့်ပစ်ရန် သတိရသော်လည်း အချိန်မရ တော့ပါ။ စာရေးသူခေါင်းတွင် ထိမှန်သဖြင့် လုံးဝ သတိမရတော့ဘဲ မြေကြီးပေါ်လဲကျ သွားပါသည်။ နာရီဝက်ကြာသည့်တိုင် မည်သူမျှ လာရောက် ကုသပေးခြင်းမရှိဘဲ တောင်ကြီးဆေးရုံမှ လူနာတင်ကား ရောက်ရှိလာမှသာ ဆေးရုံတက်ခဲ့ရသည်။ ထိုသောနေရာမှာ ခေါင်း၏ ဦးနှောက်ကိုပါ ထိသွားသောကြောင့် ဆရာဝန်များမှာ မလုပ်တတ် မကိုင်တတ်ဖြစ်သွားသည်။ ခွဲစိတ်ဖို့ရန် ပစ္စည်းကိရိယာလည်း မပြည့်စုံသောကြောင့် ရှေးဦးသူနာပြုလောက်သာ လုပ်ပေးနိုင်ပြီး နောက်နှစ် ရက်လောက်နေမှ ရန်ကုန်ကို ကြေးနန်းဖြင့် ဆက်သွယ် အကြောင်းကြားသဖြင့် ဝန်ကြီးများ အတွက်သတ်မှတ်ထားသော လေယာဉ်ပျံဖြင့် ရန်ကုန် ဆေးရုံသို့ ပေးပို့ကုသခြင်းခံယူခဲ့ရသည်။ ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးဘသန်း (ဒေါ်ခင်မေသန်း၏ အဖေ၊ ဦးနေဝင်း၏ ယောက္ခမ) ကယ်တင်ခဲ့သောကြောင့် ဆက်လက်အသက် ရှင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန် ဆေးရုံကြီးတွင် ငါးလခန့်မျှ တက်ရောက် ကုသခဲ့ပြီး အစောပိုင်း ကာလများတွင် သတိရတစ်ချက်၊ မရတစ်ချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မိမိ၏ အဖေကိုတောင် မမှတ်မိလောက်အောင်ဖြစ်ခဲ့ရ သေးသည်။ အစိုးရဝန်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော စဝ်ခွန်ချို၊ ဦးထွန်းမြင့်(လင်းခေး)၊ ဦးဘဂျမ်း၊ ဦးတင်စသော

ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင် ထက်ဝက်ကျော် လာရောက်ကြည့်ရှု အားပေးကြ သေးကြောင်းနောက်မှ သိရသည်။

ရန်ကုန်ဆေးရုံမှဆင်းခဲ့ပြီး တောင်ကြီးဆေးရုံတွင် ထပ်မံ ကုသအနားယူခဲ့ရပြန်သည်။ ထိုကြောင့် လည်း နဂိုမူလကရည်မှန်းခဲ့သော အစိုးရအလုပ်ကို (၆)လသာ လုပ်ပြီး ကျောင်းကို ဆက်လက်တက်မည်ဟု ရည်မှန်းထားခဲ့သော်လည်း တကယ်တမ်း ဖြစ်မလာတော့ဘဲ ဆေးရုံမှဆင်းခဲ့ပြီးနောက် အစိုးရအလုပ်ကို ပြန်လုပ်ခဲ့ရသည်။ တောင်ကြီးခရိုင် ထောက်ပံ့ရေး တာဝန်ခံအဖြစ် တစ်နှစ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်ကာလတွင် ရှမ်းပြည်တွင် နိုင်ငံရေး အဖွဲ့ဟူ၍ ရ-ပ-လအဖွဲ့နှင့် ဗိုလ်ဘဌေးနှင့် ဦးညွန့်မောင်တို့ဖွဲ့သော ပြည်သူ့ရဲဘော်ဟူ၍ နှစ်ဖွဲ့ ရှိနေလေသည်။ တစ်ဖွဲ့တည်း ဖြစ်အောင်

ပေါင်းလုပ်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းနေချိန် ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တွင် လက်ဝဲညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ဟူ၍ ပေါ်ပေါက်နေပြီး ရှမ်းပြည်သည်လည်း သံယောင်လိုက်ကာ လက်ဝဲ ညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းဖွဲ့ရန် ပြုလုပ်သည့် တိုင် တကယ်တမ်း အထမြောက်သည်ထိ လုပ်ကိုင်၍ မရခဲ့ပေ။ အစိုးရ၏ထောင်ချောက်အတွင်း ကျဆင်းခဲ့ရပြီး အားလုံးလိုလို ဖရိုဖရဲဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုသည်ကျဆင်းခဲ့ရသည်။ လူထုပုံစံပါသော နိုင်ငံရေး ဖြစ်မလာတော့ဘဲ ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုဦးစီးသော ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (ရ-တ-စ-ည-ဖ)နှင့် နမ့်ခမ်း ဦးထွန်းအေးတို့၏ ရှမ်းပြည်တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (ရ-ပ-လ-ဖ)များသာ ရပ်တည်ခဲ့သည်။

အပိုင်း (၃) ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု

(က) ပထမပင်လုံညီလာခံအကြိုကာလ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးနောက် ဗြိတိသျှအစိုးရသည် မြန်မာပြည်ကို ဆက်လက်အုပ်ချုပ်ရန်အတွက်

(၁) မြန်မာပြည်မအတွက် စက္ကူဖြူစီမံကိန်း၊

(၂) တောင်တန်းဒေသများအတွက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်နယ်ခြားဒေသများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ (The Frontier Areas Regulations, 1946) တို့ကိုရေးဆွဲခဲ့သည်။

တောင်တန်းဒေသများတွင် ပါဝင်သော ပဒေသရာဇ်ရှမ်းပြည်၌ ဧကန်စွာ၊ မြို့စား၊ ငွေခွန်မှူးစသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကချင်ဒေသတွင် အိုးဝါးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကရင်ဒေသတွင် ဖော်ကဲများဖြင့်လည်းကောင်း၊ ချင်းတောင်တန်းဒေသတွင် တောင်အုပ်များ စသည်ဖြင့် စနစ်အမျိုးမျိုးဖြင့် ခွဲခြားအုပ်ချုပ်သည်။ ကရင်နီ (ယခုအခေါ် ကယားပြည်နယ်) တွင်လည်း ဇောဖရာများ အမည်ဖြင့် တသီးတခြား အုပ်ချုပ်သေးသည်။ ထိုသို့ တသီးတခြားစီ ဖြစ်နေသော ဒေသများအုပ်ချုပ်ရေးကို နယ်ခြား ဒေသများဟူသော အမည်တစ်ခုတည်း အောက်တွင် ပူးပေါင်း၍ ဘုရင်ခံကကြီးကိုင်အုပ်ချုပ်သွားရန်မှာ ၁၉၄၆ ခုနှစ် နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေးစီမံကိန်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည်။

ရှမ်းပြည်ပဒေသရာဇ်စော်ဘွားများသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီက ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို အပြည့်အဝ ကျဉ်းမြောင်းစွာ ကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသောအခါ ပြင်ပကမ္ဘာနှင့် မလွဲ

မရှောင်သာ ထိတွေ့ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံများကြောင့် မိမိတို့၏စနစ်ကို ခေတ်နှင့်အညီ ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်လာပြီကို သိမြင်လာကြသည်။

ဗွေဆော်ဦးအနေဖြင့် ညောင်ရွှေစော်ဘွားစစ်ရွှေသိုက်က တောင်ကြီးမြို့ရှိ ရှမ်းပြည်နယ် အရေးပိုင်မှတစ်ဆင့် နယ်စပ်ဒေသများဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးဝန် မစ္စတာပီယော့စ် ထံသို့ ရှမ်းပြည် အနာဂတ်အတွက် အကြံပေး စီမံကိန်း တစ်ခုကို တင်သွင်း လိုက်သည်။ ထိုစီမံကိန်းမှာ သူတစ်နယ် ငါတစ်မင်း အုပ်ချုပ်နေကြသော ရှမ်းပြည်အား ပဒေသရာဇ် အုပ်ချုပ်ရေးမှ ဧကရာဇ်အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးပင် ဖြစ်သည်။

မရှေးမနှောင်းပင် သိန္နီစော်ဘွား စစ်ဟန်ဖကလည်း ၃၄-နယ်ရှိသော ရှမ်းပြည်မှာ အရွယ်အစား အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေပြီး ကွာဟမှုလည်း များလှသည်။ ထို့ကြောင့် နယ်ငယ်ကလေးများကို ပေါင်းပစ်ပြီး နယ်ကြီး (၁၂) နယ်အထိ ချဲ့၍ ပေါင်းရန်၊ ထို (၁၂) နယ်မှ စော်ဘွားများသည် အလှည့်ကျ အဓိပတိ ရွေးချယ်ပြီး အုပ်ချုပ်သွားရန် သဟာယသမဂ္ဂမှု ဖြစ်သဖြင့် တိုးတက်လာပြီ ဖြစ်သော်လည်း နယ်ငယ်များမှ မြို့စား၊ ငွေခွန်မှူးများက ကန့်ကွက်ကြပြန်သည်။ ထိုအချိန်တွင် တောင်ပိုင်စော်ဘွား ခွန်ပန်းစိန်က နယ်ငယ်များ ဘက်မှလိုက်၍ ဆင်ခြေပေးပြီး ဤကိစ္စများအတွက် နယ်ရှင်အားလုံး အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ခေါ်ယူရန်နှင့်

ရှမ်းပြည် တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း ဗဟိုကျသော မိုင်းကိုင်မြို့တွင် စည်းဝေးကြရန် နယ်ရှင်များအားလုံးကို ဖိတ်ခေါ်ခဲ့လေသည်။

တောင်ပိုင်းတော်ဘွား၏စာ ထွက်ပေါ်လာသောအခါ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းရှိ နယ်ရှင်များလုံးမှာ လှုပ်ရှားလာကြသည်။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ဆိုသည်မှာ နယ်ငယ် ကလေးများ ပေါများပြီး နယ်ငယ်လေးများ ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ပူးပေါင်းရန် အကြံပေးထားသော သိန္နီတော်ဘွား၏မူကို မနှစ်သက်ကြပေ။ ယခုလည်း တောင်ပိုင်းတော်ဘွား၏ ဖိတ်ခေါ်စာကို ရရှိသောအခါ ပို၍ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် မိုင်းပွန်တော်ဘွား စစ်စစ်ထွန်း၏ မဟာဒေဝီဈာပနကို ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း တော်ဘွားများ စုံစုံစာတက်ရောက်ကြသည်။ တော်ဘွားများ စုံစုံညီညီ တွေ့ကြသောအခါ တောင်ပိုင်းတော်ဘွား ပေးစာကို အထူးစိတ်ဝင်တစား ဆွေးနွေးကြပြီး မိုင်းကိုင်မြို့တွင် အဆောတလျှင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး တိုင်ပင်နှီးနှောကြရန် နိုးဆော်ထားခြင်းကို သဘောတူခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ဖြင့်မိုင်းကိုင် ညီလာခံသည် ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ (၃၁)တွင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေသည်။

ထိုမိုင်းကိုင်အစည်းအဝေးတွင် ရှမ်းပြည် နယ်ရှင်များသည် အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်အချို့ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ နယ်ရှင်များ အားလုံးကို အမည် ဂုဏ်ပုဒ် မခွဲခြားတော့ဘဲ “စပ်ဖလုံ”ဟုခေါ်ဆိုရန် နှင့် စပ်ဖလုံအားလုံး ပါဝင်သော “စပ်ဖလုံကောင်စီ”ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်၍ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ယခင်က ရှိခဲ့သော “ရှမ်းနယ်ရှင်များ ကောင်စီ”ကိုပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း ရန်အတွက် ရှိရင်းစွဲ စည်းမျဉ်းများကို လာမည့် ပင်လုံကွန်ဖရင့်တွင် ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြပြီး မိုင်းကိုင်အစည်း အဝေးကို အောင်မြင်စွာ ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။ မကြာမီလူထု ကိုယ်စားလှယ်များကိုလည်း ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းရန် မူအားဖြင့် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။

အင်္ဂလိပ် အစိုးရကလည်း မကြာမီ တောင်ကြီးမြို့၌ ယခင် စစ်မဖြစ်မီကပင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့၍ ယခု အခါနယ်ရှင်များ လက်မခံလိုတော့သော “ကမ္ဘောဇ ပဒေသ ရာဇာကောင်စီ (Federal Council of Shan Chiefs)” အစည်းအဝေး တစ်ခုကို ခေါ်ယူမည်ဟု ကြားသိရသဖြင့် ထိုအစည်းအဝေး မတိုင်ခင် ၁၉၄၆-မတ်လ (၂၆)ရက်မှ (၂၈)ရက်နေ့ အတွင်း ရှမ်းပြည်၏ ဗဟိုကျသော ပင်လုံမြို့ ကလေးတွင် “စီးပွားရေးဘဏ်” ဖွဲ့စည်းရေး ကိစ္စအမည်ဖြင့် အစည်းအဝေးတစ်ခု ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

(၁) ပထမပင်လုံညီလာခံ

ရှမ်းပြည်ရှိ အာရှလူငယ်ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများသည် လူထုစည်းရုံးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မယ်မယ်ရရ မလုပ်နိုင်သေးချိန် ဖြစ်သည်။ (၉-၂-၁၉၄၆)နေ့စွဲဖြင့် စာရေးသူ ဖွင့်လှစ်ထားသော တောင်ကြီးမြို့ရှိ “ဝင်း” စားပွဲရုံကို ဗဟိုပြုဖော်ပြသော လူငယ်အစည်းအဝေး ဖိတ်စာကို ပင်လုံ ကိုခွန်ထီး လက်မှတ်ဖြင့် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းရှိ လူငယ်များထံ ပေးပို့ရန် စီစဉ်နေသည်။ ထိုအချိန်၌ပင် တောင်ကြီးမြို့သို့ ခေတ္တရောက်ရှိနေသော ဆီဆိုင်မြို့စား စပ်ခွန်ကြည်က ကိုတင်နှင့် ကိုထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) တို့ကို ခေါ်ယူတွေ့ဆုံ၍ မိမိနှင့်မိုင်းပွန်တော်ဘွား စစ်စစ်ထွန်းတို့ စီစဉ်ထားသော ပင်လုံပွဲအကြောင်းကို ရှင်းပြသည်။ မတ်လ (၂၆)မှ (၂၈)ထိ ဘဏ်ပွဲပွဲအစည်း အဝေးကိုကျင်းပမည်ဖြစ်ပြီး (၂၃)ရက်နေ့မှစ၍ အကြံ ဆွေးနွေးပွဲများစတင်မည်ဖြစ်၍ လူငယ်များအနေဖြင့် တက်ရောက်ပြီး ဟောပြောပွဲများတွင် ပါဝင်ဟောပြော စေလိုပါကြောင်း၊ ဂျပန်မှရောက်လာသော ကိုထွန်းမြင့် ကလည်း ဂျပန်အတွေ့အကြုံများကို ဟောပြောစေလိုပါကြောင်း ဖိတ်ခေါ်ကမ်းလှမ်းလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်ကြီးမြို့သို့ လာရောက်ရန် စီစဉ်ထားသော မူလ ဖိတ်စာအစား (၂၃)ရက် နေ့မတိုင်မီ ပင်လုံသို့အရောက် လာကြရန် ပြောင်းလဲ ဖိတ်ကြားရလေသည်။

ပင်လုံအစည်းအဝေးသို့ ဘုရင်ခံ၊ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း၊ မျိုးချစ်ပါတီမှဦးစော၊ ဦးဘရင်စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို တက်ရောက်ရန်ဖိတ်စာများကို ပေးပို့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်မှာ ရခိုင်ခရီးသို့ မဖြစ်မနေ သွားရောက်ရန် ရှိနေသောကြောင့် မိမိကိုယ်စားဦးနု၊ ဦးဗဂျမ်းနှင့် မန်းဘခိုင်တို့ကို စေလွှတ်သဖြင့် ညီလာခံမတိုင်မီ တောင်ကြီးသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ၎င်းဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များအတွက် သီးသန့်ဖိတ်စာ ရရှိရန် ကိုတင်တို့က မိုင်းပွန်စော်ဘွား စဝ်စံထွန်းနှင့် တိုင်ပင်ပြီး စီစဉ်ပေးခဲ့ရသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် မြိတ်သျှအစိုးရစီစဉ်ထားသော နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေကို

မကျေနပ်ကြသော ရှမ်းစော်ဘွားများက မိမိတို့နှင့် အကျိုးတူဖြစ်သော ချင်း၊ ကချင်ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ကရင်နီနယ် (ယခုအခေါ် ကယားပြည်နယ်)မှ အရှုလူငယ်ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသော ကိုကျီးညို၊ ကိုချမ်းသာ၊ မမြသီနှင့် မအေးနွဲ့တို့လည်း ပင်လုံပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ပွဲတော်ကာလအတွင်း လူထုအသိပညာ တိုးပွား စေရန်အတွက် ဟောပြောပွဲများစီစဉ်ထားရာ ပွဲစတင် သောမတ်လ (၂၃) ရက်နေ့မှစ၍ အောက်ပါအတိုင်း အလျဉ်းသင့်သည့် နေ့များတွင် ဟောပြောကြသည်။

ညောင်ရွှေစော်ဘွား စဝ်ရွှေသိုက် (ရှမ်း-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့်) ----- အထွေထွေကိစ္စများ၊
ကိုစံဖေ ----- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလက်မှုပညာ၊
ကိုထွန်းမြင့်(လင်းခေး)----- ဘလူးဘင်ဆေးတံသောက်ဆေး၊
စဝ်စံထွန်း၊ စဝ်ခွန်ကြည် ----- ခေတ်မီလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊
စဝ်မိုးကြည်(စံကား) ----- ခေတ်မီလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊
ဦးတင့်(စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထောက်)----- ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးစနစ်၊
ကိုထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)----- စစ်ကြီးကြောင့်စိုက်ပျိုးရေးလျော့နည်းလာ၊
အငတ်ပြဿနာကာကွယ်ရန်ပြင်ဆင်ရေး၊
ဦးရုံ(ညောင်ရွှေ) ----- သားသတ်လိုင်စင်ပိတ်ရန်၊
ကိုတင်ဇ ----- ပညာရေး၊
ကိုဘဉာဏ် ----- ပညာရေး၊
စဝ်ဆိုင်မိုင်း(ရှမ်းဘာသာဖြင့်)----- ပညာရေး၊
နန္ဒဟိန် ----- အငတ်ပြဿနာ
ဦးဘရင် (မိတ္ထီလာ)----- ပညာရေး၊
ကိုခွန်ထီး ----- ရှမ်းပြည်စီးပွားရေး၊

၂၃-ရက်နေ့နံနက်(၉)နာရီတွင် အစည်းအဝေးကို သဘာပတိအဖြစ် တောင်ပိုင်ဇော်ဘွားခွန်ပန်းစိန်က မိန့်ခွန်းပြောကြား၍ ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုနေ့ည (၉)နာရီတွင် ဂဠုန်ဦးစော ရောက်ရှိလာပြီး နှုတ်ခွန်းဆက် စကားအနည်းငယ် ပြောဆိုခဲ့သည်။ ပြည်မတွင် ရှေ့နေလိုက်၍ ဟောကြားနေသော “ဒိုမီနီယံ” တရားကို မလိုလားကြောင်း သတိပေးသည့် အနေဖြင့် ကိုတင်ကေ “မိတ်ဆွေကြီး ဦးစော ဒီကိုကြွရောက်လာခြင်းဟာ ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့မျှော်လင့်ပါတယ်။ တကယ်လို့ ပြည်မမှာ ရောင်းမစွဲတဲ့ ဒိုမီနီယံကို ဒီမှာလာရောင်းမယ် ကြိုရင်တော့ စောစောပြန်တာ ကောင်းပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးပဲ” ဟုပြောရင်း ကြိုဆိုလိုက်သည်။

၂၆-ရက်နေ့တွင်အစည်းအဝေးကို စတင်သည်။ ဘုရင်ခံမိန့်ခွန်းကို နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေး ညွှန်ကြားရေးဝန် မစ္စတာစတီဗင်ဆင်က ဘုရင်ခံကိုယ်စား ဖတ်ကြားသည်။ ထိုညတွင်သခင်နုက ရှမ်း-မြန်မာသွေးစည်းရေး သမိုင်းနှင့် ဘုရင်ခံမိန့်ခွန်းပါ နယ်စပ်ဒေသများချိတ်ဆက် သည့်ကိစ္စကို ဒေါမာန်ပါပါဖြင့် ဟောပြောရာ ပရိတ်သတ်များ၏ ဩဘာပေးခြင်းကို ခံခဲ့ရလေသည်။ ၂၇-ရက်နေ့တွင် ဦးစောက ဒိုမီနီယံတရားကို ဟောပြောရာတွင် အချက်အလက်များကို အစီအစဉ်ချပြီး ပြောခဲ့လျှင် တစ်နာရီခန့်သာ ကြာမည်ဖြစ်သော်လည်း ဝှေ့ကာဝိုက်ကာဖြင့် လှည့်ပတ်ပြောဆိုမှုကြောင့် သဘာပတိ တောင်ပိုင်ဇော်ဘွားက ညပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဟောရန် တောင်းပန်ရလေသည်။ အစည်းအဝေးကို ရပ်နားခဲ့ပြီး ည(၈)နာရီတွင် ဆက်လက် ဟောပြောပြန်သည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် ဒိုမီနီယံများ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲတိုးတက်လာပုံကို အသေးစိတ် ရှင်းပြသွားခဲ့သည်မှာ ညဉ့်နက် သန်းခေါင်နီးခါမှ နိဂုံးချုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၈-ရက်နေ့ အစည်းအဝေးကို ပွဲတော်တွင်း မဏ္ဍပ်ထဲတွင် ကျင်းပခြင်းမဟုတ်ဘဲ အခြား သီးသန့်နေရာတွင် တံခါးပိတ် ဆွေးနွေးပုံရသည်။ ချင်း၊

ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများပြုခဲ့သည်ကို သိရှိရသည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှ “မြန်မာပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှု အသင်းကြီး (United Burma Cultural Association)” ဟူ၍ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ အသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ညောင်ရွှေဇော်ဘွား စဝ်ရွှေသိုက်ဖြစ်ပြီး၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဦးစောကို တင်မြှောက်ကြသည်။ ဦးနုမှာမူ အမှုဆောင် အဖြစ်သာ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ပထမပင်လုံညီလာခံသည် မူလကြိမ်ရယ်စီစဉ်ထား သည်ထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သွားပါသည်။ ပင်လုံမြို့လေးသည် ရှမ်းပြည်နယ်၏အလယ်ဗဟိုတွင်တည်ရှိပြီး (၃၄)နယ်မှ စော်ဘွားများ၊ ကိုယ်စားလှယ်များ လာရောက်စုဝေးကြ သောကြောင့် ပွဲ၏ဂယက်မှာရှမ်းပြည် တစ်ဝန်းလုံးကို ပျံ့နှံ့ရိုက်ခတ်သွားခဲ့သည်ဟု ယူဆရပေသည်။ အကျိုး သက်ရောက်မှု အနေဖြင့် နောင်အခါဖြစ်ပေါ်လာမည့် အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ စုဝေးဆွေးနွေးခြင်း၊ အမြင်ခြင်းဖလှယ်ခြင်း၊ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းတို့မှာ အကျိုးရှိသောကြောင့် နောင်လာမည့် နှစ်များတွင်လည်း ယခုကဲ့သို့ အနှစ်သာရရှိသော ညီလာခံမျိုးကို ကျင်းပရန် “ဆက်ရန်ရှိသေးတယ်” ဆိုသော သဘာပတိ တောင်ပိုင်ဇော်ဘွားကြီး ခွန်ပန်းစိန်၏ နိဂုံးမိန့်ခွန်းတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း လာမည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် နောက်တစ်ကြိမ် ကျင်းပဖို့ ချမှတ်ပြီး ပွဲတော်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

(ဂ) ပထမပင်လုံညီလာခံနှင့်ရှမ်းပြည်လူငယ်များ

ပင်လုံပွဲသည် ရှမ်းပြည်လူငယ်များအဖို့အထူး ညီလာခံဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ တောင်ကြီးမြို့တွင် မတ်လ (၂၀)မှ (၂၆)ရက်နေ့ထိ ကျင်းပရန်ဖိတ်ခေါ်ထားသော လူငယ်ကိုယ်စားလှယ်အစည်းအဝေးသည် ပင်လုံပွဲနှင့် တိုက်နေသောကြောင့် ပင်လုံတွင် စုရုံးပြီး လူငယ် ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ပင်လုံတွင် ကိစ္စနိဗ္ဗာန်ပေးထားသော အိမ်နှစ်လုံးတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတစ်လုံးစီခွဲပြီး တည်းခို ကြသည်။ လူငယ်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို ကိစ္စနိဗ္ဗာန်၏ ပွဲရုံတန်းလျားတွင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးပွဲ၌

ကိုတင်ခေါင်းဆောင်သော လူငယ်ခေါင်းဆောင်များသည် ရွှေတိဂုံအလယ်ပစ္စယံ ညီလာခံအပြီး (၈-၂-၁၉၄၆) နေ့တွင် ဖဆပလခေါင်းဆောင်များနှင့်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြစဉ်က ရရှိခဲ့သော အကြံဉာဏ်များ ဖြစ်သည့် (၁) စည်းရုံးနိုင်ခွင့်၊ ရေးခွင့်၊ ပြောခွင့်များ ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် (၂) ပြုပြင်ရေး လုပ်ငန်းများမှ တစ်ဆင့် လူထုလှုပ်ရှားမှုများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်တို့ကို အခြေခံထား ဆွေးနွေးသည်။

(၂)ရက်နေ့တွင် ဦးနုခေါင်းဆောင်သည့် ဖဆပလ အဖွဲ့မှ ဝင်ရောက်ဆွေးနွေးသည်။ ဦးနုက ယခု ပင်လုံသို့ရောက်ရှိလာခြင်းမှာ စော်ဘွားများနှင့်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးရန်ထက် လူငယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးသာ အဓိကဖြစ်ကြောင်း၊ ဖဆပလ ဌာနချုပ်တွင် ရှမ်းပြည်လူငယ် (၁၀)ဦးနှင့် ဆွေးနွေးကြစဉ်က မပြေမလည်ဖြစ်ခဲ့သော ကိစ္စများကို သေချာဆွေးနွေးရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင်က မိမိအား တာဝန်ပေးစေလွှတ်၍ လာရောက်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း စတင်ပြောဆိုပါသည်။ လူငယ်များကလည်း မကျေနပ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးသားပေးပို့ခဲ့ ပြီးဖြစ်ရာ ယခုလို ဦးနုကိုယ်တိုင် လာရောက်ဆွေးနွေး ရှင်းလင်းချက်များကို လူငယ်များက ကျေနပ်စွာပင် တုန့်ပြန် လက်ခံကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲမှ “ပွဲအပြီးမိမိနယ်ကိုပြန်ရောက်လျှင် လူငယ်အစည်းအရုံးများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ရန်၊ မဖြစ်နိုင်သေးလျှင် အနည်းဆုံး လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်း များတွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရန်” စသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။

အာရှလူငယ် ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများ လူထု စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများ ပြင်ဆင်နေချိန်တွင် ပြည်သူ့ ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့မှာ တောင်ကြီးနှင့် လွိုင်လင်မြို့များတွင် ဖွင့်လှစ် နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ပင်လုံအစည်းအဝေးပွဲသို့ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့ဝင် (၁၅)ဦးခန့် ဧည့်သည်အဖြစ် တက်ရောက်လာကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဟောပြောပွဲ များတွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။

(ဃ) စာရေးသူနှင့် ပထမပင်လုံညီလာခံ

ညီလာခံသို့ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း-မြောက်ပိုင်းနှင့် ကရင်နီပြည်တို့မှ ဖိတ်ကြားထားသော အာရှလူငယ်ခေါင်း ဆောင်များ ရောက်ရှိလာသလို စာရေးသူမှာ တောင်ကြီးတွင် ဖွင့်လှစ်ထားဆဲ ဆိုင်ထိုင် မန်နေဂျာ အဖြစ် တာဝန်ယူနေရသည့် “ဝင်းစားပွဲရုံ” ကို ပင်လုံပွဲတော်သို့ ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ပင်လုံပွဲတော်အတွင်းမှာ ဈေးဆိုင်ခန်းများ၊ ဇာတ်စင်၊ အငြိမ်းစင်၊ လောင်းကစားခိုင်းများဖြင့် စည်ကား နေပြီး ပွဲခင်း၏ အရှေ့ဘက်စွန်းတွင် နယ်ရှင်စော်ဘွား များနှင့် အထူးဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်များ တည်းခို ဖို့ရန်သက်ကယ်မိုး၊ ဝါးထရံကာတဲများကို အစီအရီ ဆောက် လုပ်ထားပါသည်။ အစည်းအဝေးပြုလုပ်မည့် မဏ္ဍပ်ကိုလည်း လူတထောင်ခန့် ဆန့်အောင် သက်ကယ်မိုး၊ ဝါးထရံကာဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကတော် မဟာဒေဝီ စဝ်ဟိန်းခမ်း ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်သော ကျားတံဆိပ် လက်ဖက်ရည်ဆိုင် (Mao Cafe) ကို ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ထိုဆိုင်သည် အထူးဧည့်သည် တော်ကြီးများ၏ ထမင်းစားရုံလည်း ဖြစ်သည်။ ညောင်ရွှေမြို့မှ အပျိုတော်၊ လူပျိုတော်များကို ဧည့်ခံရေးနှင့် စားပွဲထိုးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး စဝ်ဟိန်းခမ်း ကိုယ်တိုင် ကျွေးမွေးဧည့်ခံပါသည်။

လူငယ်အဖွဲ့များမှာ အထူးဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်စာရင်းတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ဆိုင်နားကို မကပ်နိုင်ခဲ့ကြပေ။ ဈေးနှုန်းကလည်းလွန်စွာကြီးမား သောကြောင့် ဝယ်စားနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့်စာရေးသူ ဖွင့်လှစ်ထားသော “ဝင်းစားပွဲရုံ” ၌လူတစ်ဦးအတွက် တစ်နေ့ ထမင်းနှစ်နှပ်အတွက် သုံးမတ်နှုန်းဖြင့် အော်ဒါ ပေးစားကြသည်။ လူငယ် ကိုယ်စားလှယ် (၃၀)ကျော် အတွက်လည်း စုစုရုံးရုံးဖြစ်အောင် စီစဉ်ထားရာ စာရေးသူ၏ ထမင်းဆိုင်မှာ လူငယ်များဖြင့် စည်ကားနေပါသည်။

ထိုအချိန်ခါက ကျင်းပခဲ့သော ပထမပင်လုံ ညီလာခံသည် စာရေးသူအဖို့ သာမန်ပြည်သူ ပရိတ်သတ်ကဲ့သို့သာ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

(င) ရှမ်းပြည်လူငယ်အစည်းအရုံး

ရှမ်းပြည်လူငယ်ခေါင်းဆောင်များသည် ပင်လုံပွဲအပြီး တောင်ကြီးမြို့တွင်တွေ့ဆုံကာ ပင်လုံလူငယ်ဆွေးနွေး ပွဲတွင်ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ အတွက်တိုင်ပင်ကြလေသည်။ သင့်တော်သောအချိန်တွင် (ဖဆပလ) ပုံစံအတိုင်း တပ်ပေါင်းစုအဖြစ် “ရှမ်းပြည် လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်” ဖွဲ့စည်းရေးနိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ စည်းမျဉ်းများကို စတင်ရေးဆွဲ ကြသည်။ မကြာမီမှာပင် ကိုတင်၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် တောင်ကြီးမြို့တွင် “တောင်ကြီးမြို့လူငယ်များအစည်း အရုံး”ကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ထိုစဉ်အချိန်ခါ ပြည်မရှိ အမျိုးသားကျောင်းများကဲ့သို့ ရှမ်းပြည်တွင်လည်း “ပဒေသရာဇ်အနောက်ကျောင်း” နှင့် “ပဒေသရာဇ်တောင်ကျောင်း”များကို ၁၉၄၆-ခု မေလလောက်တွင်ဖွင့်ဖြစ်ခဲ့သည်။ စာရေးသူ၏မူလရည် မှန်းချက်ဖြစ်သော မျိုးချစ်လူငယ်ကျောင်းသားများကိုပြုစု ပျိုးထောင်ပြီး ခေါင်းဆောင်ကောင်းများဖြစ်လာစေရမည် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်သည် ယခုမှပင်လမ်းစပေါ်လာခဲ့ရ သည်။ “ပဒေသရာဇ်တောင်ကျောင်း” ၏ကျောင်းအုပ် အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ကိုတင်သည် အာရှလူငယ် ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများ အနက် ပညာရေးတွင် စိတ်ပါဝင်စားသူများကို ရှာဖွေ စုဆောင်းပြီး လက်ထောက်ဆရာများအဖြစ် တာဝန် ပေးခန့်အပ်ခဲ့ရာ စာရေးသူလည်း ထိုအခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်မခံဘဲ သဘောတူလက်ခံခဲ့ပါသည်။ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေရသော “ဝင်းစားပွဲရုံ” မှာ အရှုံးနှင့်ရင်ဆိုင်နေသဖြင့် ယင်းလုပ်ငန်းကို ပိတ်ပစ်ပြီး လက်ထောက်ဆရာအဖြစ် ကိုတင်၏ လက်အောက်တွင်ပင် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ တစ်ဖက်မှလည်း လူငယ်များအစည်းအရုံး တာဝန်ကို

မလစ်ဟင်းရလေအောင် ကျောင်းဆင်းချိန်များတွင် လူငယ်ရုံးခန်းမ၌ အချိန်ကုန်လွန်စေခဲ့သည်။

မကြာသေးမီကရန်ကုန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အပါအဝင် (ဖဆပလ) ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ရာတွင် ပြုပြင်ရေးမှစ၍ နိုင်ငံရေးသို့ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲသွားရန် အကြံပြုခဲ့သည့် အတိုင်း ၎င်းလမ်းစဉ်ကို ပင်လုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ချမှတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ လူငယ်များအစည်းအရုံးတွင် နံရံကပ်စာစောင်များ တာဝန်ယူနေရသော ကိုထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး)က နိုင်ငံရေးဆန်သော ဆောင်းပါးများ ထည့်သွင်းသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုတင်နှင့် ကိုထွန်းမြင့်တို့ သဘောထား ကွဲလွဲမိကြသည်။ ကိုတင်က “အချိန်မတန်ဘဲ မီးဖွားတဲ့ သန္ဓေသားဟာ ပျက်ကျနိုင်တယ်” ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်တွင် နိုင်ငံရေး လုပ်ရန် စောလွန်းသေးသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အချိန်ကျရောက်လာလျှင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အသွင်သို့ ပြောင်းလဲသွားရန် ခံယူထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဩဂုတ်လ (၁၈)ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးမြို့ရှိ လူငယ်များအစည်းအရုံးတည်ရှိရာ ဌာနချုပ်တွင် နိုင်ငံရေးပါတီဖွဲ့စည်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရာ လူငယ်(၃၀)ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် အာရှလူငယ်ခေါင်းဆောင်ဟောင်း ကိုဘဇ်နှင့် စာရေးသူတို့က နိုင်ငံရေးလုပ်ရန် စောသေးကြောင့် ကန့်ကွက်ခဲ့သည့်တိုင် အများဆန္ဒအရ “ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် ရပလ”ကို (၂၀- ၈-၁၉၄၆)နေ့တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ပါတီပုံစံ မဟုတ်ဘဲ လူထုလူတန်းစား ပေါင်းစုံကျယ်ပြန့်စွာ ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ (ဖဆပလ)ပုံစံမျိုး ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်သည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များမှာ-

- ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာခွန်သာအေး (တစ်သီးပုဂ္ဂလ)
- ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစံတင့် (အာရှလူငယ်-နမ္မတူ)
- အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုထွန်းမြင့်
- (တစ်သီးပုဂ္ဂလ-တောင်ကြီး)

ပြန်ကြားရေးမှူး ကိုထွန်းဇေ (အာရှလူငယ်-ဘန်းယဉ်)
 ဘဏ္ဍာရေးမှူး ဦးဘအေး (တစ်သီးပုဂ္ဂလ-တောင်ကြီး)
 အမှုဆောင်များ
 (၁) ကိုဘဌေး (ပြည်သူ့ရဲဘော်)
 (၂) ကိုဘရီ (ပြည်သူ့ရဲဘော်)
 (၃) ကိုအုန်းဇေ (ပြည်သူ့ရဲဘော်)
 (၄) ကိုစံဇေ (အာရှလူငယ်-တောင်ကြီး)
 (၅) ကိုသန်းဇေ (အာရှလူငယ်-မိုးမိတ်)
 (၆) ကိုထွန်းဦး (အာရှလူငယ်-သီပေါ)
 တို့ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ စာရင်းကို ကြည့်လျှင် ကိုတင်ဇ၊ ကိုဘဇံ ကဲ့သို့အရေးကြီးသောခေါင်းဆောင်များ မပါဝင်သေးသလို ကိုခွန်ထီး(ပင်လုံ)နှင့် ကိုခွန်စော(ပင်းတယ)တို့သည်လည်း အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်နေဆဲဖြစ်သည်။ စာရေးသူလည်း ထိုအချိန်တွင် နိုင်ငံရေးလုပ်ဖို့ရန် အချိန်မကျသေးဟု ယုံကြည်သည့်အပြင် ပဒေသရာဇ်တောင်ကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာလုပ်နေခြင်းကြောင့် မပါဝင်နိုင်ခဲ့ချေ။ မကြာမီမှာပင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသင်တန်းများပြန်လည် ဖွင့်လှစ်သောကြောင့် ကျောင်းဆက်တက်ရန် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ စာရေးသူသည် ရှမ်းပြည် နိုင်ငံရေးနှင့်ကင်းကွာသွားခဲ့ရလေသည်။ စာရေးသူသည် ရန်ကုန်ရောက်ပြီး ကျောင်းပြန်တက်နေရသော်လည်း ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အမြဲမပြတ် နားစွင့်နေဆဲပင် ရှိသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် လွတ်လပ်ရေးအရေး ဆိုရန်အတွက် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ မကြာမီ အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်မည်ဖြစ်ရာ လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန်အတွက် ရှမ်းနှင့်ကရင်နီနယ်များသို့ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အတူ ဗိုလ်ချုပ်ကတော် ဒေါ်ခင်ကြည်၊

(ဖဆပလ) အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များသည် ၁၉၄၆ ဒီဇင်ဘာ (၂၃)တွင် တောင်ကြီးသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ခေတ္တမျှ ရပ်နားကာ လွိုင်ကော်သို့ ခရီးဆက်လေသည်။ ကရင်နီခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့ (၂၄)ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးသို့ ပြန်ရောက် လာသည်။ ညနေပိုင်းတွင် တောင်ကြီးဈေး အရှေ့ဘက် ကွက်လပ်ပြင်ကြီးထဲတွင် လူထုတရားပွဲ ကျင်းပမည်ဖြစ်ရာ သဘာပတိ အဖြစ် ကိုတင်ဇအေးမတွေ့ရသောကြောင့် စုံစမ်းရာ ကိုတင်ဇမှာ အစိုးရကျောင်းအုပ် လုပ်နေကြောင်း သိရှိရာ ဗိုလ်ချုပ်က “ဟာ ငါကသူ့ကို အားကိုးပြီးတော့ လာတာ၊ သူဒီလိုရှောင်နေလို့ ဘယ်ကောင်းမလဲ” ဟု ပြောဆိုမှုကြားလိုက်ရာ ကိုတင်ဇမှာ အရေးတကြီး စဉ်းစား ရတော့သည်။ သဘာပတိလုပ်လျှင် နိုင်ငံရေးတရားပွဲ ဖြစ်သောကြောင့် ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းအအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိ အကယ်၍ငြင်းပယ်လိုက်လျှင်လည်း မိမိကိုအားကိုး၍ လာခဲ့သောဗိုလ်ချုပ်အား အာခံရာ၊ မိတ်ဖျက်ရာရောက် မည်။ ကိုယ်တိုင်ကလည်းနိုင်ငံရေးကိုဖြတ်မရဖြစ်နေ သောကြောင့် နောင်ခါလာနောင်ခါဈေး၊ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဟု ဆိုကာ ထိုနေ့ညနေလူထုတရားပွဲတွင် သဘာပတိ အဖြစ် ဆောင်ရွက်လိုက်လေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ကျောင်းအုပ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်လိုက်ရလေတော့ သည်။ ကိုတင်ဇ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲ ဝင်ရောက် လာခြင်းနှင့်အတူ အခြေအနေကို အကဲခတ်စောင့်ကြည့် နေသော ကိုဘဇံ၊ ကိုခွန်ထီးနှင့် ကိုခွန်စောတို့သည် ရ-ပ-လ ထဲသို့ တဖွဲဖွဲ ဝင်ရောက်လာသည်။ ကိုထွန်းမြင့်တို့ ဖွင့်လှစ်ထားပြီး ဖြစ်သော “ရှမ်းပြည် လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်” တွင်ပင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကိုတင်ဇက ထမ်းဆောင်လိုက်ခြင်းနှင့်အတူ ရှမ်းပြည်၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်အဟုန်သည် တိုးတက် လာပါတော့သည်။

ယခင် ရ-ပ-လဌာနချုပ်သည် ကိုစံဇနေထိုင်ရာ တောင်ကြီးမြို့၊ လေးအိမ်ကုန်းရှိ အိမ်အိုလေးနေရာမှ တောင်ကြီးမြို့လယ်ရှိ “နန်းထိလာဟော်” အပေါ်ထပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ပန်းချီ၊ ပန်းပု

ပညာရှင် ကိုစံဖေကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲသော “ရှမ်းပြည် လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ ဌာနချုပ်” ဆိုင်းဘုတ်ကြီးမှာ ခမ်းနား ထည်ဝါစွာဖြင့် နန်းထီလာဟော် အပေါ်ထပ်တွင် တည်ရှိ နေပါတော့သည်။

အပိုင်း (၄) ဒုတိယပင်လုံညီလာခံ

(က) ဒုတိယပင်လုံညီလာခံမတိုင်မီ

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီက ရှမ်းပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အကြံပေးရန်အတွက် “ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီ” (Federal Council of Shan Chiefs) (F.C.S.C)ကို ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ၎င်းကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီတွင် ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အတွင်းရေးမှူးတို့မှာ ဗြိတိသျှလူမျိုးမင်းကြီးနှင့် အရေးပိုင်များဖြစ်ကြပြီး နယ်ရှင်စော်ဘွား၊ မြို့စားများမှာ အကြံပေးသက်သက်မှု ဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြံပေးရာတွင်ပင် ကြိုတင်သဘောတူညီချက် ရယူရန်လိုအပ်သေး၏။ ထိုအခြေအနေကို မကျေနပ်ကြသော်လည်း ပြန်လည်တင်ပြပြောဆိုရန်အထိ သတ္တိမရှိကြပေ။ စစ်ကြီးအတွင်း အတွေ့အကြုံများကြောင့် အနည်းငယ်သတ္တိရှိလာကြပြီး၊ စစ်ပြီးကာလတွင် ထိုမကျေနပ်ချက်များကို အသံထွက်၍ စတင် ပြောဆိုလာကြသည်။ မိုင်းကိုင်နှင့် ပထမပင်လုံအစည်းအဝေးများတွင် နယ်ရှင်များ အားလုံး တပြေးညီ “စဝ်ဖလုံ” အမည်သို့ ပြောင်းခြင်းအားဖြင့် စတင်အားပေးခဲ့၏။ “ရှမ်းစဝ်ဖလုံများကောင်စီ” (Council of Shan States Saohpas) (C.S.S.S) ကိုဖွဲ့စည်းပြီး တစ်ချိန်ချိန်တွင် လူထု ကိုယ်စားလှယ်များ တစ်ဝက်ပါဝင်သော ကောင်စီအထိ အဆင့် တိုးမြှင့်ရန်ကြံစည်လာကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဥပဒေအရ အသက်ဝင်တည်မြဲလျက် ရှိသေးသော “ကမ္ဘောဇ ပဒေသရာဇာကောင်စီ”

နှင့်အသစ်ပြုပြင်ဖွဲ့စည်းရန် ကြံစည်နေဆဲဖြစ်သည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အဆင့်အတန်းမျှသာရှိ သေးသော “ရှမ်းစဝ်ဖလုံများကောင်စီ” တို့၏ အားပြိုင်လွန်ခဲ့ နေကြသောကာလဖြစ်သည်။

လက်တွေ့အလုပ်လုပ်နိုင်ကြရန်အတွက် ပဏာမ အဆင့်အနေဖြင့် ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ-၁၄-ရက်နေ့မှ (၂၄)ရက်နေ့အထိ “ရှမ်းစဝ်ဖလုံများကောင်စီ” ၏ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးကို တောင်ကြီးမြို့၌ ကျင်းပကြ၏။ နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး မစ္စတာလေဒင်လည်း ထိုအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သည်။ ထိုအချိန်အထိ ဥပဒေအရ တည်မြဲလျက်ရှိသေးသော ကမ္ဘောဇ ပဒေသရာဇာကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌတို့မှာ ဗြိတိသျှမင်းကြီးနှင့် အရေးပိုင်ဖြစ်ပြီး၊ အတွင်း ရေးမှူးမှာ ရုံးထိုင်ဝန်ထောက်ကြီး ဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေး ကျင်းပမည့်နေ့ရက်၊ အချိန်နှင့်နေရာတို့ကို ဥက္ကဋ္ဌက သတ်မှတ်ပေးရသည်။ နယ်ရှင်စော်ဘွားများသည် ဘာမျှ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်မဟုတ်။ အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြလိုသည့် အချက်များကိုသာ ကြိုတင် တင်ပြကြရသည်။

သို့သော်လည်း စော်ဘွားများသည် ထိုစဉ်က တက်ကြွလျက်ရှိသော နိုင်ငံရေး အရှိန်အဝါကို သုံးကာ ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီ အစည်းအဝေးကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်း သီပေါမြို့၌

ကျင်းပရန် သတ်မှတ်လိုက်ကြသည်။ ထိုကောင်စီ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးရန်အတွက် အဆို- ဧချက်ကိုလည်း သတ်မှတ်ပြီး တောင်ကြီးမြို့ ရုံးထိုင်ဝန်ထောက်ကြီးမှ တစ်ဆင့် ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ (၂၅- ၇-၄၆)နေ့စွဲဖြင့် ပေးပို့လိုက်လေသည်။ အစည်းအဝေး ကျင်းပရေးအတွက် နေရာထိုင်ခင်း အစားအသောက် များကို သီပေါနယ်ချုပ်က တာဝန်ယူစီစဉ်ရသည်။ အစည်းအဝေးအတွက် တင်သွင်းသည့် အဆိုများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၁) နယ်ရှင်များအသင်း အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အနာဂတ် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပေါ်လစီဝါဒရေးရာကိစ္စများတွင် အဖွဲ့ဝင်နယ်ရှင်တစ်ဦးစီကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး စရာမလိုဘဲ သင့်တော်သလို ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်သွားနိုင် ရန်အလို့ငှာ၊ စပ်ဖ(၇)ဦး ပါဝင်သော အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန် တညီတညွတ်တည်း သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ (၁)တောင်ပိုင်၊ (၂)ညောင်ရွှေ၊ (၃)မိုးမိတ်၊ (၄)မြောက်သိန္နီ၊ (၅)မိုင်းပွန်၊ (၆)သထုံ၊ (၇) သာမိုင်းခမ်း။

ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာ ကောင်စီ အစည်းအဝေးက လက်ခံပြီးမှတ်တမ်းတင်ပေးပါရန်။

(၂) ယခုအခါ ဖော်ဘွားနယ် အသီးသီးသည် မိမိတို့နယ် အခွန်ငွေမှ ပဒေသရာဇာ ကောင်စီသို့ နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းနှင့် နှစ်ဆယ်ငါး ရာခိုင်နှုန်းကျစီ ထည့်ဝင်ရန် မတတ်နိုင် သေးပါသဖြင့် နယ်အလိုက် လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာငွေကို အစိုးရက ထုတ်ချေးရန်နှင့် အဆိုပါ ချေးငွေများကို ဆယ်နှစ်တာကာလခွဲ၍ အရစ်ကျဆပ်ခွင့်ပြုပါရန်။

(၃) ရှမ်းပြည်၏မြို့တော်အဖြစ်တောင်ကြီးမြို့မှ ရှမ်းပြည်၏ အလယ်ဗဟိုကျသော မိုင်းကိုင်ကို ရွှေ့ပြောင်းရန်။

(၄) လက်နက်ကိုင်သင်တန်း၊ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ နယ်သူနယ်သားတိုင်း တောတွင်းစစ်ဆင်ရေး ပစ်ကွင်းလေ့ကျင့်ရေး

စသည်တို့ကို မသင်မနေရ ဥပဒေဖြင့် သင်ယူစေပြီး ဒေသန္တရ ကာကွယ်ရေးများ ဖွဲ့စည်းစေရန်။

(၅) ၁၉၄၆ ခုနှစ် နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေ၊ ယင်းဥပဒေမူကြမ်းများကို ဥပဒေအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးပါဝင်သော စပ်ဖကော်မတီ တစ်ခုက စစ်ဆေး လေ့လာပြီး အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရန်။

(၆) ဘိန်း၊ ဘိန်းစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဘိန်းဂျူ ဘိန်းစားခြင်း အလေ့အကျင့်ကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းရန်၊ သို့မဟုတ်ပါက ဒေသမရွေး အရေအတွက် အကန့်အသတ်မထားဘဲ ရှမ်းပြည် တစ်ဝန်းလုံး လွတ်လပ်စွာဘိန်းစိုက်ပျိုးခွင့်ပြုရန်။

(၇) ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်တို့နှင့် ပူးပေါင်းရေး၊ လူမျိုးအလိုက် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်မူကို အခြေခံထားပြီး ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်တို့နှင့် ပူးပေါင်းရေးကို ကြိုဆိုသော်လည်း၊ ဗမာ တို့နှင့် ပေါင်းစည်းရေးကိုမူ နောက်နှောင်မှ စဉ်းစားရန်။

(၈) ၁၉၄၆ ခုနှစ်နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်း ဥပဒေက မည်သို့ဆိုထားစေကာမူ ရှမ်းပြည်တွင်းရှိ ကြေညာ ခွဲထုတ်ပြန်ထားသော သီးခြားမြို့များကို သက်ဆိုင်ရာနယ်များနှင့် အမြန်ဆုံး သွတ်သွင်း ပေါင်းစည်းပေးရန်။

(၉) ဘဏ္ဍာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် စပ်ဖနှင့်ရှမ်းပြည်သူ တို့အားကိုယ်စားပြုမည့် “ရှမ်းပြည်နယ် ပြည်သူ့ကောင်စီ” (၁၉၄၇-၄၈) ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်သောအခါ၊ ထိုကောင်စီကို ဘဏ္ဍာရေးအာဏာ အပြည့်အဝပေးရန်။

ထိုအကြံပြုစာကို ဒု-ညွှန်ကြားရေးမှူး မစ္စတာ လေဒင်က ရှမ်းစပ်ဖလုံ ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ကိုယ်စား ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး စပ်ရွှေသိုက်ထံ (၁၅-၈-၄၆)နေ့စွဲ စာအမှတ် ၃၇၀/အက်ဖ်အေဖြင့် အကြောင်း ပြန်ကြားခဲ့၏။ အကြံပြုချက်အချို့ကို

ပယ်ချပြီး အချို့ကို ပြင်ဆင်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ နယ်ရှင်စော်ဘွားများ ကသိကအောက်ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

ဤမျှဖြင့်မပြီးသေး။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း အရေးပိုင်က အစည်းအဝေး ကျင်းပရန်နေရာကို သီပေါမြို့အစား လားရှိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့ သတ်မှတ် လိုက်သည်။ နောက်မကြာမီ အစည်းအဝေးကို ရက်အကန့်အသတ်မရှိ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက် ပြန်သည်။ ရှမ်းစဝ်ဖလုံများ အကြီးအကျယ် ဒေါသပူပန်ထကြ၏။ သို့ဖြင့်ကောင်စီဒု-ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ စဝ်ရွှေသိုက်က (၂၂-၁၀-၄၆) နေ့စွဲဝါစာဖြင့် ရန်ကုန်မြို့နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်ထံသို့ အကြောင်းပြန်စာကို ပေးပို့လိုက်သည်။ မကျေနပ်ချက်များကိုဖော်ပြပြီးနောက် အပြီးသတ်တွင် .....

“.....ပြုလုပ်ခဲ့သော အပြုအမူကြောင့် သက်ရောက်ဆဲ အခြေအနေကို သိလိုသည်မှာ.....

(က) ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းထားသော ပဒေသရာဇာကောင်စီ အစည်းအဝေးနေရာကို သီပေါမှလားရှိုးသို့ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊

(ခ) အစည်းအဝေးကိုရက်အကန့်အသတ်မရှိ ရွှေ့ဆိုင်း ခြင်းတို့ကို ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းအရေးပိုင်သည် မည်သို့သော အာဏာများကို “မည်သည့်နေရာမှရခဲ့ ပါသနည်း”..... ဟုအဆုံးသတ်ထား ပါသည်။

စော်ဘွားများအနေဖြင့် အထက်ပါ အင်္ဂလိပ် အရာရှိများကို စိန်ခေါ်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ မူလအကြံပေးချက်များကို ကြည့်ပါက ရှမ်းနယ်ရှင် စော်ဘွားများသည် ချင်း၊ ကချင်၊ ကရင်စသော လူနည်းစုများနှင့် ပူးပေါင်းရန် စိတ်အားထက်သန်မှုကို ပြုလျက်ရှိသော်လည်း မြန်မာနှင့် ပူးပေါင်းရေးကိုမူ အေးစက်စက်ပင် ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ သို့သော် တစ်ဖက်တွင် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်များ အပေါ် ကြောက်ရွံ့စိတ်မှာမူ ပျောက်ကွယ်စပြုလာပြီး နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်မှု တိုက်ပွဲဝင်ရေးတို့ အတွက်မူ ဒီကရီ တက်လာပြီဟု မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။ ထိုနယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ်များ ရှမ်းစော်ဘွားများ၏ စိတ်တွင် တိုးပွားလာနေချိန်တွင် ပြည်မမြန်မာပြည်မှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော (ဖ-ဆ-

ပ-လ)နှင့် ကိုတင်ဇ ခေါင်းဆောင်သော ရှမ်းပြည် လူငယ်များ၏ ခြေလှမ်းများသည် သွက်လက်လျက် ရှိပြီး ဗြိတိသျှအစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ဘုရင်ခံကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တို့ လန်ဒန်မြို့တွင်အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးသည့် ကာလ (၁၉၄၇-ဇန်နဝါရီလ(၁၃) မှ (၂၆)ထိသို့ရောက်ရှိ ခဲ့သည်။ သီပေါအစည်းအဝေး မလုပ်ဖြစ်သည့်နောက် ရှမ်းပြည်နယ် ရှင်စော်ဘွားများသည် မူလကစီစဉ်ထားပြီး သည့်အတိုင်း ဒုတိယပင်လုံ အစည်းအဝေးကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ-၉-ရက်နေ့မှ-၁၂-ရက်နေ့အထိ ကျင်းပရန် စီစဉ်ရသည်။

ဘုရင်ခံအစိုးရသည် ၁၉၄၆ ခုနှစ်နယ်စပ်ဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းဥပဒေကိုတရားဝင် မကြေညာသေးဘဲ မျှော့သွေးစမ်းသလို ပဏာမ ဆွေးနွေးမှုများကိုသာ လုပ်လျက်ရှိခဲ့ရာ အခြေအနေမှာ ၎င်းတို့ မျှော်လင့် ထားသလောက် မလွယ်ကူကြောင်း တွေ့နေရ၏။ ယခုရှမ်းစော်ဘွားများက ၎င်းတို့၏ ဒုတိယ ပင်လုံ အစည်းအဝေးကို ခေါ်လိုက်ပြန်သောအခါ အချိန်မီ တန်ပြန်အရေးယူမှုပြု လုပ်လိုက်ရသည်။ ထိုထက် အချိန်ဆွဲနေ၍ မရတော့သည့် အဆင့်သို့ရောက်ရှိလာပြီ ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ကြရ၏။

ထိုအချိန်ကအခြေအနေကို အလွယ်ကူဆုံး ဥပမာ နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြရပါလျှင် “မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေး အပြေး ပြိုင်ပွဲကြီး” ဟုပင်ခေါ်ဆိုထိုက်ပါသည်။

(၁) မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံ (၂) ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော (ဖ-ဆ-ပ-လ) (၃) ရှမ်းစော်ဘွားများ ခေါင်းဆောင်သော တောင်တန်းဒေသ အကြီးအကဲများနှင့် (၄) ဦးတင်နှင့် ရပလ ခေါင်းဆောင်သော တောင်တန်းဒေသ လူထုတို့၏ လေးပွင့်ဆိုင် အပြေးပွဲကြီးဟုပင် ခေါ်နိုင်ပါသည်။

ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး၏(၂၂-၁၀-၄၆) နေ့စွဲပါ စာအရ အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့် ရှမ်းနယ်ရှင်တို့အကြား စိန်ခေါ်မှုကြီးမှာ ပြင်းထန်လာနေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ထိုကြောင့် ရပ်ဆိုင်းနေခဲ့သော “ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီ” အစည်းအဝေးကို

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၅)ရက် နေ့တွင် တောင်ကြီးမြို့၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း ဘုရင်ခံက (၉-၁၁-၄၆) နေ့စွဲဖြင့် ဆင့်ခေါ်လိုက်လေသည်။ ပင်လုံ အစည်းအဝေးပြီး (၁၂-၂-၄၇) နောက်- ၃-ရက်မြောက် နေ့တွင်ကျင်းပရန် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပေမည်။

ဘုရင်ခံ၏ ဆင့်ဆိုချက်ကို နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနညွှန်ကြားရေးဝန်က ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်များထံသို့ အကြောင်းကြားသဖြင့်၊ နယ်ရှင်စော်ဘွားများသို့ သက်ဆိုင်ရာ အရေးပိုင်များက ထပ်ဆင့် အကြောင်းကြားထားပြီး ဖြစ်၏။ ရှမ်းနယ်ရှင်များ မျှော်လင့်နေကြသော “ပဒေသရာဇာ ကောင်စီအစည်းအဝေး” ကြီး လုပ်ရန် သေချာသွားပြီဖြစ်ရာ၊ ယခင် သီပေါတွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ချိန်က အဆိုပြုချက်များကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဖြည့်စွက်ပြီး အဆိုပြုချက်အသစ်ကို ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်ထံသို့ ပေးပို့ခဲ့၏။ ထိုသို့ပေးပို့ပြီးရက် အတန်ကြာမှ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်က (၂၁-၁-၄၇)နေ့စွဲပါ အောက်ပါ ကြေးနန်းစာဖြင့် စစ်ဖလုံကောင်စီ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ စစ်ရွှေသိုက်ထံသို့ ပေးပို့လေသည်။

“အထက်ဖော်ပြပါ ကောင်စီအစည်းအဝေးသည် ရှမ်းပြည်စစ်ဖများ၏ကောင်စီအစည်းအဝေးလော၊ သို့မဟုတ် ယခင်က နှစ်စဉ်ကျင်းပမြဲ ဖြစ်သော ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် ကမ္ဘောဇ ပဒေသရာဇာကောင်စီ အစည်းအဝေးလော ကျွန်ုပ်ထံပြန် ကြားပါ”

ထိုအစည်းအဝေးကို ဘုရင်ခံကိုယ်တိုင်က ခေါ်ယူ ကျင်းပခြင်း ဖြစ်ကြောင်း အရေးပိုင်က အကြောင်းကြား သဖြင့် စော်ဘွားစစ်ရွှေသိုက်က သိရှိရခြင်းဖြစ်ပါလျက်၊ အထက်သဘောပါ ကြေးနန်းစာဖြင့် မေးမြန်းခြင်းမှာ နားရွတ်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာထိုရက်ပိုင်းများ အတွင်းနယ်ရှင်စော်ဘွားများသည် စစ်ဖလုံကောင်စီ၊ ကမ္ဘောဇ ပဒေသရာဇာကောင်စီစသည်တို့ကို ရောထွေးယှက်တင် သုံးနေကျဖြစ်သောကြောင့် ပိုမိုရှင်းလင်းစေရန် သဘာဝ

မကျဟုထင်ရစေကာမူ အမှန်အတည်ပြုချက်ရယူရန် လိုအပ်နေသောမေးခွန်းကို မေးခြင်းသာဖြစ်ပါမည်။ ထိုမေးမြန်းချက်နှင့်ပတ်သက်၍စစ်ဖလုံကောင်စီ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ စစ်ရွှေသိုက်ကလည်း ၎င်း၏ ၂၅-၁-၄၇ နေ့စွဲပါ စာဖြင့် တောင်ကြီးတွင်ကျင်းပမည့်အစည်းအဝေးသည် *ရှမ်းနယ်ရှင်များအသင်း* အစည်းအဝေးမဟုတ်။ *ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီ* အစည်းအဝေး ဖြစ်ပါသည်ဟု ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်ထံ ပြန်ကြားထားပြီး ဖြစ်၏။

ထိုအကြောင်းပြန်ကြားစာ ပေးပို့သော (၂၅-၁-၄၇) နေ့၏နောက်တစ်ရက်ဖြစ်သည့် (၂၆-၁-၄၇) နေ့တွင် တောင်ကြီးမြို့၌ လူထုအစည်းအဝေးကြီးကျင်းပပြီး “ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ရှမ်းပြည်လူထုကိုကိုယ်စား ပြုပါသည်” ဟုလန်ဒန်ရောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံ ကြေးနန်းပေးပို့သည်။ ထို့ကြောင့်(၂၇-၁-၄၇) နေ့နံနက် ပိုင်းတွင် အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ကြ သည်ကို ရက်အစဉ်အလိုက်တွေ့မြင်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၇-၁-၄၇ နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုပြီးကြောင်း သတင်းရရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပြည်တွင်း-နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှား မှုများ၊ အထူးသဖြင့် တောင်တန်းဒေသသားများ၏ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများကို များစွာဂယက်ရိုက်ခတ်ခဲ့ လေသည်။

(ခ) ပင်လုံညီလာခံတွင်ဦးတင်နှင့် ရပလ တို့၏ အခန်းကဏ္ဍ။

ဦးတင်နှင့် ရပလ တို့ကြီးမှူးကျင်းပသော လူထုအစည်းအဝေးက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ထောက်ခံကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည့်ကြေးနန်းစာမရရှိခဲ့လျှင် (အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်)သည် ယခုပုံစံမျိုးဖြစ် မလာနိုင်သည်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည်ကောင်းစွာ သိသည်။ ယခုအခြေအနေအရ ပင်လုံညီလာခံသို့တက် ရောက်ပြီး တောင်တန်းဒေသစည်းရုံးရေးများကို အင်တိုက် အားတိုက်လုပ်ရဦးမည်ဖြစ်ရာ ဦးတင်နှင့် ရပလ တို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ကြိုးပမ်းမှုများစွာ လိုအပ်သည်

ကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကောင်းစွာသိသည်။ ထိုကြောင့် လည်း မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်လျှင် ဦးတင်နှင့် အမြန်ဆုံး တွေ့ချင်သည်ဟု လန်ဒန်မှနေ၍ (ဖဆပလ) သို့ အကြောင်းကြားခဲ့၏။ ထိုကြောင့်ဦးတင်သည် တောင်ကြီးမှ ရန်ကုန်သို့ဆင်းပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ-၂-ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်လာသော ဗိုလ်ချုပ်အား မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်တွင် သွားရောက် ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ရင်း တွေ့ဆုံသည်။ ၎င်းနောက် သခင်မြအိမ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ လန်ဒန်မှ လေယာဉ်မှူးများအား တည်ခင်းညှိနှိုင်းသော ဆန်းကဖေးထမင်းစားပွဲတွင် တစ်ကြိမ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအိမ်တွင် တစ်ကြိမ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကိုတင်ဇေ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က လန်ဒန် ဆွေးနွေးပွဲနှင့် ရှမ်းပြည် လူထုက ရိုက်သောကြေးနန်း၏ ထိရောက်ပုံအကြောင်း ရှင်းပြပြီး ပင်လုံညီလာခံသို့ တက်ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၏။ ရှမ်းပြည်တွင် ရှေ့ဆက်လုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ညွှန်ကြားချက်များကို ရယူပြီး နောက်၊ အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်၏ မိတ္တူ တစောင်ကို ကူးယူခဲ့ပြီး ကိုတင်သည် ရန်ကုန်မှ ပြန်လည် ထွက်ခွာလာခဲ့ရာ တောင်ကြီးမြို့သို့ (၄-၂-၄၇) နေ့တွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည်။

ကိုတင်သည် အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ် အရ ပင်လုံပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တောင်တန်းဒေသ ကိုယ်စားလှယ်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး ကိစ္စကို ဘဝင်မကျလှပေ။ ပင်လုံပွဲဆိုသည်မှာ လောင်းကစားပိုင်းများ၊ ဇာတ်သဘင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ အနယ်နယ်မှ လူပေါင်းစုံ အပျော် သဘော လာရောက်ကြမည့်ပွဲ ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့် တောင်တန်းသားများ ဆွေးနွေးရမည့် ကိစ္စသည် နိုင်ငံ၏ သေရေးရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးလှ ပေသည်။ ဤမျှအရေးကြီးသော ကိစ္စကို ပင်လုံ ပွဲတွင် မဆွေးနွေးသင့်၊ ပေါ့ပျက်ပျက်နိုင်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကျင်းပဖြစ်သည့်တိုင်အောင် ဘာမျှ အကောင်အထည် ပေါ်လာမည်မထင်၊ သာမန် ပဏာမ သဘောတူညီချက်လောက်သာ ရနိုင်မည်။

ပိုမိုလေးနက်၍ အဓိပ္ပာယ်ရှိသော သီးခြားဆွေးနွေးပွဲ ထပ်မံလုပ်ရန် လိုလိမ့်ဦးမည်ဟု ယူဆ၏။ လူထုစည်းရုံးရေးများစွာ လုပ်ရဦးမည်။ လူထု စည်းရုံးရေး အင်အားသာ အရာရာကို အဆုံးအဖြတ် ပေးလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။ သို့ဖြင့် ပင်လုံညီလာခံ ကိစ္စကိုများစွာ အရေးတကြီး မထားလှပေ။

ပင်လုံညီလာခံကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၉) ရက်နေ့မှ-၁၂-ရက်နေ့အထိကျင်းပမည်ဖြစ်၏။ သို့သော်(၃) ရက်နေ့မှစ၍ အကြိုဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်မည်။ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အဖွဲ့သည်-၈-ရက်နေ့မှ ပင်လုံသို့ ရောက်လာမည်ဖြစ် သည်။ ကိုတင်သည် ဗိုလ်ချုပ်တို့ ရောက်လာမည့်နေ့မှသာ ပင်လုံသို့ သွားဖြစ်ပြီး ပွဲမတိုင်မီရက်များအတွင်း လူထု စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရန် အရေးတကြီးစီစဉ်၏။

ရှေးဦးစွာ ရှမ်း-မြန်မာ ပူးပေါင်းရေးကိစ္စကို အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် တင်ပြဆွေးနွေးထားချက်ရှိရာ ၎င်း ကိစ္စကိုလူထုအား ကျယ်ပြန့်စွာရှင်းလင်းတင်ပြထားရန် လိုအပ်သည်ဟု သဘောရရှိ၏။ ရှေ့ဆက်လက်ချီတက် ရမည့်လမ်းစဉ်ကိုလည်း အသိပေးတင်ပြထားလိုသည်။ သို့ဖြင့် ရပလ အမှုဆောင်အစည်းအဝေးကျင်းပပြီး အောက်ပါအခြေခံမူ-၃-ရပ်ကိုချမှတ်ကြောင်း ရပလ အဖွဲ့ခွဲများသို့ ညွှန်ကြားလွှာထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

(၁) ရှမ်းပြည်သည် နယ်ချဲ့လက်အောက်က လွတ်မြောက်ပြီးလျှင် တသီးတခြားသောအာဏာပိုင်နိုင်ငံ တစ်ခုအဖြစ် တည်တံ့နိုင်သည်ဟုယုံကြည်ပါသည်။

(၂) ရှမ်းပြည်၏ လက်ရှိအင်အား အခြေအနေသည် နယ်ချဲ့စနစ်ကိုမောင်းထုတ်နိုင်လောက်အောင် အင်အား မပြည့်စုံဟုယုံကြည်သည်။ သို့ဖြစ်၍ရှမ်းပြည်နှင့်မြန်မာပြည် တွင်နယ်ချဲ့စစ်တပ်များချထားသည့် မလွတ်လပ်သေးသည့် ကာလပတ်လုံး မြန်မာပြည်မနှင့်ပူးတွဲ၍နေထိုင်လိုသည်။ နယ်ချဲ့စနစ်ကိုအပြုတ်တိုက်ရာတွင် ရှမ်း၊ ဗမာ၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်စသည်ဖြင့် မကွဲပြားဘဲ ညီညီညွတ်ညွတ်နှင့် တလုံးတစည်းတည်းတိုက်မှသာလျှင် ရှမ်းပြည်မြန်မာ ပြည်အတွက် လွတ်လပ်နိုင်မည်ဟုယုံကြည်သည်။

(၃) လွတ်လပ်ပြီးသည်နောက် နှစ်ပြည်ထောင် အင်အားကြီးမားရန်အတွက် မြန်မာပြည်နဲ့ပူးတွဲနေထိုင် ရာမှာလာမည့် တိုင်းပြုပြည်ပြု လွတ်တော်တွင် လူမျိုးငယ်များနှင့် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ နယ်ပယ်များ အတွက်ကို ခိုင်လုံသော ကတိပဋိညာဉ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်များကို ထည့်သွင်းပေးပြီး၊ ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကိုပါ ပေးအပ်ထားပါက ၎င်းအုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းအရ မြန်မာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်း၍ နေထိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း။

၎င်းနောက် ရပလ ကြေညာချက်အမှတ် (၄)ကို ထုတ်ပြန်လေသည်။ ၎င်းကြေညာချက်သည် ဝါဒ ရေးရာကြေညာချက်အဖြစ် အထူးအရေးကြီးသဖြင့် အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

၁။ ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ ကြေညာ စာတမ်း အမှတ် (၄)

“မြန်မာပြည်မနှင့်ပူးတွဲ၍ လွတ်လပ်ရေးအရ ယူကြစို့”

လောလောဆယ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး အခြေအနေအရ တောင်တန်းဒေသ အပါအဝင် ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့ရှမ်းပြည်၏ ကံကြမ္မာကို ကျွန်ုပ်တို့ စီမံပန်တီးရန် အင်မတန် အရေးကြီးလာပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤအရေးပေါ်စာတမ်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းပြည် လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်က ထုတ်ပြန် ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မြင်ချက် သဘောထား ဆုံးဖြတ်ချက် များကို တိုင်းပြည်က ထောက်ခံသင့်လျှင် ထောက်ခံကြရန်၊ ဖြည့်စွက်သင့်က ဖြည့်စွက်ကြရန်၊ နုတ်ပယ်သင့်က နုတ်ပယ် ကြရန် တိုင်းပြည်လူထုအား တင်ပြပါသည်။ ယခုအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ စကားတစ်ခွန်း မှားသွားလျှင် သွားမည်။ မှန်လျှင် ဟန်မည်။ ထို့ကြောင့် သေရေးရှင်ရေးအဖြစ် သဘောထားကြပါရန်။

“တောင်တန်းဒေသ၏ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်”

လန်ဒန်မြို့တွင် ကျင်းပသော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲ၌ နန်းရင်းဝန်မစွတာအက်တလီနှင့်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က သဘောတူညီလက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန်လိုက်သော ကြေညာချက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်တန်း ဒေသနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြသည်။

“တောင်တန်းဒေသများအရေး”

တောင်တန်းဒေသ လူမျိုးများ၏ ဆန္ဒအရ တောင်တန်း ဒေသသားများနှင့် မြန်မာပြည်သစ်တို့ လျှင်မြန်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ဘုရင်အစိုးရနှင့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်များ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံးက သဘောတူညီကြကြောင်း၊ ယခု လောလောဆယ် အချိန်တွင် တောင်တန်းဒေသ လူမျိုးများနှင့် ဗမာအစိုးရတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံး ကိုက်ညီသော ကိစ္စရပ်များတွင် တောင်တန်းလူမျိုးများသည် မြန်မာအစိုးရနှင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံကြရန်ကို သဘောတူကြောင်း။

ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ သဘော တူညီချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြောင်း။

(က) တောင်တန်းလူမျိုးများနှင့် ဗမာပြည်သူ ပြည်သားများသည် အနှောင့်အယှက်တစ်စုံတရာ မရှိဘဲ လွတ်လပ်စွာ ဆက်ဆံနိုင်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊

(ခ) နောက်လဆန်းတွင်စတင်ကျင်းပမည်ဖြစ်သော ပင်လုံကွန်ဖရင့်တွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားအလားတူ ကွန်ဖရင့် တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ တောင်တန်းဒေသခေါင်းဆောင်များ နှင့်ကိုယ်စားလှယ်များက အာဏာလွှဲပြောင်းပေးနေသည့် အချိန်အတွင်း၌ဗမာပြည်အစိုးရနှင့် မည်သို့မည်ပုံ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနိုင်သည်ဆိုသော ၎င်းတို့ဆန္ဒကို မေးမြန်းစုံစမ်း မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တောင်တန်းဒေသများအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရင်ခံအား အကြံပေးရန် တောင်တန်းဒေသ လူမျိုးများကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ငယ်တစ်ခုဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် အ မူ ခေ ဘ င် အ ဖွဲ့ နှင့် ဆက် သွယ် ရန် ၊ သို့မဟုတ်တောင်တန်း ဒေသကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား တောင်တန်းဒေသကိစ္စ များကိုအုပ်ချုပ်ကြီးကြပ်သော အမှုဆောင်အတိုင်ပင်ခံ ဝန်ကြီးခန့်ထားရန်၊ သို့မဟုတ် အခြားနည်းတစ်ခုစီစဉ်ရန် စသည့်ကိစ္စနှင့်

ပတ်သက်သော တောင်တန်းဒေသကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆန္ဒကိုမေးမြန်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊

(ဂ) ပင်လုံကွန်ဖရင့်တွင်ဖြစ်စေ၊ အထူးကွန်ဖရင့်ဖြစ်စေ ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ဘုရင်အစိုးရနှင့် ဗမာအစိုးရက ဗမာများနှင့် တိုက်ဆိုင်မည့် တောင်တန်း ဒေသလူမျိုးများ၏ ဆန္ဒအရ ဖြစ်သော ရည်ရွယ်ချက်များကို သဘောတူလိမ့်မည်ဖြစ် ကြောင်း။

(ဃ) ဗမာပြည်၏အုပ်ချုပ်ရေးသစ်စီစဉ်ပြုလုပ်ရာတွင် တောင်တန်းလူမျိုးများပါ ကူညီဆောင်ရွက် ပေါင်းစည်း ဆက်ဆံနိုင်ရေး အတွက် စုံစမ်းရေး ကော်မရှင်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါ ကော်မရှင်တွင် ဘုရင်ခံ အမှုဆောင်ဝန်ကြီးအဖွဲ့နှင့် တောင်တန်း ဒေသမှကိုယ်စားလှယ်များ အညီအမျှ ပါဝင်လိမ့် မည်ဖြစ်၍ အဆိုပါကော်မတီတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ရွေးကောက်သော ဗမာပြည် ပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်ထားလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါ ကော်မတီသည် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် မခေါ်မီအတွင်း၌ ဗမာပြည်အစိုးရနှင့် ဘုရင်ခံအစိုးရသို့ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းမည် ဖြစ်ကြောင်း။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဝေဖန်ချက်နှင့်ဆုံးဖြတ်ချက်များ။

ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းပြည်ကို အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမား တို့သည် ဗမာပြည်မနှင့် တပြိုင်နက်သိမ်းပိုက်လိုက်ရာ ကျွန်ဘဝတွင်နှစ်ပေါင်း (၆၀) ပင်ကျော်ခဲ့လေပြီ။ ကျွန်သက်ချင်း တူနေပါလျက် ဗမာပြည်ကမူ ဒေသန္တရကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေးများ တပ်ဆင်ပြီး တစ်ဆင့် တိုးတက်ရရှိခဲ့၏။ ကျွန်ုပ်တို့ရှမ်းပြည်မှာမူ အခြေခံပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုများပင် မရရှိကြဘဲ အာဏာပိုင်နည်းစနစ်ဖြင့် ယနေ့ထိအုပ်ချုပ်ခြင်း ခံလာကြရသည့် အတွက် အရင်းရှင်ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမား တို့၏ သဘောထားစေတနာ ညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့ပုံမှာ ထင်ထင်ရှားရှား အထင်းသား ပေါ်လွင်နေပေသည်။

၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ဗမာပြည်လူထု၏ နိုးကြားမှု ဒဏ်ကိုမခံနိုင်သဖြင့် ဒိုင်အာခီ အုပ်ချုပ်ရေးကို တိုးတက် ပေးအပ်လာရသောအခါ မရေမရာသော

အကြောင်းများကို ပြုလျက် ရှမ်းပြည်ကိုခွဲထုတ်ထားပြီး ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ထိုးအပ်ပေးခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ခွဲထုတ်စဉ်က ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းပြည်လူထု၏ သဘောဆန္ဒကို စိုးစဉ်းမျှမေးမြန်း ရယူခြင်းမရှိချေ။ နောင်အခါတွင် ဗမာပြည်မက ရရှိသော အုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်အတန်းမျိုးကို တစ်ပါတည်း ပေးအပ် ခြင်းလည်း မပြုခဲ့။ နောင်ကို ပေးအပ်မည်ဟုလည်း ကတိမပေးခဲ့။ သူတို့ညစ်ပတ်မှုကြောင့် ပညာရေးနိုးကြားမှုတွင် အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်ခဲ့ရရာသော ရှမ်းတိုင်းရင်းသားလူထုကြီးအား သွေးစုတ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏သတ္တု၊ သစ်တောစသော အဆီ အနှစ်များကိုလုံးလက်ဝါးကြီးအုပ်ရန်တည်းဟူသော အလွန် အလွန်ယုတ်မာစုတ်ပဲ့သည့် တစ်ခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်သာ ခွဲထုတ်လေသည်။ ဘာမျှ အသုံးမကျသော ပဒေသရာဇ်ကောင်စီဖြင့် နှစ်ပေါင်း- ၂၀-ကျော် သွေးစုတ်လာခဲ့သည်။

ယခုဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးသို့ရှေးရှုသော တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ခေါ် ယူနိုင်ရန် ကြားဖြတ်အစိုးရဖွဲ့ စည်းနိုင်ရန် တိုင်းရင်းသား စစ်တပ်ကိုအုပ်ချုပ်နိုင်ရန် စီးပွားဘက် ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှ ခွဲထွက်လိုက်ခွဲထွက် နိုင်ရန် စသောအခွင့်အရေး အဆင့်အတန်းများကို တိုးတက် ပေးအပ်လိုက်ပြီးသော အခါ၌လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းပြည်အား ဗမာပြည်မနှင့်တန်းတူအခွင့်အရေးမျိုးကို တစ်ပါတည်းပေးမည်ဟု တစ်ခွန်းတပါဒမျှ မဟခဲ့။ ကျွန်ုပ်တို့ တောင်တန်း ကိုယ်စားလှယ်များကိုပင် ခေါ်ယူ တိုင်ပင်ခြင်း မပြုခဲ့။ နယ်ချဲ့သမား၏ စေတနာကို သိသာပြီမဟုတ်လော။

မစ္စတာစတီဗင်ဆင်၊ မစ္စတာနော့သ်စသော လက်ပါးစေများကိုသာ တွင်တွင်ကြီး စေလွှတ်လျက် တိုင်းရင်းသားချင်း မသင့်ပြစ်အောင် အထင်အမြင်မှားအောင် သွေးခွဲခြင်း၊ ခြေထိုးခြင်းများကိုအပြင်းအထန် ပြုလုပ်ခဲ့ ကြသည်။ တစ်ဖက်က တောင်တန်းဒေသများက ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ဆန္ဒပြကြသောအခါ ဗမာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်း ပေးပါမည်၊ သူတို့အလိုမတူဘဲ အတင်းအဓမ္မပူးပေါင်း ပေးမည်ဆိုပါက ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းနှင့် မကိုက်ညီပါဟု

အသံကောင်းဟစ်လျက် အခြားတစ်ဖက်က လက်တွေ့အားဖြင့် ထိထိရောက်ရောက် သွေးခွဲမှုကို ပြုလုပ်နေသည်မှာ-

(၁) ကျွန်ုပ်တို့ရှမ်းပြည်ရှိမြေတွင်းမြေပေါ် အဆီအနှစ်များကို လက်ဝါးကြီးအုပ် သွေးစုတ်ရန်နှင့်၊

(၂) ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျယ်ပြန့်သော ကွင်းပြင်ကြီးများကို လေတပ်စခန်း၊ စစ်စခန်းကြီးများပြုလုပ်ကာကျွန်ုပ်တို့၏ တိုးတက်မှုနှင့်တကွ မတတ်သာ၍ လက်လွတ်ပေးရသော ဗမာပြည်၏လွတ်လပ်ရေးပါ အစဉ်ခြိမ်းခြောက်နေရန် ဟူသော “နယ်ချဲ့သွေးစုတ်သဘောတရား” ကလွဲ၍ ဘာမျှမဖြစ်နိုင်ချေ။ ထိုကြောင့်.....

(၁) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထင်မှား အမြင်မှားဖြစ်အောင် သွေးခွဲခြေထိုးသော ယုတ်မာညစ်ပတ်သည့် နယ်ချဲ့တို့၏ အပြုအမူများကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရှုတ်ချပါကြောင်း၊ တိုင်းရင်းသားများ ကလဲ နယ်ချဲ့သမား ပရိယာယ်စက်ကွင်းမှ ကင်းလွတ် ကျော်လွှားနိုင်ရန် ကြိုးစားကြရန် လေးလေးနက်နက် နှိုးဆော်သတိ ပေးပါကြောင်း။

(၂) ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းပြည်အား ဗမာပြည်နှင့်တန်းတူသော လွတ်လပ်ရေးကို တပြိုင်တည်း မကြေညာသဖြင့် နယ်ချဲ့ အစိုးရအား ပြစ်တင်ရှုတ်ချကြောင်း။

သို့ရာတွင် စက္ကူဖြူစာတမ်း နှစ်ရပ်စလုံး၌ ဗမာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်းဆက်ဆံဖို့ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်တန်းဒေသလူမျိုးများ၏ သဘောဆန္ဒ အတိုင်းဖြစ် စေရမည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကံကြမ္မာကို ကျွန်ုပ်တို့ကသာ ဖန်တီးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် တိုးတက်သော သဘောထားကို ကျွန်ုပ်တို့က အလှိုက်သဲလှိုက် လက်ခံကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကံကြမ္မာကို အင်္ဂလိပ်တို့က ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။ ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသား မဟုတ်သော မည်သည့်လူမျိုးကမှ ကျွန်ုပ်တို့ရှမ်းပြည်၏ ကံကြမ္မာကို ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။ ကံကြမ္မာပိုင်ရှင်များသည် ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းပြည် တိုင်းရင်းသား လူထုများသာလျှင် ကေနအမှန် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ကျွန်ုပ်တို့၏ ကံကြမ္မာကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ လွတ်လပ်စွာ ဟောပြောခွင့် ရေးသားခွင့် စည်းဝေးစုရုံးခွင့် အသင်းအပင်း ထူထောင်ခွင့် စသော အခြေခံပြည်သူ့ အခွင့်အရေးများကို ကျွန်ုပ်တို့က တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ရရှိ ကြရမည်။ အခြေခံ ပြည်သူ့အခွင့်အရေးများကို အမျိုးမျိုး ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားပြီးမှ သင်တို့၏ ဆန္ဒကို လွတ်လပ်စွာ ပြကြလော့ဟုဆိုခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်မရှိသည့်အပြင် ဖော်ကားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ရှမ်းပြည်လူထုသည် အခြေခံပြည်သူ့အခွင့် အရေးများကို တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့်အသုံးပြုပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ ကံကြမ္မာကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြရန် လွတ်လပ်စွာ ဝါဒဖြန့်ကြရမည်။ လွတ်လပ်စွာ လှုံ့ဆော်ကြရမည်။ လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးကြရမည်။

မြန်မာပြည်ပေါ် ကျွန်ုပ်တို့သဘောထား။

၁၂၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာပြည်နှင့် တပြိုင်တည်း ကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်လာသဖြင့်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် မြန်မာပြည်နှင့် တပြိုင်တည်းတန်းတူ လွတ်လပ်လိုပါသည်။

မြန်မာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးပြီး၊ ရှမ်းပြည်ကို ထိုထက်နိမ့်ကျသော အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ထားပါက ရှမ်းပြည်သည် တော်တော်နှင့် လွတ်လပ်ဦးမည် မဟုတ်ချေ။ စင်စစ်အားဖြင့် နယ်ချဲ့သမားသည် ဗမာလူထု၏ နိုးကြားတိုးတက်မှုကြောင့် မလွဲမရှောင်သာဘဲ ဗမာပြည်အား လက်လွှတ်ရတော့မည်။ သို့သော် မြေတွင်းမြေပေါ် သတ္တု၊ သစ်တော၊ ရတနာ အဆီအနှစ်တွေ ပေါများကြွယ်ဝ လှပစိုပြေနေသော ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းလုံမလေးများအား ဆက်လက်ပြီး မုဒိန်းကျင့် လိုသေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ရှမ်းပြည်တွင် လေယာဉ်ပျံကွင်းများ စစ်စခန်းများပြုလုပ်လျက် ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေလိုသေးသည်။

ဤအမြင်မျိုးကြောင့် ရှမ်းပြည်နှင့် ဗမာပြည် သွေးကွဲအောင် နယ်ချဲ့သမားတို့သည် ပြင်းပြင်းထန်ထန် နင်းကန် ခြေထိုးလျက်ရှိပေသည်။ နယ်ချဲ့၏ပရိယာယ် ကျောကွင်းကို မမြင်သော လူတစ်စုကမူ ဤသွေးခွဲမှုဒဏ်ကို ခံခဲ့ကြပြီး ခံဆဲ ခံလတ္တံ့လည်း ဖြစ်နေသည်။ သို့သော်

ကျွန်ုပ်တို့ကား နားမယောင်။ ပြည်သူလူထုကလည်း နားမယောင်သွားရန် အရေးကြီးပေသည်။ ဤအချက်ကား ကျွန်ုပ်တို့၏ သေရေးရှင်ရေး ဖြစ်တော့သည်။ ထိုကြောင့် ဗမာပြည်နှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ထုတ်ပြန်ပါသည်။

(၁) ရှမ်းပြည်သည် နယ်ချဲ့စနစ်အောက်မှ လွတ်မြောက် ပြီးသောအခါ တသီးတခြား အာဏာပိုင် နိုင်ငံ တစ်ခုအဖြစ်နှင့် တည်တံ့နေနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်သည်။

(၂) ရှမ်းပြည်၏ လက်ရှိအင်အား အခြေအနေသည် နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ထုတ်လောက်အောင် အင်အား မပြည့်စုံဟု ယုံကြည်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှမ်းပြည်နှင့် ဗမာပြည်သည် မလွတ်လပ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ဗမာပြည်မနှင့် ပူးတွဲနေထိုင်လိုသည်။ နယ်ချဲ့စနစ်ကို အပြုတ်တိုက်ရာတွင် ရှမ်း၊ ဗမာ၊ ချင်း၊ ဂျိမ်းဖော၊ ကရင်စသော တိုင်းရင်းသားများသည် မကွဲမပြားဘဲ ညီညီညွတ်ညွတ်နှင့် တလုံးတစည်းတည်း ပူးပေါင်း တိုက်ခိုက်မှသာလျှင် ရှမ်းပြည်-ဗမာပြည်သည် လုံးဝ လွတ်လပ်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။

(၃) လွတ်လပ်ပြီးသည့်နောက် နှစ်ပြည်ထောင် အင်အားကြီးမားရန်အတွက် ဗမာပြည်မနှင့် ပူးတွဲ နေထိုင်ရန်မှာ လာမည့် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်တွင် လူမျိုးငယ်များ နှင့်၎င်းတို့ နေထိုင်ရာ နယ်ပယ်များအတွက် လွတ်လပ်သော ဗမာနှင့် လွတ်လပ်သော ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ဂျိမ်းဖော စသောလူမျိုးများ အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီးနောက်၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးအခွင့် အရေး တန်းတူညီတူခိုင်လုံသော ကတိမြဲမြဲသော ပဋိညာဉ်များနှင့် ပြည်တွင်းရေးကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့် များကို ထည့်သွင်းပြီးနောက်၊ နောင်တစ်နေ့သော် ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်များကိုပါ ပေးအပ်ထားပါက၊ ၎င်းအုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းအရ မြန်မာပြည်မနှင့် ပူးတွဲ၍ နေသွားရန် ဆန္ဒရှိပါသည်။

အထက်ပါတို့ကား အနာဂတ် အလားအလာ အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ သဘောထား ဖြစ်သည်။ ယခုလောလောဆယ် အတွက်မှာ

(၁) မြန်မာပြည်မနှင့် တောင်တန်းလူမျိုးများ နှောက်အယှက် အတားအဆီးမရှိ ကူးလူးဆက်ဆံခွင့် ပေးသည်ကိုနှစ်ခြိုက် ထောက်ခံသည်။

(၂) ပင်လုံတွင် တောင်တန်း ဒေသ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ သဘောထားများကို မေးမြန်း စုံစမ်းမည် ဆိုသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမတူချေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ယခု ပင်လုံအစည်းအဝေးသည် ဤကိစ္စ အတွက် ဆွေးနွေးရန် တမင်သက်သက် ခေါ်ယူသော အစည်းအဝေးလည်းမဟုတ် လာရောက်ကြသူများ သည်လည်း နယ်အသီးသီးမှ လူထု ကိုယ်စားလှယ်ရော၊ ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူရော ပေါက်သောက် လူစုံပါဝင်နေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လဖက်ရည်ပွဲ၊ ထမင်းစားပွဲတွင် စကားစုပြောသည်နှင့် တူသည်။ ကွန်ဖရင့်တစ်ခု အင်္ဂါနှင့် ညီညွတ်သည်မဟုတ်။ ထိုကြောင့် ပင်လုံတွင် တွေ့ဆုံပြောဆိုဆွေးနွေးသမျှသည် တကယ်နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်များ မဖြစ်နိုင်။ နောင်စနစ်ကျသော ကွန်ဖရင့် တစ်ခု ခေါ်ယူရန်အတွက် အခြေခံကို ပင်လုံတွင်ရှာကြပြီး စနစ်တကျ တရားဝင်သော ကွန်ဖရင့်တစ်ခုကို မတ်လဆန်း လောက်တွင် သင့်တော်သောနေရာ၌ အမြန်ဆုံး ခေါ်ယူပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့ လိုလားပေသည်။

(၃) မြန်မာပြည်မနှင့် တောင်တန်းဒေသ ခေတ်ပြောင်း ကာလ၌ မည်သို့မည်ပုံ ပူးတွဲသွားရန် ဆောင်ရွက်သွားရန် ကိစ္စ၌ ဘုရင်ခံအား အကြံပေးရန် တောင်တန်းဒေသ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ငယ်တစ်ခု ခန့်အပ်ရန်အကြံကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမတူချေ။ ထိုအဖွဲ့သည်သာမန် အကြံပေးရန်သာ တတ်နိုင်၍ တစ်စုံတစ်ခု ထိရောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော အာဏာမရှိချေ။ ယခင်ရှမ်းပြည် ပဒေသရာဇ်ကောင်စီနှင့် ထပ်တူပင်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယနည်းအားဖြင့် တောင်တန်းဒေသ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကို အမှုဆောင်ဝန်ကြီး အဖွဲ့တွင် ပါဝင်စေ ရန်ဟူသောအချက်ကိုမူ အောက်ပါအချက်များအရ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖြည့်စွက်၍ထောက်ခံပါသည်။

- (က) တောင်တန်းဒေသမှ သက်ဆိုင်ရာ လူဦးရေ အချိုးအစားအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ချုပ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းရန်။
- (ခ) ထိုအဖွဲ့ချုပ်မှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို အမှုဆောင်ဝန်ကြီး ခန့်အပ်ရန်။
- (ဂ) တောင်တန်းဒေသ အုပ်ချုပ်ရေး၌ ထိုအဖွဲ့ချုပ်မှ ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သွားရန်။
- (ဃ) တောင်တန်းဒေသ ဝန်ကြီးသည် ဗမာပြည်မ ဝန်ကြီးများ၏ တစ်ပြည်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်လိုက် စွက်ဖက်နိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။ သို့သော် တောင်တန်းဒေသ၏ ပြည်တွင်းရေး ကိစ္စများတွင်မူ ဗမာဝန်ကြီးများက အလျဉ်း ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မရှိဘဲ လုံးဝပြည်တွင်း ကိုယ်ပိုင်စီမံနိုင်ခွင့် ရှိရမည်။
- (င) ဤသို့ ကြားဖြတ်အစိုးရတွင် ပါဝင်ပူးတွဲ ဆောင်ရွက် ခြင်းသည် နောင်အနာဂတ်တွင် ပူးပေါင်းခြင်း ခွဲထွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လုံးဝ မထိခိုက်စေရန်၊ နောင်ခွဲထွက်လိုသောအခါ ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်မူအရ လွတ်လပ်စွာ ခွဲထွက်နိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကား အထက်ပါအတိုင်း တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးမျိုးရယူပြီး ဗမာပြည်မနှင့် အမြန်ဆုံးပူးတွဲကာ လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်သို့ တူပြိုင်ချီတက် သွားလိုကြောင်း။

ထို့ကြောင့် ဗမာပြည် အုပ်ချုပ်ရေးသစ် ရေးဆွဲရာ၌ တောင်တန်းဒေသ မည်သို့မည်ပုံ ဆက်သွယ်ပါဝင်မည်ကို စုံစမ်းရေး ကော်မတီတစ်ခု ဖွဲ့စည်းမည်ဟု ဆိုထားသည်။ ဤကော်မတီကား

အချက်အချာဖြစ်သည်။ ဤကော်မတီ၏ စုံစမ်းချက် အစီရင်ခံချက်ကို မှီငြမ်းပြုလျက် ဗမာပြည်မနှင့် ပူးတွဲရေး အောင်မအောင် တည်နေသည်။ စုံစမ်းရေး ကော်မတီတွင် ဗမာပြည်အမှုဆောင်ဝန်ကြီး အဖွဲ့က ခန့်အပ်သော လူတစ်ဝက်နှင့် ဘုရင်ခံကခန့်အပ်သော လူတစ်ဝက်ပါ မည်ဟု ဆိုထားသည်။ တောင်တန်းဒေသ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တိုင်ပင်၍ ဘုရင်ခံက ခန့်အပ်မည် ဆိုသည့်မှုကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်လိုက်သည်။ တောင်တန်းဒေသ ခေါင်းဆောင်များ ဆိုရာ၌ ရှမ်းစော်ဘွားများနှင့် ချင်းတောင်အုပ်များ၊ ဂျင်းဖောဒူဝါးတို့ကိုသာလျှင် ဆိုရာ ဘယ်လိုလူမျိုးကို ရွေးချယ်၍ ဘယ်သူ့ထံစုံစမ်းပြီး အင်္ဂလိပ်အလိုကျ ဘယ်လိုအစီရင်ခံမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သူလူထုက ကြိုတင်သိပြီးဖြစ်သည်။ သို့အတွက် တိုင်းပြည်လူထု၏ တကယ်ဆန္ဒ အစစ်အမှန်ကို ရှာဖွေရယူနိုင်ရန် မည်သည့်နည်းနှင့်ခန့်ခန့် ပြည်သူ လူထု ကိုးစားအားထားခြင်းခံရသော တောင်တန်းဒေသ အမှုထမ်းအရာထမ်းမဟုတ်သည့် ပြည်သူ ဆင်းရဲသား ကိုယ်စားလှယ်စစ်စစ် အနည်းဆုံး ထက်ဝက် မပါဝင်ပါက ဤကော်မတီကို ယုံကြည်ခြင်း ထောက်ခံခြင်း မပြုရုံသာမက တစ်ပြည်လုံးကို လှုံ့ဆော်ပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက် လိုက်ကြရ လိမ့်မည်။ ဤကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပါဝင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရည်အချင်း သဘောထားကို လူထုက ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိထား၍ ဝေဖန်အကဲ ခတ်ကြရန် အရေးကြီး ပေသည်။

အထက်ပါအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်း ခွင့်ကိုအခြေခံလျက် ကျွန်ုပ်တို့ရှမ်းပြည်၏ ကံကြမ္မာကို ရှမ်းတိုင်းရင်းသား လူထုကသာလျှင် ဖန်တီးနိုင်ရန် လွတ်လပ် ရေးလမ်းစဉ်ကို ပြည်သူလူထုအား အချိန်မီ တင်ပြလိုက်ပေသည်။ လောလောဆယ် အရေးကား သေရေးရှင်ရေး ဖြစ်သဖြင့်၊ ပြည်သူလူထုသည် နိုးနိုးကြားကြားရှိပြီး ညီညီညွတ်ညွတ်နှင့် မြို့တိုင်း နယ်တိုင်း နေရာတိုင်းတွင် ဗမာပြည်မနှင့်ပူးတွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးယူရန် ဆန္ဒကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်

ပြဋ္ဌာန်းကြပါရန်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နယ်ချဲ့သမားနှင့် လက်ပါးစေတို့၏ သွေးခွဲမှု၊ ခြေထိုးမှု ပရိယာယ် ကျော့ကွင်းကို ကျော်နင်းနိုင်ကြရမည်။ တိုင်းရင်းသားချင်း ညီညွတ်သွေးစည်း အင်အားကြီးမှ နယ်ချဲ့သမားကို အပြုတ်တိုက်ထုတ်ပြီး အောင်ပွဲဆင်မည့် အဖြစ်ကို ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိထားရမည်။ ယောင်၍များ မပေါ့နှင့် ကော့၍ကွေးကြမည်။

လွတ်လပ်ရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့အကုန်လုံး၏ ပန်းတိုင်၊ နယ်ချဲ့စနစ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အကုန်လုံး၏ ရန်သူ။ ညီညွတ်ရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့အကုန်လုံး၏ လက်နက်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗမာပြည်မနှင့် ပူးတွဲပြီး နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ဖျက်လျက် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်တန်းဒေသ လွတ်လပ်ရေးကို အရယူကြပါစို့။

တောင်ကြီးမြို့။

အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့။

ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်။

၅-၂-၄၇ နေ့စွဲ။

၂။ ရပလ၏ တောင်ကြီးမြို့

လူထုအစည်းအဝေးကြီး

အထက်ပါ ကြေညာစာတမ်းထုတ်ပြီးသော နောက် တစ်ရက် (၆-၂-၄၇) နေ့ညနေပိုင်းတွင်ပင် တောင်ကြီးမြို့၌ ရပလ မှကြီးမှူး၍ လူထုအစည်းအဝေးတစ်ခုကို ကျင်းပရာ ကိုတင်ကေပင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီး၌ အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာပြည်မှ ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့်ရှိရမည် ဆိုသောခြွင်းချက်ဖြင့် ရှမ်းပြည်အား မြန်မာပြည်နှင့် တန်းတူထားပြီး အဆောတလျှင် ပူးပေါင်းပေးရန်။

ပင်လုံညီလာခံအတွက် ရပလ ၏ သေနင်္ဂဗျူဟာ။

ထိုစဉ်ကဖြစ်ပေါ် နေသော နိုင်ငံရေးရာသီဥတု အရ ရှမ်း-မြန်မာပူးပေါင်းရေးကိစ္စသည် ဤပင်လုံညီလာခံတွင် အထမြောက်လိမ့်မည်ဟု ကိုတင်ကေ မထင်ပေ။ အလွန်ဆုံး ပဏာမအဆင့်လောက်သာ အောင်မြင်နိုင်ဖွယ်

ရှိပြီး နောက်ထပ် ဆွေးနွေးပွဲများ ဆက်လုပ်ရဦးမည်။ လူထု စည်းရုံးရေးနှင့် လှုံ့ဆော်ရေးကို အဓိကထားပြီး ဆက်လက် တိုက်ပွဲဝင်သွားရလိမ့်ဦးမည်ဟု ယူဆ ထား၏။ ပင်လုံညီလာခံတွင် ဆွေးနွေးခြင်းကိစ္စများ လုပ်နေသော်လည်း လူထုဆန္ဒပြပွဲများကိုလည်း လုပ်ရဦးမည်ဟု တွက်ဆသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကလည်း အလားတူ မှာထားချက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လုံ ညီလာခံ ကျင်းပနေချိန်အတွင်း လူထုဆန္ဒပြပွဲကြီးတစ်ခု ကျင်းပနိုင်ရန်ကိုပါ စီစဉ်ရလေသည်။

ထို့ကြောင့် ညီလာခံကာလအတွင်း(က) ဆွေးနွေး ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ကိုတင်(ညောင်ရွှေ)၊ ကိုခွန်ထီး(ပင်လုံ)၊ ဦးထွန်းမြင့်(လင်းခေး)၊ ကိုထွန်းဖေ(ဘန်းယဉ်)၊ ကိုခွန်စော (ပင်းတယ)နှင့်စောထွန်းဇံ (မိုးနဲ) တို့ကိုရွေးချယ်တာဝန် ချထားသည်။ (ခ) လူထုဆန္ဒပြပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကိုဘဇံ(တောင်ကြီး)၊ ကိုထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)၊ ကိုစံအောင် (တောင်ကြီး)၊ ကိုသန်းဖေ(မိုးမိတ်)၊ ကိုစံဖေ(တောင်ကြီး)တို့ကို တာဝန်ချထားသည်။ လူထုဆန္ဒပြပွဲအတွက် တောင်ကြီးကို ဗဟိုပြုပြီး ပတ်ဝန်းကျင် ဒေသများဖြစ်ကြသော အင်းလေး၊ ညောင်ရွှေ၊ ကလော၊ အောင်ပန်း၊ ဟဲဟိုး၊ ဟိုပုံး၊ နောင်မွန်၊ ဘန်းယဉ်တို့မှ စည်းရုံးခေါ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ အသင်းအဖွဲ့များ၊ လူထုလူတန်းစားများ၊ ဈေးသူ ဈေးသားများ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ လူကြီး လူလတ် လူငယ် အစုံပါဝင်ရန် ဖြစ်၏။ ကိုတင်သေသည် စစ်မျက်နှာ နှစ်ခုစလုံးကို ပူးတွဲတာဝန် ယူရမည်ဖြစ်ပြီး တောင်ကြီးနှင့် လွိုင်လင်ကူးချည် သန်းချည် သွားနေရမည်ဖြစ်သည်။

(ဂ) ပင်လုံအစည်းအဝေးသို့ဖိတ်ကြားထားသူများ။

ပင်လုံညီလာခံကို (၉-၂-၄၇)နေ့မှ စ၍သာ တရားဝင် ကျင်းပမည်ဖြစ်သော်လည်း ပဏာမစည်းဝေး ပွဲများကိုကား ပွဲမစမီ (၃-၂-၄၇)နေ့မှစတင်ကျင်းပမည် ဖြစ်သည်။ နယ်ရှင်စော်ဘွားများသည် တဖွဲဖွဲရောက်ရှိလာကြသည်။ ညီလာခံအကြောင်းကို ဆက်လက်မရေးမီ ညီလာခံသို့

ဖိတ်ကြားထားသူများ၊ တက်ရောက်လာကြသူများစသည် တို့ကို ရှေးဦးစွာဖော်ပြထားရန်လိုပါမည်။

ဒုတိယပင်လုံအစည်းအဝေးသို့ ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်များကို သမိုင်းဝင် မှတ်သားထားနိုင်ရန် အတွက် အောက်တွင်အသေးစိတ် စာရင်းအတိုင်း ဖော်ပြပါသည်။

- (၁) မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံနှင့်မိသားစု၊
- (၂) ဘုရင်ခံ၏ရံရွှေတော်အဖွဲ့၊
- (၃) မစ္စတာစတီဗင်ဆင်၊
- (၄) မစ္စတာအောက်ဒင်၊
- (၅) မစ္စတာလေဒင်၊
- (၆) နယ်ခြားဒေသညွှန်ကြားရေးဝန်
- (၇) အမေရိကန်ကောင်စစ်ဝန်၊
- (၈) အမေရိကန်ပြန်ကြားရေး၊
- (၉) တရုတ်ပြည်သံမှူး
- (၁၀) မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ၏ဝန်ကြီးများအဖွဲ့-
၁၁-ဦး၊
- (က) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
- (ခ) ဦးဘဖေ
- (ဂ) ဦးမြ
- (ဃ) သခင်မြ
- (င) ဦးစော
- (စ) သခင်ဗစိန်
- (ဆ) မန်းဘခိုင်
- (ဇ) စောဘဦးကြီး
- (ဈ) ဦးတင်ထွတ်
- (ည) ဦးအောင်ဇံဝေ
- (ဋ) ဆာမောင်ကြီး
- (၁၁) ကန္တာရဝတီစောဖျာ
- (၁၂) ကြယ်ဘိုးကြီးစောဖျာ
- (၁၃) ဘောလခဲစောဖျာ
- (၁၄) ဦးသိန်းလွင်
- (၁၅) ဆာပေါ်ထွန်း
- (၁၆) ဆာထွန်းအောင်ကျော်
- (၁၇) ဆာမြဘူး

- (၁၈) ဦးဘ
- (၁၉) ဦးဘထွန်း
- (၂၀) ဦးသက်စု
- (၂၁) ဦးကင်မိန်း
- (၂၂) ဦးတင့်ဆွေ
- (၂၃) ဦးဘလွင်
- (၂၄) ဦးချို
- (၂၅) ဦးကောင်း
- (၂၆) ဦးလှဖေ
- (၂၇) ဦးစိန်(ဗန္ဓုလ)
- (၂၈) ဦးဘကလေး
- (၂၉) ဦးချစ်လှိုင်(သမ္မတ)
- (၃၀) မေဂျာရှမ်းလုံ
- (၃၁) ချင်းအမျိုးသားကိုယ်စားလှယ်များ...
  - (က) ပန်စုမွန်း
  - (ခ) လျှာမောင်း
  - (ဂ) ဦးကင်မောင်
- (၃၂) ဦးဝမ်းကိုဟော
- (၃၃) သခင်နု
- (၃၄) ဦးဘဂျမ်း
- (၃၅) ဦးပြေမောင်မောင်
- (၃၆) မြစ်ကြီးနားမှကချင်ကိုယ်စားလှယ်
  - (က) ဆမားဒူဝါးဆင်ဝါးနောင်
  - (ခ) ဒူဝါးဇော်ရစ်
- (၃၇) ဗန်းမော်မှကချင်ကိုယ်စားလှယ်
  - (က) လော်ဒန်း
  - (ခ) ဒူဝါးဇော်လွန်း
  - (ဂ) လဘန်ဂရောင်
- (၃၈) ..... -
- (၃၉) ကိုးကန်မြို့စား
- (၄၀) မိုးမြဲ-ရင်ခွင်ပိုက်
- (၄၁) အောက်မြန်မာပြည် ကရင်အမျိုးသား
ကိုယ်စားလှယ် (၂)ဦး
  - (၄၂) (ဖ-ဆ-ပ-လ)ကိုယ်စားလှယ်-၃-ဦး
  - (၄၃) ကွန်မြူနစ်ပါတီမှကိုယ်စားလှယ်-၂-ဦး

- (၄၄) ကွန်မြူနစ်ပါတီ(မြန်မာပြည်)မှကိုယ်စားလှယ်(၂)ဦး
- (၄၅) မျိုးချစ်ပါတီမှကိုယ်စားလှယ်-၃-ဦး
- (၄၆) ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးမှကိုယ်စားလှယ်-၃-ဦး
- (၄၇) ဆာဦးသွင်
- (၄၈) ဘီအိုင်အေဦးမောင်ကြီး(မန္တလေး)
- (၄၉) ဦးအုန်းခင်(ရန်ကုန်)
- (၅၀) ဦးဖိုးခင်
- (၅၁) မဟာဗမာအဖွဲ့မှကိုယ်စားလှယ်-၃-ဦး
- (၅၂) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ-အယ်ဒီတာ-၁-ဦး
- (၅၃) သူရိယသတင်းစာအယ်ဒီတာ-၁-ဦး
- (၅၄) သံတော်ဆင့်သတင်းစာအယ်ဒီတာ-၁-ဦး
- (၅၅) ပြည်သူ့အာဏာသတင်းစာအယ်ဒီတာ-၁-ဦး
- (၅၆) ဒေါက်တာလက်ပင်း
- (၅၇) ဒေါက်တာဆီးဂရေဗ်
- (၅၈) ပန်ဒရင်းဒေဗီ
- (၅၉) နယ်ခြားဒေသအကြံပေးအရာရှိ

ဤစာရင်းမှာ “အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်” မချုပ်ဆိုမီရက်ပိုင်းက ဖိတ်ကြားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစာချုပ်ကို (၂၇-၁-၄၇) နေ့တွင်ချုပ်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ၊ ပင်လုံအစည်းအဝေးသည် (၃-၂-၄၇) နေ့မှစ၍ ပဏာမဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်မည်ဖြစ်၍ တေ့လွဲကလေးမျှဖြစ်၏။ ထိုစာချုပ်ကြောင့်ပင် အစီအစဉ်များ ရှောင်တခင် ပြောင်းလဲခဲ့ရသည်။

၁။ ညီလာခံသို့အမှန်တကယ်လာကြသူများ။

အထက်ဖိတ်စာစာရင်းမှာ မူလကစီစဉ်ထားသော စာရင်းဖြစ်၏။ ထိုစာရင်းကိုကြည့်လျှင် အဓိကဦးစားပေးမှာ ဘုရင်ခံ့နှိမ့်သားဇု၊ နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေးမှ အထက်တန်းအရာရှိကြီးများ၊ သံရုံးကိုယ်စားလှယ်တော်များက ထိပ်မှဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့နောက်မှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင်ဗိုလ်ချုပ်တို့သည် ဧည့်သည်တော်များအဖြစ် စော်ဘွားများ၏ ဆွေးနွေးပွဲကို နားထောင် လေ့လာရုံ ပွဲကြည့်အဆင့်လောက်သာ ရှိ၏။ ယခုအောင်ဆန်း -အက်တလီစာချုပ်အရ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် စော်ဘွားများနှင့် ဆွေးနွေးဘက်

ထိပ်ဆုံးမှလူ ဖြစ်လာသည်။ ဘုရင်ခံ၏နေရာတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်တော် မစ္စတာ ဘော်တွမ်လေ ပါလာသော်လည်း ခေါင်းဆောင်ရန်၊ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ရန် မဟုတ်ဘဲ လေ့လာသူ အကဲခတ်သူ အဖြစ်သာ ဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေးပုံစံ လုံးဝပြောင်းသွား၏။ ထိုကြောင့်ဖိတ်ကြားခံထားရသော သူအများသည် အစည်း အဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြခြင်း မရှိတော့ဘဲ ပရိသတ်တစ်မျိုး ပြောင်းသွားသည်။ စာရေးသူသည် ထိုစဉ်ကာလက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဝိဇ္ဇာအထက်တန်းတွင် ကျောင်းတက်နေရင်း ညဘက်တွင် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက်၌ ညအယ်ဒီတာ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေဆဲဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ပင်လုံအစည်းအဝေးသို့ အမှတ်စဉ်(၅၂) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာအဖြစ် တက်ရောက် လာနိုင်သည်။ အခြား သတင်းစာတိုက်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အခြား ဖိတ်ကြားထားသော ကိုယ်စားလှယ်တော်များ မည်သူ တက်ရောက်ကြသည်ကို ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့သော်လည်း အထက်ဖိတ်စာ စာရင်းပါ လူခပ်များများ မတွေ့ရတော့ပေ။

၂။ မဖိတ်ခေါ်သော်လည်းမိမိ၏အသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် တက်ရောက် လာကြသူများ။

ကိုတင်နှင့် ကိုထွန်းမြင့်တို့သည် ညောင်ရွှေ စော်ဘွားစစ်ရွှေသိုက်၊ သထုံစော်ဘွား စစ်ခွန်ကြည်တို့နှင့် တွေ့စဉ်က ပင်လုံပွဲသို့ တက်ရောက်ကူညီကြရန် နှုတ်ဖြင့် ဖိတ်ကြားခဲ့၏။ ကိုတင်နှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ အားလုံးကို ဆိုလိုသည်။ တဖန် ကိုတင်အေး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင်က တမင်ခေါ်ယူ တာဝန်ပေးခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပင်လုံပွဲတွင် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်များ ခွဲဝေ ချမှတ် ထားပြီးကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ဦးကြာပု၊ ဒေါက်တာဘဉာဏ်၊ စင်ယိပ်ဖ၊ ခွန်ဖုန်းတို့မှာ မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ စော်ဘွားများကို အကြောင်းပြု၍ ရောက်ရရှိ လာသူများဖြစ်ကြသည်။ ဖိတ်စာရရှိကြမည့် သူများမဟုတ်ပါ။

၃။ ကရင်နီနှင့် ကရင်ဒေသများမှ တက်ရောက်လာကြသူများ။

ကရင်နီနယ်သည် ယခင်ကင်းဝန်မင်းကြီးနှင့် အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်တို့ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်အရ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် မပိတ်ကြားပေ။ သို့သော်လည်းကရင်နီမှ စောသိန်းနှင့် စဝ်ဝဏ္ဏတို့ လေ့လာသူ အဖြစ် တက်လာသည်။ သံလွင်ခရိုင်သည် တောင်တန်းဒေသအတွင်း ပါဝင်သော်လည်း ဖိတ်ကြားထားခြင်း မရှိပေ။ သို့သော်လည်း ကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ်မှ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှဖေ (ယခင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ခေတ်နှင့် ဂျပန်ခေတ် ဝန်ကြီးဟောင်း)၊ စောချစ်တီးတို့ တက်ရောက်ခဲ့သလို ရန်ကုန်မှ စောစံကေး၊ စောဝီရီကျော်တို့မှာမူ လေ့လာသူအဖြစ် နောက်ကျမှ ရောက်ရှိလာကြောင်း သိရှိခဲ့ရသည်။

ဦးလှဖေမှာ ကိုယ်အစီအစဉ်ဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ပင်လုံညစာစားပွဲ အပြီးတွင် နှုတ်ခွန်းဆက် မိန့်ခွန်းပြောကြား ခဲ့သေးသည်။ စောချစ်တီးမှာ ဖာပွန်မှ လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ နောက်ကျမှ ရောက်လာသူ စောစံကေး၊ စောဝီရီကျော်တို့မှာ ကေအဲန်ယူအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး သရာသာထိုမှ အင်္ဂလိပ် အတိုက်အခံ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး လာရောက်ခြင်းကို နောက်ယောင်ခံ လေ့လာရန် စေလွှတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့နှင့်အတူ စောချစ်မောင် နောင်အခါ(ဒေါက်တာချစ်မောင်)လည်း လျှိုင်ကော် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ အနု မောဒနာပြုမည့် အခမ်းအနားသို့ သွားရောက်မည့် ခရီးနှင့် တိုက်ဆိုက်ခြင်းကြောင့် လမ်းကြိုလိုက်ပါ သွားသည်။

၄။ ရခိုင်နှင့်မွန်ဒေသများမှကိုယ်စားလှယ်များ။

ရခိုင်နှင့်မွန်တို့ဒေသသည် မြန်မာဘုရင်များ လက်ထက်ကပင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သိမ်းသွင်းထားပြီး ဖြစ်၍ ဖိတ်ကြားခြင်းမရှိပေ။ ရခိုင်အမျိုးသား

ဦးအောင်ဇံဝေ တက်ရောက်လာသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် တစ်ယောက်အနေဖြင့် လိုက်ပါလာခြင်းမျှဖြစ်၍ ရခိုင်ကို ကိုယ်စားပြုသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

(ဃ) ညီလာခံပဏာမအစည်းအဝေးများနှင့် လျှပ်တစ်ပြက်အပြောင်းအလဲ အဖြစ်အပျက်များ။

ဤကဏ္ဍကို ပိုမိုသဘောပေါက်စေရန် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အဖြစ်အပျက်တို့ကို နေ့စွဲအစဉ်အလိုက် အတိုင်း ထပ်မံဖော်ပြပါသည်။

(၉-၁၁-၄၆)ရှမ်းနယ်ရှင်များ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက် နေသော “ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီ” အစည်း အဝေးကို (၁၅-၂-၄၇)နေ့တွင် တောင်ကြီးတွင်ပြုလုပ် မည်ဟု ဘုရင်ခံက အမိန့်ထုတ်ပြန်သည်။ (ကြားနေစွဲဖြင့်) အထက်ပါ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးရန် ဖော်ဘွားများ၏ အဆိုပြုချက်များကို ရှမ်းစဝ်ဖကောင်စီ၏ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ရွှေသိုက်က ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်ထံ ပေးပို့သည်။

(၂၁-၁-၄၇) အထက်ပါစာတွင်ရည်ညွှန်းသော ကောင်စီ အစည်းအဝေးဆိုသည်မှာ မည်သည့်ကောင်စီ ဖြစ်သည်ကို ရှင်းလင်းဖြေကြားရန် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်က စဝ်ရွှေသိုက်ထံပြန်မေးသည်။

(၂၅-၁-၄၇) အထက်ပါစာတွင်ဖော်ပြထားသော ကောင်စီအစည်းအဝေးဆိုသည်မှာ “ကမ္ဘောဇ ပဒေသ ရာဇာကောင်စီ” ကိုဆိုလိုပါကြောင်းစဝ်ရွှေသိုက်က အရေး ပိုင်ထံပြန်ကြားသည်။ ဆိုလိုသည်မှာဘုရင်ခံညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း “ကမ္ဘောဇပဒေသရာဇာကောင်စီ” အစည်းအဝေး သို့ ရှမ်းဖော်ဘွားများ တက်ရောက်ကြပါမည်ဟုဖြစ်သည်။

(၂၇-၁-၄၇)လန်ဒန်မြို့တွင် “အောင်ဆန်း- အက်တလီစာချုပ်” ချုပ်ဆိုသည်။ ထိုစာချုပ်၏ စာပိုဒ်(ခ) ၃-အရ

“၃။ - - မိမိတို့ထင်မြင်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆို နိုင်ရန်အတွက် “နောက်လဆန်းတွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်သော ပင်လုံကွန်ဖရင့်တွင် လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ်ဤကိစ္စ

အတွက် ကျင်းပသော အထူးကွန်ဖရင့်တွင်လည်းကောင်း၊ နယ်ခြားဒေသရှိလူများ၏ ခေါင်းဆောင်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်များကို မေးမြန်းရမည်” - - ဟုပါရှိသည်။

ဤလန်ဒန်ကွန်ဖရင့်၏သတင်းကို ရက်ပိုင်းအတွင်း ရှမ်းစော်ဘွားများ သိကြသောအခါ အိုးနင်းခွက်နင်း ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ပင်လုံကွန်ဖရင့်သို့ မိမိတို့မူလစီစဉ်ဖိတ်ကြားထားသည့်အတိုင်း ဧည့်သည်တော်အဖြစ် နားထောင်ရန် သက်သက်လာသည် မဟုတ်တော့။ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ အဖြေတစ်ခု ရှိရေးအတွက် မိမိတို့နှင့် ဆွေးနွေးဘက် အဖြစ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် လာမည်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့မူလအစီအစဉ်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျမဖြစ်တော့။ သို့ဖြင့်ပင်လုံညီလာခံ၏ အကြိုဆွေးနွေးပွဲ ပထမနေ့ဖြစ်သော (၃-၂-၄၇) နေ့တွင်ပြင်ဆင်ဆုံးဖြတ်ကြပြီး အောက်ပါ ကြေးနန်းအမှတ် -၆၀၉- ကို ဘုရင်ခံနှင့်တောင်တန်းဒေသ ညွှန်ကြားရေးဝန်ထံ ပေးပို့ရသည်။ ဤကြေးနန်းသည် သမိုင်းဝင်ကြေးနန်း ဖြစ်လာသဖြင့် မူရင်းအတိုင်းနှင့် မြန်မာဘာသာပြန်တို့ကို အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သမိုင်းဝင်ကြေးနန်းအမှတ်-၆၀၉-။

To.....

(1) FRONTIERS (2) GOVERNOR
RANGOON RANGOON

609. In supercession of Vice President's letter No. 57 of the 25th. January, 1947 and in conti-nuation of his letter No. 558 of the same date to the Resident Southern Shan States ,and with reference to Frontier Areas Tele-gram No.1562 F.A. of the 24th. January 1947 , the Executive Committee of the Shan States Saohpas in its meeting at Panlong on 3rd. February, 1947 has unanimously decided that owing to recent poltical developments ,

the meeting to be opened in Taunggyi with effect from the 15th. February 1947 will be the meeting of the Council of Shan States Saohpas and equal number of representatives of the people duly nomi nated by the Saohpas as a measure of urgency and NOT repeat NOT the Federal Council .

The representatives of the people shall later on be elected by popular vote on AdultSufferage. If Government considers that intimation of the decision is too short in time we would request that the formal opening of the Council Meeting be postponed to the nearest possible date .

We Saohpas are however looking forward to the arrival of H.E. on dates already fixed and that our deecisions will NOT interfere with his Tour Programme.

President
Executive Committee,
Council of Shan States Saohpas.
(Camp) Panglong.

မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုချက်ကြေးနန်း။

သို့ ၊

(၁)တောင်တန်းဒေသ

(၂) ဘုရင်ခံ ရန်ကုန်မြို့။

ရန်ကုန်မြို့။

၆၀၉ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၏ (၁၉၄၇) ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နေ့စွဲပါစာကို ပြန်လည်ရုတ်သိမ်းပြီးနောက်၊ တောင်တန်းဒေသ၏ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၄) ရက်နေ့စွဲပါကြေးနန်းအမှတ် (၁၅၆၂)ကို ရည်ညွှန်းသော ၎င်း၏အထက်နေ့စွဲပါ စာအမှတ် (၅၅၈)ကိုဆက်လက်၍ အသိပေးတင်ပြလိုသည်မှာ၊ ပြောင်းလဲလာသောနိုင်ငံရေး အခြေအနေများအရ တောင်ကြီးမြို့၌ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

(၁၅) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသည့် အစည်းအဝေးသည် ပဒေသရာဇ်ကောင်စီအစည်းအဝေးမဟုတ်ပါ။ (ထပ်ဆင့်)မဟုတ်ပါ။ အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်ချက်အနေဖြင့် စစ်ဖများက ရွေးချယ်မည့် အရေအတွက်တူ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သော ရှမ်းပြည်စစ်ဖများကောင်စီ၏ အစည်းအဝေးသာဖြစ်ကြောင်း ရှမ်းပြည်-စစ်ဖများ၏ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ပင်လုံမြို့၌ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၃) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြု လုပ်သောအစည်းအဝေးက၊ အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြပါကြောင်း အကြောင်းကြားအပ်ပါသည်။

နောင်အခါများတွင်ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များကို အရွယ်ရောက်ပြီးသူတိုင်း မဲပေးသည့်စနစ်အရ ရွေးကောက် တင်မြှောက်စေမည်။ အကယ်၍ ယခုအကြောင်းကြားစာသည် အချိန်အားဖြင့် တိုတောင်းလွန်းသည်ဟု ဘုရင်ခံအစိုးရက ယူဆပါက ကောင်စီအစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပမည့်နေ့ရက်ကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အစောဆုံးနေ့ရက်သို့ ရွှေ့ဆိုင်းပေးပါရန် ပန်ကြားအပ်ပါ။

သတ်မှတ်ထားပြီးသော ရက်အတိုင်း ဘုရင်ခံမင်း မြတ်ကြွရောက်လာလိမ့်မည်ဟုလည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်၏နယ်လှည့် ခရီး အစီအစဉ်များကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေလိမ့် မည် မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း ယုံကြည်ပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ
အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ
ရှမ်းစစ်ဖများကောင်စီ
ပင်လုံစခန်း။

ဤကြေးနန်းအရ ရှမ်းစော်ဘွားများသည် အင်္ဂလိပ် အစိုးရကို သိသိသာသာအာခံလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘောဇ ပဒေသရာဇာကောင်စီကိုကျောခိုင်းပြီး မိမိတို့အလိုရှိသော “ရှမ်းစစ်ဖလုံများကောင်စီ”ကို အတိအလင်းဦးတည် လိုက်ခြင်းဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော်အင်္ဂလိပ်အစိုးရက အလွယ်တကူအလျှော့ပေးခြင်းပြုမည်မဟုတ်ပေ။ ဘုရင်ခံ

အစိုးရကမည်သို့တုန့်ပြန်မည်လဲ၊ ကချင်နှင့်ချင်းရဲဘော် များကမည်သို့သဘောထားကြမည်လဲ။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့် အဖွဲ့ရောက်လာလျှင် မည်သို့ဆက် စခန်းသွားရဦးမည်လဲ၊ ရှမ်းပြည် ပြည်သူ့လူထုဘက်မှကော မည်မျှ တုန့်ပြန်မှု၊ အားပေးထောက်ခံမှု ရပါမည်လဲ၊ အခြေအနေမှာ အလွန်ခက်ခဲသည့်အပိုင်းသို့ ရောက်ရှိ နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

**(င) ပင်လုံညီလာခံတွင် ရပလ ၏အခန်းကဏ္ဍ။
(တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး)**

ပင်လုံညီလာခံသည် အမှန်အားဖြင့် ညီလာခံ အသိုင်းအဝိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မတူဘဲ လောင်းကစားဝိုင်းများ၊ ဇာတ်ပွဲများ၊ ကြည့်ချင်ပွဲများ၊ အစားအသောက်ဆိုင် တန်းများဖြင့် သိုင်းဝိုင်းထားသော လူပေါင်းစုံ ပေါက်သောက် ရောက်ရှိလာမည့် လူအစုအဝေးရှိရာ ဒေသဖြစ်မည်။ ထိုစဉ်က လက်ကမ်း ပွဲကြော်ငြာတွင်လည်း ထိုသို့ပင်ဖော်ပြသည်။ သို့သော် ဤအစီအစဉ်မှာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်၍ ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်၏။ ပင်လုံညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာမည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်များအား နေရာထိုင်ခင်းချထားရမည်။ ဧည့်ခံကျွေးမွေးရမည်။ အထွေထွေ စရိတ်များ ကုန်ကျရဦးမည်ဖြစ်ရာ ထိုကုန်ကျစရိတ်အတွက် ရံပုံငွေ ရှာကြရမည်။ ဤလို ကိစ္စမျိုးအတွက် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အဆင်သင့်ရှိ နေသော လက်စွဲနည်းရှိသည်။ ၎င်းမှာ ကစားဝိုင်း ထောင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူပေါက်သောက် လာမည်ကို ရှောင်လွှဲ၍မရနိုင်ပေ။ ရပလ က ထိုသို့ လူပေါက်သောက်လာမည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တိုင်းပြည်အတွက် အလွန်အရေးကြီး လေးနက်မည့် တိုင်းရေးပြည်ရေး ကိစ္စကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် အရာရောက်လိမ့်မည်ဟု မထင်ပေ။ (၅-၂-၄၇) နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်သော ရပလ ၏ ကြေညာချက်တွင်လည်း ထိုအတိုင်းပင် ဖော်ပြထားခဲ့သည်။ သို့သော်ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင်က လက်ခံထားခြင်းဖြစ်သဖြင့် မလွဲ မရှောင်သာ တက်ရောက်ကြရမည်။ ထိုသို့တက်ရောက်ရန်

အတွက် ရပလ ကိုစော်ဘွားများက တရားဝင်ဖိတ်ကြားခြင်းလည်းမရှိချေ။ သို့သော်စော်ဘွားများက ကိုတင်နှင့် အပေါင်းပါတို့အား ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့်နှုတ်ဖြင့် ဖိတ်ကြားခြင်း တော့ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း အရေးတယူ တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ထို့ပြင်အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့် ရလိမ့်မည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် တက်ရောက်လာကြခြင်းဖြစ်၏။ အထက်တွင်ဖော်ပြထား ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း၊ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ကြ ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး အပိုင်းကို ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်းဟု ခံယူထားကြသည်။

ဤသို့တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး အပိုင်းတွင် ရပလ ကိုယ်စား (၁) ကိုတင်၊ (၂) လင်းခေး-ဦးထွန်းမြင့်၊ (၃) စောထွန်းဇံ (မိုးနဲ)၊ (၄) ကိုခွန်ထီး(ပင်လုံ)၊ (၅) ကိုခွန်စော(ပင်းတယ) နှင့် (၆) ကိုထွန်းဖေ(ဘန်းယဉ်) တို့အား တာဝန်ပေးအပ်ထားသည်။ ကိုတင်သည် ရှမ်းပြည် ၏ လူထုခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် အများလူထုက လက်ခံ ထားသူဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အများ နှင့်လည်းဝင်ဆန့်သည်။ ညောင်ရွှေ သထုံ၊ မိုင်းပွန်စသော နယ်ရှင်များနှင့်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်အရ ရင်းနှီးသူဖြစ်၏။ လင်းခေး ဦးထွန်းမြင့်သည် မောက်မယ်စော်ဘွား မျိုးရိုးဖြစ်ပြီး လင်းခေးဟိန် ရာထူးလက်ရှိ ဖြစ်၏။ ဆေးတံသောက်ဆေး လုပ်ငန်းဖြင့် လင်းခေးလူထုအပေါ် ဩဇာညောင်းသူလည်း ဖြစ်သည်။ နယ်ရှင်စော်ဘွားအများနှင့် ဝင်ဆန့်သူလည်း ဖြစ်သည်။ စောထွန်းဇံသည် မိုးနဲစော်ဘွားမျိုးရိုးဖြစ်၏။ ကိုခွန်ထီးသည် လဲချားနယ် ပင်လုံဟိန်၏သား ခေတ်ပညာတတ် ဖြစ်၏။ ကိုခွန်စောသည် ပင်းတယ ငွေခွန်မှူး မျိုးရိုးမှဖြစ်၍ မြေလတ် နယ်တဝိုက် နယ်ရှင်များနှင့် အကျွမ်းဝင်သူ ဖြစ်သည်။ ကိုထွန်းဖေသည် ဘန်းယဉ်မှ ခေတ်ပညာတတ် ဖြစ်ပြီး ထိုနယ် တဝိုက်နယ်ရှင်များနှင့် အကျွမ်းဝင်သူဖြစ်၏။ ဤခေါင်းဆောင်များ အားလုံးသည် အလင်းရောင်ခေတ်၊ အာရှ လူငယ်ခေတ်တို့တွင် လူထုခေါင်းဆောင်များ အဖြစ် တိုင်းပြည်က လက်ခံထားပြီးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုသူများ အားလုံးသည် စာအရေးအသား၊ စကားအပြောအဟော၊

ဆက်ဆံရေးတို့တွင် ကျွမ်းကျင်ပြီးသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လုံညီလာခံတွင် နယ်ရှင်စော်ဘွားများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ အခရာကျသူများ ဖြစ်လာသည်။ ဗမာပြည်နှင့် ပေါင်း၍ လွတ်လပ်ရေး ယူရန်ကိစ္စကို ရှမ်းပြည်သားများ အနေဖြင့် ရှမ်းနယ်ရှင်များနားဝင် သဘောပေါက်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်ကြသူများဖြစ်၏။

(၈) ပင်လုံအကြံဆွေးနွေးပွဲများ။

အထက်ပါကြေးနန်းအမှတ် (၆၀၉)ကိုရိုက်ကြားပြီး နောက် ရှမ်းနယ်ရှင်များသည် နေ့ရောညပါ ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရလျက်ရှိ၏။ ရှမ်းနယ်ရှင်များနှင့် အင်္ဂလိပ် အစိုးရတို့၏ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်မှု တိုက်ပွဲသည်စလေပြီ။ ဘာတွေဖြစ်လာဦး မည်နည်း၊ ဘာတွေ ဆက်လုပ်ရဦးမည်နည်း။ ဤရက်ပိုင်းများ အတွင်း ရှမ်းနယ်ရှင်များနှင့် ရပလ ကိုယ်စားလှယ်များ သည် ရင်းနှီးသော ဆွေးနွေးဘက်များ ဖြစ်လာနေကြပေပြီ။ ဤညီလာခံသည် မူလအစီအစဉ်အရ ဘုရင်ခံကိုယ်တိုင် တက်ရောက်မည်ဖြစ်ပြီး တောင်တန်းဒေသခေါင်းဆောင် များနှင့် “နယ်စပ်ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းဥပဒေ” ကိုဆွေးနွေးကြမည်ဖြစ်ရာ သက်ဆိုင်ရာတောင်တန်း ဒေသ အာဏာပိုင်များမှတစ်ဆင့် ကချင်နှင့် ချင်းဒေသအကြီးအကဲ များကိုလည်းဖိတ်ကြားထားပြီး၊ တောင်တန်းဒေသ အာဏာပိုင်များ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်များကိုရွေးချယ်၍ ပင်လုံသို့စေလွှတ်သည်။ ထိုသို့ရွေးချယ်စေလွှတ်ခြင်းဖြင့် ပင်လုံသို့ရောက်ရှိလာသော ကချင်နှင့် ချင်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်စာရင်းမှာ အထက်တွင် ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်၏။ ၎င်းတို့အား သက်ဆိုင်ရာ တောင်တန်းဒေသ ညွှန်ကြားရေးဝန်ကြီးကြပ် ရွေးချယ်ပေးပို့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကချင် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပင်လုံမြို့သို့ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ-၆-ရက် နေ့တွင် ရောက်ရှိလာ ကြသည်။ ရှမ်းနှင့် ကချင် ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

- ၁။ ဒီမိုကရေစီမူအရ ဗမာများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးပေးရန်၊
- ၂။ ဘုရင်ခံ၏အမှုဆောင် (ဝန်ကြီး) အဖွဲ့တွင် ပါဝင်မည့် ရှမ်းနှင့်ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များသည် မိမိတို့ ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အရေးကို လုံးဝ တာဝန်ယူရုံမက ကာကွယ်ရေး၊ နိုင်ငံခြားရေး၊ မီးရထားနှင့် အကောက်ခွန် လုပ်ငန်းများကိုလည်း ပူးတွဲတာဝန်ယူရန်၊
- ၃။ ကချင်များတောင်းဆိုထားသည့် ကချင်ပြည်နယ် တည်ထောင်ရေးအဆိုကိုထောက်ခံကြောင်း၊
- ၄။ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဗြိတိသျှအစိုးရ တို့၏သဘောတူညီချက်များ (အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်)သည်ရှမ်း၊ ကချင်တို့နှင့် မသက်ဆိုင်စေရ၊
- ၅။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသောအခါ ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့်ရှိရမည်။

- (၁၆) ဒူဝါးဇော်ရစ် ။
- (၁၇) ဒူဝါးဇော်လ ဗန်းမော်ကချင် ကိုယ်စားလှယ်
- (၁၈) ဒူဝါးဇော်လွန်း ။
- (၁၉) ဦးလဘန်ဂရောင် ။
- ..... ဟုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါသည်။

မိုင်းကိုင်အစည်းအဝေးတွင် ရှမ်းစစ်လုံများ ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့၍ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အနေဖြင့် စစ်လုံ ၇ ဦး ပါဝင်သော ကော်မတီတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်ကပင် ယင်းကော်မတီတွင် လူထုကိုယ်စားလှယ်တစ်ဝက် ပါရှိရမည်ဟူသောမူကို လက်ခံထားပြီးဖြစ်၍ နောင်တစ်ချိန်တွင် ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားချက်ရှိသည်။ ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ပင်လုံညီလာခံအတွင်း ဖေဖော်ဝါရီလ (၆)ရက်နေ့တွင် စစ်လုံ ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်များနှင့် ရှမ်းပြည်လူထု ခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းကြပြီး အောက်ပါအတိုင်း လူထုကိုယ်စားလှယ်-၇-ဦးကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြပေသည်။

အထက်ပါအချက်များကိုသဘောတူကြကြောင်း

- (၁) စဝ်ခွန်ပန်းစိန် တောင်ပိုင်ဇော်ဘွားကြီး
- (၂) စဝ်ရွှေသိုက် ညောင်ရွှေ
- (၃) စဝ်ဟုံဖ မြောက်သိန္နီ
- (၄) စဝ်နွဲ့ လဲချား
- (၅) စဝ်စံထွန်း မိုင်းပွန်
- (၆) စဝ်ထွန်းအေး သာမိုင်းခမ်း
- (၇) ဦးခွန်ဖုန်း ရှမ်းပြည်လူထုကိုယ်စားလှယ်
- (၈) ဦးတင်ဇ ။
- (၉) ဦးထွန်းမြင့်(လင်းခေး) ။
- (၁၀) ဦးကြာပု ။
- (၁၁) ဦးခွန်စော ။
- (၁၂) စဝ်ယစ်ဖ ။
- (၁၃) ဦးခွန်ထီး ။
- (၁၄) ဆမားဒူဝါးဆင်ဝါးနောင် မြစ်ကြီးနား ကချင်ကိုယ်စားလှယ်
- (၁၅) ဦးဒိန်ရတန် ။

(၁) ဦးတင်ဇ (ရှမ်း-အင်း၊ ညောင်ရွှေ၊ အလယ်ပိုင်း ဆဗ္ဗဒီဝိဇ)	(၅) ဦးကြာပု (ရှမ်း-သီပေါ)
(၂) ဦးခွန်ထီး (ရှမ်း၊ ပင်လုံ၊ အရှေ့မြောက်-ဆဗ္ဗဒီဝိဇ)	(၆) စဝ်ယစ်ဖ (ရှမ်း-သိန္နီ)
(၃) ဦးထွန်းမြင့် (ရှမ်း၊ လင်းခေး၊ အရှေ့တောင် ဆဗ္ဗဒီဝိဇ)	(၇) ခွန်ဖုန်း (ကချင်၊ သိန္နီ)
(၄) ဦးခွန်စော (ဓနု၊ ပင်းတယ၊ အနောက်ပိုင်း ဆဗ္ဗဒီဝိဇ)	

ထိုစာရင်းကို ကြည့်ပါက ဒေသအလိုက် သော်လည်းကောင်း၊ လူမျိုးအလိုက်သော်လည်းကောင်း၊

ကိုယ်စားပြုသည့်အပြင် လက်တွေ့အားဖြင့် လူထုအကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပြီး၊ လုပ်ဆောင်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်၍ တရားမျှတ မှန်ကန်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရပေမည်။

ထို(၆-၂-၄၇) ညပိုင်းတွင်ချင်းကိုယ်စားလှယ်များ ပင်လုံသို့ရောက်ရှိလာ၏။ နောက်တစ်နေ့နံနက်(၉) နာရီတွင် ရှမ်း၊ ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များ၏သဘောတူချက်ကို လေ့လာပြီးနောက် အောက်ပါအတိုင်း ဖြည့်စွက်ချက်များ ပြုလုပ်၍ ထပ်ဆင့် လက်မှတ်ရေးထိုးကြ လေသည်။

(၁) ဗဟိုအခွန်တော်ငွေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှမ်းတို့ခံစားရ သောအခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်အာဏာတို့ အတိုင်း ချင်းနှင့် ကချင်တို့ကလည်း လူဦးရေအလိုက် ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

(၂) ချင်းတို့ဒေသတွင် ဘဏ္ဍာရေးမလုံလောက်ရှိခဲ့ သော် မြန်မာပြည်အခွန်တော်ငွေများမှ ဖြည့် တင်းသုံးစွဲရမည်။

(၃) ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သော တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး အဖွဲ့ ဦးစီးအမှုဆောင်ကောင်စီ တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ရမည်။ ယင်းအမှုဆောင်ကောင်စီ၌ တောင်တန်းသားများနှင့် မြန်မာပြည် အစိုးရတို့အကြား ပေါ်ပေါက်လာသမျှသော ပေါ်လစီဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ အားလုံးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်သော အာဏာအပြည့်အစုံရှိရမည်။

သမိုင်းဝင်ကြေးနန်းအမှတ်အမှတ်-၃၆-(နယ်စပ် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးထံမှ)

ထိုသို့ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းတို့သွေးစည်းညီညွတ် ဖော်ရွှင်အားတက်နေကြသည့်အချိန် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော် ဝါရီလ(၇)ရက်နေ့ ညနေ(၅)နာရီတွင်၊ နယ်ခြားဒေသ ညွှန်ကြားရေးဌာနမှ (၆-၂-၄၇)နေ့စွဲပါ ကြေးနန်းအမှတ် -၃၆-သည် ပင်လုံရှိရှမ်းစစ်ပလုံများကောင်စီဥက္ကဋ္ဌထံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ၎င်းကြေးနန်းစာသည်လည်းအရေး

ကြီးသည်ဖြစ်၍ မူရင်းအင်္ဂလိပ်နှင့်မြန်မာဘာသာပြန်များကို အောက်တွင်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

Telegram No. 36 F.A. dated 6-2-47 from Frontiers Rangoon to Resident S.S.S. Panlong .No. 36/FA. Please refer President of Executive Committee of Council of Shan Sawbwas to his telegram 609 of February 4th. 1947, and inform him that no alteration in constitution of Federal Council possible without sanction of H. E. the Governor after specific resolution by Federal Council STOP Frontier's Telegram 1562 of January 24th. 1947 merely suggested this item for agenda STOP Action can only be taken if item accepted for agenda and a resolution passed accordingly by full Federal Council STOP Furthermore no useful purpose likely to be served by Chiefs merely nominating popular representatives STOP Please wire immediately acceptance of item for agenda for decision by Council as constituted at present. REPEATED Resident . S.S.S, Taunggyi.

မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုချက်။

ရန်ကုန်မြို့၊ တောင်တန်းဒေသအုပ်ချုပ်ရေးမှ ပင်လုံစခန်းရှိရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းအရေးပိုင်ထံသို့ ၆-၂-၄၇ နေ့စွဲဖြင့်ပေးပို့သော ကြေးနန်းအမှတ် ၃၆/အက်ဖ်-အေ။

အမှတ် ၃၆/အက်ဖ်-အေ၊ ဘုရင်ခံ၏ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၄)ရက် နေ့စွဲပါ ကြေးနန်းအမှတ် (၆၀၉)ကို၊ ရှမ်းစော်ဘွားများ၏ ကောင်စီအမှုဆောင် အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအား ရည်ညွှန်းညွှန်ပြပါ။ ၎င်းနောက်အောက်ပါအတိုင်း အကြောင်းကြားပါ။ ပဒေသရာဇာကောင်စီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို၊ ပဒေသရာဇာကောင်စီ၏ ယင်းကိစ္စအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် ရရှိပြီးနောက် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်က

ချမှတ်သော အမိန့်မှ လွဲ၍ ပြင်ဆင်ပိုင်ခွင့် မရှိပါ။ ရပ်၊ တောင်တန်းဒေသ၏(၁၉၄၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၄) ရက်နေ့စွဲပါ ကြေးနန်းအမှတ် (၁၅၆၂) သည် ဤကိစ္စကို ဆွေးနွေးရန်ကိစ္စ ခေါင်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရန် ညွှန်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ရပ် ။ အဆိုပါ ဆွေးနွေးရန် ကိစ္စကို လက်ခံပြီးနောက် ပဒေသရာဇာကောင်စီ တစ်ခုလုံး၏ လက်ခံကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပြီးမှသာလျှင် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ရပ် ။ ထို့ပြင် နယ်ရှင် များက လူထုကိုယ်စားလှယ်များကို မိမိတို့ဘာသာ ရွေးချယ်ခြင်းဖြင့် မည်သို့မျှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖွယ်ရာ မရှိပါ။ ရပ် ။ လက်ရှိတည်မြဲလျက်ရှိသော ကောင်စီ၏ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်အဖြစ် တင်ပြရန် ကိစ္စကို လက်ခံကြောင်း ချက်ချင်း ကြေးနန်းဖြင့် အကြောင်းပြန်ပါ။ ရပ် ။ တောင်ကြီးမြို့၊ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း အရေးပိုင်ထံသို့ ထပ်ဆင့် ပေးပို့သည်။

ဤညွှန်ကြားချက်မှာ စာအုပ်ကြီးအတိုင်း လုပ်ထုံး လုပ်နည်းအရ အမှန်ဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းတကျလုပ်မည် ဆိုလျှင် ဤလမ်းအတိုင်းသာ လျှောက်ရပေမည်။ သို့သော် လက်တွေ့အခြေအနေအရ သင့်တော်သလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ လုပ်လိုပါက လုပ်၍ ရနိုင်ပါမည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ၎င်းတို့၏ ပိုင်ဆိုင်သော လက်အောက်ခံ နယ်တစ်ခုကို ဗြိတိသျှပါလီမန်မှ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ လက်လွှတ်ပေးခြင်း အစဉ်အလာမရှိပေ။ သို့သော် အခြေအနေအရ လိုအပ်လာသောအခါ ၎င်းတို့၏ ပိုင်နက်ဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံကို မိမိတို့ ဒိုမီနီယံအတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ဗြိတိသျှ ပါလီမန်ကပင် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ကိစ္စပြီးမြောက်စေခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်း အလားတူစီမံလျက်ရှိရာ ယခု ရှမ်းပြည်ကိစ္စအတွက် လုပ်လျှင် လုပ်၍ရနိုင်ပါသည်။ လာချင်လျှင် အနီးကလေး၊ မလာချင်လျှင် ခရီးဝေး ဆိုသော စကားပုံအတိုင်းသာ ဖြစ်ပါမည်။

မည်သို့ဆိုစေ ရှမ်းနယ်ရှင်များအတွက်ကား အခက်ခဲဆုံး ကာလကို ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိပေပြီ။ ဘယ်လိုလုပ် ကြမည်လဲ၊ အလျှော့ပေးလိုက်ရမည်လား။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အတိုင်း ဆက်လုပ်လျှင် လိုချင်တာကို ရနိုင်ဖွယ်ရှိ သော်လည်း သေချာပေါက်ဖြစ်လာမည်ဟု မပြောနိုင်ပေ။ မမျှော်လင့်တာတွေ ဖြစ်ပြီးလမ်းလွဲသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ အခက်အခဲ အဖျက်အဆီးတွေ အများကြီး တွေ့နိုင်သည်။ ဆက်တိုက်ပွဲဝင်ရန်မှာလည်း ဥပဒေဘောင်တွင်းမှ လမ်းကုန်သလောက် ရှိချေပြီ။ ထိုအခက်အခဲကို မည်သို့ ကျော်လွှားရမည်ကို ရှမ်းစပ်ဖလုံ ကောင်စီအမှုဆောင်များ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ ပြုထားသော ရှမ်းပြည် လူထုကိုယ်စားလှယ်များ အစုံအညီ စည်းဝေးကြ၏။ ဤတွင် ရှမ်းပြည်လူထု ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ပြီး၊ ရပလ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သော လင်းခေး-ဦးထွန်းမြင့်က

“နယ်ရှင်စော်ဘွားကြီးတွေကို အင်္ဂလိပ်တွေက စော်ကားဝံ့သည်မှာ နယ်ရှင်တို့၏ အပြစ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေကို မကြိုက်ပါဘဲလျက်၊ မကြိုက်ဟု နယ်ရှင်များက မပြောဘဲ ကြိတ်ခံနေ၍ ယခုလို တစ်ဆင့်တက် စော်ကားလာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ နယ်ရှင်တို့နောက်တွင် လူထုမရှိသည်ကို သိသောကြောင့်သာ ဤမျှ လက်ရဲဇက်ရဲ လုပ်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ လူထုဆန္ဒပြုပြီး တုန့်ပြန်သင့် ကြောင်း၊ မရလျှင် နောက်ဆင့်တက် အရေးဆို ထိုက်ကြောင်း” တင်ပြသည်။

ထိုအခါ နယ်ရှင်စော်ဘွားများက “ခင်ဗျားတို့ ကောင်းမယ်ထင်ရင်လည်းလုပ်ကြလေ” ဟု ပြောလာသည်။ သိန္နီစော်ဘွား စပ်ဟုန်ဖက လူထုအစည်းအဝေးကြီး ချက်ချင်းခေါ်ရန် အဆို တင်သွင်းရာ အားလုံးက သဘောတူ ထောက်ခံ ကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်နေကြသော လူထု ကိုယ်စားလှယ်များအနက် ဦးခွန်ထီးသည် ပင်လုံမှ ရွှေပွဲလာပရိသတ်များကို လည်းကောင်း၊ စပ်ထွန်းဇံက မိုးနဲမှ ရွှေပွဲလာ ပရိသတ်များကိုလည်းကောင်း စုရုံးသည်။ လဲချားစော်ဘွား၏ ခေါင်းပေါင်းနီ

ပုလိပ်များကလည်း ပွဲဈေးကိုဖြန့်ကာ တွေ့တွေ့သမျှ ရွှေပွဲလာများအား အတင်းသိမ်းကြုံး ခေါ်ယူခဲ့သဖြင့် ထိုည (၉)နာရီခွဲလောက်တွင် ကွန်ဖရင့် ကျင်းပရာ ခန်းမထဲသို့ ပရိသတ် (၃၀၀၀)ခန့် စုရုံးမိကြ၏။ ဇာတ်ပွဲများ၊ ကစားပွဲများအားလုံး ရပ်ဆိုင်းသွားသည်။

ယင်း လူထုအစည်းအဝေးကြီးတွင် သိန္နီဇော်ဘွား စင်္ကာပူအင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းမှ သဘာပတိအဖြစ် လည်းကောင်း၊ သီပေါမှ ဦးကြာပုက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ရပလ ခေါင်းဆောင်များသည် ပရိသတ်ကြားတွင်လူခွဲ၍နေရာယူကြသည်။ သဘာပတိက အစည်းအဝေးခေါ်ယူခြင်းအကြောင်းရင်းကို အနည်းငယ် ရှင်းပြသည်။ ၎င်းနောက် နယ်ရှင်ဇော်ဘွားများ၏ တောင်းဆိုချက်များဖြစ်သော (၄-၂-၄၇)နေ့စွဲပါ ကြေးနန်း အမှတ် (၆၀၉) ကို ထောက်ခံတောင်းဆိုကြောင်း လူထုကြီးက တစ်နက်ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။

ထို့ပြင်စင်ပလုံကောင်စီတွင် လူထုကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ပါဝင်ရန် (၆-၂-၄၇) နေ့က ရွေးချယ်ထားပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်-၇-ဦး၏အမည်ကိုလည်း တင်ပြလူထုဆန္ဒ တောင်းခံရာ၊ လူထုကြီးက အားလုံးသဘောတူ ထောက်ခံကြ၏။ သို့ဖြင့်ထိုညတွင်းချင်းပင် အောက်ပါ ကြေးနန်း (၂)စောင်ကို ပေးပို့ခဲ့ရာ မြန်မာဘာသာပြန်နှင့် ပူးတွဲ ဖော်ပြပါသည်။

သမိုင်းဝင်ကြေးနန်းအမှတ်(၆၂၆) (စင်ပလုံကောင်စီမှ)

To
(1) Frontier (2) Governor
Rangoon Rangoon

626 Reference Frontier Areas Administration telegram No. 36 FA of 6th. February 1947 STOP Will His Excellency sanction forthwith dissolution of old Federal Council. Our demand in telegram No. 609 of 4th. February, 1947 stands firm .

President
Sd. Hkun Pan Seng,
President .
Address of Sender, Saophalong
Executive Council .
PANG LONG

သမိုင်းဝင်ကြေးနန်းအမှတ်(မရှိ) (လူထုအစည်း အဝေးသဘာပတိထံမှ)

To
(1) Frontiers
(2) Governor Rangoon
Rangoon

At an emergency Mass Meeting held at 9:30 P.M. on 7th. February 1947 in the Assembly Hall, Panglong over 3000 people consisting of all indegenous races in the Shan States unanimously and strongly supported the demand as embodied in Council President's telegram No. 609 February 1947 and also No. 626 dated 7th. February, 1947 and put them into effect forthwith . Chairman Emergency

Mass Meeting Panglong .
Sd . Sao Yape Hpa
Chairman,
Emergency Mass Meeting, Panglong.

မြန်မာဘာသာပြန်။

သို့ ၊
(၁) တောင်တန်းဒေသ
(၂) ဘုရင်ခံ ရန်ကုန်မြို့။
ရန်ကုန်မြို့။
(၆၂၆)တောင်တန်းဒေသအုပ်ချုပ်ရေး၏ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၆)ရက်နေ့စွဲပါ ကြေးနန်းအမှတ်(၃၆) ကိုရည်ညွှန်း(ရပ်) ဘုရင်ခံမင်းမြတ်သည် ပဒေသရာဇ်ကောင်စီဟောင်းအား ဖျက်သိမ်းရန်

အမိန့်ချက်ချင်းချမှတ်ပေးနိုင်ပါ မည်လား။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၄) ရက်နေ့စွဲပါ တောင်းဆိုချက်သည် ခိုင်မာတည်မြဲလျက်ပင် ရှိပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ (ပုံ) ခွန်ပန်းစိန်၊
ဥက္ကဋ္ဌ
ပေးပို့သူ၏လိပ်စာ။
စစ်ဖလုံအလုပ်အမှုဆောင်ကောင်စီ။
ပင် လုံ ။

(၁) တောင်တန်းဒေသ
(၂) ဘုရင်ခံ
ရန်ကုန်မြို့။ ရန်ကုန်မြို့။

ပင်လုံမြို့အစည်းအဝေးခန်းမကြီး၌ ၁၉၄၇-ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇)ရက်နေ့ည (၉)နာရီခွဲတွင်ကျင်းပသော အရေးပေါ် လူထုအစည်းအဝေးကြီးသို့ တက်ရောက် လာကြသော ရှမ်းပြည်ရှိတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်းစုံ (၃၀၀၀)ကျော်တို့က၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ကြေးနန်းအမှတ် (၆၀၉)နှင့် (၁၉၄၇)ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၇)ရက်နေ့စွဲပါ ကြေးနန်း အမှတ် (၆၂၆)တွင်ပါရှိသော တောင်းဆိုချက်များကို ချက်ချင်း အကောင်အထည် ဖော်ပေးပါရန် အားလုံး တညီတညွတ်တည်း လေးနက်စွာ ထောက်ခံပါသည်။

အရေးပေါ် လူထုအစည်းအဝေးကြီး၏သဘာပတိ
(ပုံ) စစ်ယစ်ဖ
အရေးပေါ် လူထုအစည်းအဝေး၊
ပင်လုံမြို့။

ရှမ်းစစ်ဖလုံ ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ပန်းစိန်သည် အထက်ပါ အစည်းအဝေးများ၏ တောင်းဆိုချက်များကို ညတွင်းချင်း ရန်ကုန်မြို့မြန်မာ့အသံသို့ ကြေးနန်းဖြင့် အကြောင်းကြားပေးပို့ရာ နောက်တစ်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် အသံလွှင့်ကြေညာသည်။

(ဆ) ပင်လုံညီလာခံနှင့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကဏ္ဍ။

(၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ပင်လုံညီလာခံသို့ ရောက်ရှိ လာခြင်း။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အဖွဲ့ပင်လုံသို့ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၈)ရက်နေ့တွင် လေယာဉ်နှင့် ထွက်ခွာ မည်ဖြစ်ရာ၊ ထိုနေ့မတိုင်မီ-၇-ရက်နေ့က အခြေအနေကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက်၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအရေးနှင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံ ဥပဒေ စာအုပ်၏ စာမျက်နှာ(၂၄၆) တွင် ဖော်ပြချက်ကို အောက်တွင် မူရင်းအတိုင်း ကူးယူဖော်ပြပါသည်။

“ဖဆပလ-အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့်တွေ့ဆုံပြီး နောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇) ရက်နေ့တွင် ဘော်တွမ်လေသည် ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်(ဝန်ကြီး) အဖွဲ့ ဝင်များဖြစ်ကြသည့်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးတင်ထွဋ်၊ သခင်မြ၊ စောဘဦးကြီး၊ မန်းဘခိုင်တို့နှင့်ထပ်မံတွေ့ဆုံ၍ တောင်တန်းဒေသအရေး ဆွေးနွေးကြပြန်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက

၁။ ရှမ်းစော်ဘွားများနှင့် ရှမ်းပြည်လူထုသည် တောင်တန်းဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးအောက်တွင် မနေလိုတော့ကြောင်း၊

၂။ ပြည်တွင်းရေး၌ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရလျှင် မြန်မာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်းလိုကြောင်း၊

ပါသည့် ရှမ်းစော်ဘွားများ၏ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၄)ရက်နေ့စွဲပါစာကိုထုတ်ပြသည်။ သို့သော် စတီဗင်ဆင်၏ ခြေထိုးမှုကြောင့် ရှမ်းစော်ဘွားများ နားယောင်ပြီး သဘောထားများ ပြောင်းသွားပုံရသဖြင့် ပင်လုံညီလာခံ၌ အောင်မြင်မှုရမည် မထင်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဆက်ပြောသည်။ ထိုအခါ ဘော်တွမ်လေက မိမိမည်သို့ ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုသည်ကို မေးမြန်းရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ပြည်မနှင့် တောင်တန်းဒေသများ ပေါင်းစည်းရေးကို ဗြိတိသျှ အစိုးရကအမှန်တကယ် လိုလားကြောင်းကိုသာ ပင်လုံ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် တောင်တန်းဒေသ ကိုယ်စားလှယ်များအား ဘော်တွမ်လေကပြောပေးပါရန်

မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ပြည်မနှင့်ပေါင်းလျှင် တောင်တန်း နယ်များ၏ ပြည်တွင်းရေးကို တောင်တန်း သားများကသာ စီမံအုပ်ချုပ်ရမည်။ ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့်လည်း ပေးမည်။ ထိုကြောင့်နယ်ရှင်များ၏ အကျိုးကို ထိခိုက်မည် မဟုတ်ကြောင်း စသည့် (ဖဆပလ)၏ သဘောထားကို ဗြိတိသျှအရာရှိများ မပါဘဲ ဗမာ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တောင်တန်းသား ခေါင်းဆောင်များ အချင်းချင်းတွေ့ဆုံ၍ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရှင်းပြခွင့် ရလိုကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဆက်လက် တင်ပြသည်။ အထက်ပါ(ဖဆပလ)၏ သဘောထားနှင့် ပတ်သက်၍ နယ်ရှင်များနှင့် နားလည်မှုရရှိရေးကို အဓိက ထား၍ (ဖဆပလ) က ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ဘော်တွမ်လေက ပြန်ပြောသည်။ ကြားကာလတွင် ပြည်မနှင့် တောင်တန်း ပေါင်းစပ်ရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင် (ဝန်ကြီး) အဖွဲ့တွင် ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ခန့်ထားသင့်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ပြောသောအခါ ကန့်ကွက်ရန် မရှိကြောင်း ဘော်တွမ်လေက ပြောသည်။

အထက်ပါကောက်နုတ်ဖော်ပြချက်များမှာ (၇-၂-၄၇) နေ့ခင်းပိုင်းတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ဖြစ်နေသော အခြေအနေကို ပြသည်။ ထိုအချိန်လောက်တွင် ရှမ်းပြည် ပင်လုံမြို့တွင်ကား မမျှော်လင့်သော ခုန်ပျံကျော်လွှား ပြောင်းလဲမှု ကြီးများဖြစ်ပွားလျက် ရှိ၏။ ရှမ်း၊ ချင်းနှင့်ကချင်တို့က မြန်မာပြည်မနှင့်ပေါင်းရန်မှုအားဖြင့် သဘောတူညီချက် ရသည့်အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုနေ့ညက ကျင်းပသော လူထု အစည်းအဝေးကြီး အကြောင်းကို လည်းကောင်း တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီး၏ သတင်းပေးပို့ချက်အရ နောက်တစ်ရက် (၈-၂-၄၇) နံနက်ပိုင်း မြန်မာ့အသံမှကြားရသော အခါ မစ္စတာ ဘော်တွမ်လေက “ဟ-ဒီလိုဆိုရင် ကျုပ်တို့တောင် ပင်လုံကို သွားစရာမလိုတော့ဘူး ထင်တယ်” ဟု ရယ်မောပြောဆိုရသည်အထိ ဖြစ်သည်။

မှန်သင့်သလောက်တော့ မှန်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး ရာသီဥတုမှာ ပွင့်လင်းသာယာလာပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်

အောင်ဆန်းနှင့် ဘော်တွမ်လေတို့ ရောက်လာလျှင် ဆက်လျှောက်ရန် လမ်းပြောပြပြီးလာစေပါ၏။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဖေဖော်ဝါရီလ(၈) ရက်နေ့ည(၆)နာရီတွင် ဦးအောင်ဇံဝေ၊ ဗိုလ်ခင်မောင် ကလေး၊ ဦးဖေခင်၊ ဗိုလ်ထွန်းလှတို့နှင့်အတူ ပင်လုံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ခရီးရောက်မဆိုက် ကြိုဆိုနှုတ်ဆက် မိန့်ခွန်းများပြောပြီး ထိုညအတွက် အနားယူသည်။ တောင်ကြီး၊ လွိုင်လင်တို့မှ ပြည်သူ့ရဲဘော်များသည် လုံခြုံရေး အတွက် ဗိုလ်ချုပ်တည်းခိုသည့် ဝါးတဲစခန်း အနီးအနားတွင်ပင် အိပ်စက်စောင့်ရှောက်သည်။

ဘော်တွမ်လေသည် နောက်တစ်နေ့ (၉)ရက်နေ့ နံနက်တွင် ဦးတင်ထွဋ်၊ ဘားနတ်လက်ဒဝစ်၊ ဂျွန်လေဒင်တို့နှင့် အတူရောက်ရှိလာ၏။

(၉)ရက်နေ့နံနက်(၁၀)နာရီတွင်ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းကိုယ်စားလှယ်များ စုပေါင်း စည်းဝေးကြသည်။ ၎င်းနောက် ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်းကိုယ်စားလှယ် (၆)ဦးစီ ပေါင်း(၁၈)ဦး ပါသော ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့ရန်အပါအဝင် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ကြ၏။ ထိုနေ့နံနက် (၁၁) နာရီတွင် လူထုအစည်း အဝေးကျင်းပပြီး ဗိုလ်ချုပ် မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က “မိမိသည် လန်ဒန်သို့ ရောက်ရှိစဉ်က တောင်တန်း ဒေသကို မြန်မာနှင့် တစ်ပါတည်း လွတ်လပ်ရေးပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း၊ မြန်မာသည် လွတ်လပ်ရေးရရန် သေချာသလောက် ရှိပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာက တောင်တန်း နယ်များကိုစိုးမိုးလို၍ မဟုတ်ဘဲ တန်းတူ အဆင့်အတန်းနှင့် အခွင့်အရေးများရရှိစေလို၍ ဖြစ်ကြောင်း၊ တောင်တန်း ဒေသလူမျိုးများ ထိုအဆင့်အတန်းကို လိုချင်သည်ဟု ယနေ့ပြောလျှင် မနက်ဖြန် လွတ်လပ်ရေး ရမည်ဖြစ်ကြောင်း” တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် လိုရင်းကို မိန့်ကြားခဲ့၏။

ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းကိုယ်စားလှယ်များ စတင်ဆွေးနွေးခြင်း။

(၁၀)ရက်နေ့ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဘော်တွမ်လေ လည်းတက်သည်။ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်းတို့ (၆)ရက်နေ့

စည်းဝေးကြစဉ်က သဘောတူချမှတ်ချက်များကိုပင် ဗိုလ်ချုပ်အားတင်ပြတောင်းဆိုသည်။ ချင်းကိုယ်စားလှယ် များသိပ်မပြောချေ။ ရှမ်းဘက်မှစစ်ရှေ့သိုက်နှင့် ကချင် ဘက်မှဒူဝါးဇော်လွန်းတို့က ဦးဆောင်ဆွေးနွေးကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲတင်းမာလာသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်စိတ်ပျက်ပြီး ရန်ကုန်ပြန်ရန် ဦးဖေခင်နှင့် ဗိုလ်ထွန်းလှတို့အား လေယာဉ်မှာပါဟု ညွှန်ကြားတော့၏။ သတင်းသည် အမြန်ဆုံး ပြန်လွှင့်သွားသည်။

တောင်တန်း ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အထူးသဖြင့် ရှမ်းစော်ဘွားများသည် စိတ်တုန်လှုပ်ချောက်ခြားသွားရ၏။ (၇)ရက်နေ့ညက ဗြိတိသျှဘုရင်ခံကို အန်တုအနိုင်ယူပြီး ကျောခိုင်းခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ထပ်မံ၍ ခွာပြိုကြရမည်ဆိုလျှင် မိမိတို့အနေဖြင့် မျောက်သစ်ကိုင်းလွတ် ဖြစ်လိမ့်မည်။ မီးနှစ်ပုံကြားက ဒုက္ခများလိမ့်မည်။ စော်ဘွားများ ခြေမကိုင်းမိ လက်မကိုင်းမိ ဖြစ်ကုန်ကြ၏။

ဦးဝမ်ကိုဟောနှင့်အခြား ချင်းကိုယ်စားလှယ်များကမူ ချင်းပြည်နယ်ရရှိရေးထက် ချင်းတောင်တန်းအတွက် စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး တို့အတွက် အကူအညီများရရှိရေး၊ ဘဏ္ဍာငွေပိုမိုရရှိရေး၊ ချင်းသေနတ်ကိုင်းတပ်များ ဆက်လက် တည်တံ့ရေးတို့ကိုသာ အဓိကထား တောင်းဆိုသည်။ ဗိုလ်ချုပ်က လိုက်လျော၏။ ထိုအခါ ချင်းကိုယ်စားလှယ်များသည် သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုးရန် အသင့်ဖြစ်နေသော်လည်း စစ်စံထွန်းနှင့် ဦးကြာပုတို့က ခေတ္တဆိုင်းပါအုံး၊ ကချင် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ညှိတာ စောင့်ပါအုံးဟု တောင်းပန် သဖြင့် ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့၏။

၂။ ရပလ ၏ဆန္ဒပြလူထုကြီးရောက်လာပြီ။

ဤတိုက်ပွဲတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးအတွင်း တိုက်ပွဲနှင့် လူထုဆန္ဒပြရေးအပြင် တိုက်ပွဲနှစ်ခုစလုံး လုပ်ရမည်ဟု ရပလ သည် ကြိုတင်စီစဉ်ခဲ့ရာ ဆွေးနွေးရေးတိုက်ပွဲ၏ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် (၇) ရက်နေ့က ဦးဆောင်၍ အောင်ပွဲခံခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ယခု လူထုတိုက်ပွဲအခန်း ရောက်လာပြန်ချေပြီ။ အချိန်ကိုက် စီစဉ်ထားသလို ပင်ဖြစ်၏။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ ဆွေးနွေးပွဲ အဆင်မပြေဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်ပြန်တော့မလို ဖြစ်နေချိန် ထိုနေ့ညနေ(၆) နာရီ အချိန်ခန့်တွင် တောင်ကြီး၊ ညောင်ရွှေ အင်းလေး၊ ဟဲဟိုး၊ ဘော်ဆိုင်၊ ကလော၊ အောင်ပန်း၊ ပင်းတယ၊ ဟိုပုံး၊ ရပ်စောက်၊ လွယ်ကော်အရပ်ပေါင်းစုံမှ မော်တော်ယာဉ်-၆၄-စီးဖြင့် လူထုပရိသတ်ကြီး ရောက်ရှိလာကြသည်။ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာ-ဆရာမများ၊ ဈေးသမဂ္ဂ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၊ မော်တော်ယာဉ်သမဂ္ဂမှ အဖွဲ့ဝင်များ၊ အမှုထမ်း၊ အရာထမ်းများစသဖြင့်အလွှာ ပေါင်းစုံ ရှမ်း၊ အင်း၊ ဓန၊ ပအိုဝ်း၊ တောင်ရိုး၊ မြန်မာ၊ ဂေါ်ရခါးလူမျိုးပေါင်းစုံသည် မိုင်-၇၀-ကျော်ဝေးသော အရပ်မှ စုပေါင်းရောက်ရှိလာကြ၏။ ရှေ့ဆုံးမှကျောင်းသား တပ်ဦးအလံ၊ ရပလ အလံ၊ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး အလံများ ကိုင်ဆောင်လာကြသော ယူနီဖောင်းဝတ် ကျောင်းသားများ ဦးဆောင်ပြီး “လွတ်လပ်ရေး- ချက်ချင်းပေး၊ ရှမ်း-မြန်မာ တောင်တန်းသားများ ပူးပေါင်းကြ၊ ရှမ်း-မြန်မာ ချစ်ကြည်ရေး အခွန်ရှည် ရမည်။ နယ်ချဲ့သမား အလိုမရှိ၊ သွေးခွဲသမား အလိုမရှိ၊ ရှမ်းပြည်ကို အခုလက်လွှတ်ပါ” ဟူသော တခဲနက် ကြွေးကြော်သံများဖြင့် အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်ကို တစ်ပတ်ပြီးတစ်ပတ် ပတ်ခါ အော်ဟစ်ဆန္ဒ ပြကြသည်။ ထိုမျှမကသေးဘဲ ညောင်ရွှေစော်ဘွား စစ်ရှေ့သိုက်သည် အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်ထဲမှ ထွက်လာပြီး ဆန္ဒပြလူထုရှေ့မှနေ၍ ပါဝင်ဆန္ဒပြခဲ့၏။ ဘော်တွမ်လေနှင့် အင်္ဂလိပ် အရာရှိများသည်လည်း အစည်းအဝေးခန်းမဆောင်ထဲမှ တအံ့တဩ ကြည့်ရှု နေကြသည်။

လူအုပ်ကြီး ကွဲသွားပြီးနောက် ညောင်ရွှေစော်ဘွား ကြီးက တွေ့လိုနေသည်ဟု ကြားသဖြင့် ဦးဖေခင်သည် သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ မိုင်းပွန်စော်ဘွားစစ်စံထွန်းကို လည်းတွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့နှစ်ဦးစလုံးမှာမျက်စိမျက်နှာပျက် လျက်ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြန်တော့မည်ဟု ကြားသည့် သတင်း ဟုတ်မဟုတ်မေးရာ ဦးဖေခင်ကထိုသတင်း

မှန်ပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲလိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို အားမရသောကြောင့် စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်လိုသဖြင့် လေယာဉ်မှာရန် ညွှန်ကြားထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်နေသဖြင့် မမှာရသေးကြောင်း ပြန်ပြောပြ၏။

ထိုအခါစဝ်ရွှေသိုက်က “လေယာဉ် မမှာရသေးရင်လည်း မမှာပါနှင့်အုံး၊ ဗိုလ်ချုပ်ကိုလည်း မပြန်ဖို့ နားချပေးပါအုံး၊ ကျွန်တော်တို့လဲပြန်ပြီး ညှိနှိုင်းကြပါအုံးမယ်” ဟုပြောသည်။ ဦးဖေခင်က ပြောကြည့်ပါဦးမည်ဟု ကတိ ပေးပြီးပြန်လာခဲ့၏။ ထိုအကြောင်းကို ဦးဖေခင်က ပြန်ပြောပြသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်က လေယာဉ် မမှာရသေးရင်လည်း မမှာပါနဲ့အုံးဟု ပြန်ပြောသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုနေ့ ညတွင်းချင်းပင် တောင်တန်းသား ခေါင်းဆောင်များ အရေးပေါ် တွေ့ဆုံပြီး ၎င်းတို့၏လိုလားချက်များကို အနည်းငယ် ပြုပြင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ထံတင်ပြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည်လည်း ဦးအောင်ဇံဝေ၊ ဦးတင်ထွဋ်၊ ဆာမောင်ကြီး၊ ဦးဖေခင်၊ သခင်ဝတ်တို့နှင့်ချက်ချင်းတွေ့ဆုံပြီး တောင်တန်းသား ကိုယ်စားလှယ်များ၏ပြင်ဆင်ချက်များကို လေ့လာဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုသို့အလျှောက်အတိုင်း အပေးအယူလုပ်ရင်း ဖြင့် ထိုညတွင်ပင် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့လေသည်။

ထိုညကရရှိခဲ့သော သဘောတူညီချက်ပေါ် အခြေပြု၍ နောက်နေ့ (၁၁-၂-၄၇) နေ့တွင် ဆက်လက် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းကြပြီး အပြီးသတ် သဘောတူချက်ကို ထိုနေ့ညတွင် အချောကိုင်နိုင်ခဲ့၏။ ထိုညတွင် နှုတ်ဆက် ထမင်းစားပွဲပြုလုပ်ပြီး (၁၂-၂-၄၇) နေ့နံနက် (၁၁)နာရီအချိန်တွင် သမိုင်းဝင် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုသမိုင်းဝင် စာချုပ်ကြီးကို အောက်တွင် ဖော်ပြပါသည်။

၃။ တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း။

(၇-၂-၄၇) နေ့တွင်၊ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်း ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အစည်းအဝေးက၊ “တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး အဖွဲ့” ကို ဖွဲ့စည်းရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ၊ (၉-၂-၄၇)နေ့ အစည်းအဝေးတွင် ထိုကိစ္စအတွက် ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းခြောက်ဦးစီ ပါဝင်သော ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် သဘောတူခဲ့သည်။ ၎င်းနောက်(၁၁-၂-၄၇)နေ့ တွင် ကျင်းပသော ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းကိုယ်စားလှယ်များ၏ အစည်းအဝေးက အောက်ပါအတိုင်း ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်း ကိုယ်စားလှယ် ခြောက်ဦးစီပါဝင်သော ဦးစီးအဖွဲ့ဝင် (၁၈)ဦးကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။

ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်	ကချင်ကိုယ်စားလှယ်	ချင်းကိုယ်စားလှယ်
၁။ စဝ်ရွှေသိုက် (ညောင်ရွှေ-စော်ဘွား)	၇။ ဆမားဒူဝါးဆင်ဝါးနောင်	၁၃။ ဦးပွန်ဇမန်
၂။ စဝ်ဟုံဖ (မြောက်သိန္နီစော်ဘွား)	၈။ ဒူဝါးဇော်ရစ်	၁၄။ ဦးထောင်သင်လျှန်
၃။ စဝ်စံထွန်း (မိုင်းပွန်စော်ဘွား)	၉။ ဦးဒိန်ရတန်	၁၅။ ဦးကီယိုမန်း
၄။ ဦးထွန်းမြင့် (လင်းခေး) ရပလ	၁၀။ ပဒစ်လတောင်	၁၆။ ဦးစိန်လိန်း
၅။ ဦးကြာပု (သီပေါ)	၁၁။ ဒူဝါးဇော်လွန်း	၁၇။ ဦးလွှာမှုန်း
၆။ စဝ်ဘွန်ဝပ် (ကျိုင်းတုံ)	၁၂။ ဒူဝါးဇော်လှ	၁၈။ ဦးမန်းလိန်

(ဇ) ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း။

ပင် လုံ စာ ချုပ်

မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီမှ ဝန်ကြီးအချို့နှင့် စော်ဘွားအားလုံးအပြင် ရှမ်းပြည်၊ ကချင် တောင်တန်းဒေသများနှင့် ချင်းတောင်တန်းဒေသများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသော ပင်လုံတွင် ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေး၌ ကြားဖြတ်မြန်မာအစိုးရနှင့် ချက်ချင်းပူးပေါင်းလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်းတို့သည် လွတ်လပ်ရေးကို ပိုမိုလျှင်မြန်စွာရရှိလိမ့်မည်ဟု အစည်းအဝေး တက်ရောက်သူ အဖွဲ့ဝင်တို့က ယုံကြည်ကြသည့်အတိုင်း တညီတညွတ်တည်း အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီကြသည်။

- (၁) တောင်တန်းဒေသများကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ဆောင်ရွက်ရန် တောင်ပေါ်သားများ ညီညွတ်ရေး ဦးစီးအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ခံသည့် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို ဘုရင်ခံကရွေးချယ်၍ ဘုရင်ခံ၏ အတိုင်ပင်ခံအမှုဆောင် ကောင်စီတွင် အတိုင်ပင်ခံတစ်ဦးအဖြစ် ခန့်အပ်ရမည်။
- (၂) ထိုအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘုရင်ခံ၏အမှုဆောင်ကောင်စီတွင် ဌာနလက်ကိုင်မရှိ ဝန်ကြီးအဖြစ်လည်း ခန့်အပ်ရမည်။ ကာကွယ်ရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဌာနနည်းတူ တောင်တန်းဒေသရေးရာဌာနကိုလည်း ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်း၍ အမှုဆောင်ကောင်စီအောက်၌ ထားရှိရမည်။ ထိုတောင်တန်းဒေသဆိုင်ရာ အတိုင်ပင်ခံ ဝန်ကြီးအား အလားတူနည်းအတိုင်း အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာများကို အပ်နှင်းရမည်။
- (၃) ထိုအတိုင်ပင်ခံ ဝန်ကြီးအားကူညီရန်အတွက် ယင်းနှင့်လူမျိုးတူ မဟုတ်သည့် အခြားတောင်တန်းသားများအား ကိုယ်စားပြုသော တွဲဖက်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးရှိရမည်။ ထိုအတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးသည် ပထမဦးစွာ မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်ရေးရာများကို စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်ရမည်။ အတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီးမှာမူ ကျန်ရှိသည့် အခြားသော တောင်တန်း ဒေသရေးရာများကို စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးတို့သည် အခြေခံ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း စုပေါင်းတာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ရမည်။
- (၄) အတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီးသည် အမှုဆောင်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်အနေဖြင့် ကောင်စီတွင် တောင်တန်းဒေသများ၏ တစ်ဦးတည်းသော ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော်လည်း တောင်တန်းဒေသကိစ္စများကို ဆွေးနွေးသောအခါ တွဲဖက်အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် ကောင်စီအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နိုင်ခွင့် ရှိရမည်။
- (၅) အထက်ပါ သဘောတူညီချက်အရ ဘုရင်ခံ၏အမှုဆောင်ကောင်စီကို တိုးချဲ့မည် ဖြစ်သော်လည်း တောင်တန်း ဒေသများ၏ နယ်တွင်းအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ယခုရရှိခဲ့စားလျက်ရှိသော ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ဆုံးပါးရန် မည်သည့်ဒေသတွင်မဆို လုံးဝပြုမူလိမ့်မည်မဟုတ်။ တောင်တန်းဒေသများအတွက် နယ်တွင်း အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အပြည့်ရှိကြောင်း မူအားဖြင့် လက်ခံသည်။
- (၆) မြန်မာပြည်ထောင်စုအတွင်း ကချင်ပြည်နယ်အတွက် နယ်ခြားသတ်မှတ်ရေးနှင့် ကချင်ပြည်နယ် တည်ထောင်ရေးကို တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြဆုံးဖြတ်စေရမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့သော ပြည်နယ်မှာ လိုအပ်သည်ဟု သဘောတူလက်ခံကြသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်ကို ပထမအဆင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့်အနေဖြင့် (၁၉၃၅)ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ အက်ဥပဒေအရ အပိုင်း(၂) ခြွင်းချန်ဒေသများကို အုပ်ချုပ်သည့်နည်းတူ မြစ်ကြီးနားနှင့် ဗန်းမော်ခရိုင်အတွင်းရှိ

ဒေသများအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း တောင်တန်းဒေသ အတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီးနှင့် တွဲဖက် အတိုင်ပင်ခံတို့ကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမည်။

- (၇) တောင်တန်းဒေသရှိ ပြည်သူတို့သည် ဒီမိုကရေစီတိုင်းပြည်များတွင် အခြေခံအခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များဟု သတ်မှတ်ထားသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကိုရရှိခံစားစေရမည်။
- (၈) ဤစာချုပ်ပါ အစီအစဉ်များသည် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ယခုကျင့်သုံးခွင့်ပြုထားသော ဘဏ္ဍာရေးကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို မည်သို့မျှထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရ။
- (၉) ဤစာချုပ်ပါ အစီအစဉ်များသည် မြန်မာပြည်၏ အခွန်ဘဏ္ဍာများထဲမှ ကချင်တောင်တန်းဒေသနှင့် ချင်းတောင်တန်းဒေသတို့က ရပိုင်ခွင့်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးအကူအညီအား မည်သို့မျှထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။ ထို့ပြင်ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် မြန်မာပြည်တို့၏ ဘဏ္ဍာရေးစီစဉ်ဆက်သွယ်မှုများကဲ့သို့သော အလားတူ ဘဏ္ဍာရေး စီစဉ်ဆက်သွယ်မှုများကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းရှိမရှိ အမှုဆောင်ကောင်စီသည် တောင်တန်းဒေသ အတိုင်ပင်ခံဝန်ကြီး၊ တွဲဖက်အတိုင်ပင်ခံ များနှင့်အတူ စူးစမ်းလေ့လာရမည်။

ပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးကြသော ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများမှာ

(၁)	ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း	မြန်မာအစိုးရကိုယ်စားလှယ်
(၂)	စဝ်ခွန်ပန်းစိန်	တောင်ပိုင်စော်ဘွား
(၃)	စဝ်ရွှေသိုက်	ညောင်ရွှေစော်ဘွား
(၄)	စဝ်ဟုံဖ	မြောက်ပိုင်းသိန္နီစော်ဘွား
(၅)	စဝ်နွံ	လဲချားစော်ဘွား
(၆)	စဝ်စံထွန်း	မိုင်းပွန်စော်ဘွား
(၇)	စဝ်ထွန်းအေး	သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား
(၈)	ဦးဖြူ	သထုံစော်ဘွားကိုယ်စားလှယ်တော်
(၉)	ဦးခွန်ဖုန်း	လူထုကိုယ်စားလှယ်
(၁၀)	ဦးတင်ဇ	။
(၁၁)	ဦးကြာပု	။
(၁၂)	စဝ်ယိပ်ဖ	။
(၁၃)	ဦးထွန်းမြင့် (လင်းခေး)	။
(၁၄)	ဦးခွန်စော (ပင်းတယ)	။
(၁၅)	ဦးခွန်ထီး (ပင်လုံ)	။
(၁၆)	ဆမားဒူဝါးဆင်ဝါးနောင်	ကချင်ကိုယ်စားလှယ် (မြစ်ကြီးနား)
(၁၇)	ဒူဝါးဇော်ရစ်	။
(၁၈)	ဦးဒိန်ရတန်	။

- (၁၉) ဒူဝါးဇော်လွန်း ။ (ဗန်းမော်)
- (၂၀) ဦးလဘန်ဂရောင် ။
- (၂၁) ဦးလွှာမူန်း ။ ချင်းကိုယ်စားလှယ်(ဖလမ်း)
- (၂၂) ဦးတောင်ဇာခုပ် ။ (တီးတိန်)
- (၂၃) ဦးကီယိုမန်း ။ (ဟားခါး)

ပင်လုံစာချုပ်ကို ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်(ဝန်ကြီး) အဖွဲ့က သဘောတူလက်ခံပြီးဖြစ်၍ ဗြိတိသျှ အစိုးရကပါ သဘောတူလက်ခံရန် ဟူးဗတ်ရန်(စ်)ကပက်သစ်လော ရင့်(စ်)ထံ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၄)ရက်နေ့စွဲဖြင့် ထောက်ခံ တင်ပြသည်။ တောင်တန်းဒေသ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂)ရက်နေ့ (၂)နာရီခွဲ အချိန်တွင် စည်းဝေးကြပြီး၊ တောင်တန်းဒေသဆိုင်ရာ ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင် (ဝန်ကြီး)အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် စဝ်စံထွန်းအား ရွေးချယ်လိုက်ကြသည်။ တောင်တန်းသားများစည်း လုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် စဝ်ရွှေသိုက်အား ရွေးချယ် တင်မြှောက်ကြသည်။

ထိုနောက် ဆမားဒူဝါးဆင်ဝါးနောင်သည် ကချင် အတိုင်ပင်ခံကောင်စီဝင်နှင့် ဦးဝမ်ကိုဟောသည် ချင်း အတိုင်ပင်ခံ ကောင်စီဝင်များ ဖြစ်လာကြသည်။ သို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းဝင် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သော အခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ကြပြီး၊ လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်ကြီးကို တည်ဆောက်နိုင် ခဲ့ကြပေသည်။ ထိုသို့ တည်ဆောက်ခဲ့ကြသော ပြည်ထောင်စုကြီး၏ အကောင်းအဆိုး၊ အကျိုးအပြစ် တို့ကို နောက်တနေရာတွင် ဆက်လက် ဆွေးနွေးပါမည်။

(ဈ) ပင်လုံစာချုပ်အတွက် စာဖြင့်

ရေးသားမထားသောသဘောတူညီချက်

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၂) ရက်နေ့က ချုပ်ဆိုခဲ့သော “ပင်လုံစာချုပ်”သည်စာဖြင့် ရေးသားထား သောသဘောတူညီချက်များ (Written Agreement) ဖြစ်သည်။ ယင်းစာချုပ်တွင် အဓိက ဖော်ပြသည်မှာ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းကိုယ်စားလှယ်တို့သည် လွတ်လပ်ရေးကို ပိုမို လျင်မြန်စွာ ရရှိနိုင်လိမ့်

မည်ဟု ယုံကြည်သဖြင့် ကြားဖြတ် မြန်မာအစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် အစီအစဉ်များကို သတ်မှတ် သဘောတူညီကြခြင်းကိုသာ ပြသည်။ ထိုစာချုပ်ကို ဘာကြောင့် ချုပ်ဆိုရသည်ဆိုသည့် အကြောင်းရင်းများ၊ အဖြစ်အပျက်များ၊ သဘော တူညီခဲ့ချက်များဖြစ်သော စာချုပ်၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ ထိုအခြေခံ အကြောင်းရင်းများသည် စာချုပ်၏ အခြေခံ အနှစ်သာရများ ဖြစ်၍ “စာဖြင့်မရေးသား ထားသော သဘောတူညီချက်များ” (Un-written Agreement) ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစာချုပ်၏ အခြေခံ အနှစ်သာရများသည်များစွာ အရေးကြီး၍ အရေးယူ လိုက်နာမည် ဖြစ်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်၏ ပထမနေ့အဖွင့်မိန့်ခွန်းတွင် အရေးတယူပြောခဲ့ ပါသည်။

“.....သည်တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်မဖွဲ့စည်း မီအခါမှာ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ဖွဲ့စည်းရန် အလို့ငှာ ကျွန်တော်တို့ သဘောတူညီချက်တွေ စာချုပ် အမျိုးမျိုးချုပ် တဲ့အခါတုန်းက တောင်တန်းဒေသက ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကျွန်တော်တို့ ချုပ်ဆိုခဲ့ တဲ့စာချုပ် အရ ဆိုလိုရှိလျှင်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နောက်ပြီးတော့တောင်တန်းဒေသဆိုင်ရာ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့ အစီရင်ခံစာမှ ထောက်ခံချက်များကို ကျွန်တော်တို့ လက်ခံလာခဲ့သည့် အတိုင်းဖြစ်စေ၊ အဲသည်လို လက်ခံထားတဲ့သည့် စာသဘောတွင်မကဘဲ (Not only the letter of agreement)သည် စာသဘောကို ကျွန်တော်တို့ သဘောတူညီလာခဲ့တာတွင် မကဘဲ ကျွန်တော်တို့အဖို့မှာ ဆိုလိုရှိရင် (The spirit of agreement) သဘောတူညီလာခဲ့တဲ့ တကယ့်အရင်းခံ

သဘောတရားကို လက်ခံပြီးတော့၊ သည်အတိုင်းပဲ သည်တိုင်းပြည်ပြု လွတ်တော်မှာ လုပ်မှာပါပဲဆိုတာ၊ တောင်တန်းနယ်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ တိတိလင်းလင်း နားလည်စေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပေးပြီးသား ကတိ၊ နားလည်ပြီးသား သဘောတူညီချက်တွေကို နယ်ချဲ့သမားလိုကျွန်တော်တို့ ဖောက်ဖျက်ခြင်း မလုပ်ပါဘူး။ အဲသည်လို ပေးပြီးသားကတိနှင့် နားလည်ပြီးသား သဘောတူညီချက်တွေကို ဖောက်ဖျက်မည်လားလို့ သံသယရှိတဲ့ လူတွေဟာ ဥက္ကဋ္ဌမင်း ခွင့်ပြုချက်အရ ပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ (Sense of honour, Sense of self-respect, Sense of pride) တို့ကို ဖော်ကားတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယူဆပါတယ်။ အဲသည်တော့ ကျွန်တော်တို့ပေးပြီးသားကတိ နားလည်ပြီးသား သဘောတူညီချက်တို့အရ တောင်တန်းနယ်က ကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ တိုင်းပြည်ပြု လွတ်တော်ထဲ ရောက်လာတဲ့ အခါ သေသေချာချာ နားလည်စေချင်တာက ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ကျွန်တော်တို့ ဗမာလူများစုဖြစ်တဲ့ လူတွေဟာ ခင်ဗျားတို့ကို အတင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုထဲမှာ မသွင်းပါဘူး။ သဘောမတူဘဲ မနေနိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးကို လက်တလုံးခြား လိမ်တဲ့နည်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ မလုပ်ပါဘူးဆိုတာ အတိအလင်း နားလည်စေချင်ပါတယ်”

ထို့ကြောင့် အဆိုပါစာဖြင့် ရေးသားမထားသော အခြေခံ သဘောတူညီချက်များကို အများပြည်သူသိရှိ ထားရန် လိုအပ်ပါသဖြင့် အောက်တွင်အကျဉ်းချုံး၍ ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အတိအလင်း ကြေညာခဲ့သည့် နားလည်ချက်။

၅-ဆ-ပ-လ ပဏာမပြင်ဆင်မှု ညီလာခံတွင် ၁၉၄၇-ခု မေလ (၂၀)ရက်နေ့၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက မိန့်ခွန်းပြောကြားရာမှာ “.....ကျွန်တော်တို့ ဗမာ ပြည်သစ်ကြီးကို တည်ထောင်တော့ ပြည်ထောင်စု သဘော တည်ထောင်မလား၊ လူမျိုးကြီး တမျိုးထဲဆိုတဲ့

တိုင်းပြည်မျိုး (Unitary State) တည်ထောင်မလား ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ဖြေဆိုလိုတယ်။ ကျွန်တော့်အမြင်အရ ဆိုရင်တော့ အထက်ကလူမျိုးရေးအရ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးမျိုးတွေကို စည်းကမ်းသတ်ပေးပြီးတော့ (Unitary State) လူမျိုးကြီး တမျိုးထဲဆိုတဲ့ နိုင်ငံမျိုး တော့ထောင်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ ပြည်ထောင်စု သဘောမျိုးပဲ ဖြစ်ရမှာပဲ” ဟူ၍သဘောထားကို တင်ပြခဲ့သည်။

(၁၉၄၇-ဥပဒေ၊ စာ-၄၂၂)

၁။ စာဖြင့်ရေးသားမထားသောပင်လုံသဘောတူညီ ချက်ဆိုရာ၌.....

(၁) မြန်မာမင်းများလက်ထက်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံသားများသည် လက်ရှိမြန်မာပြည် နယ်နိမိတ်အတွင်းတွင် စတင်မွေးဖွားပေါ် ပေါက်လာ ကြသူများ မဟုတ်ပါ။ ပြင်ပဒေသများမှ ရေကြည်ရာ မျက်နှာရာ နေရာသစ်ရှာရင်း လာရောက် စုရုံးနေထိုင်ကြသော လူများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ မူလ ဝင်ရောက်လာကြစဉ်က ယဉ်ကျေးမှု၊ တိုးတက်မှု အဆင့်အတန်း ကွာဟမှုများစွာရှိလှသည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် မိမိတို့ အခြေချနေထိုင်ရန် ဒေသ ရွေးချယ်မှုအပေါ် မူတည်ပြီး ကွာဟမှုသည် နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာမြင့်လာသော အခါ သိသာထင်ရှားလာသည်။

မြန်မာလူမျိုးများ နေထိုင်ရာ မြေပြန့်ဒေသကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သော မြန်မာဘုရင်ကေရာဇ်များသည် အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျကျန်ရစ်နေသော ဘဝတူ တိုင်းရင်းသားများအတွက် ၎င်းတို့၏ လူနေမှုဘဝ မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဘာမျှလုပ်မပေးခဲ့ပါ။ သွေးစုတ် အခွင့်အရေးယူခြင်းများကိုသာ ပြုလုပ်ခဲ့ ကြသည်။ သိမ်းပိုက်ခြင်း မလုပ်ဘဲ ဩဇာခံ နယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ခါ ထီးရံနန်းရံများအဖြစ် သိမ်းသွင်းထားသော ဒေသများတွင်ပင် ပဒေသရာဇ် အာဏာပိုင်များက လက်အောက်ခံလူထုအပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် ထားခြင်းမျိုးကိုလည်း ဝင်ရောက်ကယ်တင်ဖြေရှင်း ပေးခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ လျစ်လျူရှုခဲ့ပါသည်။ ထိုအတွက် မြန်မာ လူမျိုးများကို အပြင်တင်ရန်

အကြောင်းမရှိပါ။ မြန်မာလူမျိုးထုကြီးနှင့် မဆိုင်ပါ။ ကေရာဇ်စနစ်၏ စရိုက်သဘာဝ မျှသာဖြစ်ကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်ရမည် ဖြစ်၏။

မြန်မာ ဘုရင်များလက်ထက် မွန်နှင့် ရခိုင်တို့ကို တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ အချုပ်အခြာ အာဏာဆုံးရှုံးစေခဲ့၏။ ကရင်အမျိုးသားများမူ အတူနေ များဖြစ်၍ သီးခြားအချုပ်အခြာ အာဏာမရှိသောကြောင့် မြန်မာများနှင့် ဘဝတူဖြစ်၏။ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းတို့သည် ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခြင်း မခံရသဖြင့် ၎င်းတို့၏ အချုပ်အခြာအာဏာမှာ သီပေါဘုရင် ပါတော်မူသည်အထိ အိုးစားမကွဲခဲ့ပါ။ ကရင်နီနယ်ကို မြန်မာမင်းဩဇာ မသက်ရောက်အောင် စာချုပ် ချုပ်ဆို ဟန့်တားနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ကရင်နီနယ်ကို လွတ်လပ်သော ဒေသအဖြစ် သမုတ်ခဲ့ကြသဖြင့် အချုပ် အခြာအာဏာ လက်မလွတ်ခဲ့ရပေ။ အင်္ဂလိပ်များ၏ ဩဇာခံ ဖြစ်နေသည်ကိုမူ မသိသလိုခံနေခဲ့ကြရသည်။

(၂) နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်လက်အောက်

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကို မွန်၊ မြန်မာ၊ ရခိုင်နှင့် ကရင်တို့နေထိုင်ရာ မြေပြန့်ဒေသကို “ဝန်ကြီးများ အုပ်ချုပ်သောပြည်မအဖြစ်” အုပ်ချုပ်ပြီး ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်းတို့ကိုမူ ခေတ်နောက်ကျန်ဒေသများ၊ မဖွံ့ဖြိုးသေးသော ဒေသများအဖြစ် သတ်မှတ်ခါ ၎င်းလူမျိုးတို့၏ အကြီးအကဲများမှတစ်ဆင့် “သွယ်ဝိုက် အုပ်ချုပ်” ခဲ့၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် အချုပ်အခြာ အာဏာကို ၎င်းလူမျိုးအကြီး အကဲများ လက်ထဲတွင်ပင် ထားရှိပြီး၊ ၎င်းတို့အပေါ်တွင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး အရာရှိများက ကြီးကြပ်သည့်နည်းလမ်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ပြည်မမှ မြန်မာများသည် အချုပ်အခြာ အာဏာ လက်လွတ်ခဲ့ရသော်လည်း ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်း တို့မှာ အချုပ်အခြာအာဏာ လက်မလွတ်ခဲ့ရသည်ကိုပင် ကျေးဇူး တင်ရပေဦးမည်။ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်းတို့သည် မဖွံ့ဖြိုးသေးသော ဒေသဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထား သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးလာအောင်လုပ်ဖို့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့က စိတ်မဝင်စားပေ။ ထိုသို့ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်မပေးသည့်

အတွက် အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို အပြစ်တင်ရန် မလိုပေ။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ခဲ့ခြင်းမှာ မြန်မာပြည်သားများကို အကျိုးပြုလိုသော စေတနာ ဗလပွဖြင့် လာကြခြင်း မဟုတ်။ သိမ်းပိုက် သွေးစုတ်ရန်သာ လာကြခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် သဘာဝကျသည်ဟုပင် ဆိုရပေမည်။ ကရင်နီနယ်ကိုလည်း လွတ်လပ်သောဒေသ တစ်ခုအဖြစ် သမုတ်ပြီး ၎င်းတို့ကပင် အုပ်ချုပ်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် ကရင်နီနယ်တို့မှာ အချုပ်အခြာ အာဏာ လက်မလွတ်ရသော နယ်များအဖြစ် တည်ရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်မမြန်မာများသည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရန်ကြိုးပမ်းကြရာ၌ သီးခြား ခွဲ၍အုပ်ချုပ်ခြင်းခံနေရသော ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့်ကရင်နီ တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုခဲ့ကြပေ။ မိမိတို့ လွတ်မြောက်ရေးကိုသာ စဉ်းစားခဲ့ကြသည်မှာ သဘာဝကျလှပေသည်။ သို့သော် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ခေတ်သခင်များကမူ အမြင်တစ်မျိုး ပြောင်းလာကြသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်ကစ၍ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းနှင့် ကရင်နီတို့ကို မြန်မာများနှင့် တစ်ပါတည်း လွတ်လပ်ရေးပေးရန် စတင်တောင်းဆိုလာခဲ့ကြ သည်။ လွတ်မြောက်ကြပြီးနောက် တပေါင်းတစည်းတည်း နိုင်ငံ ထူထောင်ရန် မျှော်မှန်းခဲ့ကြ၏။ ပြည်ထောင်စုဟူသော အတွေးအခေါ် လုံးဝမရှိခဲ့ပေ။

ပြည်ထောင်စုအတွေးအခေါ်ကို ရှမ်းစော်ဘွားများက အစပျိုးခဲ့ကြသည်။ ရှမ်းနှင့် မြန်မာတို့သည် သမိုင်း တလျှောက် အတူပူးတွဲ နေထိုင်လာခဲ့ကြသော်လည်း တိုင်းပြည် တစ်ပြည်တည်း၊ လူမျိုး တစ်မျိုးတည်းဟူ၍ ရောမွှေထားခြင်း (Amalgamation) မျိုး မဟုတ်သည်ကို သိကြသည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ ရှမ်းနှင့်မြန်မာတို့သည် “မတည့်-အတူနေ” များသာဖြစ်ကြသည်။ မိမိတို့ဘဝ ရပ်တည်မှုကို မပျောက်ဆုံးစေဘဲ ပြည်ထောင်စု (Federation) ပုံသဏ္ဍာန် အတူတကွ ပူးပေါင်း နေထိုင်ကြ ရေးကိုသာ လိုလားကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်မနှင့် ပြည်ထောင်စု ပုံသဏ္ဍာန် ပူးပေါင်းရေးကို

၁၉၃၀-ပြည့်နှစ် မှစ၍ လက်ဦးမဆွ တောင်းဆိုခဲ့ကြပြီး ခေတ်အဆက်ဆက် ၎င်းရပ်တည်ချက်အတိုင်း စွဲမြဲခဲ့ကြပေသည်။

မြန်မာခေါင်းဆောင်များသည် အတူတကွ လွတ်လပ်ရေး ရယူရန် လိုလားကြသော်လည်း လွတ်လပ်ပြီး နိုင်ငံသစ် ထူထောင်ရာ၌မူ တိကျပြတ်သားသော အမြင်မျိုး မရှိကြသေးဘဲ စည်းလုံးညီညွတ်သော သမဂ္ဂကြီး၊ ဗမာ နိုင်ငံအသင်းဟူ၍ ဝိုးတို့ ဝါးတားသာ တင်ပြနိုင်ခဲ့ကြ၏။ သို့သော် လွတ်လပ်သော ဗမာပြည်သစ်ကို ထူထောင်ရာတွင် မိမိတို့ကြံ့ခိုင်မှုကို မိမိတို့ဘာသာ ဖန်တီးခွင့်ပေးပါမည်၊ ခွဲထွက်လိုတဲ့ အခါ ခွဲထွက်ခွင့် ရှိကြောင်း ကတိပြုပါသည် စသော ပြည်ထောင်စုနှင့်သာဆိုင်သော ကတိစကားများကို (ဖဆပလ) ခေါင်းဆောင်များက အတိအလင်းပြောဆို လာကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုဟူ၍ကား ကွဲပြားစွာ မပြောကြပေ။

၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် တောင်ကြီး မြို့၌ “ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့” ရပလ ကို စတင်ဖွဲ့စည်းသည်။ ရပလ ကမူ ပြည်မနှင့်ပေါင်း၍ လွတ်လပ်ရေး အရယူပြီးလျှင် ပြည်ထောင်စုစနစ် မူအရ ပေါင်းမည်ဟု ပြတ်သားစွာ ကြေညာလာခဲ့၏။ ထိုနောက်ပိုင်းတွင် ရှမ်းစော်ဘွားများကလည်း မြန်မာပြည်မနှင့် ပြည်ထောင်စုမူအရ ပေါင်းမည်ဟု စွဲမြဲစွာ ဆက်လက် တောင်းဆိုလာကြ၏။ ၎င်းနောက် ရပလ ကထုတ်ပြန်သော ကြေညာချက်၊ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ပြည်ထောင်စု ပုံသဏ္ဍာန် ပူးပေါင်းရေးကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ တောင်းဆိုလာကြသည်။ ထိုနောက်ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းတို့၏ ပူးတွဲတောင်းဆိုချက်များတွင် ပြည်ထောင်စု ပုံဖြင့် ပူးပေါင်းရေးကိုသာ တောင်းဆိုလာကြသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဘော်တွမ်လေအားကတိပေး ပြောကြားရာ၌ “ပြည်မနှင့်ပေါင်းလျှင် တောင်တန်းနယ် များ၏ ပြည်တွင်းရေးကို တောင်တန်းသားများကသာ

စီမံ အုပ်ချုပ်ရမည်။ ခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်ခွင့် လည်းပေးမည်” ဟု အတိအလင်း ပြောဆိုလာခဲ့သည်။

(၃) ကောက်နုတ်ရရှိခဲ့သော-သဘောတူညီချက်များ
အားလုံးကိုပြန်လည်၍ ခြုံငုံသုံးသပ်ပါက.....

(၁) ရှမ်းနယ်ရှင်စော်ဘွားများ (၂) ရှမ်းပြည်နယ် လူထုကိုယ်စား ရပလ အဖွဲ့ချုပ် (၃) ကချင် (၄) ချင်း ခေါင်းဆောင်များသည် - လွတ်လပ်ပြီးနောက်မြန်မာပြည် သစ်ကိုထူထောင်ရာ၌.....

- (၁) ပြည်ထောင်စုစနစ်အရသာ ထူထောင်မည်။ ၎င်းပြည်ထောင်စုသည်။
- (၂) နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှုရှိရမည်။
- (၃) ကိုယ့်ကြံ့ခိုင်မှုကိုဖန်တီးခွင့်ရှိရမည်။ နှင့်
- (၄) ခွဲထွက်လိုကခွဲထွက်ခွင့်ရှိရမည်။ - -

..... ဟူသောသဘောတူညီချက်ကို ရရှိ၍သာ (၁၂-၂-၄၇) နေ့တွင်ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို လက်မှတ်ရေး ထိုးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသဘောတူညီချက်များမှာ ပင်လုံစာချုပ်၏ စာဖြင့်ရေးသားထားသော သဘောတူညီချက်များ (သို့မဟုတ်) ပင်လုံစာချုပ်၏ အခြေခံမူများ (သို့မဟုတ်) ပင်လုံစာချုပ်၏ အနှစ်သာရများ ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူကရဲဝံ့စွာ အတိအလင်း ကောက်ချက်ချ ပြောကြားအပ်ပါသည်။

ထို့ပြင်ပို၍အရေးတကြီး သိထားရန်လိုသည်မှာ ထိုပင်လုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသူများမှာ သာမန် လမ်းပေါ်က လူပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ၊ မိမိတို့ လူမျိုးများကို ကိုယ်စားပြုချုပ်ဆိုခဲ့ကြသဖြင့် လူမျိုးကြီး မြန်မာနှင့် တောင်တန်းသား လူမျိုးစုများ၏ လူမျိုးအချင်းချင်း ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသော စာချုပ်ကြီး အဖြစ် အရေးယူတန်ဖိုး ထားခြင်းငှာထိုက်သော

စာချုပ်ကြီး အဖြစ်သဘော ပိုက်ကြရန် လိုအပ်ကြောင်း သတိပြုကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဈေးဝယ်ရာတွင် အဆစ်အဖြစ်ပါ ခဲ့ကြရသူများသာ ဖြစ်ခြင်း ။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံညီလာခံတွင် လူမျိုးကြီး မြန်မာနှင့် တောင်တန်းဒေသသားများ ဖြစ်ကြသော ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းအမျိုးသားတို့သည် ဈေးအပေးအယူ တည့်ခဲ့ကြသဖြင့် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို ဝမ်းပန်းတသာ ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ကြပါ၏။ သို့သော် ကရင် အမျိုးသားများနှင့် ကရင်နီ အမျိုးသားများသည် တောင်တန်းဒေသ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်တွင် မိမိတို့၏ထွက်ဆိုခဲ့မှုများကြောင့် မြန်မာ၊ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့်ချင်း အမျိုးသားတို့နှင့် အတူတကွ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်သို့ တက်ရောက်ခွင့် ရရှိလာကြသည်။ တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်၏ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရေး ဈေးကွက်တွင်ကား တောင်တန်းသားများသည် ဈေးကွက်ကို နားမလည်၊ အခြေအနေကို မှန်ကန်စွာ မသုံးသပ်မိကြသောကြောင့် မိမိတို့၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ရသင့်သော ဈေးထက် လျော့နည်းပြီး ရောင်းခဲ့ကြရ၏။ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းတို့ကမူ ဈေးရောင်းသူများ ဖြစ်သောကြောင့် သာမန်အားဖြင့် ရှုံးခဲ့ကြသလို၊ ကရင်နှင့် ကရင်နီ မျိုးသားတို့သည် အဆစ်အဖြစ် ပါခဲ့ကြရသည်ဟုသာ မှတ်ယူရ ပါမည်။

(ည) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏လန်ဒန်ခရီးစဉ်နှင့် အိန္ဒိယပြည်ခရီးတစ်ထောက်

လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲပြင်းထန်နေချိန်တွင် (ဖဆပလ) အဖွဲ့ချုပ်သည် တစ်နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးပေး၊ ရလျှင် ရမည်၊ မရလျှင်ချမည် ဟူသောကြွေးကြော်သံဖြင့် လန်ဒန်အစိုးရကို တောင်းဆိုလာသည်။ ထိုအချိန်တွင် လန်ဒန်တွင် အမျိုးသားပါလီမန်ခေါ်ယူ ကျင်းပနေချိန် ဖြစ်သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အဖွဲ့ကို လန်ဒန်သို့ ဖိတ်ကြားခဲ့လေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည်လန်ဒန်သို့တိုက်ရိုက် မသွားသေးဘဲ အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့တွင် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်မစ္စတာ ဂျပါဟလာနေရှူးနေအိမ်၌ အထူးညွှန်ကြားမှုအဖြစ် တည်းခိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အဓိက အရေးကြီးသော မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေး ရလာခဲ့လျှင် ရေးဆွဲမည့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံမူကြမ်းများကို မစ္စတာ နေရှူးနှင့် စတင်ဆွေးနွေး အကြံတောင်းခဲ့ပါသည်။ မစ္စတာနေရှူး၏က ဤကိစ္စနှင့် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံတော် ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ မစ္စတာ ဆာဘီအင်နရောနှင့် အသေးစိတ် ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန် အကြံပေး ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အိန္ဒိယပြည်တွင် အဓိက ရင်ဆိုင်နေရသော နိုင်ငံရေးပြဿနာ ရှိသည်။ အိန္ဒိယဆိုသည်မှာ တိုက်ကြီးဖြစ်သော်လည်း ပဒေသရာဇ် နယ်ပယ် များစွာရှိသည်။ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်သည် ခွဲကြတော့မည် အခြေအနေတွင် အိန္ဒိယဘက်မှ ပါကစ္စတန်အား ကြိုက်သည့် ပြည်နယ်နှင့်သာ ပေါင်း၊ မပေါင်းလျှင် အတင်းအဓမ္မ ဝင်တိုက်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ကာ အခြေအနေ တင်းမာနေချိန် ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က အိန္ဒိယပြည်၏ အတွေးအခေါ်သည် ပြည်ထောင်စု အိန္ဒိယနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ဖို့ ဆန္ဒမရှိချေ။ မလွဲမရှောင်သာ ပြည်ထောင်စု နာမည်လောက်သာ ပေးချင်သည်။ အထက် လွှတ်တော်၊ အောက်လွှတ်တော် ပါလီမန်ခွဲဝေဖို့ရာတွင် သြစတေးလျ နိုင်ငံထက် ကနေဒါနိုင်ငံပုံစံကိုသာ အားထားလေသည်။ သြစတေးလျနိုင်ငံသည် တိုးတက်သည့် သမ္မတနိုင်ငံတော် ပုံစံကို သွားနေပြီး၊ ကနေဒါ နိုင်ငံသည် ဗြိတိသျှဓနသဟာရ နိုင်ငံတော်ပုံစံ သွားနေလေသည်။ ယင်းနိုင်ငံနှစ်ခုပုံစံမှာ အဓိပ္ပာယ် များစွာ ကွာခြားလေသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေး ရလျှင် ပြည်ထောင်စု အမည်ခံ (Union of Burma) နိုင်ငံတော် လောက်သာ ပေးပါရန်နှင့် ကျန်နယ်ပယ်များကို ဗဟိုအစိုးရက တိုက်ရိုက် ကိုင်တွယ်မည့် နည်းစနစ်ကို ပေးပါ။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အမည်သာသုံးရန် သို့သော် ပြည်ထောင်စုပုံစံ

မထွက်ဖို့လိုသည်ဟု အိန္ဒိယ ဥပဒေအကြံပေး မစ္စတာရောက ထောက်ပြသည်။ ထိုအချိန်က အခြေခံ ဥပဒေရေးနှင့်ပတ်သက်လျှင် မစ္စတာရောသည် မြန်မာပြည်၏ ဆရာဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီတွင် ကျင်းပသည့် ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံကို တင်သွင်းခဲ့သည့် ဖဆပလ၏ အခြေခံဥပဒေသည် မစ္စတာရော၏ လက်ရေးနှင့် ရေးသားထားသည့် အခြေခံ ဥပဒေမူကြမ်းသာ ဖြစ်သည်။ မြန်မာလို ဘာသာ မပြန်သေးချေ။

မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပထမဆုံး နိုင်ငံတော်သည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်ဖြစ်မလာဘဲ ကုလားအရာရှိ အကြံ ပေးများ၏ နောက်ကို အလိုက်မှားခဲ့သောကြောင့် (ဖဆပလ) နိုင်ငံတော်လိုမျိုးသာ ဖြစ်လာသည်။

(၄) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လူ့ဘယ်ကရမလဲ၊ ငွေဘယ်ကရမလဲ

လွတ်လပ်ရေး မတိုင်မီအချိန် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၃၀)ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ နေအိမ်သို့ တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်သို့ တက်ရောက်နေသော ရှမ်းပြည် ပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် ခေါင်းဆောင် ဦးတင်၊ ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး) သူတို့နှင့်အတူ ကျွန်တော်သည် ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြရင်း ထမင်းအတူစားခွင့် ရခဲ့သည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျွန်တော်က ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အဓိက ပြဿနာဖြစ်သော ရှမ်းပြည်တွင်လွတ်တော် နှစ်ရပ်ထားရှိရေးနှင့် လွတ်တော် နှစ်ရပ်အား အာဏာတူ ပေးခြင်းအပေါ် အဓိကထား ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက “လွတ်တော် နှစ်ရပ်ထားတာ ဟုတ်ပြီ၊ လူ့ဘယ်ကရမလဲ၊ ငွေဘယ်က ရမလဲ တိုင်းပြည် စစ်မြေပြင် နှစ်ခါဖြစ်ရလို့ ပြာပုံကစပြီး ထူထောင်ရမယ်၊ အတတ်နိုင်ဆုံး ငွေကြေးကို ချွေတာရမယ်” ဟုရှင်းပြသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က

ဗိုလ်ချုပ်အား တိုင်းပြည်အတွက် လိုအပ်မည်ထင်လျှင် ထိုက်သင့်သလောက် ငွေကိုအသုံးချဖို့ လိုလိမ့် မည်။ အသုံးမချပါက အင်္ဂလိပ်စကားပုံလို (Penny wise and Pound Foolish) ဖြစ်လိမ့်မည်။ လွတ်လပ်ရေးရရန် သေချာနေပြီးတော့ သိပ်အရေးကြီးတဲ့ အချိန်မှာမသုံးရင် တိုင်းပြည် နှစ်နာပါလိမ့်မည်။ သုံးသင့်လျှင် သုံးပါဟုပြောကြား သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ငြင်းဆိုခြင်း မပြုခဲ့သည့်တိုင် ဤကိစ္စသည် မပြီးသေးကြောင်း ဆက်ဆွေးနွေး ကြရမည် နောက်တော့ ခင်ဗျားတို့ အချင်းချင်းနဲ့ ဆက်ဆွေးနွေးကြတာပေါ့ဟု တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့ဆွေးနွေးပွဲသည် ဤမျှလောက်ဖြင့်သာ ပြီးဆုံးခဲ့လေသည်။

ထိုနေ့က ဦးတင်၏ ဖုန်းဆက်ခေါ်မှုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်၏ နေအိမ်သို့ နောက်(၁၅)မိနစ်အကြာရောက်သွား ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်နေအိမ်ခြံဝင်းတွင်လည်း ဘာလုံခြုံရေးမှ မရှိခဲ့ပေ။ ဆွေးနွေးပွဲ ပြီးသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကတော် ဒေါ်ခင်ကြည်၏ တည်ခင်းဧည့် ခံသော ထမင်းစားခိုင်းဖြင့် အတူစားသောက်ခဲ့သည်။ ခေါင်းဆောင်ကြီး နေအိမ်ဖြစ်သော်လည်း ထမင်းစားခိုင်းသည် ဘာမှမထူးခြားဘဲ သာမန် ထမင်းခိုင်းလိုသာ စားသောက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုနေ့က အဓိကရလဒ်သည် တိုင်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အတွက် ငွေချွေတာမည်၊ သို့ပေမဲ့ အရမ်းချွေတာလွန်းလျှင်လည်း တိုင်းပြည်မှာနှစ်နာပေလိမ့်မည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထိုရလဒ်ကို ကျွန်တော်လည်း လက်ခံခဲ့ပါသည်။ ပြဿနာမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ထိုစဉ်က ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်မှာမူ သာမန်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် တစ်ဦးသာ ဖြစ်သော်လည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့် ရှိခြင်းအပေါ် နားလည်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၁၂)ရက်
နေ့မှစ၍ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို
တည်ထောင်သည့် အတိုင်း အခြေခံအားဖြင့် မှားသည်။
ဗိုလ်ချုပ်သည် သိလျက်နှင့် စေတာနာဆိုးဖြင့်
မှားခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ထိုအမှား ထဲတွင်လူချွေတာရေး၊
ငွေချွေတာရေး စသောမှားယွင်းသော ချွေတာရေးလုပ်ခဲ့
သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ
ပင်လုံလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသော သူများ၏အမှားသည်

ယနေ့ထိနှစ်ပေါင်း(၇၀) နီးပါး ကြာလာခဲ့သည်။
ဤပြင်မရသော အမှားသည် နောင်နှစ်ပေါင်း (၅၀)
ခန့်၊ သို့မဟုတ် လွတ်တော် သက်တမ်း သုံးလေးခုခန့်
စိတ်ရှည်လက်ရှည် လုပ်ရပေဦးမည်။
ထိုမှသာလျှင် တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်တွင်
လိုချင်သော ပြည်ထောင်စုသည် ရလာလိမ့်မည်ဟု
ထင်ပါသည်။

အပိုင်း (၅) ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲခြင်း

(က) ဖဆပလ အကွဲပြည်နယ်များသို့ ဂယက်ရိုက်ခြင်း

ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုကြီးကို ၁၉၄၈ ခုနှစ် တွင်တည်ဆောက်စဉ်က၊ ပင်လုံစာချုပ်၏ အနှစ်သာရများ နှင့်ကွဲလွဲခဲ့သဖြင့်၊ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု ဖြစ်မလာခဲ့ပါ။ ရှမ်းပြည်နယ်သည် ပြည်နယ်ကြီး တစ်ခုဖြစ်သဖြင့် ယင်းချို့ယွင်းချက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသော အကျိုးဆက်များကို အချိုးကျ သဘောအရ အများဆုံး ခံစားခဲ့ရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်းကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လာတိုင်း ပြင်ဆင်မှု အချို့ကို လုပ်နိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း အရင်းအမြစ်ကို မကိုင်တွယ် နိုင်ခဲ့သဖြင့် အနာကို အပေါ်ယံ ဖယောင်းချက်ကပ်ပြီး ကုသသလို ဖြစ်ခဲ့ ကြောင်း၊ မကျေနပ်သူ အချို့သည် ကန့်သတ်(၁၀) နှစ်ကျော်လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ တောခိုသူခိုကြသော်လည်း အများစုမှာ ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှပင် ရုန်းကန် လှုပ်ရှားခဲ့ကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ခြင်းထက် အခြေခံဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ပြီး ထာဝရ နေထိုင်သွားလို့သူများသာ ဖြစ်ကြောင်း သိသာ ထင်ရှားလှ ပါသည်။

ဖဆပလ အကွဲဂယက်သည် ပြည်နယ်များသို့ပါ ကူးစက် လာ၏။ ပြည်နယ် အမတ်များကို အပြိုင်အဆိုင် စည်းရုံး လာကြသည်။ ဤတွင်ဖဆပလ၏ အခက်သည် ပြည်နယ်များအတွက် အချက်ဖြစ်လာရ၏။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်က

ဥရောပတိုက်၌ ကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားလာရာ စစ်ပွဲတွင် ပါဝင်နေသော အင်္ဂလိပ်တို့သည် စစ်အောင်နိုင်ရေး အတွက် မျက်ဖြူဆိုက်လျက် ရှိသည်။ ထိုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များကမူ *အင်္ဂလိပ်အခက်၊ မြန်မာ့အချက်* ဟု ခံယူကာ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အရှိန်အဟုန် တိုးမြှင့် နိုင်ခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် လွတ်လပ်ရေး ရရှိခဲ့၏။ ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်များသည် ဤသင်ခန်းစာကို အသုံးပြုရန် အခွင့်အရေးရလာခဲ့၏။ အဓိကမှာ ရှမ်းပြည်ကပင် စသည်။ *ဖဆပလ အခက်သည် ရှမ်းပြည်၏ အချက်* အဖြစ် အသုံး ချရမည်ဟု နားလည် လာကြသည်။

(စကားချပ်။ ။ သို့သော် ရှမ်းပြည်နယ် အတွက် ဆေးစားမှားခဲ့ရ၏။ မြန်မာပြည်မ ခေါင်းဆောင်များက ထိုဆေး၏ *ဖော်နည်းကား* မြန်မာပြည်မအတွက် (အားဆေး) ဟုမြင်ခဲ့သော်လည်း၊ ထိုဖော်နည်းကားကိုပင် ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် သုံးမည်ဟု ပြင်သောအခါ (အဆိပ်ဆေး)ဟု မြင်လာကြ၏။ ရှမ်းပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်များက (ပြည်ထောင်စု တည်မြဲရေးအတွက် -အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ရန်ကြိုးစားခြင်း) ဟု ရိုးသားစွာ မြင်သော်လည်း၊ မြန်မာခေါင်းဆောင်များကမူ (ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲစေရန် ကြိုးပမ်းခြင်း) ဟုမြင်လာကြပြီး နောက်ဆုံး အခြေခံဥပဒေကြီး ဖျက်သိမ်းခံရသည်အထိ နစ်နာခဲ့ရ၏။ အငြိမ့်ပွဲမှ

လူရွှင်တော်တစ်ဦး ပြောသလို သံသရာသည် မိမိ တစ်ဖက်တည်းသို့သာ လည်နေသည်ဟု ယူဆရ မလို ဖြစ်နေသည်။)

(ခ) တပ်မတော်ကအာဏာသိမ်းခြင်း။

၁၉၅၅ ခုနှစ်အတွင်း ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ရွှေနှင့် တပ်မတော် အရာရှိအချို့က အာဏာသိမ်းရန် တိုက်တွန်း သောအခါ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ကြီးက *အာဏာသိမ်း ခြင်းသည် တစ်ခါစမိလျှင် အစရှိနေောင်နေောင် ဖြစ်မည် ဆိုကာ လက်မခံ* ဆိုသော မိန့်ကြားချက်နှင့် ဖီလာ ဖြစ်ခဲ့၏။

(၁၉၅၅-၆၂၊ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး၊ တ-တွဲ၊ စာ- ၁၀၉-၅)

ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း ကိုယ်တိုင်ကလည်း *၁၉၅၅ ခုနှစ် မိတ္ထီလာတွင် ကျင်းပသည့် တပ်မှူးများ ညီလာခံ ပြုလုပ်ချိန်ကတည်းကပင် တပ်ထဲမှထွက်၍ နိုင်ငံရေးလုပ်ရန် တိုင်ပင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တပ်ထဲမှထွက်ပြီး လူထုကိုခေါင်းဆောင်လျက် ဆောင်ရွက်သည့်နည်းသည် အကောင်းဆုံး နည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်မရခဲ့သဖြင့် ယခုကဲ့သို့ အာဏာယူခဲ့ရပါသည်- ဟု မိန့်ကြားခဲ့ဖူးကြောင်း (မြန်မာ့နိုင်ငံရေးနှင့် စနစ်ပြောင်း ကာလ(၁၉၆၂-၁၉၇၄) စာ-၆၁-၅)* မှတ်သားရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် ထိုအချိန်ကာလက ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်ကြီး၏ သဘောထားအတိုင်းပင် သဘောထားကြောင်း နားလည်ရ ပါသည်။ လက်အောက်တပ်မှူးများ အာဏာသိမ်းရန် စတင်ကြံစည်မှုမှ အစပြုပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက လွှဲအပ်ပေးသဖြင့် နိုင်ငံတော် အာဏာကို ရယူခဲ့သော ကြားဖြတ် အစိုးရကာလတွင်လည်း သဘောထားများစွာ ပြောင်းလဲသေးဟန် မတူပါ။ ထို့ကြောင့်ပင် (၁၉၆၀) ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် သန့်ရှင်းနှင့် တည်မြဲ အုပ်စုနှစ်ခုကြား ဘက်မလိုက်ကြရန် တပ်မတော်ကို နှိုးဆော်ခဲ့ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲ ပြီးသည့်နောက်တွင်

ဘက်လိုက်သည်ဟု တွေ့ရှိရသော တပ်မှူးအချို့ကို ရာထူးမှ နုတ်ထွက်စေခြင်းများကို တွေ့ရှိရသည်။

သို့သော် သန့်ရှင်းအစိုးရ တက်လာပြီးနောက် နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာချိန်တွင် စိတ်ပြောင်းလာပုံရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ၁၉၆၂ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်ဟု သုံးသပ်ရပေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ကြီး၏ (၇-၃-၆၂) သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် *အာဏာသိမ်းရခြင်း အကြောင်းရင်းကတော့ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ နောက်ဆုံး ဖက်ဒရယ်မှု အရေး ကိစ္စတို့ကြောင့် သိမ်းရပါတယ်*ဟု ဝန်ခံခဲ့သည်။ (၁၉၅၅-၁၉၆၂၊ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး၊ စ-တွဲ၊ စာ-၂၂၃-၅) ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဖေကမူ.....

*၁၉၆၂ ခုနှစ်မတ်လတွင် နိုင်ငံတော် အာဏာသိမ်း ယူခဲ့ရသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းမှာ ပြည်ထောင်စုကြီးအတွင်းမှ ရှမ်းပြည်နယ် ခွဲထွက်မည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း..... ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှစ၍ လျှို့ဝှက်စွာ စီစဉ်ခဲ့ကြောင်း အတိအလင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ *(စ-တွဲ၊ စာ-၂၄၄-၅)

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုပါလျှင် နိုင်ငံရေးကိစ္စကို နိုင်ငံရေးသမားများက သာဖြေရှင်းရမည် ဟူသော အခြေခံမူကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ တပ်မတော်က ဝင်၍နေရာ လူသောကြောင့်သာ ဖြစ်လာခဲ့ရပေသည်။ တပ်မတော်သည် မိမိတို့ပင်ရင်း တာဝန်ထက် ကျော်လွန်ပြီး နိုင်ငံရေးတွင် နိုင်ငံရေးသမားများထက် တတ်သည်၊ ပို၍တာဝန်ရှိသည်ဟု မှားယွင်းသော အထင်ကြီးမှုတို့ကြောင့် မှားယွင်းသော ခြေလှမ်းများ လှမ်းခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ အမှန်အားဖြင့် တပ်မတော် အရာရှိကြီးများထဲတွင် နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင် ဖြစ်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိသူ များစွာရှိကြမည်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အကောင်းဆုံးမှာ *လူမှုနဲ့၊ နေရာမှန်* ဟူသော အခြေခံမူကို သဘောပိုက်ခါ တပ်မှထွက်၍ နိုင်ငံရေးလောကသို့ ခြေစုံပစ်ဝင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လှေနှံနှစ်ဘက်နင်းခြင်းသည် တိုင်းပြည်ဖျက်ရာသာ ရောက်ကြောင်း လေးနက်သဘောပေါက်ကြရန် လိုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် တပ်မတော် အကြီးအကဲ ရာထူးကိုစွန့်၍ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင် ဦးအောင်ဆန်း အဖြစ်ခံယူခဲ့သည့် နမူနာကောင်းကို ယူသင့်ကြပေသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းသည် တပ်မတော် အကြီးအကဲရာထူးကို အသေကိုင်ထားပြီး၊ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တာဝန်ကိုပါ နှစ်ဘက်ခွဲ၍ယူထား သောကြောင့် လှေနှံနှစ်ဘက်နင်းမိပြီး မနိုင်နင်းသော တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သူအဖြစ် သမိုင်းတွင်မှတ်တမ်း ဝင်သွားသည်ကို ဝမ်းနည်းစွာ တွေ့နေရပေသည်။

တပ်မတော်သား ဘဝကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ နိုင်ငံရေး အလုပ်လုပ်ခြင်းသည် စေတနာမည်မျှ ကောင်းစေကာမူ မှားယွင်းသော လုပ်ရပ်ဖြစ်၍ တိုင်းပြည် နစ်နာပေသည်။ ထိုသို့ ခြေလှမ်း မည်မျှမှားယွင်းခဲ့သည် ဆိုသည်ကိုမူ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှစ၍ ယခု ၂၀၁၀ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ နိုင်ငံ၏ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ သမာသမတ်ကြည့်လျှင် မြင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်မတ်လ (၂) ရက်နေ့တွင်အာဏာ သိမ်းပြီးနောက် အရပ်သား နိုင်ငံရေးအစိုးရ ဇီဝိန်ချုပ်ခဲ့သည်မှာ (၄၈)နှစ်ပင် ကျော်ခဲ့ပေပြီ။ နောင်မည်မျှ ဆက်လက် ကြာမြင့်နေဦးမည်ကို မခန့်မှန်းနိုင်သေးပေ။ ဗိုလ်ချုပ် (ထိုစဉ်က ဗိုလ်မှူးကြီး) အောင်ကြီး ပြောခဲ့သည့်စကားအတိုင်း နတ်မတော်က အာဏာသိမ်းခြင်းသည် တစ်ခါစမိလျှင် အစရှိနောင်နောင် ဖြစ်မည်* ဟူသည့်စကားအတိုင်း ဖြစ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် အစရှိနောင်နောင်ဟုပင် မခေါ်ဆိုနိုင်တော့ဘဲ၊ အစပြုမိသည့် ထို ၁၉၆၂ ခုနှစ် အချိန်မှစ၍ ယနေ့ထက်တိုင် နည်းပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့် တစ်ဆက်တည်း သက်ဆိုးရှည်ခဲ့သည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ ကံကြမ္မာဟုပင် ခေါ်ရပါမည်။

(ဂ) အနာဂတ်တွင်မြင်ရဦးမည့်စစ်တပ်နိုင်ငံတော်

လက်ရှိ (နအဖ) အစိုးရကလည်း အမျိုးသား ညီလာခံ၌၊ ၎င်းတို့စိတ်ကြိုက်ရေးဆွဲအတည်ပြုခဲ့သော

အခြေခံမူများပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရေးဆွဲမည့် အခြေခံ ဥပဒေမူကြမ်းကို၊ ၎င်းတို့စိတ်ကြိုက် စီစဉ်ပြုလုပ်ဦးမည့် လူထုဆန္ဒခံယူပွဲ (ပြည်သူ့အများက ကြံဖွတ်ဘောလုံးကွင်း ဒီမိုကရေစီဟုခေါ်သည့်) ဖြင့် အတည်ပြုချက် ရယူ၍ နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ စစ်ဝတ်စုံမှ အရပ်သားဝတ်စုံ ပြောင်းလဲ ဝတ်ထားသော၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဘောင်းဘီဝတ်မှ ဘောင်းဘီချွတ်သို့ ပြောင်းလဲထားသော၊ အထက်မှ အမိန့်ကိုနာခံပြီး၊ အောက်ခြေလူထု၏ သဘောထားကို လျစ်လျူရှု၍ အုပ်ချုပ်သည့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်(ခေါ်) စစ်အာဏာရှင် နိုင်ငံတော်အဖြစ် ရင်ဆိုင်ကြရဦးမည်ကို ရင်လေးစွာဖြင့် တွေ့မြင် နေရပါပြီ။

အလျဉ်းသင့်သည်ဟု ယူဆသဖြင့် အင်္ဂလိပ် နန်းရင်းဝန်ကြီး ဝင်စတန်ချာချီ၏ အဆိုအမိန့်တစ်ခုကို အောက်တွင် ကိုးကားဖော်ပြလိုပါသည်။

“It is always dangerous for soldiers, sailors and airmen to play at politics. They enter a sphere in which the values are quite different from those to which they have hitherto been accustomed. (The Gathering Storm.-The Second World War by Winston S. Churchill. p. 123)

(ဃ) ၁၉၇၄ ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေအပေါ် စာရေးသူ- ရှမ်းအမျိုးသားတစ်ဦးအနေဖြင့်အမြင်။

စာရေးသူ၏အမြင်သည် ကျန်လူမျိုးစုများ၏ အမြင်နှင့်လည်း ထပ်တူကျလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေသည် “မဟာဗမာ” ဆန်ကြောင်း၊ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု မဟုတ်သဖြင့် ကျေနပ်ဖွယ် မရှိကြောင်း စာရေးသူသည် အမြဲပြောလေ့ ရှိပါသည်။ အကျယ် ထပ်မံမတင်ပြတော့ပါ။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် အခြေခံ ဥပဒေသည်လည်း အသွင်တစ်မျိုးဖြင့် “မဟာ ဗမာ” နိုင်ငံတော်ပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စု အစစ်အမှန် မဟုတ်ကြောင်းကိုသာ ဤနေရာတွင် အလေးထား ဖော်ပြပါမည်။

ထိုဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို “ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ” ဟု ကင်မွန်းတပ်ထားပါသည်။ မှည့်ခေါ်ထားသော အမည်အတိုင်း ပြည်ထောင်စု ဟုတ်မှန်ပါရဲ့လားဟု ဆန်းစစ်ရန် လိုလာပါသည်။

*၁၉၃၀-ပြည်နှစ်မှစ၍ ၁၉၄၆ ခုနှစ်ကာလ အတွင်း မြန်မာခေါင်းဆောင်များနှင့် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း စသော တောင်တန်းသား ခေါင်းဆောင်များကြား၌ လွတ်လပ်ပြီးနောက် မြန်မာပြည်သစ်ကို ထူထောင်ရာ၌-

- (၁) ပြည်ထောင်စုစနစ်အရသာထူထောင်မည်။
- (၂) နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှုရှိရမည်။
- (၃) ကိုယ့်ကြံ့ခိုင်မှုကိုယ်တိုင်ခွင့်ရှိရမည်။
- (၄) ခွဲထွက်လိုက် ခွဲထွက်ခွင့်ရှိရမည်။ ..... ဟူသော သဘောတူညီချက်များကို ရရှိ၍သာ (၁၂-၂-၄၇) နေ့တွင် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို လက်မှတ်ရေးထိုး နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသဘောတူညီချက်များမှာ စာဖြင့်ရေးသားမထားသော သဘောတူညီချက်များ၊ (သို့မဟုတ်)ပင်လုံစာချုပ်၏ အခြေခံမူများ(သို့မဟုတ်) ပင်လုံမူများ၊ (သို့မဟုတ်) ပင်လုံစာချုပ်၏ အနှစ်သာရများ ဖြစ်သည်။ *

အမှတ်(၄) အချက်ဖြစ်သော “ခွဲထွက်လိုက် ခွဲထွက်ခွင့်ရှိရမည်” ဟူသော သဘောတူညီချက်ကို ကတိပေးစဉ်က လေးလေးနက်နက် ကတိပေးခဲ့ပြီး၊ ဖောက်ဖျက်လိုသောအခါ၌ တစ်ဖက်သတ် လွယ်လွယ်ကူကူ ဖောက်ဖျက်ခဲ့သည့် ကိစ္စကို စာတစ်အုပ်မျှ ရေးသားရဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဤနေရာ၌ မရေးတော့ဘဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါမည်။ ကျန် အချက် ၃ ချက်ကိုသာ ဖော်ပြပါမည်။

(၁) ပြည်ထောင်စု စနစ်အရသာ ထူထောင်မည်ဟု သဘောတူခဲ့ကြသည်။ ပြည်ထောင်စုစနစ်ဟု ဆိုသောကြောင့် (ပြည်ထောင်စုများ)ကို စုစည်း တည်ထောင်ရမည်ဟု ထင်ရှားပေါ်လွင်ပြီး ဖြစ်၏။ (ပြည်ထောင်) ဆိုသည်မှာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါက အချုပ်အခြာ အာဏာကို ပိုင်ဆိုင်ဖူးသော ဒေသဟု ဆိုလိုသည်။ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း စသောပြည်နယ် (၇)ခုသည်

တစ်ခါက အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် ဒေသများ (ပြည်ထောင်စုများ) ဖြစ်ခဲ့၏။ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ ရော့ဂတီ၊ မကွေး၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ရန်ကုန်တို့မှာ အလားတူ အချုပ် အခြာအာဏာရှိ ဒေသတစ်ခုသာ ဖြစ်သည့် မြန်မာပြည်မကို တိုင်းများအဖြစ် ခွဲခြား သတ်မှတ်ထားသော အုပ်ချုပ်ရေး ဒေသများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းဒေသတစ်ခုချင်း အနေဖြင့်သီးခြား အချုပ်အခြာအာဏာ မရှိပေ။ (ပြည်ထောင်) ဟူသော အဆင့်ကို မှီသောဒေသများ မဟုတ်ပေ။ သို့ပါလျက် ပြည်နယ် (၇)ခုနှင့် တိုင်း(၇)တိုင်းကို တန်းတူ ပေါင်းစပ်၍ ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ပြည်ထောင်စု ဆိုသည်မှာ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု မဟုတ်မှန်း ထင်ရှား လှပေသည်။

(၂) အထက်တွင် ပေါ်လွင် ထင်ရှားချက်များကို ထောက်၍ အဆင့်အတန်းမတူသော ပြည်ထောင် (၇)ခုနှင့် တိုင်း(၇) ခုတို့ကို တပြေးညီ ပေါင်းစပ်ထားသောကြောင့် နိုင်ငံရေး တန်းတူညီမျှမှု ရှိရမည်ဟူသော အချက်နှင့် မကိုက်ညီကြောင်း အပေါ်ယံ ကြည့်ရုံမျှနှင့် အလွယ်သိသာ နိုင်သောကြောင့် အထူးပြောဖွယ် မလိုတော့ပေ။ သို့သော်သေချာစွာ သိမြင်နိုင်ရန် အနည်းငယ် ဆက်လက်ရှင်းပြပါမည်။ အမှန်အားဖြင့် မြန်မာပြည်နယ်နှင့် ကျန်ပြည်နယ် ၇ ခုတို့ကို ပေါင်းစပ်တည်ထောင်သော စစ်မှန်သော ရှစ်ပြည်နယ် ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ခဲ့လျှင် (၁)တိုင်းပြည်အဝှမ်း လူတစ်ကိုယ် တစ်မဲစနစ်ဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်နှင့် (၂)ပြည်နယ် အကြီးအငယ်မရွေး အရေအတွက်တူ သတ်မှတ်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းသည့် လူမျိုးစု လွှတ်တော်ဟူ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် ထားရှိရမည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် မြန်မာပြည်နယ်ကို

ကိုယ်စားပြု အမတ်များမည် ဖြစ်၍ မြန်မာလူမျိုးများက အပေါ်စီး အခွင့်အရေးရမည်။ လူမျိုးစု လွှတ်တော်တွင် လူမျိုးစုတိုင်း တူညီသော အရေးအတွက်ရှိမည့် ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် လူမျိုးစုတိုင်း တန်းတူ အခွင့်အရေး ရှိမည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာတူ ပေးထားခြင်းဖြင့် လွှတ်တော် နှစ်ရပ်သည် အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်း ချုပ်ကိုင်နိုင်မည့် အာဏာရရှိလိမ့်မည်။ သို့ဖြင့် လူမျိုးကြီးနှင့် လူမျိုးငယ်တို့အကြား တူညီသော အခွင့်အရေးများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ လူမျိုးကြီးနှင့် လူမျိုးငယ်များ တန်းတူမှုကို ဖော်ပြသည့် အနှစ်သာရဖြစ်၏။

သို့သော် ၁၉၇၄ ခုနှစ် အခြေခံ ဥပဒေအရ လွှတ်တော် တစ်ရပ်သာ ထားရှိ၍ လူမျိုးစုများသည် ၎င်းတူညီသော အခွင့် အရေးများကို လက်လွှတ် ဆုံးရှုံးရ၏။ လူမျိုးကြီး မြန်မာများ၏ ဩဇာအာဏာ အောက်တွင်သာ နေကြရမည်ဖြစ်၍ နိုင်ငံရေးတန်းတူညီမျှမှု မရှိကြောင်း လယ်ပြင်တွင် ဆင်သွား သကဲ့သို့ ထင်ရှားလှပေသည်။ အမှန်အားဖြင့် “ပြည်ထောင်စု” မဟုတ်တော့ဘဲ “တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်စု” သာ ဖြစ်ချေသည်။ သဘာဝ မကျသည့် ပြုရပ်တစ်ခုကို ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စုကို သရုပ်ဖော်လိုသည့် နိုင်ငံတော် အခမ်းအနားများတွင် တွေ့မြင်နိုင်ပါမည်။ မိမိတို့၏ အမျိုးသား ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ထားသော မြန်မာအပါ အဝင်အမျိုးသမီး-ဂ-ဦး တို့ကိုစင်မြင့်ပေါ်တွင် တွေ့မြင် ရပါလိမ့်မည်။ ထိုမြင်ကွင်းသည်ပင် မြန်မာပြည်နယ်အပါ အဝင်ပြည်နယ်-ဂ-ခုကို ပေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်းသော ပြည်ထောင်စုသာ ဖြစ်သင့်သည်။ ဖြစ်ရမည် ဆိုသည့်အချက်ကို ညွှန်ပြနေ၏။ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းပုံသာ မှန်သည်ဟုဆိုလျှင် မြန်မာအမျိုးသမီး ဝတ်စုံဝတ်သည့် မြန်မာအမျိုးသမီး တစ်ဦးတည်း

နှင့် မလုံလောက်နိုင်ပေ။ ရန်ကုန်တိုင်းအတွက် ဒေါက်ဖိနပ်စီး လုံချည်တိုတို ခေတ်ဆန်ဆန် အဝတ်အစားနှင့် တစ်ဦး၊ မန္တလေးတိုင်းအတွက် မြန်မာဆန်ဆန် ထိုင်မသိမ်းနှင့် ရွှေခြေကျင်းဝတ် တစ်ဦး၊ ဧရာဝတီတိုင်းအတွက် ပုသိမ်ထီးဆောင်း အမျိုးသမီး တစ်ဦးဟူ၍ ခွဲခြားပုံဖော်ရမလို ဖြစ်သည်။ ရုပ်ပြအဖြစ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ တန်းစီရာ၌လည်း အကွာရာ အစီအစဉ်အတိုင်း ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ရန်ကုန်၊ ရှမ်း၊ ဧရာဝတီစသည်ဖြင့် နေရာယူရသဖြင့် ကချင်၊ ကယား တို့က မြန်မာများ၏ ရှေ့ကနေရသောကြောင့် ဂုဏ်ယူကောင်း ယူမိကြမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ အနှစ်သာရအားဖြင့် ရသောနေရာမဟုတ်ဘဲ ရုပ်ပြသာ ဖြစ်သည်ကိုမူ သတိရကြမည် ထင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤကဏ္ဍအတွက် အဖြေမှာ နိုင်ငံရေး တန်းတူညီမျှမှု မရှိပါဟုသာ ဖြေရပါလိမ့်မည်။

(၃) နောက်ဆုံး အချက်ဖြစ်သော ကိုယ့် ကြမ္မာကို ကိုယ်ပန်တီးနိုင်ခွင့် ရှိပါရဲ့လားဟု ဆန်းစစ်ရန် လိုလာပါသည်။ ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ပန်တီးခွင့်ဟူသည် မိမိပြည်တွင်းရေးကို အထက်မှ သော်လည်းကောင်း၊ ပြင်ပမှ သော်လည်းကောင်း ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုမျိုး မရှိဘဲ မိမိတို့၏ ပြည်တွင်းရေးကိုစွဲကို မိမိတို့ဖာသာ ဖြေရှင်းနိုင်ခွင့် ရရှိခြင်းဖြစ်၏။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် “ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ” ၏ အခန်း (၃)၊ ပုဒ်မ (၂၈) တွင် ဗဟိုဦးစီးစနစ်ကို ကျင့်သုံးရမည်ဟု ဥဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုကြောင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအတွက် သတ်မှတ်ထားသော (၁) နိုင်ငံတော် (၂) ပြည်နယ် (သို့မဟုတ်) တိုင်းများ (၃) မြို့နယ်များ (၄) ရပ်ကွက် (သို့မဟုတ်) ကျေးရွာ အုပ်စုများဟူ၍ အဆင့်-၄-ဆင့်ရှိရာ၊ အာဏာသည် နိုင်ငံတော်မှအောက်သို့ အဆင့်ဆင့် စုန်ဆင်းပြီး၊ အထက်သို့ ဆန်တက်ခွင့် မရှိချေ။

သို့ဖြင့်ပြည်နယ်များသည် မိမိသဘောအလျောက် လွတ်လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိဘဲ အထက်နိုင်ငံတော်၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင်သာ နာခံရ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကြမ္မာမိမိဖန်တီး ခွင့်လုံးဝမရှိနိုင်ပေ။

စီမံခန့်ခွဲရေးအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အဆင့်(၂)တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတို့သည် အဆင့်တူဖြစ်၍ ကိုယ်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း တွေ့ရ ပေမည်။ စာပိုဒ်(၂) တွင်လည်း ပြည်နယ်များသည် နိုင်ငံရေး တန်းတူညီမျှမှု မရှိချေ။ သို့ဖြစ်ရာ (၁၉၇၄) တွင် ချင်းဝိသေသတိုင်းမှ ချင်းပြည်နယ်ဟု သတ်မှတ်လိုက်ခြင်း၊ ရခိုင်တိုင်းကို ရခိုင်ပြည်နယ် အဖြစ်သို့၊ တနင်္သာရီတိုင်း(၁)ကို မွန်ပြည်နယ် အဖြစ်သို့ သတ်မှတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ပြည်နယ် အဆင့်သို့ ရောက်ရှိ၊ အဆင့်မြင့်လာပြီဟု ဘဝင်မြင့်စရာ အကြောင်းတော့ ရှိပါသည်။ သို့သော် နဖူးပေါ်လက်တင်၍ စဉ်းစားကြည့် ပါက မျောက်လောင်းသည် မျောက်လောင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပေမည်။ အရပ်သား အစိုးရက မပေးခဲ့သော အခွင့်အရေးကို တပ်မတော် အစိုးရက ပေးအပ်ခဲ့သည်ဟု ကြိဖန် ကျေးဇူးတင်လိုလျှင်၊ သေသေချာချာ စဉ်းစားပြီးမှ ကျေးဇူးတင်ကြရန် တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ (၁)ပြည်ထောင်စုအဖြစ်ထူထောင် ကြရန် ပင်လုံမူအဖြစ်သဘောတူခဲ့ကြသည့်အပြင် အပြည် ပြည်ဆိုင်ရာက အခြေခံမူအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသော၊ ပြည်ထောင်စုပုံသဏ္ဍာန်မမှန်ခြင်း (၂)နိုင်ငံရေးတန်းတူ ညီမျှမှုမရှိခြင်း၊ (၃) ကိုယ်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးပိုင်ခွင့်မရှိခြင်း တို့ကြောင့်၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းတည်ဆောက်ခဲ့ သော “ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ တော်”သည်၊ စစ်မှန်ခြင်းမရှိဘဲ အမည်ခံပြည်ထောင်စုမျှ သာဖြစ်ကြောင်း နိဂုံးချုပ် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

(င) ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပခြင်း။

၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၇)ရက်မှစ၍ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ပွဲများကို ကျင်းပသည်။ ဤနေရာတွင် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲများ အကြောင်းကို အနည်းငယ် ဝေဖန်တင်ပြ လိုပါသည်။

အခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ-၁၇၄-အရ အသက် (၁၈) နှစ် ပြည့်သူတိုင်း မဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ပုဒ်မ-၁၇၄-အရ သတ်မှတ်ထားသော အသက်ပြည့် ပြီးသူတိုင်းသည် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ဤပုဒ်မနှစ်ခုအရ အတန်ပင် ကျယ်ပြန့်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါ၏။ နိုင်ငံသားတိုင်း (အသက်ပြည့်မီလျှင်) မဲပေးပိုင်ခွင့်၊ အရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ သို့သော်ပုဒ်မ-၁၇၉- ဖြင့်အချုပ် အချယ်ပါလာသည်။ ယင်းပုဒ်မအရ “မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီသည် ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားသောလူထု လူတန်းစား အဖွဲ့အစည်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်ရှိ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးလျှင် ယင်းတို့၏ဆန္ဒကို အလေးဂရုပြုလျက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ ကောင်စီ အဆင့်ဆင့် အတွက် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ် လောင်းများ၏ အမည်စာရင်းကို တင်သွင်းရမည်” ဟုပြဋ္ဌာန်းချက် ရှိ၏။ ထိုကြောင့်လူတိုင်း အရွေးချယ်ခံခွင့် ရှိသည်ဟု ဆိုသော်လည်း အထက်ပါ ညှိနှိုင်းပွဲကို ကျော်လွှား နိုင်မှသာ ထိုအခွင့်အရေးကို တကယ်လက်တွေ့ခံစားရ မည်ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စအတွက် စာရေးသူ၏ ကိုယ်တွေ့ကိုပင် နမူနာတင်ပြပါမည်။

ပထမအကြိမ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲ ကာလတွင် စာရေးသူသည် တောင်ကြီးမြို့တွင် နေထိုင်စဉ်က ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူသည် ပါတီဝင်မဟုတ်သည့်အပြင် ဖက်ဒရယ်မူခေါ် ရှစ်ပြည်နယ်ပြည်ထောင်စု မူကြောင့် အငြိုးခံနေရသော (ရမ်းပြည်ပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်)-ရပလ-၏ ခေါင်းဆောင်ဟောင်း တစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။ အရွေးခံရန် လက်တွေ့တွင် မဖြစ်နိုင်မှန်း သိသဖြင့် ထိုကိစ္စအတွက် ဘာမျှစိစဉ်မှု မရှိပါ။ သို့သော်

တာဝန်အရ ရပ်ကွက် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေး အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရာ သဘာပတိ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရပါသည်။ သဘာပတိအဖြစ် ၎င်းတို့ အသင့် ပုံနှိပ်ထားပြီးသော သဘာပတိ မိန့်ခွန်းကို ဖတ်ရပါသည်။ ပြီးလျှင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးချယ်ခြင်းကို အဆင့်ဆင့် စတင်ပြုလုပ်ပါသည်။ ပထမ ရပ်ကွက်အဆင့်၊ ဒုတိယ မြို့နယ်အဆင့်နှင့် တတိယ ပြည်နယ်အဆင့်တို့တွင် တစ်ယောက်က အဆိုသွင်း၍ အခြားတစ်ယောက်က ထောက်ခံပြီး အတည်ပြုလိုက်ခြင်းဖြင့် အလွယ်တကူ ပြီးဆုံး သွားပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့ လုပ်ပုံလုပ်နည်းကို ဘဝင်မကျသဖြင့် “ယခု ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ကိစ္စသည် နောင် (၄)နှစ်အတွက် ခေါင်းဆောင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်၍ အရေးကြီးပါသည်။ ယခု တွေ့ရှိရသည်မှာ အရွေးချယ်ခံရမည့်သူသည် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်သည်၊ မည်သည့် အရည်အချင်းရှိ၍ ရွေးချယ် သင့်သည်တို့ကို တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း မပြုကြဘဲ အလွယ်တကူ ပြုလုပ်ကြခြင်းမှာ နည်းလမ်းမှန်သည်ဟု မထင်ကြောင်း” အကြံပေး တင်ပြပါသည်။ ကျွန်တော်၏ အကြံပေး တင်ပြချက်တို့မှာ မမျှော်လင့်ဘဲ ကျွန်တော်ဘက်သို့ မြားဦးလှည့်လာ ပါသည်။ နောက်တစ်ဆင့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်အတွက် ရပ်ကွက် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအဖြစ် ကျွန်တော်အား တစ်ယောက်က စတင်အဆိုသွင်းလာ ပါသည်။

ထိုနေရာအတွက် ပါတီယူနစ်မှ အဆိုပြုထားသူမှာ ဒေသ ပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး တင့်ရှိန် ဖြစ်ပါသည်။ ရောမ ပဂေးကြီးဖြစ်၏။ ဘုရင်တစ်ဆူလို အရှိန်အဝါကြီးသူ ဖြစ်သည်။ ၎င်းနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် ကျွန်တော်ကို တင်မြှောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါကျွန်တော်က “ခင်ဗျားတို့ အရမ်း မတင်ကြပါနဲ့၊ ကျွန်တော်က ဟန်ဆောင်ပြီး ငြင်းနေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့ တကယ်တင်ရင် တကယ်လုပ်မှာ” ဟုပြောရာ အားလုံးက တညီတညွတ်တည်း ထောက်ခံသဖြင့်၊ မမျှော်လင့်ဘဲ ရပ်ကွက်က တင်မြှောက်သော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ဖြစ်သွားပါသည်။ သို့ဖြင့် ပြည်နယ်

ရွေးချယ် တင်မြှောက်ရေးအဆင့် အစည်းအဝေးသို့ ရောက်သွား ပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိ ပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌက အဆိုသွင်းသူ၊ ထောက်ခံသူများသာ စကားပြောပိုင်ခွင့် ရှိ၍ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ပြောပိုင် ခွင့်မရှိကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ ထိုအခါကျွန်တော်က ဤကိစ္စမှာ အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဘာကြောင့် အရွေးခံသည်ကို ရှင်းပြနားထောင်ပြီးမှ မဲပေး ဆုံးဖြတ်ခြင်း ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ အကယ်၍ စကားပြောခွင့် မရဟုဆိုလျှင် ကျွန်တော် ဆက်တက်နေ၍ အကြောင်းထူးမည် မဟုတ်သဖြင့် ပြန်ခွင့်ပြုပါ ဟုဆိုတော့မှ စကားပြောခွင့် ရပါသည်။ သို့သော် အဆုံးသတ်တွင် ကျွန်တော်ကို ပယ်ချပြီး ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး တင့်ရှိန်ကိုပင် ရွေးလိုက်ကြပါသည်။ ကျွန်တော် မဲပုံးပင် ထောင်ခွင့်မရသော်လည်း မရှုံးပါ။ ဤစနစ်အောက်တွင် ပါတီဝင်မဟုတ်သူ သာမန်တိုင်းသူ ပြည်သား တစ်ယောက်အနေနှင့် လက်တွေ့အားဖြင့် ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း နမူနာလက်တွေ့ပြလိုက် နိုင်ခဲ့ခြင်းသည် ပထမအမြတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ အမြတ်မှာ ထိုရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက် မကြာမီပင် ပြိုင်ဘက် ဖြစ်ခဲ့သော ဒေသပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး တင့်ရှိန်နှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေအဖြစ် ပြောင်းလဲ ဆက်ဆံနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကိစ္စအတွက် တင်ပြရန် ဒုတိယ အဖြစ်အပျက်ရှိ ပါသေးသည်။ နောက်-၄-နှစ် အကြာတွင် ဒုတိယအကြိမ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ပွဲ၌ ကျွန်တော်အား ပြည်နယ်ရွေး ကောက်ပွဲ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရပြန်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ အကြိုကာလတွင် လိုအပ်သော စစ်ဆေးခြင်း၊ အကြံပေးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် နယ်လှည့် ခရီး ထွက်ခဲ့ရာ မိုင်းရှူးမြို့သို့ ရောက်သွားပါသည်။ မိုင်းရှူးတွင် မြို့နယ်အဆင့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ရွေးချယ်ရာတွင် ပြဿနာဖြစ်နေပါသည်။ ပါတီယူနစ်က ရွေးချယ်ထားသော မြို့နယ်ပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အပြိုင် အရပ်သားတစ်ယောက် ပေါ်နေခြင်း

ဖြစ်၏။ ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌမှာ မြန်မာပြည်မမှ တာဝန် အလျောက် လာရောက် တာဝန်ထမ်းနေသူ ဖြစ်၏။ ရပ်ရွာနှင့် အကျွမ်းတဝင် သိပ်မရှိ။ စည်းရုံးရေးကို ရုံးလုပ်ငန်းဆန်ဆန် ဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်သည်။ ပြိုင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဇာတိသားဖြစ်ပြီး ရပ်ရွေးရွာရေးများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားလေ့ ရှိသူဖြစ်သဖြင့် ရပ်ရွာ၏ လေးစားခြင်း ခံရသူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌကို ကျော်ပြီး သာမန်အရပ်သားကို ထောက်ခံမဲပေးကြခြင်း ဖြစ်၏။ အပြီးသတ် ရွေးချယ်ခြင်း မပြုလုပ်ရသေးဘဲ တန်းလန်းဖြစ် နေသည်။ ထိုအဆင့်အထိ ဆောင်ရွက်ပြီးသမျှတွင် ပြိုင်ဘက် အရပ်သားအနေဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့်လည်း ညီညွတ်လျက်ရှိသဖြင့် ပယ်ချရန်လည်း ခက်နေသည်။ ကျွန်တော်သည် မိုင်းရှူးမှထွက်လာပြီး နောက်တစ်ရက်တွင် လွိုင်လင်မှနေ၍ ရန်ကုန် ကော်မရှင်ရုံးချုပ်သို့ ကြေးနန်းဖြင့် အခြေအနေကို တင်ပြပါသည်။ မကြာမီဌာနချုပ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တောင်ကြီးသို့ ရောက်လာပြီး ၎င်းမှတစ်ဆင့်

မိုင်းရှူးသို့ ဟယ်လီကော်ပတာနှင့် သွားကြသည်။ နှစ်ယောက်စလုံးကို နုတ်ထွက်စေပြီး အသစ်တစ်ယောက် အစားထိုးလိုက် သည်ဟု သိရပါသည်။ သို့ဖြင့်အရပ်သား ကိုယ်စားလှယ်မှာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရရန် အရည်အချင်းနှင့် အခွင့်အရေး ပြည့်စုံနေပါလျက် ထိုအခွင့်အရေးကို မပေးဘဲ ဖယ်ရှားခြင်းခံရသည်ကို တွေ့ရှိရပါ၏။ ထိုသို့ဆောင်ရွက် ခြင်းသည် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ထောင်ဒဏ် ထိုက်သင့်သော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုကိစ္စ အတွက် မည်သူ့ကို အရေးယူသင့်ပါသလဲဟု ရှေ့နေ အချင်းချင်း ပြောမိရာ၊ မိတ်ဆွေ ရှေ့နေတစ်ယောက်က လက်တွေ့ အခြေအနေအရ အထက်လူကြီးများကို အရေး ယူ၍မဖြစ်၊ အရေးမယူဘဲ မနေနိုင်၍ အရေးယူလိုပါက ဟယ်လီကော်ပတာ မောင်းသူကိုသာ အရေးယူရမည် ထင်သည်ဟု မှတ်ချက်ချသည်ကို နာယူရဖူးပါသည်။ လမ်းမှန်တိုင်းလည်း ခရီး မရောက်နိုင်သည့် ထိုခေတ်က အခြေအနေကို တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း (၆) ၁၉၈၈-အရေးတော်ပုံနောင်းပိုင်း

(က) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်NLDနှင့် ရတဒပတို့၏ ဆက်သံရေး။

၁၉၈၈ ခုနှစ် (၈)လေးလုံး လူထုအရေးတော်ပုံကြီး အချိန်ကာလတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် လူထု ခေါင်းဆောင်အနေဖြင့် ပထမဆုံးတရားပွဲကို (၂၆-၈-၈၈) နေ့တွင် ရွှေတိဂုံဘုရား အနောက်ဘက်မုဒ်၌ ကျင်းပရာ တိုးမပေါက်အောင် စည်ကားလှပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ကို တရားဝင် မဖွဲ့စည်းရသေးပေ။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မျိုးချစ် ရဲဘော်ဟောင်းများ အဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းရန် တာဝုလျက်ရှိရာ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သူရဦးတင်ဦး၏ တရားပွဲကို နောက်တစ်ရက် (၂၇-၈-၈၈)နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ဆေးရုံကြီးဝင်းအတွင်း၌ ကျင်းပရာတွင်လည်း နေရာကွက်လပ်အပြည့် ပရိသတ်များ တက်ရောက် နားထောင်ကြပါသည်။ ထောင်မှပြန်လည် လွတ်မြောက်လာသော ဦးအောင်ကြီးသည် (၂၅-၈-၈၈) နေ့ညနေတွင် စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ပဒုံမွှာအားကစားကွင်း၌ လူထုတရားပွဲကြီး ကျင်းပရာတွင် ကွင်းလုံးပြည့် ပရိသတ်များ တက်ရောက် နားထောင်ကြသည်။

စာရေးသူသည် ထိုအချိန်က ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိရာ တရားပွဲ-၃-ပွဲစလုံးသို့ တက်ရောက် နားထောင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် နိုင်ငံရေး ပါတီထောင်ခွင့် မပြုသေးသဖြင့် ခေါင်းဆောင်-

၃-ဦးစလုံး၏ ဟောပြောချက်များတွင် ဒီမိုကရေစီ အရေးကိုသာ ဦးတည်ဟောပြောကြ သော်လည်း နိုင်ငံရေး ပါတီထောင်ရေးကိစ္စ ပါဝင်ခြင်း မရှိပါ။ ထိုတရားပွဲများ အပြီး(၃-၄)ရက်လောက်ခန့် အကြာ၊ ပိတ်နေသော ရထားလမ်း၊ ကားလမ်းများ ပြန်အဖွင့်တွင် စာရေး သူသည် တောင်ကြီးမြို့သို့ သွားရောက်ပြီး ယခင်နိုင်ငံရေး လုပ်ဘက် ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများဖြစ်ကြသော ဦးခွန်ထီး၊ ဦးထွန်းမြင့်(တောင်ကြီး)တို့နှင့် တွေ့ဆုံ၍ နိုင်ငံရေး ဆက်လုပ်ကြရန် တိုင်ပင်ရာ အားလုံးက သဘောတူညီကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခင်က နိုင်ငံရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်းများ၏ အစည်းအဝေး တစ်ခုကို (၃-၉-၈၈)ရက်နေ့တွင် အရေးပေါ်ခေါ်ယူကျင်းပကြရာ၊ လူ(၁၀)ဦး တက်ရောက်ပါ သည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှ လက်ရှိ ဆန္ဒပြပွဲများကို ထောက်ခံ ကြိုဆိုကြောင်း၊ ပြည်သူအများနှင့် ပူးပေါင်း၍ လက်တွဲချီတက်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် နိုင်ငံရေး အခြေအနေများပေါ်တွင် သဘောထား ကြေညာချက် စာတမ်းကို ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ဆန္ဒပြလူစုနှင့် ပူးပေါင်း၍ ချီတက်ဆန္ဒပြခြင်း၊ တရားဟောပြောခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။

(၁၈-၉-၈၈) နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်စောမောင်က နိုင်ငံတော် အာဏာကို သိမ်းယူကြောင်း ကြေညာပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စောစောတွင်၊ တပ်မတော်အာဏာ ပိုင်များက ကျွန်တော်တို့ ခေါင်းဆောင် (၁၀)ဦးအား

ရှမ်းပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌရုံး စည်းဝေးခန်းမတွင် ခေါ်ယူတွေ့ဆုံပြီး နောင်တွင် လူထုလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ စုရုံးခြင်းများ မပြုလုပ်ရန် သတိပေးပြီး လက်မှတ် ရေးထိုးစေပါသည်။ မကြာမီနိုင်ငံရေး ပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းကြောင်း ကြေညာချက် ထွက်လာ၏။ နောက်တစ်နေ့တွင် ယခင် ရပလခေတ်က ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများနှင့် မျိုးဆက်သစ် လူလတ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်များ ပူးပေါင်းပြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးခွန်ထီး၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ကျွန်တော် ပါဝင်သော *ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ရတဒဗမာ*ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်လိုက်ကြ ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဖွဲ့စည်းကြသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း များတွင် ကျွန်တော်တို့ ရတဒဗမာသည်ထိပ်ဆုံးမှ ဖြစ်ကြောင်း ထိုစဉ်က မန္တလေးထုတ် နိုင်ငံရေး လက်ကမ်းစာစောင်များတွင် ဖော်ပြခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ များမကြာမီ ပြန်လည်တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းကြပြီး ရတဒဗမာကို ပြန်လည် ပြုပြင်ဖွဲ့စည်း ကြပါသည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ ကျွန်တော်က ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ယူရပြီး ယခင်ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးဟောင်း ဦးညွန့်မောင်က အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး တာဝန်ကို ယူကြပါသည်။ ဦးခွန်ထီး၊ ဦးထွန်းမြင့်၊ ဦးခွန်စော၊ ဦးကျော်စိန်စသော ယခင်ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများက နာယကလူကြီးများအဖြစ် တာဝန်ခွဲဝေယူကြသည်။ သို့ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ဆင်းပြီး မှတ်ပုံတင်သောအခါ၌ အမှတ်စဉ် (၃၆)နေရာကိုသာရရှိခဲ့ပါ၏။

ကျွန်တော်တို့ ရတဒဗမာခေါင်းဆောင်များသည် အားလုံးလိုလိုပင်၊ ပင်လုံညီလာခံနှင့် ပင်လုံစာချုပ်ဖြစ် ပေါ်လာအောင် ကိုယ်တိုင်အားထုတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ သူများဖြစ်၍၊ တန်းတူညီမျှမှုရှိ၍ ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရှိသော စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု ဖော်ထုတ်ရေးကို အဓိက ပန်းတိုင်အဖြစ် ထားရှိသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ရတဒဗမာ၏ဖွဲ့စည်း ပုံတွင်သေချာစွာဖော်ပြခဲ့၍၊ ထိုအရ (၁) ရတဒဗမာသည် ရှမ်းပြည်တွင်ပင် အခြေစိုက် ဖွဲ့စည်း လှုပ်ရှားမည်။ (၂) လူမျိုးစုပေါင်းစုံ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းမည်။ (၃) မြန်မာ ပြည်မတွင် ဖွဲ့စည်း လာကြမည့်

ရည်ရွယ်ချက်၊ သဘောထားချင်း တိုက်ဆိုင်မည့် ပါတီတစ်ခုခုနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ကြပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်သို့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆင်းလာသော အခါ၌ ယင်းလမ်းညွှန်မှုများအရ မဟာမိတ် ရှာပုံတော်ဖွင့်ခဲ့ ပါသည်။ အောင်-စု-တင် ခေါင်းဆောင်သော အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ ဦးနုခေါင်းဆောင်သော ဒီမိုကရေစီ နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့၊ ဦးသုဝေ ခေါင်းဆောင်သော ဒီမိုကရေစီပါတီစသော အဖွဲ့ကြီး (၃)ဖွဲ့မှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုမီ အောက်ပါ သဘောတူညီ ချက်များကို ရယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ (၁) NLDသည် ပြည်မကဖွဲ့သော အဖွဲ့ဖြစ်သည် အားလျော်စွာ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဝင်ရောက် ဖွဲ့စည်းခြင်းကို ရတဒဗမာ အနေဖြင့် မူအားဖြင့် သဘောမတူပါ။ သို့သော် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မေတ္တာရပ်ခံသဖြင့် အောက်ပါ ခြွင်းချက်များအရ အထူးကိစ္စ အနေဖြင့်လက်ခံပါမည်။ (၂) NLDသည် ရတဒဗမာ နှင့် ပြိုင်ဘက်အနေမျိုး မဟုတ်ဘဲ မဟာမိတ် အနေမျိုးဖြင့်သာ စည်းရုံးမည်။ (ထိုစဉ်ကဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ စကားလုံးအရ (We are not contestants, but allies) (၃)အဖွဲ့ နှစ်ခုသည် မဟာမိတ်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အဆောက်အအုံ တစ်ခုထဲတွင် အတူဖွင့်လှစ်မည်။ (၄) NLDသို့ ဝင်ရောက်လာမည့်သူများအား ရတဒဗမာ ထဲဝင်ရန် တိုက်တွန်းဦးမည်။ လက်မခံတော့မှသာ NLDက ဝင်ခွင့်ပြုမည်။ (၅) တရားပွဲများတွင် စင်မြင့် တစ်ခုတည်းတွင် အတူ ဟောပြော စည်းရုံးကြမည်။ ရတဒဗမာထဲဝင်ကြရန် ကိုသာ ဦးစားပေးဟောပြောမည်။ မဝင်လိုသူများကိုသာ အဲဒီအယ်ဒီက ခြွင်းချက်အနေဖြင့် လက်ခံမည်။ (၆) မဟာမိတ်များ ဖြစ်ကြ၍ NLDထဲ ဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရတဒဗမာ ထဲဝင်သည် ဖြစ်စေ အတူတူဟုပင် သဘောထားမည်။ (၇) အဓိက ရည်မှန်းချက်မှာ ထိုစဉ်က ဘုံရန်သူသည် အင်အား

ကြီးမားလှသည်။ ထိုရန်သူကို တိုက်ရန်မှာ စုပေါင်း တိုက်ခိုက်မှသာ အောင်မြင်နိုင်မည်။ (၈) ထိုသို့နားလည် သဘောတူညီမှုဖြင့် စည်းရုံးကြပြီးနောက် ရွေးကောက်ပွဲ ကာလတွင် ရှမ်းပြည်နယ်၌ NLDက ရတဒဖနှင့် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် ရတဒဖဘက်မှ ကျွန်တော် တက်ရောက်ပါသည်။ NLDဘက်မှ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဦးအောင်ရွှေ၊ ဦးကြည်မောင်၊ ဦးကြည်ဟန်၊ ဦးချစ်ခိုင်တို့ တက်ရောက်ကြ ပါသည်။ အစည်းဝေး သဘောတူညီချက်များကို ဦးကြည်ဟန်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စီရေးမှတ်ထား ကြပါသည်။ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမှု မလုပ်ခဲ့ပါ။ မဟာမိတ် အချင်းချင်း ထိုမျှလိုသည်ဟုလည်း သဘောမထားခဲ့ ပါ။ သဘောတူညီခဲ့ချက်များမှာ ပွဲဦးထွက်မှစ၍ မသိမသာ ကွဲလွဲလာပြီး နောက်ပိုင်းတွင်နှင့် သိသာလာ ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရတဒဖ သည်ဆန့်ကျင်ဘက် အဖွဲ့နှင့် ပြောပလောက်သော ပြိုင်ဆိုင်မှုမရှိခဲ့။ မဟာမိတ် အချင်းချင်းသာ အပြိုင်ဖြစ်လာသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ စကားလုံးများအရ ပြောရ ပါလျှင် (We are contestants but not allies) ဖြစ်လာပြီး၊ မူလ ပြောကြားချက်နှင့် ပြောင်းပြန် ဖြစ်လာပါသည်။

ရတဒဖသည် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း အနှံ့စည်းရုံးခဲ့ရာမြို့နယ်-၁၁-ခုတွင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ တစ်နေရာမှအပ အားလုံးရှုံးပါသည်။ အနိုင်ရရှိသော နေရာမှာလည်း ရတဒဖမှ ရွေးကောက်ပွဲစရိတ် မထောက်ပံ့ နိုင်သောကြောင့်၊ ငွေကြေး ထောက်ပံ့ နိုင်သော အခြားပါတီ၏ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် ခြံ့ခန့်သွားသဖြင့် လက်လွှတ်ခဲ့ရ ပါ၏။ ရတဒဖသည် ငွေကြေးချို့တဲ့စွာဖြင့် စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ရသဖြင့် နိုင်ငံရေးတွင် နှစ်နာခဲ့ရပါသည်။ သို့တိုင်အောင်-၁၁-မြို့နယ် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ ကျင်းပရေးကော်မရှင်က ပါတီများ ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် စီစစ်ရာ၌

ပထမငါးဆင့်ကို ကျော်လွှား နိုင်ခဲ့ ပါသည်။ ဆဌမမြောက် နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော ပါတီဝင် မှတ်ပုံတင်စာရင်းကို တင်ပြရန် ကြေညာခဲ့ရာ၊ ပါတီဝင် လျှောက်လွှာများ လက်ခံရရှိထားပြီး ဖြစ်ပါလျက် မှတ်ပုံတင် စာရင်းပြုစု မထားမိသဖြင့် အချိန်မီ မတင်ပြနိုင်ဘဲ၊ မှတ်ပုံတင် ဖျက်သိမ်းခြင်းခံခဲ့ရ ပါသည်။ စာရေးသူတို့ ပါတီဘက်မှ ပေါ့လျော့ခဲ့မှုကြောင့် အဖိုးတန် အခွင့်အရေးကို လက်မလွှတ်တန်ပဲ လက်လွှတ်ခဲ့ရ ပါသည်။ မိမိတို့ပါတီ ခေါင်းဆောင်များမှာ ကိုယ်ညွှံ့၍ ကိုယ်ခံခဲ့ကြရပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် ရွေးကောက်ပွဲတွင်၊ မူလကမဟာ မိတ်ဖြစ်သော NLDသည် ရတဒဖနှင့် ပြိုင်ဘက် ဖြစ်လာ သည်။ ထိုအချိန်မှာဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် နေအိမ် အကျယ်ချုပ် ချထားခြင်း ခံရချိန်ဖြစ်သောကြောင့် မဲပုံး ထောင်၍ ကတိဖောက်ဖျက်ခြင်းအပေါ် ကျန်ရှိသော ခေါင်းဆောင်ပိုင်းများအား မကျေနပ်ကြောင်း တင်ပြသည့်အခါ *ကျွန်တော်တို့ လူကြီးတွေက ဝင်မပြိုင်ချင်ပါဘူး၊ လူငယ်တွေက စည်းရုံးရေး လုပ်ထားပြီး ရွေးကောက်ပွဲ မဝင်လျှင် အဓိပ္ပာယ်မရှိဟု နားပူနားဆာ လုပ်သောကြောင့် မလွဲရှောင်သာ၍သာ ဝင်ပြိုင်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်*ဟု ထမင်းရေပူ လာလျှာလွဲ ပြောဆိုလာ၏။ လူကြီးစကား ပြီးပြီးပျောက်ပျောက် ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင် တတိုင်းပြည်လုံးက လည်း မဲမကွဲဖို့ အရေးကြီးသည်။ ခမောက်ကိုသာ စုပြုံမဲ ပေးကြရန်ဟု နားလည်လာကြသည်။ ရွာမြက်ကို ရွာနွားမစားချင်သော ဆန္ဒလည်း ပါပါလိမ့်မည်။ ရတဒဖ ခေါင်းဆောင်များသည် အခြေအနေအရ နိုင်ငံရေးနှင့် ကင်းကွာခဲ့ရသည်မှာ နှစ်အတန် ကြာသွားသောကြောင့်လည်း စိမ်းနေကြသည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် လူစိမ်းမျှပင် ဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည်မသားလည်း ဖြစ်သော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုမူ ကျွန်တော်တို့ လူလုံးချင်း မပြိုင်နိုင်ခဲ့ပါ။

NLDသည် မဲဆန္ဒရှင်အားလုံး၏ (၈၂)ရာခိုင်နှုန်း မဲဖြင့် အပြတ်အသတ်နိုင်သွား၏။ ရတဒဖ အရေးတော်ပုံ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသော်လည်း စိတ်ပြေနိုင်စရာ အဖော်တော့ရှိပါ

သည်။ ပဂေးနိုင်ငံရေး သမားကြီးများ အားလုံးမှာလည်း ရှုံးနိမ့်ခဲ့ကြရပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် သာမန် ရှုံးနိမ့် ခြင်းဖြစ်၏။ ရတဒဖမှာ မူပိုင်ဥပဒ်ကို ဖျက်ပြီး လက်တွဲဖြုတ်ခဲ့၍၊ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ခဲ့ရသူများ ဖြစ်သည်။ သို့သော်(ပမညတ) ခေါင်းဆောင်ကြီး သခင်ချစ်မောင် ပြောသလို အမှန်အားဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲဟု ပင်မခေါ်နိုင်။ ဦးနေဝင်း၏ တစ်ပါတီ အစိုးရနှင့် မဆလတဖြစ်လဲ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံး ညီညွတ်ရေး ပါတီကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသသည့် လူထုဆန္ဒပြပွဲမျှသာ ဖြစ်သည်ကိုမြင်နိုင်ပါ၏။

ရွေးကောက်ပွဲပြီးနောက်ကျွန်တော်တို့သည် NLDနှင့် မိတ်မပျက်ပါ။ ဝင်ထွက်သွားလာခြင်း မပျက်ခဲ့ပါ။ သို့သော် မကျေနပ်ချက်ကိုတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပင် နှစ်ဦးချင်း တွေ့သည်ဖြစ်စေ၊ အများရှေ့တွင် ဖြစ်စေ ပြောခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကပင် *မဟာမိတ် မဟုတ်တော့သည့်တိုင်အောင် မိတ်ဆွေ အဖြစ် ဆက်လက် ဆက်ဆံပါ* ဟုပြောခဲ့သည်။ ထိုအတိုင်းပင် ယနေ့တိုင် ဆက်ဆံလာခဲ့ကြ ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် NLDအနေဖြင့် မလုပ်ချင် မလုပ်ဝံ့သည့် ကိစ္စများကို ကျွန်တော်တို့ အနစ်နာခံ ဝင်လုပ်ခဲ့ကြသည်ကို NLDလူကြီးများ အသိပင် ဖြစ်၏။ တစ်ကြိမ် မိတ်ဆွေဖြစ်လျှင် ထာဝရ မိတ်ဆွေ ဟုပင် သဘောပိုက်သည်မှာ ယနေ့ထက်တိုင်ဖြစ် ပါသည်။ သို့သော် မိမိထင်သည့်မြင်သည့် အတိုင်း ပွင့်လင်း ရိုးသားစွာ တင်ပြရန်မှာ မိတ်ဆွေကောင်း တစ်ယောက်၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ဟုမူ ယုံကြည်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် U.NLD နှင့် ရှမ်းပြည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ရတဒဖတို့၏ ဆက်ဆံရေး

(၁) ရှမ်းပြည်လူမျိုးစုပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ပေါင်းချုပ်ဖွဲ့စည်းရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ခြင်း

စာရေးသူတို့၏ရတဒဖသည် ရှမ်းပြည်အတွင်းရှိ လူမျိုးစုပေါင်းစုံ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်မိမိတို့လူမျိုးစုအလိုက် သီးခြားပါတီထောင်ခြင်း ကိုလည်းကူညီအားပေးပါသည်။ ရတဒဖသည်ယင်းလူမျိုး စုပါတီများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုသည်ဟု ယုံကြည်သဖြင့် *ရှမ်းပြည်လူမျိုးစု ပေါင်းစုံဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ပေါင်းချုပ်* (ရလဒဖ) အမည်ဖြင့်စုပေါင်းဖွဲ့စည်းခဲ့ကြ ပါသည်။ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ရုံးတွင်မှတ်ပုံတင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး၍ ဆောင်ရွက်နေဆဲကာလဖြစ်၏။ ထိုအချိန်တွင် မှတ်ပုံတင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့များ အားလုံးရွေးကောက်ပွဲတွင် အနည်းဆုံး (၃)နေရာဝင်ပြိုင်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားချက် ထွက်လာသည်။ (ရလဒဖ)ဝင်ပါတီများသည် ဌာနချုပ်တည် ရာတောင်ကြီးမြို့တွင် ရုံးစိုက်ကြသည်မဟုတ်သောကြောင့် ၎င်းကိစ္စအတွက်နယ်သို့ဆက်သွယ်စီစဉ်နေရခြင်း၊ ရွေး ကောက်ပွဲဝင်နိုင်ရန်တင်သွင်းရမည့် ငွေကြေးပြဿနာ ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ယင်းကိစ္စလုံးပမ်းနေစဉ် မှတ်ပုံတင်ရန် သတ်မှတ်ထားသော ရက်ကျော်လွန်သွားသဖြင့် (ရလဒဖ) သည် တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ခြင်း မပြုရဘဲ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ ရပါသည်။

(၂) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် U.NLD ဖွဲ့စည်းခြင်း

ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (ပလဒဖ)ကို (၂၄-၂-၁၉၈၉) ရက်နေ့၌၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဌာနချုပ်ရုံး ဖွင့်လှစ်ထားရှိသော၊ ရခိုင် ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် မွန်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်တို့က ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းပါသည်။ စာရေးသူ၏

မိသားစုသည် ရန်ကုန်မြို့တွင် အခြေစိုက် နေထိုင်သော်လည်း၊ ရတဒဗ၏ ဌာနချုပ်သည် တောင်ကြီးမြို့တွင် ဖြစ်သောကြောင့် (ပလဒဗ) စတင်ဖွဲ့ စည်းစဉ်တွင် မပါဝင်နိုင်ခဲ့ဘဲ၊ နောက်ရက်ပိုင်းများ ကျမှသာ လျှင်ပါဝင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ (ရလဒဗ)တွင် ပါဝင်သောရှမ်းပြည် နယ်မှလူမျိုးစု အဖွဲ့များသည်လည်း (ပလဒဗ) တွင်ဝင်ရောက် စုစည်းကြပါသည်။ (ပလဒဗ)၏ သဘာပတိ အဖွဲ့ဝင်များကို ပြည်နယ်အလိုက် ကိုယ်စားပြု ရွေးချယ်ရာ၌ စာရေးသူသည် ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်း ခံရပါသည်။ သို့သော်အမြဲတမ်း သဘာပတိအဖွဲ့ဝင် ရွေးချယ်ရာ၌ စာရေးသူမှာ ရတဒဗ တည်ရှိရာ တောင်ကြီးမြို့တွင်ပင် တရားဝင် အမြဲတမ်းနေမည် ဖြစ်သဖြင့်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်သူ၊ လားဟူ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဒယ်နီရယ်အောင်ကို ရွေးချယ် တာဝန်ပေးကြပါသည်။ စာရေးသူမှာမူ အရေးကြီးသော အစည်းအဝေးနေ့များတွင်သာ တက်ရောက်ပြီး၊ ကျန်အစည်းအဝေးများကို၊ ရန်ကုန် မြို့တွင် အမြဲနေထိုင်သော ရတဒဗ၏အဝေးရောက် အမှုဆောင်ဖြစ်သူ ဦးလှမင်းနှင့် ဦးဘရီတို့အား တာဝန်လွှဲအပ် ခဲ့ရပါသည်။ စာရေးသူသည် ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲတွင် (ပလဒဗ)၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင် ခဲ့သော်လည်း ရှုံးပါသည်။

(ပလဒဗ)နှင့် NLDတို့သည် မဟာမိတ် အဖြစ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး (၂၉-၈-၉၀)နေ့တွင် *ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းကြေညာချက်*အဖြစ် လူသိများ လာခဲ့ပြီး၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ဖျက်သိမ်းခြင်းခံ ရသည်အချိန်အထိ တရားဝင်ရပ်တည်ဆောင်ရွက်ခဲ့ ပါသည်။

(ပလဒဗ)၏သဘောထားရပ်တည်ချက်များကို ထုတ်ပြန်ခြင်း။

(ပလဒဗ) သည်ရံဖန်ရံခါသဘောထား ကြေညာ ချက်များကိုထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ရာ၊ ၎င်းတို့အနက်

အရေး ကြီးသောထုတ်ပြန်ကြေညာချက်- ၂-ခုကိုသာ အောက်တွင် ဖော်ပြပါသည်။

(၃) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒီမို ကရေစီရေးနှင့် တန်းတူရေးသဘောထား။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံရောနှောနေထိုင်သည့်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး တက်ညီလက်ညီပါဝင်ပြီး၊ သွေးစည်းခိုင်မာသည့် ညီညွတ်ရေးကိုတည်ဆောက်နိုင်ရန် အထူးလိုအပ်လျက်ရှိသည်။

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ရာတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအားလုံး၏ ဒီမိုကရေစီအရေး နှင့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏နိုင်ငံရေးအရ တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရရှိစွာရေးအပေါ် အခြေခံရေးသည် အဓိက အကျဆုံးအရာဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်ဒီမိုကရေစီအရေး နှင့်အတူ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများနိုင်ငံရေးအရ တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရရှိရေးသည် ဒဂါးတစ်ပြား၏ ပန်းနှင့် ခေါင်းပမာ ဒွန်တွဲလျက်နေသော အရာဖြစ်၍ တပြိုင်နက် တည်းဆောင်ရွက်သွားရန် အထူးလိုအပ်သည်။

ထိုလုပ်ငန်းများအောင်မြင်ရေးအတွက် ဆောင် ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်ကြောင်း ခံယူထားသည်။

- (၁) ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နိုင်ငံ ရေးတန်းတူရည်တူအခွင့်အရေးရရှိရေး၊
- (၂) တိုင်းရင်းသားအားလုံး သွေးစည်းညီညွတ်ရေး၊
- (၃) စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုစနစ်တည်ဆောက်ရေး၊
- (၄) ပြည် နယ်အသီးသီးအချိုးညီစွာ ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ပြီး ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးခေတ်မီ တိုးတက်သည့် နိုင်ငံတော်ဖြစ် လာရေး၊
- (၅) အာဏာရှင်စနစ်ဟူသမျှချုပ်ငြိမ်းရေး၊
- (၆) ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးတို့ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာ နေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးအသီးသီးသည် ရှေးပဝေသဏီ ကာလကပင် အချို့က ထီးပြင်နန်းပြင် ပဒေသရာဇ်နိုင်ငံများကိုထူထောင်

ခဲ့ကြသကဲ့သို့၊ အချို့လူမျိုးတို့သည် ဇော်ဘွားများ၊ ဇော်ကဲများ၊ ဇော်ဖျာများ၊ ဒုဝါးများ၊ ဂမ်အုပ်(ခေါ်) တောင်ပိုင်များစသည့် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဖြင့် ကိုယ်နည်း ကိုယ်ဟန် ကိုယ်စနစ်ဖြင့် နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ သူ့ကျွန်ဘဝကို အတူတူ ရောက်ခဲ့ကြသကဲ့သို့ ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက်လည်း ဆိုးတူကောင်းဘက် လက်တွဲ တိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့ကြသည်။ လွတ်လပ်ရေး အကြိုကာလမှာ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအားလုံး နိုင်ငံရေးအရ တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရစေမည့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းရန် ပင်လုံညီလာခံ သဘောတူညီချက်များဖြင့် ညီညီ ညွတ်ညွတ်လွတ်လပ်ရေးကို အရယူခဲ့ကြသည်။ ထိုနောက်ပိုင်းမှာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ နိုင်ငံရေး အရ တန်းတူရည်တူအခွင့်အရေးဖြင့် ကိုယ်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးရေး အခွင့်အရေး မှေးမှိန်လာခဲ့သည်။ တစ်ပါတီအာဏာရှင် စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သော မဆလ ခေတ်တွင် လုံးဝကွယ်ပျောက်ခဲ့ရသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားလူငယ်များနှင့် ရဟန်းရှင်လူပြည်သူတစ်ရပ်လုံးက တစ်ပါတီအာဏာရှင် စနစ်ဖြိုဖျက်ရေးအတွက် စုစည်းညီညွတ်စွာပါဝင်ပြီး ဒီမိုကရေစီ အရေးတော်ပုံကြီးကို ဆင်နွှဲခဲ့ပါသည်။ ထိုအရေးတော်ပုံကြီးကို စစ်တပ်က အာဏာရယူပြီး ဖြိုခွဲခဲ့သည်။ ၁၉၀၁ အစိုးရတက်လာသောအခါ ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သော်လည်း ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်များကို အာဏာလွှဲပြောင်းပေးခြင်း မပြုဘဲ၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ရေးဆွဲရန် အမျိုးသားညီလာခံကိုကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုညီလာခံတွင် တိုင်းရင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များက ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ နိုင်ငံရေး အရ တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရရှိရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိရေးကို တင်ပြခဲ့သည်။ အမျိုးသား ညီလာခံတွင် အခြေခံရ မည့်ဦးတည်ချက် (၆)ရပ် ကိုဖော်ညွှန်းရာ၌ “အနာဂတ် နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံ ရေးဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင်

တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေး”ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ဤသည်မှာ စစ်တပ်မှအာဏာကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ပြီး ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ဆိတ်သုဉ်းအောင် လုပ်သော လုပ်ရပ်ဖြစ် သည်။ အမျိုးသားညီလာခံ၌ မြို့နယ်၊ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေး အထိကို ဗဟိုမှဝန်ထမ်းများဖြင့် တိုက်ရိုက် အုပ်ချုပ်မည့်အစီ အစဉ်ကိုရေးဆွဲလျက် ရှိနေသည်။ သို့သော် အမျိုးသားညီလာခံမှာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်က စတင်ခဲ့သော်လည်း ယခု ၁၉၉၆ ခုနှစ် ကုန်တော့မည့် အချိန်ကာလအထိ မရေမရာ ဇာတ်မျောကြီး ဖြစ်နေသည်။

ထိုအတောအတွင်း (၄၈)ကြိမ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင် “ပင်လုံစိတ်ဓာတ် ဆိုတာတော့ တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူညီတူရေးနှင့် တန်းတူရေးအပေါ် အခြေခံတဲ့ ညီညွတ်ရေးကို ရှေ့ရှုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို ဆိုလိုတာပါ။ ပြည်ထောင်စုသား အားလုံးရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ကုလသမဂ္ဂက ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတွေကို အပြည့်အဝ ကာကွယ်ပေးမယ် စစ်မှန်တဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေးတို့ဟာ ဒဂိုးတစ်ပြားရဲ့ ခေါင်းနဲ့ပန်းလို ခွဲမရတဲ့အရေး တွေဖြစ်ပါတယ်။

တိုင်းရင်းသားများအကြားရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို ဘယ်တော့မှ လက်နက်နည်းနဲ့ ဖြေရှင်းလို့ရမည် မဟုတ်၊ နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့သာဖြေရှင်းနိုင်မယ်ဆိုတာ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ အခိုင်အမာရပ်တည်ချက် ဖြစ်တယ်” - -ဟုထုတ်ဖော်ပြောကြားသွားသည်။

ယခုလောလောဆယ်ကာလတွင် ဒီမိုကရေစီရေး နှင့်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးအရ တန်းတူ ရည်တူ အခွင့်အရေးရရှိရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိ ရေးကို ပြည်နယ်ခုနစ်ပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ သည် လက်တွဲညီညီ တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီကိုခွင့်ပြုပြီး နိုင်ငံရေးပါတီများထူထောင်ခွင့်

ပြုစဉ်ကလည်း “ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်” ဟူသော အမည်ဖြင့် ပြည်နယ် (၇)ခုမှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး နိုင်ငံရေးပါတီများကို စုစည်းကာ ဖွဲ့စည်းပြီး လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်ကစုစည်းဖွဲ့စည်းခဲ့သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပါတီအဖွဲ့အစည်းများသည် မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်များတွင် ၁၉၉၀ ခုနှစ်၌ ကျင်းပသော ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်က (၂၃)နေရာတွင် အနိုင်ရခဲ့ပြီး၊ ရခိုင် ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်က (၁၁) နေရာတွင် အနိုင်ရခဲ့သည်။ အခြားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကလည်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်များတွင် အနိုင်ရခဲ့ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းအားလုံး၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၆၇) ဦးအထိ အနိုင်ရခဲ့ပါသည်။

ထိုစဉ်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော အဖွဲ့အစည်း များစာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- (၁) ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၂) မွန်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၃) တအာင်း(ပလောင်) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၄) ကရင်ပြည်နယ်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်
- (၅) ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၆) ကယားပြည်နယ် လူမျိုးပေါင်းစုံ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၇) ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၈) ရခိုင်အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့
- (၉) ဇိုမီအမျိုးသားကွန်ဂရက်
- (၁၀) တောင်သူလယ်သမားကနန်းနှင့် ရှမ်းအမျိုးသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
- (၁၁) ပြည်ထောင်စုပုခိုင်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်

- (၁၂) တောင်ပိုင်းချင်းဒီမိုကရေစီပါတီ
- (၁၃) ကချင်အမျိုးသားလုံးဆိုင်ရာကွန်ဂရက်
- (၁၄) မြို့(ခေါ်)ခမီအမျိုးသားညီညွတ်ရေးအဖွဲ့
- (၁၅) တောင်တန်းသားများဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ
- (၁၆) ကယန်းအမျိုးသား စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့
- (၁၇) ကချင်ပြည်နယ်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ
- (၁၈) အင်းအမျိုးသားများအဖွဲ့ချုပ်
- (၁၉) ရခိုင်အမျိုးသားလူမှု ဘဝမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့ (မရမာကြီး)
- (၂၀) နာဂတောင်တန်းဒေသတိုးတက်ရေးပါတီ
- (၂၁) လီဆူးအမျိုးသားသွေးစည်းခိုင်မာရေးအဖွဲ့
- (၂၂) ကရင်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီကွန်ဂရက်
- (၂၃) မရာပြည်သူ့ပါတီ
- (၂၄) လားဟူအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ
- (၂၅) ဝအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ

ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် SNLDသည် အဖွဲ့ဝင် မဟုတ်သော်လည်း တိုင်းရင်းသားများ အရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီအရေးများတွင် လက်တွဲပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

(ဂ) NLD နှင့် UNLDတို့ ဒုတိယ အကြိမ် မဟာမိတ်ဖြစ်ပြန်ခြင်း။

ဒီပဲယင်း အရေးအခင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ အရေးယူခဲ့တဲ့ကိစ္စ ထပ်ဖြည့်စွက်ပါဦးမည်။ အရေးအခင်း ဖြစ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း အမေရိကန် သံရုံးမှ အချိန်မီ သွားရောက်၍ စစ်ဆေးချက်များ ရယူခြင်း၊ ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ခြင်းဖြင့် အရေးကြီးသော သက်သေခံ အထောက်အထားများ ရရှိခဲ့ပါသည်။ တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်သွားသော ကိုယ်တွေ့ ကြုံရသူများ၏ ထုတ်ပြန်ချက်များ၊ ယိုးဒယား အထက် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌရှေ့မှောက်တွင် ကျမ်းသစ္စာ

ကျိန်ဆို၍ ထွက်ချက်များစသည်ဖြင့် အထောက်အထားအလုံ အလောက်ရှိနေပါသည်။ လုံခြုံရေးကောင်စီကလည်း အသိ အမှတ်ပြုပြောဆိုလာသည်ကို တွေ့မြင်ကြားသိနေရသည်။ သို့သော် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် ကြားသိရုံမျှဖြင့် ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်မည်မဟုတ်။ ကမ္ဘာ့ရာဇဝတ် ခုံရုံးကြီးလည်း ရှိသေးသည်။ လိုအပ်သည်မှာ ကာယကံရှင် ဖြစ်သော NLD က တရားလိုအဖြစ်၊ ခံရသူ ကာယကံရှင်အဖြစ် တရားဝင် တိုင်တန်းရမည် ဖြစ်၏။ သို့သော် တုတ်တုတ်မျှ လှုပ်သည်ကို မတွေ့ရ။ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားခြင်းပင် ခံနေကြရသည်။ ထို့ကြောင့် NLD အနေဖြင့် မလုပ် နိုင်သည်ကို မဟာမိတ် ဖြစ်သော UNLD က လုပ်သင့်သည်။ လုပ်ရန် တာဝန် ရှိသည်ဟုလည်း ယုံကြည်လာသည်။ သို့ဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ကိုဖီအာနမ်ထံသို့ တိုင်စာကို UNLD အနေဖြင့် ရေးပါသည်။ နေအိမ်တွင် အကျယ်ချုပ် ခံနေရသော NLD ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင် လူကြီး တစ်ဦးထံသို့ လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ်ပြီး “ကျွန်တော်တို့ UNLD ကတော့ တိုင်ကြားတော့မည်။ NLD အနေဖြင့် အမှုဆောင် တစ်ဖွဲ့လုံး မထိုးနိုင်သည့်တိုင်အောင် တစ်ယောက်ပဲဖြစ်ဖြစ် လက်မှတ်ထိုးပေးလိုက်လျှင် ပို၍ လေးနက်ဖွယ်ရှိပါသည်ဟု ပန်ကြားချက်ဖြင့် ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ထိုးမပေးလိုက်ပါ။ အမှုဆောင် (၉)ယောက်ရှိရာ အရေးကြီး သောကိစ္စများကို (၉) ယောက် သဘောတူမှ လက်မှတ်ထိုးနိုင်ခွင့် ရှိသဖြင့် မထိုးပါရစေနှင့်။ ခင်ဗျားတို့လည်းအရမ်း မလုပ်ပါနှင့်။ အန္တရာယ် ကြည့်ရှောင်ပါ”ဟု သတိပေးချက်နှင့်အတူ ပြန်ရောက်လာပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ UNLD ကမူ ဝတ္တရားမပျက် ပို့ဖြစ်အောင်ပို့ခဲ့ပါသည်။ ဘာမှဖြစ် မလာသည့်တိုင်အောင် လုပ်သင့်သည် ထင်တာကို လုပ်ဖြစ် အောင်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဝတ္တရားကျေခဲ့ ပါသည်။

ရက်များမကြာမီ NLD ၏ အလုပ်အမှု ဆောင်-၅-ဦး လွတ်လာပါသည်။ ၎င်းတို့-၅-ဦးက ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ UNLD မှ အမှုဆောင်-၄-ယောက် ဦးသန်းထွန်း၏နေအိမ်တွင် သွားရောက်တွေ့ဆုံ ခဲ့ ပါ၏။ အမှုဆောင်ဦးစိုးမြင့်က ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါကြောင့်။ NLD နှင့် UNLD တို့သည် ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း ကြေညာချက် အရ မဟာမိတ်များ ဖြစ်ခဲ့ကြကြောင်း၊ ယခုအချိန်မှစ၍ နောင်ကိုလည်း မဟာမိတ်များအဖြစ် ဆက်လက်သဘော ထားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ဂုဏ်ယူ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဆုံးဖြတ် ချက် -၁၀၄-ချက်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း NLD အနေဖြင့် အရေးယူရန် မလွယ်ကြောင်း၊ UNLD အနေဖြင့် လုပ်နိုင်သလောက် ဆက်လုပ်စေလိုကြောင်း၊ သို့သော် အမိန့်အမှတ် (၅/၉၆)ကိုတော့ အထူး သတိထားသင့် ကြောင်း သတိပေးပြောဆိုပါသည်။

လောလောဆယ် NLD ၏မဟာမိတ် အဖြစ် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာပါ သည်။ စက်တင်ဘာလ ရွေ့ဝါရောင် သံဃာတော်များ အရေး တော်ပုံအပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံရပါက တိုင်းရင်းသားများ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် လည်းမေ့မည် မဟုတ်ကြောင်း ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့ ပါသည်။ ပြောသင့်ပြောထိုက်သော စကားကို ပြောခဲ့ခြင်း မျှဖြစ်၍ အသိအမှတ်ပြုကျေးဇူးပင် တင်ရပါဦးမည်။ သို့သော် အထက်မှ ကြိုးဆွဲရာကနေကြရသော လူမျိုးစုအဖွဲ့ အချို့က အပုတ်ချကြေညာချက်များ ထွက်လာသဖြင့် ခုခံကာကွယ်သည့် ရှင်းတမ်းတစ်စောင်ကို ခါတော်မီထုတ်ပြန် ခြင်းဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား အကူအညီ ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အပိုင်း (၇) ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကဏ္ဍနှင့် တပ်မတော်၏ပြိုခွင်းမှု

(က) “ရှမ်းပြည်ပညာရှင်များအတိုင်ပင်ခံကောင်စီ”

အမျိုးသားညီလာခံကိစ္စတက် လှည့်ရန်လိုပါသည်။ အမျိုးသား ညီလာခံကိစ္စသွေးပူလာနေချိန် တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်သည် ခွန်ထွန်းဦးအိမ်သို့ ရောက်ရှိရာ UNAအဖွဲ့ဝင် ကချင်အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်နှင့်လည်းတွေ့၍ ညီလာခံ ကိစ္စပြောကြ ပါသည်။ ခွန်ထွန်းဦးကညီလာခံသို့ ဆက်မတက် ရန်ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အနေမျိုးပြောသည်။ ကချင်ကိုယ်စားလှယ်က ညီလာခံ ဆက်မတက်ရင် လမ်းဘေးမြောင်းထဲ ရောက်သွားမှာပေါ့ဟု တင်ပြသည်။ ကျွန်တော်က SNLDအနေဖြင့် အမျိုးသားညီလာခံကို ဆက်တက်သင့်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်(၁၀၄)ချက်သည် ၎င်းတို့ တက်ရောက်နေစဉ်က ချထားခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ပြန်ဖျက်ရန်လည်း တာဝန်ရှိသည်။ ယခု ပြန်တက်လျှင် ဒူးထောက် ခေါင်းငုံ့ပြီးတက်သည့် အနေမျိုး မဟုတ်ဘဲ၊ ညီလာခံဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရန် ကိစ္စ၊ ယခင်ချမှတ်ခဲ့ပြီးသော ဆုံးဖြတ် ချက်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန်ကိစ္စတို့ကို ဦးစားပေးသင့် ကြောင်း၊ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ပြီးရသလောက် ယူပြီးမှ ရှေ့တစ်ဆင့် ခြေလှမ်းသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေး တင်ပြ သည်။ ထိုအချိန်တွင် NLD ခေါင်းဆောင်များ အကျယ်ချုပ်နှင့် ရှိဆဲဖြစ်၍ ညီလာခံကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်နိုင်သေးပေ။

SNLDအနေဖြင့် ညီလာခံသို့ မတက်လျှင် လူမျိုးစု ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် လက်ညှိုးထိုးပြနိုင်ရန်

လူစား လိုလာသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ဝင်များကို ညီလာခံသို့ ဖိတ်ခေါ်မည့် စီမံချက်ပေါ်လာ၏။ ငြိမ်းအဖွဲ့နှင့် အလင်းဝင်များသည် စစ်ထောက်လှမ်းရေး၏ ဩဇာခံများဖြစ်ရာ ငြင်းပယ်နိုင်မည် မဟုတ်သဖြင့် တက်ကြရမည်။ သို့သော်၎င်း တို့၏ ဦးတည်ချက်မှာ ညီလာခံမြန်မြန်ပြီး၍၊ အခြေခံဥပဒေ မြန်မြန်ရေးဆွဲပြီး အရပ်သား အစိုးရ မြန်မြန်ဖြစ်ပေါ်လာ စေချင်သည်။ ထိုအခါမှသာ သင့်သလိုဆက်လုပ်ကြမည်ဟူ၍ နားလည်ရ ပေသည်။ ထိုစဉ် (၁၄-၅-၀၄)နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ညီလာခံသို့ တက်မည်မဟုတ်ကြောင်း NLDကအကြောင်း ပြချက်များဖြင့် ဖော်ပြကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ပြီး၊ ထိုနေ့ မွန်းလွဲပိုင်းတွင် အကြောင်းပြချက် ဖော်ပြမထားဘဲ ညီလာခံသို့ တက်မည် မဟုတ်ကြောင်းသာ ဖော်ပြသည့် ကြေညာချက်ကို SNLDကထုတ်သည်။ ထိုကြေညာချက် အတွက် ငြိမ်းအဖွဲ့များက မကျေနပ်ကြဘဲ SNLDသည် လူမျိုးစုများအတွက် ကိုယ်ပိုင် လမ်းစဉ်မရှိဘဲ NLD၏ နောက်လိုက် တပည့်ဖြစ်နေပြီဟူ၍ ယူဆနေကြကြောင်း တစ်ဆင့်ကြားသိနေရ ပါသည်။ ၎င်းတို့ယူဆချက် အတိအကျမှန်မည်ဟု မထင်ပါ။ SNLDသည် ဤကိစ္စအတွက် NLDနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ လုပ်သည်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း၊ မိမိတို့၏ဆန္ဒကို NLD၏ ခြေလှမ်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဆုံးဖြတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟုဆိုက ပိုမှန်မည်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက် ၁၉၉၆ ခုနှစ် လောက်က ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းအခြေစိုက် SSA နှင့် SSNA ငြိမ်းအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့တို့သည် SNLDအား နိုင်ငံရေး ဦးဆောင်အဖွဲ့အဖြစ်ထား၍ Shan State Joint Action Committee (SSJAC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။ အမျိုးသားညီလာခံ တက်ရောက်ရေး အတွက်ပင် ၎င်းတို့အချင်းချင်း သဘောကွဲလွဲနေကြပုံ ရ၏။ ထိုအတောအတွင်း (၂၀၀၄)ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၄)ရက်နေ့တွင် ရှမ်းပြည် မြောက်ပိုင်း၊ သီပေါမြို့နယ်၊ စိန်ကျော့ကျေးရွာ၌ SSA၏ ငြိမ်းချမ်းရေး ရယူသော နှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ်ပွဲ ကျင်းပရာ SSJAC မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဦးမြင့်သန်း ခေါင်းဆောင်သော မျိုးဆက်သစ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။ ထိုသို့ တွေ့ဆုံခိုက် စည်းဝေးကြရာတွင် (၁) ငြိမ်းအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ အမျိုးသားညီလာခံသို့တက် ရောက်ကြရန်၊ (၂) ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ကြမည့် ကိုယ်စားလှယ်များအား အကြံဉာဏ်များ ပေးနိုင်ရန် “ရှမ်းပြည် ပညာရှင်များ အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ” တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းရန်၊ (၃) ယင်းကောင်စီတွင် လက်ရှိ တည်မြဲလျက် ရှိသောနိုင်ငံရေး ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များ မပါဝင်စေရန် (၄) လုပ်ငန်း အကောင်အထည် ဖော်ရေးအတွက် ဦးမြင့်သန်းအား တာဝန်ပေးအပ်ရန် စသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကြကြောင်း သိရပေသည်။ ၎င်းနောက် (၂၂-၁၂-၀၄) နေ့တွင် ဒုတိယ အကြိမ် အစည်းအဝေးကို လားရှိုးမြို့၌ ကျင်းပပြီး “ရှမ်းပြည် ပညာရှင်များ အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ” ကိုစတင် ဖွဲ့စည်းကြောင်း သိရသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၃) အရ ထိုအတိုင်ပင်ခံကောင်စီတွင် SNLD ကိုယ်စားလှယ် မပါဝင်ဟု သိရသည်။ ၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇) ရက်နေ့ ရှမ်းပြည်နယ်နေ့ အခမ်းအနား အတွက် တောင်ကြီးမြို့တွင် ပြန်လည် ဆုံကြရန် အစီအစဉ်ရှိသဖြင့်၊ ကျန်ငြိမ်းအဖွဲ့များမှ

ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းရန် ၂၀၀၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ-၆-ရက်နေ့မှာတွေ့ကြပါသည်။ ငြိမ်းအဖွဲ့များမှ ရဲဘော်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ (၁) စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းရေးကို ဦးတည်ရန်နှင့် (၂) ၎င်းဦးတည်ချက်ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ပညာရှင်များ အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ ဖွဲ့စည်းရန်ဟု သိရှိရရာ၊ အခြေအနေအရ အမှန်လိုအပ် ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည်ဟု ယုံကြည်သဖြင့် ၎င်းအစည်းအဝေးသို့ ကျွန်တော် တက်ရောက်ပြီး ထောက်ခံစကား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့ အစည်းအဝေးတွင် ကျန်ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ဖြည့်စွက် တင်သွင်းကြပါသည်။ နောက်တစ်နေ့ဖေဖော်ဝါရီလ (၇)ရက်ညတွင် ရှမ်းပြည်နယ်နေ့ ညစာထမင်းစားပွဲ ကျင်းပရာသို့လည်း ကျွန်တော် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကြုံကြိုက်သဖြင့် မိတ်ဆက် စကားပြောကြားရာတွင် “အတိုင်ပင်ခံကိုယ်စား လှယ်များရွေးချယ်ပြီးတဲ့အတွက် ဝမ်းသာပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်ကအခြေခံ ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ကျွန်တော်တို့ ရပလ အဖွဲ့ကခေါင်းဆောင် ကိုတင်ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့ ဖူးပါတယ်။ ဥပဒေအကြံပေးအဖြစ် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးမြင့်သိန်းပါပါတယ်။ စေတနာကောင်းနဲ့ ဖြစ်ပေမယ့် လက်တွေ့ချို့ယွင်း လုပ်ဆောင်မှုများကြောင့် အခြေခံ ဥပဒေမှာ အမှားအယွင်း တွေပါစေခဲ့တာမို့ သမိုင်းတရားခံ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်လို့ နောက်ပိုင်းမှာဝန်ခံခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုအတိုင်ပင် ခံကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ အဲဒီလို သမိုင်းတရားခံမဖြစ်ဖို့ အရေးအထူးသတိပြုကြဖို့ အချိန်မီ သတိပေးလိုပါတယ်” လို့ပဲ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဤအချိန်အထိ အဖြစ်အပျက်များအတွက် အမှား အယွင်းစုံတရာ မမြင်မိပါ။ သို့သော် ဖေဖော်ဝါရီလ(၈) ရက် နေ့မှစ၍ အဖမ်းအဆီးများ စတင်ပါသည်။ SSA မှဗိုလ်ချုပ် ဆေထင်၊ SNLDမှ ဥက္ကဋ္ဌခွန်ထွန်းဦး၊ အတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်နှင့် စိုင်းလှအောင်၊ စဝ်သာဦး၊ ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်မှ ဦးမြင့်သန်း၊ ဦးထွန်းညို၊ စိုင်းမျိုးဝင်းထွန်း (ခ) အယ်လော်၊ စိုင်းညိုမိုး စုစုပေါင်း -၉-ဦးကို ဖမ်းပါသည်။

ကျွန်တော့်ကိုမူ အဓိကပါဝင်ခဲ့သည်ဟူသော အကြောင်း ပြချက်ဖြင့် အကျယ်ချုပ်ချထားခြင်းခံရပါသည်။ ထိုသို့ အရေးယူရခြင်းအတွက် စစ်အစိုးရက ကျင်းပပြုလုပ်သော သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲတွင် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ကျော်ဆန်းဆိုသူက ရှင်းပြသည်မှာ “၎င်းတို့သည် မြန်မာပြည်နယ် အပါအဝင် ရှစ်ပြည်နယ် ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ရန် ကြိုးစားကြခြင်းအားဖြင့် ပြည်ထောင်စု စစ်စစ်ဆိုသည် စကားကို အရေးခြုံဖမ်းပြပြီး မည်ကမတ္တ ပြည်ထောင်စုကို ထူထောင်ကာ

တစ်ချိန်ချိန်တွင် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်လျက် သီးခြားနိုင်ငံ ထူထောင်ရန်သာ ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်းအေးချမ်းမှုကို ပျက်ပြားအောင် ဆူဆူပူပူဖြစ်အောင် လှုံ့ဆော်ရာရောက်သည့်အပြင် အင်မတန် အန္တရာယ်ကြီးမားသည့် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံး ညီညွတ်မှုပျက်ပြားရေး ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲရေးတို့ကို ဦးတည်စေသည့် လုပ်ရပ်များ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း” အရေးယူလိုက်ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။

(၁) ရုံးတင်အပြစ်ပေးခံကြရခြင်း

(၁) ခွန်ထွန်းဦး

မှတ်စဉ်	အမှုအမှတ်	ပုဒ်မ	ပြစ်ဒဏ်
၁	၂၃၃ /၀၅	၁၂၂(၁) နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု	၁ ကျွန်း
၂	၂၃၄ /၀၅	၁၂၄(က) နိုင်ငံတော်အကြည်အညိုပျက်စေမှု	၁ ကျွန်း
၃	၂၃၅ /၀၅	ပုဒ်မ-(၄) အခြေခံဥပဒေကာကွယ်ရေးဥပဒေ	၂၀-နှစ်
၄	၂၃၆ /၀၅	ပုဒ်မ-(၆) အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ	၅-နှစ်
၅	၂၃၈ /၀၅	ပုဒ်မ(၉) နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးဥပဒေ	၅-နှစ်
၆	၂၈၈ /၀၅	၅(ဇ) အရေးပေါ်စီမံမှုဥပဒေ	၇-နှစ်
၇	၂၈၉ /၀၅	၂၄(၁) နိုင်ငံခြားငွေကိုင်ဆောင်မှု	၃-နှစ်
၈	၂၉၀ /၀၅	၂၄(၁) ၎င်း	၃-နှစ်
၉	၂၉၁ /၀၅	၂၄(၁) ၎င်း	၃-နှစ်
၁၀	၂၉၂ /၀၅	၅(၁)(၃) သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ဥပဒေ	၇-နှစ်

စုစုပေါင်း ၉၃-နှစ်

(၂) စိုင်းညွန့်လွင်

မှတ်စဉ်	အမှုအမှတ်	ပုဒ်မ	ပြစ်ဒဏ်
၁	၂၃၃ /၀၅	၁၂၂(၁) နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု	၁ ကျွန်း
၂	၂၃၄ /၀၅	၁၂၄(က) နိုင်ငံတော်အကြည်အညိုပျက်စေမှု	၁ ကျွန်း
၃	၂၃၅ /၀၅	ပုဒ်မ(၄) အခြေခံဥပဒေကာကွယ်ရေး	၂၀ နှစ်
၄	၂၃၆ /၀၅	ပုဒ်မ(၆) အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ	၅ နှစ်
၅	၂၃၉ /၀၅	၁၂၄(က) နိုင်ငံတော်အကြည်အညိုပျက်စေမှု	၁ ကျွန်း

စုစုပေါင်း ၈၅-နှစ်

(၃) စိုင်းလှအောင်

မှတ်စဉ်	အမှုအမှတ်	ပုဒ်မ	ပြစ်ဒဏ်
၁	၂၃၃ /၀၅ ၁၂၂(၁)	နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု	၁ ကျွန်း
၂	၂၃၄ /၀၅ ၁၂၄(က)	နိုင်ငံတော်အကြည်ညိုပျက်စေမှု	၁ ကျွန်း
၃	၂၃၅ /၀၅ ပုဒ်မ(၄)	အခြေခံဥပဒေကာကွယ်ရေးဥပဒေ	၂၀-နှစ်
၄	၂၃၆ /၀၅ ပုဒ်မ(၆)	အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ	၅-နှစ်
၅	၂၃၇ /၀၅ ၁၇/၂၀	ပုံနှိပ်ဥပဒေ	၇-နှစ်
၆	၎င်း ၎င်း	၎င်း	၇-နှစ်

စုစုပေါင်း ၇၉-နှစ်

(၄) စစ်သာဦး

မှတ်စဉ်	အမှုအမှတ်	ပုဒ်မ	ပြစ်ဒဏ်
၁	၂၃၆ /၀၅ ပုဒ်မ(၆)	အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ	၅ နှစ်
၂	၂၃၇ /၀၅ ၁၇/၂၀	ပုံနှိပ်ဥပဒေ	၅ နှစ်
၃	၎င်း ၎င်း ၎င်း		၇ နှစ်

(အမှတ်စဉ် ၂ နှင့် ၃ ကိုတပေါင်းတည်းကျခံစေသည်)
(ဖော်ကောင်အဖြစ်လွှတ်ပေးလိုက်သည်)

(၅) ဗိုလ်ချုပ်သေထင်

မှတ်စဉ်	အမှုအမှတ်	ပုဒ်မ	ပြစ်ဒဏ်
၁	၂၃၃ /၀၅ ၁၂၂(၁)	နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု	၁ ကျွန်း
၂	၂၃၄ /၀၅ ၁၂၄(က)	နိုင်ငံတော်အကြည်ညိုပျက်စေမှု	၁ ကျွန်း
၃	၂၃၅ /၀၅ ပုဒ်မ(၄)	အခြေခံဥပဒေကိုကာကွယ်ရေးဥပဒေ	၂၀ နှစ်
၄	၂၃၆ /၀၅ ပုဒ်မ(၆)	အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ	၅-နှစ်
၅	၂၃၇ /၀၅ ၁၇ /၂၀	ပုံနှိပ်ဥပဒေ	၇-နှစ်
၆	၎င်း ၎င်း ၎င်း		၇-နှစ်
၇	၂၉၂ /၀၅ ၅(၁)(၃)	သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ဥပဒေ	၇-နှစ်
၈	၂၉၃ /၀၅ အပက(၃)		၁ ကျွန်း

စုစုပေါင်း ၁၀၆-နှစ်

(၆) ဦးမြင့်သန်း (၇) ဦးထွန်းညို (၈) စိုင်းညီညီမိုး (၉) စိုင်းမျိုးဝင်းထွန်း

မှတ်စဉ်	အမှုအမှတ်	ပုဒ်မ	ပြစ်ဒဏ်
၁	၂၃၃ /၀၅ ၁၂၂(၁)	နိုင်ငံတော်ပုန်ကန်မှု	၁ ကျွန်း
၂	၂၃၄ /၀၅ ၁၂၄(က)	နိုင်ငံတော်အကြည်အညိုပျက်စေမှု	၁ ကျွန်း
၃	၂၃၅ /၀၅ ပုဒ်မ(၄)	အခြေခံဥပဒေကာကွယ်ရေးဥပဒေ	၂၀-နှစ်
၄	၂၃၆ /၀၅ ပုဒ်မ(၆)	အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ	၅-နှစ်
၅	၂၃၇ /၀၅ ၁၇ /၂၀	ပုံနှိပ်ဥပဒေ	၇-နှစ်
၆	၄င်း ၄င်း ၄င်း		၇-နှစ်

စုစုပေါင်း ၇၉-နှစ်

၄င်းတို့အနက် ဦးမြင့်သန်းသည် အင်းစိန် အကျဉ်းထောင်တွင် ခံရသော ညှဉ်းပန်းစစ်ဆေးသည့် အချိန်က ရရှိခဲ့သောဒဏ်ကြောင့် သံတွဲအကျဉ်းထောင်အရောက်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်ဟု ဝမ်းနည်းစွာ ကြားသိရပေသည်။ သမိုင်းဝင် မှတ်တမ်းတင်ထားရပေမည်။

ဤအရေးအခင်းတွင် ခွန်ထွန်းဦး ခေါင်းဆောင်သော SNLD အုပ်စုသည် အမျိုးသားညီလာခံကို ကျောခိုင်း လာသူများဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ဆေထင်နှင့် ဦးမြင့်သန်း တို့၏ မျိုးဆက်သစ် အုပ်စုသည် အမျိုးသား ညီလာခံကို တက်ရောက် ရန်ရှေ့ရွာလာသူများဖြစ်၍ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေ၏။ သို့သော် နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်တွင်ကား “ပြည်ထောင်စု (ဖက်ဒရယ်)ကို တည်ဆောက် လိုကြသူများ” ချည်းဖြစ်၏။

(၇) ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့နှင့် အပမ်းအသီးဖြစ်ရပ်မှန်

အထက်ဖော်ပြပါရှမ်းခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးသည့် (၅၈)ကြိမ်မြောက် ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့မတိုင်မီ တစ်နှစ်ဖြစ်သော ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ရှမ်းပြည် အမျိုးသားနေ့ကို ဆရာမြင့်သန်း ဦးစီးကာ တောင်ကြီးမြို့တွင် အကျဉ်းချုံး ကျင်းပခဲ့ပြီး၊ နောက်လ မတ်လဆန်းတွင် ကိုမြင့် သန်းမှ ကျွန်တော့်ကိုဆက်သွယ် အကြောင်းကြား လာပါသည်။ သူ့သားငယ် မင်္ဂလာပွဲကိုအကြောင်းပြပြီး

သီးသန့် တွေ့ဆုံပွဲလေး လုပ်ချင်သောကြောင့် ရန်ကုန်ရှိ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေး အသိုင်းအဝိုင်းပါ ဖိတ်ကြားချင်ကြောင်း၊ ကျွန်တော့်အား ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပြီး တက်ရောက်စေလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်း ဆက်သွယ်လာသည်။ ကျွန်တော့်မှာ လူငယ်မျိုးဆက်နှင့်ပတ်သက်လို့ ကိုမြင့် သန်းကို အထူးအားထားရ ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရှမ်းပြည် မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များမှာ (၈၈) အရေးတော်ပုံ ကတည်းက ကျွန်တော်နှင့် လက်ပွန်းတသီး ဖြစ်လာတာမို့ အားပေးကူညီချင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လည်းရန်ကုန်ရှိ နိုင်ငံရေး အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်မိတ်ဆက် ပေးရာလည်း ရောက်သောကြောင့် တိုင်းရင်းသား ပါတီအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ဖိတ်ကြား ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ ပါသည်။

၂၀၀၄-မတ်လ (၂၂)ရက်နေ့တွင် သားငယ် မင်္ဂလာဆောင်ပွဲကို အကြောင်းပြု၍ ကြိုစီစဉ်ထားသည့် အတိုင်းယခင် ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များ၊ ငြိမ်း အဖွဲ့များမှ ခေါင်းဆောင်များ၊ သက်ရှိထင်ရှား ကျန်ရှိသေးသော မိုင်းပန်စော်ဘွား စစ်ရွှေကြည်၊ ရှမ်းပြည် လူငယ်ပိုင်းများ၊ ရန်ကုန်မှ တက်ရောက်လာသော ကိုယ်စားလှယ်များ ဆုံတွေ့ပွဲလေးဖြစ်မြောက်ခဲ့သည် ဒီပွဲတွင် ကျွန်တော်က ငြိမ်း အဖွဲ့များသည်ညောင်နှစ်ပင် ညီလာခံ တက်ရောက်ရန် စာရင်းပေးသွင်းနေကြပြီမို့ တက်ရောက်တာကို အားပေးပါသည်။ သို့သော် လက်ညှိုးထောင် ခေါင်းညိတ်မလုပ်ကြဘဲ ချမှတ်

ထားသော အခြေခံမူများကို အတွင်းစည်းဝိုင်းမှနေ၍ ဖျက်ကြပိရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ “တက်မယ်၊ ဖျက်မယ်” ဆိုသည့် သဘောထားဖြင့် ထိုနေ့ညအဖို့ နိဂုံးသတ်ခဲ့သည်။

မကြာမီ အချိန်တွင်းမှာ ကိုမြင့်သန်းသည် ငြိမ်းအဖွဲ့များနှင့် ထိုးဖောက်ဆွေးနွေးနိုင်သော ခြေလှမ်းများ တိုးတက်လာပါသည်။ ရှမ်းပြည် လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ရလလဖ)၊ ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ၊ ကရင်နီ လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူ့ လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ကလလတ) အပြင် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ ဗိုလ်ချုပ် ဆေထင်တို့နှင့်ပါ ဆွေးနွေးမှုများ ရှိလာသည်။ ၂၀၀၄-နိုဝင်ဘာ(၄-၅)ရက်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော (SSA-N)၏ငြိမ်းချမ်းရေး နှစ်ပတ်လည် နေ့တွင်တော့ ရှမ်းပြည် တတ်သိပညာရှင်များအဖွဲ့ကို ဦးစွာ ဖွဲ့စည်း နိုင်ခဲ့သည်။ အတိုင်ပင်ခံကောင်စီကို မဖွဲ့စည်းခင် ကချင် အတိုင်ပင်ခံ ကောင်စီမှ အကြံပြုသည့်အတိုင်း ဦးသျှောင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဥပဒေပညာရှင်များ၊ လူမျိုးစု ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သော တတ်သိပညာရှင်များအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက်တွင် လားရှိုး၌ “ရှမ်းပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ” အောင်မြင်စွာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။

လာမည့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့တွင် ထပ်မံဆုံတွေ့ကြရန်လည်း ချိန်းဆို ခဲ့ကြသည်။ ဇန်နဝါရီလအတွင်းမှာပင် တောင်ကြီးမြို့ရှိ ဝပြည် သွေးစည်းညီညွတ်ရေး တပ်မတော် (UWSA) အဖွဲ့ တာဝန်ခံမှ တစ်ဆင့် ပန်ဆန်းဌာနချုပ်နှင့်ဆက်သွယ်မှုရရှိ ခဲ့ပြီး “ရှမ်းပြည် အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ” တွင်ပူးပေါင်း ပါဝင်ရန်အထိ သဘောတူညီမှုရခဲ့သည်။ အခြားသော လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ ကိုလည်း ဆက်လက်ညှိနှိုင်းရာတွင် ကိုမြင့်သန်းတို့ ကြိုးစားမှုမှာ အဆင်ပြေချောမွေ့ လျက်ရှိသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ လဆန်းမှာပင် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ အလျှိုလျှိုတောင်ကြီးသို့ ရောက်ရှိလာသလို၊

ရန်ကုန်ရှိ နိုင်ငံရေး အင်အားစုများမှ ဦးသုဝေ၊ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုအေးလွင်တို့ အဖွဲ့သည် လည်း တောင်ကြီးသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။

တောင်ကြီးတွင် ပြုလုပ်မည့် ရှမ်းပြည်အမျိုးသား နေ့ညစာစားပွဲတွင် သဘာပတိအဖြစ် ရွေးချယ်ရေးအတွက် အရှေ့ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ် ခင်မောင်မြင့်ကို ကမ်းလှမ်းရာတွင် တိုင်းမှူးမှလည်း ကြည်ဖြူစွာ လက်ခံကြောင်းနှင့် သဘာပတိတိုင်းမှူး အတွက် ရှမ်းအမျိုးသားဝတ်စုံ (ခေါင်းပေါင်း အပါအဝင်)ကို ကြားခံဆောင်ရွက်ပေးနေသော မြို့နယ် အထူးသတင်းတပ်ဖွဲ့မှူး (SB) ရဲလှမောင်ထံ ပေးအပ်လိုက်ကြောင်း ဖိတ်ကြားခဲ့သည်ဟု ကိုမြင့်သန်း တို့ထံမှ သိရှိရသည်။ သို့သော်ပွဲပြုလုပ်မည့် (၇)ရက် မတိုင်ခင် ရက်ပိုင်းမှာပင် လွိုင်လင်မြို့ပေါ်ရှိ လေကြောင်းရန် ကာကွယ်ရေး တပ်ရင်းအမှတ်(၃)မှ တပ်ကြပ်နှင့်တပ်သား ၁၄ ဦးသည် လက်နက်တိုက်ကို ဖောက်ပြီး၊ တပ်ရင်းမှူးကားနှင့် ထွက်ပြေးသည့် တပ်ပြေး ပုန်ကန်မှုကြီးဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ယင်းပြဿနာ အတွက် တိုင်းမှူးမှာ တာဝန်ရှိသည့်အလျောက် သွားရောက် စစ်ဆေးရသဖြင့် သဘာပတိ လုပ်မည့်ပွဲနှင့် လွဲချော်သွားရတော့သည်။ ပွဲကို မတက်ရောက်နိုင် ကြောင်းလည်း ရဲလှမောင်နှင့် ပန်ကြားသည်ဟုလည်း ထပ်မံ ကြားသိရသည်။ သည့်အတွက် သဘာပတိနေရာကို ရှမ်းပြည်လူမျိုးပေါင်းစုံပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ရလလဖ) ဥက္ကဋ္ဌ စောတာကလယ်ကို ထပ်မံရွေးချယ်ရ တော့သည်။

ပွဲရက်နီးလာသောအခါ သဘာပတိလုပ်မည့် စောတာကလယ်မှာ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌခွန်ချစ်မောင် (လက်နက်ချ သွားသူ)နှင့် အတွင်းရေးမှူး ခွန်ကျော်ဇေယျ(ရဲသွေး) တို့၏ နားချမှုကြောင့် စိတ်ပြောင်းသွားပြီး ပွဲကိုပင် မတက်ရောက် နိုင်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့်သဘာပတိအဖြစ် ဗိုလ်ချုပ် ဆေထင်(SSA-N)ကို ရွေးချယ်လိုက်ရတော့သည်။ အခမ်း အနားမှူးကိုတော့ (ရလလဖ)နိုင်ငံရေးဌာနမှ ဗိုလ်မှူး စိန်ဝင်းနောင်က ဆောင်ရွက်သွားသည်။ ကိုမြင့် သန်းနှင့် ဗိုလ်မှူးစိန်ဝင်းနောင်တို့မှာ ငယ်စဉ်ကတည်းက

ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းများဖြစ်သည့်တိုင် ရှမ်းပြည် အတိုင်ပင်ခံ ကောင်စီ ပေါ်ပေါက်လာအောင် စွမ်းစွမ်းတစ်ကြိမ်ပမ်းခဲ့သူများ ဖြစ်သည်။ အတွဲညီသောလုပ်ကိုင်ဖက်များ ဖြစ်သည့်တိုင် နောက်ဆုံးကိုမြင့်သန်းမှာ စစ်အစိုးရ၏ အကျဉ်းသားဖြစ်ခဲ့ ရပြီးအသက်ပါ ပေးခဲ့ရသည်။ ဗိုလ်မှူး စိန်ဝင်းနောင်မှာလည်း (ရလလဖ)ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ချစ်မောင်၏ ရာထူးချခြင်းခံရသည့် အပြင် အသဲရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်သွားရသည်မှာ များစွာ ဆုံးရှုံးခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ခွန်ထွန်းဦးနှင့် စိုင်းညွန့်လွင်မှာ တောင်ကြီးပွဲနှင့်လုံးဝ မပတ်သက်ခဲ့ချေ။ ရန်ကုန်တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားပြုကော်မတီ(CRPP) ကပြုလုပ်မည့်ပြည်ထောင်စု နေ့အခမ်းအနားတွင် လူမျိုးစု သဘာပတိအဖြစ် ခွန်ထွန်းဦး အားရွေးချယ်ထားပြီးဖြစ်ရာ သဘာပတိမိန့်ခွန်းစာကို ခွန်မြင့်ထွန်း (သထုံလွှတ်တော်အမတ်)နှင့် စာကြမ်းရေး သားနေချိန် ဖြစ်ကြောင်း နောက်ပိုင်းတွင် သိရှိခဲ့ ရသည်။ တောင်ကြီးရှိ (SNLD) အလုပ်အမှုဆောင် စိုင်းလှအောင် နှင့်စစ်သားဦးတို့သာ တောင်ကြီးပွဲကို တက်ရောက်ကြ သူများဖြစ်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီ (၆) ရက်နေ့ နံနက် (၁၀)နာရီတွင် တောင်ကြီးရှိ (SSA-N) ဆက်ဆံရေးရုံးတွင် စည်းဝေးခဲ့ပြီး ညစာစားပွဲကိုတော့ နောက်တစ်နေ့ ည(၆)နာရီတွင် ကန်ရှေ့ရပ်၊ မြို့ပတ်လမ်းမပေါ်ရှိ “စိန်တောင်တန်း စားသောက်ဆိုင်”တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် အပေါ် အကြည်ညို ပျက်စေလောက်သော ပြောကြားချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ချက်များ မပြုလုပ်မိခဲ့ပါ။ ဗီဒီယို မှတ်တမ်း အနေ ဖြင့် (ရပခ)စစ်တိုင်းမှတ်တမ်းနှင့် ကိုအေးလွင် အဖွဲ့မှ ကိုဇင်အောင်တို့ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းများ ရှိခဲ့ ပါသည်။ ယနေ့တိုင် ထိုမှတ်တမ်းများကို သေချာ သုံးသပ် လေ့လာပါက ပြည်ထောင်စု စနစ်ကိုသာ တည်ဆောက်လိုကြသူများ အဖြစ် သာမြင်နိုင်ပါသည်။

တပ်မတော် အနေဖြင့်ကား ၁၉၆၂ခုနှစ်မှ စ၍ ရှစ်ပြည်နယ် ပြည်ထောင်စု သဘောတရားကို လက်ခံယုံကြည်ခြင်းမရှိ။ မဟာဗမာ အစွဲအလန်းကသာ ဦးနှောက်ထဲ သိမ့်စွဲသကဲ့သို့ စွဲမြဲလျက်ရှိရာ ရှမ်းပြည်

အတိုင်ပင်ခံ ကောင်စီအဖွဲ့နှင့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (SNLD) အုပ်စု နှစ်ခုစလုံးနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်လာသည်။ သို့ဖြင့်ခိုင်လုံသော ဗီဒီယို မှတ်တမ်းများရှိပါလျက် အမျိုးမျိုးသော နိုင်ငံရေး ပုဒ်မမျိုးစုံတပ်ကာ လူ့သက်တမ်းထက်မကသော ထောင်ဒဏ်များ ချမှတ်ကာ ရက်ရက်စက်စက်ဖြိုခွဲ လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု နားလည်ရပေသည်။ နိုင်ငံရေးကို စစ်ရေး မျက်စိဖြင့်သာ ရှုမြင်သုံးသပ်သော စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ ချို့ယွင်းချက်ဟုပင် တိုင်းပြည် အတွက် စေတနာ ရှေ့ထားပြီး အရဲစွန့်၍ တင်ပြလိုက်ရ ပါသည်။

(ဃ) ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များ၏မျှော်မှန်းချက်နှင့် လက်တွေ့အခြေအနေ။

ညီလာခံသို့တက်ရောက်လာကြသော ငြိမ်းချမ်း ရေးအဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၎င်းတို့၏ (၁၁-၅-၂၀၀၄) နေ့စွဲပါစာကို ညီလာခံကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ တင်သွင်းကြသည်။ ညီလာခံဥက္ကဋ္ဌကြီးက “နိုင်ငံရေးဦး တည်ချက်အမှတ်(၆)နှင့် အခြေခံမူ(၁၀၄)ချက်တို့သည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်၍ ထပ်မံမစဉ်းစားနိုင် တော့ကြောင်း၊ သို့သော်မှတ်တမ်းတင်ထားပေး မည်ဖြစ် ကြောင်းဖြေကြား၏။ ကျန်အချက်များကိုလည်း အထူး တလည်ဖြေကြားခြင်းမရှိတော့ဘဲ ယင်းကိစ္စများအဆုံး သတ်သွားခဲ့ရလေသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များသည် မိမိ တို့အချင်းချင်း လွတ်လပ်သည့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် စိတ်ထဲ ရှိသည့်အတိုင်း အမှန်ကိုတင်ပြကြသော်လည်း ညီလာခံ တွင် တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ၏ရှေ့မှောက်တွင်ကား ထိထိရောက်ရောက် မိမိတို့ယုံကြည်ချက်အတွက် ပြောဆို တိုက်ပွဲဝင်နိုင်လောက်သည့်အခြေအနေမပေးပေ။ ကြောင် ရှေ့သို့ရောက်လာသောကြွက်များပမာ ငြိမ်ဝပ်၍နေခဲ့ရ ပေ၏။ (SNLD) မှ ဦးခွန်ထွန်းဦးတို့သပိတ်မှောက် ထွက်ခွာ လာခဲ့သည့် ထုံးကို နှလုံးမူခြင်းမျိုးကိုပင် မပြုနိုင်တော့ပေ။

ညီလာခံပြီးနောက်ပိုင်း (၂၀၀၄)ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ အရေးအခင်းအပြီးတွင်၊ ကုလ

သမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာ ဂမ်ဗာရီမှတစ်ဆင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထားသည့် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများအတွက် နစ်နာစရာ အကြောင်းတစ်စုံတရာ၊ အရိပ်အယောင်မျှပင် မပါဝင်ပါဘဲလျက် ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ အစည်းကိုယ်စားလှယ်တချို့က၊ ဆင်တူယိုးမှားရေးထား သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးတည်းသာထွက်သော ကြေညာချက်များဖြင့် ကျီးများအာသကဲ့သို့ ညီညီညာညာ ဝိုင်း၍ ကန့်ကွက်နေကြခြင်းမှာ ၎င်းတို့အပေါ်တွင်လွှမ်းမိုး နေသည့် အရိပ်မဲကြီးကိုဖွင့်ပြလိုက်သကဲ့သို့သာရှိချေသည်။ ရေရှည်တွင် မိမိတို့တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်ဆိုသော မိခင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏မျက်နှာကို ပြန်လည်မြင်လာ နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟုမျှော်လင့်ရပေသည်။

(Silence is consent) ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းသည် သဘောတူခြင်းပင်ဖြစ်၏ဟု စာဆိုရှိပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး ကိုယ်စားလှယ်များသည် ညီလာခံတက်ရောက်ပြီး မိမိတို့အယူအဆများကိုထိုက်သင့်သလောက် တင်ပြခဲ့ ကြကြောင်းသတိပြုမိပါသည်။ မည်သို့ဆိုစေအခြေအနေ တစ်ခုလုံးကိုခြုံငုံ၍ ပြင်းထန်လုံ့လောက်စွာ ကန့်ကွက် တင်ပြချက်များကို သတိမပြုမိချေ။ ထို့ပြင် ညီလာခံအဆုံး သတ်သည်အထိတက်ခဲ့ခြင်း၊ နောက်ထပ်ဘာမျှမပြော တော့ခြင်းများကြောင့် အမျိုးသား ညီလာခံကချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လူမျိုးစု ကိုယ်စားလှယ်များအပါအဝင် အားလုံးတညီတညွတ်တည်း လှိုက်လဲစွာထောက်ခံခဲ့ကြသည် ဟု အစိုးရဘက်မှ အခွင့်အရေးယူပြောဆိုလာမည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုယ်စားလှယ် တော်များ ထားခတ်ရာလက်ဝင်လျှီသည့်အနေသို့ရောက် တော့မည်ဖြစ်၏။

ငြိမ်းချမ်းရေးကိုယ်စားလှယ်တော်များသည် (၁၁- ၅-၀၄) နေ့စွဲပါစာဖြင့် ညီလာခံကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌထံ စာတင်ခဲ့သည်ကို ချီးကျူးရမည်မှာမှန်ပါ၏။ သို့သော် လူတစ်ယောက်ကိုအကဲဖြတ်ရာ၌ ၎င်းဘာပြောခဲ့ သည် ဆိုသည်ထက်၊ ၎င်းဘာလုပ်ခဲ့သည်ကို ပို၍ အလေးပေး စဉ်းစားရမည်ဖြစ်ရာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး

ကိုယ်စားလှယ်တော်များကို ဆုံးခန်းတိုင် ချီးကျူးရန်မှာ ခဲယဉ်းလှပေမည်။ မည်သို့ဆိုစေ တိုက်ပွဲကား ပြီးဆုံးသေးသည် မဟုတ်။ ရှေ့ဆက်တိုက်ပွဲ ဝင်ရန်များစွာ ကျန်ပါသေးသည်။ တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်တွင် လမ်းမှန်ပေါ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီး လူမျိုးစုများ၏ အရေးကို ပန်းဝင်သည်အထိ ဆက်လက်ချီတက်ခြင်း အားဖြင့်လူမျိုးစုများ၏ ဂုဏ်ပြုချီးကျူးခြင်းကို ခံယူနိုင်ပါ စေဟုသာ ဆုတောင်းအပ်ပါသည်။

ချီးကျူးရမည့် အဖွဲ့အစည်းများကျန်ပါသေးသည်။ တပ်မတော်အစိုးရက ဖိအားပေးသည်ကိုကြုံကြုံခံပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား အပုတ်ချရန်ငြင်းဆန်နိုင် ခဲ့ကြ သော (၁)မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၊ (၂) ဝပြည်သွေးစည်းညီညွတ် ရေးတပ်မတော် (UWSA)၊ (၃) ကချင်လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ (KIO)၊ (၄) အမျိုးသားဒီမိုကရေစီသွေး စည်းညီညွတ် ရေးတပ်မတော်(မိုင်းလား)၊ (၅) ရှမ်းပြည်လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (နာယကအဖွဲ့ စေတာ ကလယ်၊ ခွန်စိန်ရွှေ၊ စောစိုးအောင်လွင်)တို့ပင်ဖြစ်သည်။

(င) ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်သို့

၁၃၅-မျိုးသော လူမျိုးစုများစု ပေါင်းနေထိုင် သည့်မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်ထောင်စုစနစ်မှလွဲ၍ မည် သည့်နိုင်ငံတော်မျိုးမျှမဖြစ်နိုင်ပေ။ နောင်သွားရမည့်မြန်မာ နိုင်ငံတော်အတွက် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သာ ဖြစ်ရမည်ဟု သဘောပေါက် လက်ခံထားပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ပြည်ထောင်စုအတွင်းနေ အားလုံးပါဝင်သော နိုင်ငံရေး ပါတီတစ်ခု စတင်ထူထောင်သင့်ကြောင်း ၂၀၀၈ ခုနှစ် ကပင် စာတမ်းတစ်စောင်ရေးသား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အခါအားလျော်စွာ ထိုစာတမ်းကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံကော်မရှင်ရုံးသို့လည်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေး လောကတွင် လက်ဝဲ၊ လက်ယာပါတီ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်ပါဝင်ခဲ့ ဖူးသူ ဦးဌေးကလည်းသဘော ပေါက်လက်ခံလာပြီး ပြည်ထောင်စုစနစ်ကို နစ်နစ်ကာကာ ယုံကြည်ကြသော နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များလည်း တစ်နေ့နေ့

တစ်ချိန်ချိန်တွင် ဤပါတီမျိုးမှ စ၍လှုပ်ရှားသင့်သည်ဟု ယုံကြည်နေသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၎င်းအားဖြင့် ကျန်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များအကြား ပျံ့နှံ့လာခဲ့ ပါသည်။

ထိုအချိန်လောက်တွင်ပင် (၈၈)မျိုးဆက် ကျောင်းသားများ သည်လည်း နိုင်ငံရေး လုပ်ရန် လုံးပမ်း လာကြသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အချိန်တွင် လူငယ် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းထက် မကသော အဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး နိုင်ငံရေး ဘဝကူးပြောင်းရေး အတွက် ကြိုးပမ်းနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဤလိုအချိန်အခါမျိုးတွင် ဦးဌေးနှင့် ပူးပေါင်း မိလာသည်။ ပြည်ထောင်စုစနစ်ကို ယုံကြည် လက်ခံလာသောကြောင့် (၈၈)မျိုးဆက် ကျောင်းသားများ ပါဝင်လာခြင်းဖြင့် အင်အား အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။

ပထမဦးစွာဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ကျယ်ပြန့်သောပါတီဖြစ်လာစေဖို့ရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်လာရေးအတွက် နယ်ခရီးထွက်၍ စည်းရုံးခြင်း၊ ပါတီမှတ်ပုံတင်သော ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့အစည်းများထံ ကမ်းလှမ်းချက်စာတမ်းများ ထုတ်ပြန်ခြင်း။ မိတ်ဟောင်းထဲမှ ပါတီမှတ်ပုံတင်တိုင်းရင်းသား ပါတီများနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ စည်းရေးနှင့် နယ်မြေခံ တိုင်းရင်းသားပါတီထဲမှ ဌာနေကိုယ်စားလှယ် ပေးရေးတို့ကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ယခုနောက်ဆုံး အချိန်ထိ မိမိ၏မွေးရပ်ဖြစ်သော ရှမ်းပြည် တစ်ခုလုံးကို သွားလာ၍ လှုပ်ရှား စည်းရုံးချင်သော်လည်း ရှမ်းပြည် တောင်ပိုင်းလောက်သာ သွားနိုင်ခဲ့ပြီး ကျန်းမာရေး အခြေအနေကြောင့် ကျိုင်းတုံနှင့် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း ဒေသများသို့မသွားနိုင်ခဲ့ပါ။

(၈) ဘာသာရေးခံယူချက်

မိဘမျိုးနွယ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဘာသာကြီး (၄)ခုအကြောင်းကို အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဖတ်ရှု လေ့လာလက်ခံခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က မိဘနှစ်ပါးသည် အလယ်တန်း ကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် နေစဉ် ညောင်ရွှေမြို့၌ အဖိုးအဖွားများ နှင့်အတူ

ကျန်ရစ်ခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့် အခါကြီးနေ့ရက်များနှင့် ဥပုပုနေ့များတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ အတူ မွေ့လျော်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်၊ မဟာဝင်များနှင့်လည်း ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်လာကာ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု၌မွေ့လျော်ခဲ့သည်။

သို့သော် ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ ဒုတိယကျောင်းသား သပိတ်အပြီး ကိုတင်တို့နှင့်ပိုမိုရင်းနှီးလာခဲ့ရာမှ အမေ ရိကန်လူမျိုး အင်ဂါဆိုလ်၏ ဘာသာမဲ့အယူဝါဒကို လက်ခံခဲ့ ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်နှင့်အတူကိုတင်၊ ကိုဗမောင် (ညောင်ရွှေ) တို့သည် စစ်ကြိုခေတ် တလျှောက်လုံး ယင်းအယူအဆကို လက်ခံကျင့် သုံးမိခဲ့ကြသေးသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အားလုံးသည် အယူဝါဒရေးရာတွင် လုံးဝပြောင်းလဲ သွားခဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာတရား၌ သာမွေ့လျော်ခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်တော်ဟာ ရန်ကုန်ရောက်ရမ်းပြည်သားများ စုစည်းရေးအတွက်ကြိုးပမ်းခဲ့ရာမှာလည်း ညောင်ရွှေနှင့် တောင်ကြီးဇာတိသားများကို အခြေခံ၍ တောင်ကြီးအသင်း ကိုစတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသေးသည်။ အသင်းသားများ၏ လူမှုရေး ကိစ္စများအကျိုးအတွက် ရည်ရွယ်၍ (၁၉၈၄-၈၅)ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခဲ့ရာတွင် ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်နှင့် နောက်ဆုံးယနေ့ထိတိုင် နာယကတာဝန် များပါထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် နှစ်ပေါင်းရာကျော် အသင်းကြီးဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓကလျာဏယုဝအသင်း (Y-M-B-A) တွင်လည်း ပါဝင်ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးထိတိုင် သက်ကြီး ပူဇော်ကန်တော့ခံပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။

အသက်အရွယ်ရလာသည့်တိုင် ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ဘက်နှစ်ဖက်တွင် နိုင်ငံရေးကိုသာအလေးပေး ခဲ့သည့် အချိန်ကများခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိအာဏာပိုင်များ လက်ထက်တွင်လည်း အကြိမ်ကြိမ် ဖမ်းဆီးခံရသည့် ချုပ်နှောင်ခံစဉ် အချိန်များတွင်လည်း ဘာသာတရားနှင့် မွေ့လျော်ရမည့်အစား နိုင်ငံရေး သမိုင်းစာများကိုသာ အခွင့်ရသလို ရေးသားခဲ့သည်။

**(ဆ) စာရေးသူ၏ ပြောဆိုဝန်ခံ အသိပေး
မေတ္တာရပ်ခံချက်များ**

စာရေးသူ၏ ရေးသားခဲ့ဖူးသော စာအုပ်များတွင် *မဟာဗမာ* ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို အကြိမ်ကြိမ်သုံးခဲ့ပါသည်။ အချို့တင်ပြချက်တို့သည် ဗမာမုန်းတီးရေးကို ဦးတည်နေသည်ဟုယူဆဖွယ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်ဗမာမုန်းတီးရေးသမားကျဉ်းမြောင်းသော လူမျိုးရေးအစွဲပြင်းထန်သူ တစ်ယောက်ဟုယူဆနိုင်ပါသည်။ *မဟုတ်ရပါခင်ဗျား*

စာရေးသူသည် ညောင်ရွှေမြို့သား ရှမ်းအမျိုးသား ဖြစ်ပါသည်။ ညောင်ရွှေနယ်သည်သမိုင်းအရ ရှမ်းအမျိုးသား စစ်စစ်တို့ အခြေချနေထိုင်ခဲ့ရာ *ရှမ်းမြို့* ဖြစ်ပါသည်။ ထားဝယ်အရပ်မှ ထားဝယ်သား (၁၇) အိမ်ထောင် အင်းလေးအရပ်တွင် ဝင်ရောက်အခြေစိုက်ချိန်ကစ၍ အခြေအနေပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ယင်းထားဝယ်သား/ အင်းသားလူမျိုးများသည် မူလရှိရင်းစွဲရှမ်းတို့ထက်ပို၍ လက်မှုပညာ၊ စိုက်ပျိုးရေးပညာ၊ စီးပွားကုန်သွယ်ရေးပညာ စသည်တို့ဘက်တွင်သာ လွန်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် မူလရှမ်းများကို လွှမ်းမိုးလာကြ၏။ ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းတွင် ဝင်ဆန့်လာကြသည်။ အင်းသားလူဦးရေ တိုးပွားလာသည်။ အပြန်အလှန်အိမ်ထောင် ပြုကြရာမှ မူရင်းရှိပြီးသား ရှမ်းများကို ဝါးမျိုလိုက်သည်။

တဖန်ညောင်ရွှေနယ်သည် မန္တလေးရွှေနန်းတော် အရောက် မြန်မာပြည်မနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိပြီး ကူးလူးဆက်ဆံမှုများသည်။ ထို့ကြောင့်အတူနေအင်းသားများနှင့် အတူကူးလူးဆက်ဆံမှုများသော မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု စကား၊ စာပေတို့ကလွမ်းမီးလာပြီး ရှမ်းစကား၊ ရှမ်းစာပေတို့သည် တဖြည်းဖြည်းနှင့်တိမ်ကောလာသည်။ သို့ဖြင့်ကျွန်တော်တို့ညောင်ရွှေသားများသည် ရှမ်းလည်းမဟုတ်၊ ဗမာလည်းမဟုတ်။ *လအော့ လအဲ* လူများဟု ပြောင်လျှောင် ပြောဆိုခြင်းခံရပါသည်။ အချို့ညောင်ရွှေသားအုပ်စုများတွင် ဗမာစကားကိုပင် ပြောပါ၏။ (ရှမ်းစကားတတ်သည်မှ မဟုတ်ဘဲ) သို့သော် ရှမ်းအစဉ်အလာ ထုံးတမ်းကိုလည်းလေးစားကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဗမာစကားတွင် ရှမ်းစကားလုံးအချို့ညှပ်၍ ရသေ့စိတ်ဖြေ

ဖြေဖျောက်ကြရပါသည်။ ယခုခေတ် ဗမာလူမျိုးအချို့ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးများညှပ်၍ ဗမာစကားပြောပုံပင်နှင့် တူပါ၏။ ပြောလျှင်ယုံချင်မှယုံမည်။ သို့သော် ညောင်ရွှေသို့ ရောက်ဖူးသူတိုင်း သိကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုခေတ်တွင်ကား ထိုမျှရှမ်းစကားကိုပင် ပြောတတ်သော ညောင်ရွှေသား ရှားပါးသလောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ လူမျိုး ဝါးမျိုခံလိုက်ရခြင်းဖြစ်ပါ၏။

ကျွန်တော့်အဖေနှင့် အမေနှစ်ဘက်စလုံးမှ အဘိုး အဘွားများသည် ရှမ်းစစ်စစ်ဖြစ်၍ ကျွန်တော့်အဖေသည် ရှမ်းစကားရော၊ ရှမ်းစာပါ တတ်ပါသည်။ အမေကမူ ရှမ်းစကားကို နားလည်သော်လည်း မပြောတတ်တော့ပါ။ နောက်တခေတ် ကျွန်တော်တို့ အလှည့် ရောက်လာပါသည်။ ကျွန်တော့်သွေးကိုပဲ ဖောက်ကြည့်ကြည့်၊ ခေတ်သစ်သိပ္ပံ နည်းအရ D.N.A နည်းနှင့်ပဲစစ်စစ်၊ ကျွန်တော်ရှမ်း အစစ် ဖြစ်ပါ၏။ ပြဿနာမှာ ကျွန်တော်သည် ရှမ်းစာ ရှမ်းစကားလုံးဝ မတတ်သော်လည်း ရှမ်းပြည်နှင့် ရှမ်းလူမျိုးကို ချစ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်၏ အသွေးအသားထဲကရော ဦးနှောက်အသိကပါ ကျွန်တော်ရှမ်း အစစ်ဖြစ်ပါသည်။ မယုံမရှိကြပါလေနှင့်။

ထိုသို့ ရှမ်းပြည်နှင့်ရှမ်းလူမျိုးကို နှစ်နှစ် ကာကာ ချစ်မြတ်နိုးပါသော်လည်း ဗမာကိုတော့ မမုန်းတာ အမှန်ပါ။ မုန်း၍လည်း မဖြစ်ပါ။ ကျဉ်းမြောင်းသော *မဟာဗမာ အတွေးအခေါ်* ကိုသာ မနှစ်မြို့သူ ဖြစ်ကြောင်းပါခင်ဗျား။

ကျွန်တော်သည်လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၇၀)ကျော် -၁၃-နှစ်သားအရွယ် ကျောင်းသားလေးဘဝကစ၍ ယနေ့ ထက်တိုင်ရှမ်းပြည်၏နိုင်ငံရေး၊ မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံရေး တို့ကိုအဝေးမှနေ၍ လည်းကောင်း၊ အနီးကပ်၍ လည်းကောင်း၊ ရံဖန်ရံခါ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်၍ လည်းကောင်း၊ နောက်လိုက်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ခေါင်းဆောင် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထောင့်အမျိုးမျိုး၊ ဘဝအထွေထွေ၊ အခြေအနေအမျိုးမျိုးမှ ပါဝင် လှုပ်ရှားလာခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ရှမ်းမြန်မာချစ်ကြည်ရေး၊ ရှမ်းနှင့် မြန်မာပူးပေါင်း၍

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ရေး၊ နောက်ဆုံးအဆင့်တွင် ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး စသော နိုင်ငံရေး လမ်းစဉ်အမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင် ကျက်စားခဲ့ သူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးအကြောင်း ပြောစရာတွေ အများကြီးရှိခဲ့ပါ၏။

ထို့ပြင်အခြေခံ အလယ်တန်းကျောင်းသား ဘဝမှစ၍ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရသည်အထိ သမိုင်းဘာသာရပ်နှင့် နိုင်ငံရေး သိပ္ပံ ဘာသာရပ်တို့ကို လေ့လာသင်ကြားခဲ့ဖူးပြီး၊ နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ယခုအချိန်ထိ အခွင့်အရေး ရသလောက် ဆက်လက် လေ့လာဖတ်ရှုခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံရေး အတွေ့အကြုံများကို သမိုင်းရှုထောင့်မှ အမြင်ဖြင့် *ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ သမိုင်း*ဟု မိမိတွေ့မြင် သိရှိခံစားခဲ့ရသမျှကို ရေးသားထားရှိရန် အာသီသကြီးခဲ့ပါသည်။ Cause and Effect အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို ဆက်စပ်တွေးခေါ်ခြင်းမှာ သမိုင်းသမားများ၏ အထုံပါရမီ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်များစွာမကျန် တော့သည်ကိုလည်း သတိပြုမိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရသမျှ အချိန်ကိုလူပြီး လေ့လာသိရှိ မှတ်သားမိသမျှကို ကိုယ်တွေ့ သမိုင်းမှတ်တမ်းအဖြစ် ကြိုးစား၍ ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးထားပြီး ပုံစံအတိုင်း အခြေအနေအရ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိခွင့် ရရန် လွယ်မည် မထင်ပါ။ သို့သော် တာဝန်အရ ခွင့်ပြုချက်တော့ တောင်းခံကြည့် ပါမည်။ ထင်ရှားသော စာကြည့်တိုက်များသို့ ကွန်ပျူတာစာမူကို ပေးပို့လှူဒါန်း ထားပါမည်။ ရင်းနှီးသောနိုင်ငံရေး မိတ်ဆွေများ ဝေငှဖတ်ရှုပြီး မျိုးဆက် လူငယ်များအတွက် မှတ်တမ်းအဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့လျှင် စာရေးသူ၏ တာဝန်ကျေပွန်ပြီဟူသော ခံယူ ချက်ဖြင့် ရေးသားထားပါသည်။ ထိုသို့ရေးသားရာတွင် အန္တရာယ်နှင့် ကင်းလွတ်အောင် အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးစား ရေးသား ခဲ့သော်လည်း၊ မလွဲမရှောင်သာ ငြိစွန်းမှုများ ပါဝင် ကောင်းပါဝင်နေဖွယ် ရှိပါသည်။ ထိုကိစ္စအတွက် ခွင့်လွှတ်ပါရန်ကိုသာ အနူးအညွတ် ပန်ကြားအပ် ပါသည်။

နေပြည်တော်ခေါ်ကြော်ငြာသို့ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခွင့်အတွက်သွားရောက်ခဲ့ခြင်း

၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ မေလ(၂၀)ရက်နေ့တွင် ကြော်ငြာသို့ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် နာယက ဦးရွှေအုံး အပါအဝင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဖြိုးမင်းသိန်းနှင့် အဖွဲ့ဝင် ဦးကိုကိုကြီး တို့သည် ရန်ကုန်မှ နံနက်(၃:၀၀)တွင် ကားဖြင့်ထွက်ခွာ ခဲ့သည်။ နေပြည်တော်သို့ နံနက် (၈:၀၀) နာရီအချိန်တွင် ရောက်ရှိပြီး စည်ပင်ညွှန်ကျေတင် တွင် ခေတ္တနားခိုသည်။ (၉:၃၀)တွင် နေပြည်တော်ရှိ ကော်မရှင်ရုံးသို့ သွားရောက်၍ စတင်လက်မှတ်ထိုးကာ မွန်းလွဲ (၄)နာရီ တွင်ပြီးဆုံးခဲ့ သည်။

ညနေပိုင်း(၅:၀၀)တွင်နေပြည်တော်မှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်လာခဲ့ရာ ညပိုင်း (၉:၃၀)နာရီတွင်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အပူချိန်ပြင်းလှသော ကြော်ငြာ၏ ရာသီဥတုဒဏ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အသက်ကြီးလာသည့် ဒဏ်ကြောင့်လည်း ကောင်း(၃)ရက်ခန့် အိပ်ရာထက်၌ ဖျားသွားခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းခရီးစဉ်

ကြော်ငြာမှ ပြန်လာပြီးနောက် မိမိ၏ ကျန်းမာရေး ဆေးစစ်ချက်ကို အိမ်သားများက အမှန်အတိုင်းဖွင့် ပြောလာကြောင့် အသဲကင်ဆာဖြစ်နေပြီကို သိရှိလိုက်ရ သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မိမိမွေးရပ်မြေ ညောင်ရွှေ နှင့်ရှမ်းပြည်ကို သွားရောက်နှုတ်ဆက် လိုသည့် ဆန္ဒ ကြောင့် .....--

၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၁၉) ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း သို့ ပါတီစည်းရုံးရေးအတွက် အဖွဲ့ဝင် ဦးကိုကိုကြီးနှင့် ရန်ကုန် လေဆိပ်မှ နံနက်(၈:၁၅) နာရီတွင်ထွက်ခွာလာ ခဲ့ရာ ဟဲဟိုးလေဆိပ်သို့ (၉:၃၀)နာရီတွင် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ကားဖြင့်တောင်ကြီးသို့ တက်ခဲ့ပြီး ရှုမိုတယ်တွင် တည်းခို ခဲ့သည်။

ဇွန် (၂၁)ရက်နေ့တွင် ညောင်ရွှေသို့ ထွက်လာ ခဲ့ပြီး Gold Star Hotel တွင်တည်းခိုသည်။ ညောင်ရွှေ- အင်းလေးမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တွေ့ဆုံကာ (၂၂)ရက် ညနေ ၄:၃၀ နာရီတွင် တောင်ကြီးသို့ပြန်ခဲ့သည်။

(၂၃)ရက်မှ (၂၅)ရက်နေ့ထိ ဓူဝံမိုတယ်တွင် တည်းခိုပြီး တောင်ကြီးမှ နိုင်ငံရေး မိတ်ဆွေများနှင့် ဆွေးနွေး တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

(၂၆)ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီး၌ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကြောင့် ဘီးတပ်လှည်းဖြင့် ဟဲဟိုးလေဆိပ် မှတစ်ဆင့် နံနက် ၉:၃၀ နာရီတွင်ထွက်ခွာခဲ့ရာ

ရန်ကုန် လေဆိပ်သို့ ၁၀:၄၅ နာရီတွင်ရောက်ရှိကာ အိမ်မှာ လာကြိုသောကားဖြင့်ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ဇွန်လ(၂၇)ရက်မှစ၍ အိပ်ရာထက်မှ မထနိုင် တော့သည့်တိုင် လက်ရေးမူ၊ အသံသွင်းခွေများဖြင့် ဖြတ်သန်းခဲ့သော လက်တွေ့နိုင်ငံရေးအတွေ့ အကြုံများကို ပြုစုပေးနိုင်ခဲ့သည်။

အပိုင်း (၈) ကိုယ်ရေးအကျဉ်းနှင့် စာတမ်းများ (က) ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အမည်	ဦးရွှေအုံး
မိဘအမည်	ဦးဟန် (ရှမ်း-ညောင်ရွှေနယ် ပညာရေးအရာရှိ)၊ ဒေါ်တုတ်(ရှမ်း)
မွေးနေ့	၁၄-၃-၁၉၂၃ (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)
ဇာတိ	နမ့်ပန်ရပ်၊ ညောင်ရွှေ၊ တောင်ပိုင်း ရှမ်းပြည်
မွေးချင်းများ	သားချင်းသုံးယောက်တွင် အကြီးဆုံး၊ အလတ် ဦးစိုးမြ၊ ဒု-ညွှန်မှူး(ငြိမ်း) ကုန်သွယ်ရေး၊ ရန်ကုန်။ အငယ် ဒေါက်တာအောင်မြင့် (ကလေးအထူးကုဆရာဝန်ကြီး(ငြိမ်း) တောင်ကြီး။
ဇနီးနှင့်သားများ	ဇနီးဒေါ်တင်နီ၊ သားကြီး ဒေါက်တာလှချို(ဆရာဝန်)၊ သားငယ် ဦးကျော်မင်း (B.A Law) ကုန်သည်။
ပညာရေး	ညောင်ရွှေ၊ ဦးညွှန်တိုင်းရင်းစာမူလတန်းကျောင်း (၁၉၂၉-၃၃)ထိ၊ မြန်မာစာ(၄)တန်းအောင်၊ State A.V. Middle School, ညောင်ရွှေ၊ (၁၉၃၄-၃၅)ထိ၊ (၄)တန်းမှ (၇)တန်းထိ။ A.B.M Boy's High School, တောင်ကြီး၊ (၁၉၃၈-၃၉)ထိ၊ A.V (၁၀)တန်းအောင်။ Rangoon University (၁၉၄၀-၄၁)ထိ၊ ဥပစာအထက်တန်း (၁၉၄၂)ခုနှစ်အောင်၊ (၁၉၄၆-၄၇) ဝိဇ္ဇာအောက်တန်းနှင့်အထက်တန်း (၁၉၅၂)တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ။ (၁၉၅၅-၅၆) ဥပဒေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ၊ (၁၉၆၄)တွင် D.M.A ဒီပလိုမာရ။
လူမျိုး/ဘာသာ	ရှမ်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ

လူမှုဝန်ထမ်းနှင့်နိုင်ငံရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ

- (၁) ၁၉၃၆ ခုနှစ်ကျောင်းသားသပိတ်တွင် ညောင်ရွှေနယ် အစိုးရအလယ်တန်းကျောင်းမှပါဝင်ခဲ့။
- (၂) ၁၉၃၇ ခုနှစ်မှစ၍ ညောင်ရွှေမြို့မှစတင်ပြီး ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းမြို့အချို့ထိပျံ့နှံ့ခဲ့သော ရှမ်းပြည်၏ ပထမဆုံးသော လူထုလှုပ်ရှားမှုဖြစ်သည့် 'အလင်းရောင်စာကြည့်တိုက် လုပ်ငန်းလှုပ်ရှားမှု' တွင် ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့။ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးကို စတင်သည့်သန္ဓေသားဖြစ်သည်။
- (၃) ၁၉၃၈ ခုနှစ် တောင်ကြီးမြို့ အမေရိကန်သာသနာပြု (ABM) အထက်တန်းကျောင်းတွင် ဘာသာရေးလှုပ်ရှားမှု အဖြစ်ဖွင့်လှစ်ထားသော ကျောင်းသားများဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်းသို့ဝင်သည်။
- (၄) ၁၉၃၉ ခုနှစ် အေဘီအမ်ကျောင်းတွင်ပင် ကျောင်းသားများညီညွတ်ရေးအသင်း (Students' Social Club) ကိုစတင် တည်ထောင်သည်။ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (Students' Union) အမည်ဖြင့် တည်ထောင်ခွင့်မရသဖြင့် ဆင်တူရိုးမှား အမည်ဖြင့် တစ်ဖက်လှည့်တည်ထောင်ပြီး ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ်သည်။ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေး၏ ဒုတိယသန္ဓေသား ဖြစ်သည်။
- (၅) ၁၉၄၁-၄၂ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂသို့ဝင်၍ စတင်လှုပ်ရှားသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရှမ်းပြည် ကျောင်းသားများအသင်းကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး၊ အတွင်းရေးမှူး တာဝန်များ ထမ်းဆောင်သည်။
- (၆) ၁၉၄၅-၄၆ တွင်အရှေ့အာရှတိုက်လူငယ်များအစည်းအရုံး၏ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းခရိုင် စည်းရုံးရေးတာဝန်ခံ။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း/တောင်ပိုင်း ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတို့ကြောင့် (လွတ်လပ်ရေးမော်ကွန်းဝင်တတိယဆင့်) အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည်။
- (၇) ၁၉၄၆ ခုနှစ် ပထမပင်လုံညီလာခံတွင်ရှမ်းပြည်သားတစ်ဦးအနေဖြင့် သာမန်လေ့လာသူအဖြစ်တက်ခဲ့။
- (၈) ၁၉၄၇ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်သင်တန်းများဆက်တက်သည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင် လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ “မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက်”တွင် အချိန်ပိုင်း ညအယ်ဒီတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်သည်။ ဒုတိယပင်လုံညီလာခံတွင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့။ ပင်လုံစာချုပ်၏မူကြမ်းကို လက်မှတ်မထိုးမီ (၁၁-၂-၁၉၄၇) ညကပင်ဖတ်ရှုခွင့် ရခဲ့ရာ ချက်ချင်းသတင်းပို့နိုင်သည်။ နောက်နေ့လက်မှတ်ထိုးပြီးချိန်တွင် ရန်ကုန်ရှိ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်တွင် သတင်းဦးအဖြစ် ဖတ်ရှုနိုင်ခွင့်ရခဲ့ကြပါသည်။
- (၉) ပင်လုံညီလာခံအပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင်စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သောရှမ်းပြည်၏ ပထမဆုံးသောနိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည့် 'ရှမ်းပြည်-ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်' ရပလ တွင် ဘဏ္ဍာရေးမှူး တာဝန်ထမ်းဆောင်။
- (၁၀) ပင်လုံညီလာခံအပြီးစတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ပထမဆုံး 'ရှမ်းပြည်လွတ်တော်' တွင် ရပလ ကိုယ်စားပြု အမတ်နှင့် အတိုက်အခံ၊ ဒု-ခေါင်းဆောင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ မကြာမီကျင်းပမည့် တိုင်းပြည်ပြုလွတ်တော်တွင် ရှမ်းပြည်အတွက် ရေးဆွဲရမည့်အခြေခံဥပဒေ မူကြမ်းကို ဦးဆောင်ရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။
- (၁၁) ၁၉၄၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် တက္ကသိုလ်ဆက်တက်နေစဉ်အတွင်း ထိုစဉ်က (ဖ-ဆ-ပ-လ) အစိုးရ ၏အထူးယုံကြည်စိတ်ချရသူ လက်ရွေးစင်များအဖြစ်ရွေးချယ်ခြင်းခံရပြီး ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေးဌာနတွင် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း၏ ခရိုင်ထောက်ပံ့ရေးအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။

- (၁၂) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ဟိုပုံးဘုရားပွဲတော်၌ ရပလ ၏လောင်းကစား တိုက်ဖျက်ဆန္ဒပြုရေး တိုက်ပွဲ တွင် ရပလခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူရှိနေစဉ် ပဒေသရာဇ်အာဏာပိုင်များ၏ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့် ပစ်သွင်းဖြိုခွဲခြင်းကြောင့် ဦးခေါင်းတွင် ပြင်းထန်စွာဒဏ်ရာရရှိပြီး (၆)လကျော်မျှ ဆေးရုံတက် ဆေးကုသခြင်းခံရသည်။ ဆေးရုံမှဆင်းပြီးနောက် အစိုးရတာဝန်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်သည်။
- (၁၃) ၁၉၄၉ ခုနှစ်အတွင်း ရပလ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များအား တောခိုရန်စီစဉ်သည် ဟူသောစွပ်စွဲချက်ဖြင့် ပုဒ်မ-၅-အရ ဖမ်းဆီးအရေးယူရာတွင်အတူပါဝင်ခံခဲ့ရသည်။ သရက်မြို့အကျဉ်းထောင်၌-၆-လခန့်အချုပ်ခံနေရစဉ် သခင်စိုး၏ လက်နက်ကိုင်တပ်များဝင်ရောက်စီးနင်း၍ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ တရားလွှတ်တော်ချုပ်တွင်လျှောက်ထားသဖြင့် မူလရာထူးတွင် ပင်ဆက်လက်ထမ်းဆောင်သည်။ ကျောင်းဆက်တက်ရေး ဝေးကွာခဲ့ရသဖြင့် ပြင်ပကျောင်းသားအနေဖြင့် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းရင်း ဘွဲ့များရခဲ့သည်။ ဝန်ထမ်းအဖြစ် (၁၇)နှစ်မျှသက်တမ်းရှည်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင်ပင် အိမ်ထောင်ကျသည်။
- (၁၄) ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏(မ-ဆ-လ)အစိုးရလက်ထက် (မ-ဆ-လ)ပါတီသို့ဝင်ရောက်ရန် ဝန်ထမ်းအနေဖြင့်တာဝန် အရလျှောက်ထားခဲ့ရသော်လည်း အကြောင်းတစ်စုံတရာပြန်ကြားခြင်းမပြုသဖြင့် ကင်းလွတ်ခွင့်ရခဲ့ ပါသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် အခြားအရာရှိ-၁၄-ဦးနှင့်အတူ အကြောင်းတစ်စုံတရာ ဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ အငြိမ်းစားပေးသော ပွဲကြီးတွင် ပါဝင်ခွင့်ရခဲ့သဖြင့် ဝင့်ကျွတ်ခဲ့သည်။
- (၁၅) ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မရှင် တောင်ကြီးမြို့သို့ ရောက်ရှိလာသောခါ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် (၁၄)ခုမူကိုရေးဆွဲနေကြောင်းသိရ၍ တန်းတူရည်တူ (၈)ပြည်နယ်မူကို တင်ပြခဲ့သည်။ လက်ခံမည်မဟုတ်ကြောင်း သိသော်လည်း သမိုင်းဝင်အနေဖြင့် တင်ပြသင့်သည်ဟု ယူဆ၍ တင်ပြခဲ့သည်။
- (၁၆) ၁၉၇၈ ခုနှစ် ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း သိသော်လည်း ပြည်သူများလက်တွေ့ သိရှိနိုင်ရန်မျှော်မှန်း၍ တောင်ကြီးမဲဆန္ဒနယ်တွင် လူအများ မော်မကြည့်ဝံ့သော ဒေသပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတင့်ရှိန်နှင့် အပြိုင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ခန့်မှန်းထားသည့် အတိုင်း မဲပုံးထောင်ခွင့်ကိုပင် မရခဲ့ပါ။
- (၁၇) ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် တောင်ကြီးမှရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည်။ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ် ရန်ကုန်နှင့် တောင်ကြီးမြို့များတွင် ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိတာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။
- (၁၈) ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးတော်ပုံကာလတွင် ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိရာမှ တောင်ကြီးသို့ပြန်ပြီး ၁၉၄၉ ခုနှစ်က ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသော ရှမ်းပြည်ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးဖွဲ့ချုပ်၏ ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများနှင့်အတူ ကျောင်းသားလူငယ်များလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားသည်။ တောင်ကြီးသပိတ်ကော်မတီမှ ကြီးမှူးကျင်းသော လူထုတရားပွဲများတွင် ပါဝင်ဟောပြောခဲ့သည်။ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ် နိုင်ငံရေးပါတီများ ထူထောင်ခွင့်ရချိန်တွင် ပွင့်လင်းတိုးတက်လာကြပြီဖြစ်သော မျိုးဆက်သစ် လူငယ်များနှင့် ပူးပေါင်းလျက် 'ရှမ်းပြည်-တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်' (ရ-တ-ဒ-ဖ) ကို ထူထောင်ရာတွင်၊ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူရသည်။ ကျန်ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများက နာယကကြီးများ တာဝန်ယူကြသည်။ (ရ-တ-ဒ-ဖ) သည် ၁၉၉၀-ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်ပါသည်။ မကြာမီပင် ပါတီဖျက်သိမ်းခြင်းကိုလည်း ခံခဲ့ရပါသည်။

- (၁၉) ၁၉၉၃ ခုနှစ် အမျိုးသားညီလာခံပေါ်ပေါက်လာသောအခါ “တတိယပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သို့” (ဘယ်တော့၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို) ဟူသောစာတမ်းတင်သွင်းသည်။ ထိုစာတမ်းကျေးဇူးကြောင့် ထောင်ဒဏ်တစ်နှစ် ဆုချီးမြှင့်ခံရသည်။
- (၂၀) ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းရှိ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များနှင့် ထိတွေ့မှုများရှိလာပြီး လက်နက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ယူထားသောအဖွဲ့များနှင့်ပါ ဆက်သွယ်ဆွေးနွေးခဲ့ရာမှ တန်းတူသောပြည်ထောင်စုနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်များပေးခဲ့သည်။
- (၂၁) ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ယခင်မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်းရဲဘော်များ၊ ငြိမ်းအဖွဲ့များ၊ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ တိုးတက်လာပြီး ရှမ်းပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီဖွဲ့စည်းသည်အထိ အကြံဉာဏ်များပံ့ပိုးကူညီခဲ့သည်။
- (၂၂) ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၇) ရက် ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့အပြီး စစ်အာဏာပိုင်များ၏အစီအစဉ်အရ လူဖမ်းပွဲကြီးတွင် ဖမ်းဆီးခြင်းခံရပြီး နေအိမ်ခြေချုပ်ဖြင့် တောင်ကြီးမြို့ရှိ ညီဖြစ်သူအိမ်တွင် တစ်နှစ်ချခြင်းခံရသည်။
- (၂၃) ၂၀၀၇ ခုနှစ် သံဃာတော်များဦးဆောင်သော ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးတွင် အားပေးထောက်ခံခဲ့သည်။
- (၂၄) ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအတည်ပြုရေးအတွက် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ကန့်ကွက်မဲထည့်ကြရန် ဆော်ဩခြင်း၊ ကြော်ငြာစာတမ်းများဖြန့်ဝေခြင်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအတည်မပြုနိုင်အောင် ကာကွယ်ထားဆီးခဲ့သည်။
- (၂၅) ၂၀၀၉ ခုနှစ် မထောက်ခံသော်လည်း လက်ခံလိုက်ရသည့် ဖွဲ့စည်းပုံကြောင့် ပါတီနိုင်ငံရေးဖွဲ့စည်းပြီး ကန့်သတ် ဘောင်တွင်းသို့ဝင်၍ အတွင်းတိုက်ပွဲဝင်ဖျက်ရန် နိုင်ငံရေးပါတီထူထောင်ကာ ပြည်ထောင်စု ဒီမိုကရေစီပါတီအမည်ဖြင့် မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်။
- (၂၆) ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီထိ ပြည်ထောင်စုစနစ်ကိုလက်ခံသောမိတ်ဆွေများ၊ (၈၈) မျိုးဆက်ကျောင်းသားများဖြစ်သော လူလတ်ပိုင်းများကို အခြေခံ၍ နိုင်ငံရေးပါတီဖွဲ့ခဲ့သော်လည်း လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားများ ပါဝင်မှုနည်းနေသောကြောင့် လူမျိုးစုပါတီများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီအသွင်ပြောင်းလာသော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအား စည်းရုံးဆွေးနွေးခြင်း၊ မူဝါဒရေးရာများ ရှင်းပြခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရောဂါကြောင့် သက်တမ်းလပိုင်းသာကျန်တော့သည်ကို သိရှိပါလျက် နောက်ဆုံးကာလထိ ရှမ်းပြည်နယ်ထိသွားရောက်ခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စုမျိုးဆက်များနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း၊ ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်သွားရန် တိုက်တွန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။
- (၂၇) ၂၀၁၀-၉၄လလယ်မှစ၍ အိပ်ရာထက်၌သာ လဲလျောင်းနေသည့်အခြေအနေထိ ရောဂါဝေဒနာပြင်းထန်ခဲ့သည်။ နောင်မျိုးဆက်များပြည်ထောင်စုသဘောတရားကို လက်ခံနားလည်ရန်နှင့် မိမိဖြတ်သန်းခဲ့သော နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာရန် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိကိုလက်ရေးမူဖြင့်ရေးသားခြင်း၊ အသံသွင်းခဲ့ခြင်းများဖြင့် မျိုးဆက်လူငယ်များအတွက် ထားခဲ့သည်။
- (၂၈) အိပ်ရာထက်၌ ရက်ပေါင်း (၅၅)ရက်တိတိ နေခဲ့ရပြီး ဩဂုတ်လ (၂၀)ရက်နေ့၊ ညနေ (၄:၁၂)နာရီတွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးဒေါ်တင်နီနှင့်သား၊ မြေးများကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

(ခ) ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက်

(ဖြန့်ချိရန်မဟုတ်သော်လည်း ရင်းနှီးသောမိတ်ဆွေများ ဖတ်ရှုရန်အတွက်သာ ဝေငှပါသည်)

အကြောင်းအရာ။ ။ ခေါ်ယူတွေ့ဆုံမေးမြန်း ခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ခံစားရချက်များကို အစီရင်ခံခြင်း။

၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၂၀)ရက်နေ့ညနေ (၅)နာရီကျော်ခန့်တွင် စစ်ထောက်လှမ်းရေးခေါ် အမျိုးသား ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ဆိုသူများက ကျွန်တော်အား နေအိမ်မှခေါ်ယူ၍ ပြည်လမ်းရှိ ကြက်လျှာစွန်းရှိ ထောက်လှမ်းရေးနယ်မြေ(၇)၏ စစ်ကြောရေးစခန်းသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထမင်းကျွေးမွေးပြီးနောက် ည(၉)နာရီမှ စ၍ နံနက် (၄)နာရီခွဲအထိ လက်အောက်အမှုထမ်းများက စတင်စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ကိုယ်ရေးရာဇဝင်အသေးစိတ်နှင့် နောက်ဆုံးနိုင်ငံရေး လုပ်ဆောင်ချက်များအထိ ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားညီလာခံကိစ္စ မေးသဖြင့် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် UNLD ၏ ကြေညာထားပြီးသည့်အတိုင်း ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားညီလာခံသို့ တက်လိုပါသလားဟူသော အမေးကိုမူ (လက်ရှိ စည်းကမ်းချက်များအတိုင်းဆိုက မတက်လိုပါ။ ကျွန်တော်သည် မဟုတ်မခံ ပြန်လည်ပြောဆိုတတ်သည့် ဝသီရှိသဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်)ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။

နောက်တစ်နေ့(၂၁-၄-၀၄)နေ့ခင်းပိုင်းတွင် အထူး စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့မှ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဦး၊ ရဲမှူးကြီးတစ်ဦးနှင့် ထောက်လှမ်းရေးနယ်မြေ (၇)တာဝန်ခံ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဦး၊ ပေါင်း(၃)ဦးပါ အဖွဲ့က စတင်စစ်ဆေး ပါသည်။ အထူး စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့မှ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးက အထက်လူကြီးများက ခေါ်ယူ သတိပေးရန် ညွှန်ကြားချက်အရ ယခုခေါ်ယူမေးမြန်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခင်ကလည်း တစ်ကြိမ် ခေါ်ယူ သတိပေးခဲ့ဖူးသည်ကို မှတ်မိမည်ထင်ကြောင်း စတင်သတိပေးပါသည်။

စစ်ဆေးသူ (၃)ဦးအနက် ထောက်လှမ်းရေး နယ်မြေ (၇)တာဝန်ခံက အလယ်မှထိုင်ပြီး အနည်းငယ်မျှသာ ဝင်ရောက် မေးမြန်းပါသည်။ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့မှတာဝန်ခံ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးကသာလျှင် ရဲမှူးကြီး၏ အကူအညီဖြင့် အဓိကမေးမြန်းပါသည်။ (၂)ရက်ဆက် (၄)နာရီမျှမေးမြန်းခြင်း ဖြစ်၍ မေးခွန်း များစွာ ဖြစ်ရာ မှတ်မိသလောက် အရေးကြီးသော အမေးအဖြေများကိုသာ ဖော်ပြလိုပါသည်။ အပြန်အလှန် အော်ဟစ်ပြောဆိုခြင်းများလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။

(၁)

ရွှေအုံး။ ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် (မဆလ)က အာဏာသိမ်းပြီး ကတည်းက လူသာပြောင်းသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း ကသာလျှင် နောက်ကွယ်မှကြိုးဆွဲ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စောမောင် လက်ထက်တွင် အစိုးရရုံးများအားလုံးတွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းပုံသာ တွေ့ရသည်။ နောက်မှဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းက ၎င်း၏ပုံများမချိတ်ဆွဲရန် စာရေးတော့ မှသာလျှင် ၎င်းဓာတ်ပုံများ ဖြုတ်ပစ်နိုင်သည်။

ဗိုလ်မှူး။ ။ ထိုသို့ဖြုတ်ပစ်ရန်က ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ဗိုလ်ချုပ်စောမောင်ထံ စာရေးခြင်းမပြုခဲ့ပါ။

ရွှေအုံး။ ။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက ထိုသို့ဖြုတ်ပစ်ရန် ရေးသည့်စာသည် သတင်းစာထဲတွင် အတိအလင်းပါ ပါသည်။

ဗိုလ်မှူး။ ။ ထိုစာကိုပြန်ပစ်ပါက မိမိလည်ပင်းကို အဖြတ်ခံ ပါမည်။ မပြန်လျှင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ။

ရွှေအုံး။ ။ ဗိုလ်ချုပ်စောမောင် အမည်တပ်၍ ရေးခြင်း တော့မဟုတ်ပါ။ စာရွက်အလွတ် တစ်ခုပေါ်တွင် ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည်ကို ထိုစဉ်က သတင်းစာများတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသတင်းစာကိုရှာ၍ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့မတင်ပြနိုင်ပါက မိမိကိုယ်မှ ကြိုက်ရာအပိုင်းကို ဖြတ်နိုင်ပါသည်။

(၂)

ဗိုလ်မှူး။ ။ အမျိုးသားညီလာခံက ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် (၁၀၄)ချက်ကို မကြိုက်ဘူး ဆိုတာဘာကြောင့်လဲ။

ရွှေအုံး။ ။ ၁၀၄-ချက်စလုံးကိုမဆိုလိုပါဘူး။ အချို့ကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် အခြေခံမူ အမှတ် (၆)ဆုံးဖြတ် ချက်(၁၀)တွင် “နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးကို အစဉ်တစိုက်ဦးတည်သည်” ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးကို လက်မခံနိုင်ပါ။ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်တစ်ခုတွင် တပ်မတော်သားနှင့် သာမန်ပြည်သူတစ်ယောက်သည် တန်းတူရည်တူ ဖြစ်ရပါမည်။ တပ်မတော်သားဖြစ်၍ အခွင့်အရေးပိုမရသင့်ပါ။ ဘိန်းစားချင်းအတူတူ တစ်ဖူးသား ပိုရှုသည်နှင့် တူပါသည်။ ထို့ပြင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးတွင် (၂၅)ရာခိုင်နှုန်းသည် တပ်မတော်မှ ဖြစ်ရမည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါရှိသည်။ လက်မခံနိုင်ပါ။ အများနည်းတူပြည်သူ လူထုက ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ အထက်မှ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားခြင်းမျိုးသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဆန့်ကျင်ပါသည်။

ဗိုလ်မှူး။ ။ ဒီမိုကရေစီကို ဘယ်သူကပေးသေးလို့လဲ။

ရွှေအုံး။ ။ ဒီမိုကရေစီသည် အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ခုမှာ နိုင်ငံတော် သမ္မတရွေးချယ်ရေး ဖြစ်ပါသည်။ ဒု-သမ္မတသုံးဦးအနက် တစ်ဦးကို လွှတ်တော်တွင်းရှိ တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ်များက ရွေးချယ်ရမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် စစ်မှုသက်တမ်း (၁၀)နှစ် ရှိရမည်ဟူသော ကန့်သတ်ချက်များ ပါဝင်လျက်ရှိရာ နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူးသည် တပ်မတော်မှအရာရှိကြီးများသာ ဖြစ်နိုင် ပါလိမ့်မည်။ တပ်မတော်မှ လက်ဝါးကြီးအုပ်ခြင်းမျိုးဖြစ်၍ လက်မခံနိုင်ပါ။

ထို့ပြင်ပြည်နယ်များတွင် အဆင့်အမျိုးမျိုး၌ တပ်မတော်က ဝင်ရောက်အာဏာယူခြင်းများ ပါရှိနေပါသည်။ ပြည်နယ်များ၏ ပြည်တွင်းရေးတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းဖြစ်၍ ပြည်တွင်းရေး လွတ်လပ်မှုဟူသော ပြည်ထောင်စုတစ်ခု၏ အခြေခံမူများဆုံးရှုံးပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှစ၍ ယနေ့အထိနှစ်ပေါင်း (၄၀) ကျော်မျှအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံကို အသွင်အမျိုးမျိုးပြောင်းခဲ့ သော်လည်း အနှစ်သာရအားဖြင့် စစ်အစိုးရသာဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှစ၍ယနေ့အထိ အစိုးရသည်လက်တွေ့ အာဏာယူထားသော်လည်း တရားဝင်မဟုတ်သော (De facto) အဆင့်သာရှိသည်။ အမျိုးသားညီလာခံ၏ချမှတ် ပြီးသောဆုံးဖြတ်ချက် (၁၀၄)ခုသာ အကောင်အထည် ပေါ်လာပါက (De jure) တရားဝင်အဆင့်အတန်းသို့ ပြောင်းလဲသွားပြီး စစ်အစိုးရ ထာဝစဉ်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ သွားမည်ဖြစ်၍ လက်မခံနိုင်ပါ။

(၃)

၎င်းနောက်အမျိုးသားညီလာခံကိစ္စ ဆက်ဆွေး နွေးဖြစ်ပါသည်။

ရွှေအုံး။ ။ နိုင်ငံရေးရာသီဥတုကောင်းရန်အတွက် “ဒီပဲ ယင်းအရေးအခင်း” ကို စတင်ဖော်ထုတ် ရှင်းလင်းရန်လိုကြောင်း၊ ဤမျှကြီးကျယ်သော လူသတ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားပြီးနောက် မသိကျိုးကျွန် ပြုထား၍ မရကြောင်း၊ သီးခြားကင်းလွတ်သော နိုင်ငံတကာ စုံစမ်းရေး ကော်မရှင်မျိုး ဖွဲ့စည်းပြီး စစ်ဆေးသင့်ကြောင်းတင်ပြပါသည်။

ရဲမှူးကြီး။ ။ အဲဒီကိစ္စကိုအစိုးရက စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးဖြစ်၍ လူ(၄)ဦးသေဆုံးပြီးအချို့ ဒဏ်ရာရရှိကြောင်း တွေ့ရှိထား ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ရွှေအုံး။ ။ NLDနှင့် ကြံ့ဖွတ်ရန်ပွဲသာဖြစ်ကြောင်း အများကလက်ခံ သိရှိထားကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ လူအများ အပြားဒဏ်ရာရတဲ့အပြင် အများအပြားလည်း သေဆုံးကြတယ်လို့ စွပ်စွဲချက်တွေ ပေါ် ထွက်နေပါတယ်။ ကြံ့ဖွတ်သည်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုသာဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ထိုကိစ္စကို အစိုးရကခန့်အပ်သော ကော်မရှင်က စစ်ဆေးခြင်းမှာ မသင့်တော် မလုံလောက်ပါ။ တပည့်အမှုကို ဆရာရုံးက စစ်ဆေးခြင်းပုံသဏ္ဍာန်မျိုးဖြစ်နေပါတယ်။

ထို့ပြင် ယခင်ပြီးဆုံးခဲ့သော ညီလာခံတွင် ကိုယ်စားလှယ်များသည် စိတ်ကြိုက်ရွေးချယ်ခန့်ထားခြင်းက များပြီး၊ ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်က နည်းပါသည်။ ယခု တစ်ကြိမ်တွင်မူ (၁၉၉၀)ပြည့် နှစ် ရွေးကောက်ပွဲမှ အနိုင် ရရှိသူ အားလုံးကို ပါတီမရွေးပါဝင်စေပြီး ပြည်သူ့လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ အဖြစ် သီးသန့်ပါဝင်စေသင့် ပါတယ်။ ထို့ပြင်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များကို ညီလာခံဖိတ်ကြား ခဲ့သည့်နည်းတူ (၁၉၉၀)ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ သော နိုင်ငံရေးပါတီများအားလုံး၏ ကိုယ်စားလှယ်များကိုလည်း ပါဝင်ခွင့်ပေးသင့်ပါတယ်။ မဲပေးဆုံးဖြတ်ရာမှာလည်း လျှို့ဝှက်မဲပေးစနစ်ကိုသာ ကျင့်သုံးသင့်ပါတယ်။

(၄)

ထို့ပြင်ယခုပြောဆိုနေခြင်းမှာ တရားသူကြီးအဖွဲ့နှင့် တရားခံတစ်ယောက် ပြောဆိုနေရသည့် သဏ္ဍာန်မျိုးဖြစ်ရာ ကျွန်တော်အနေဖြင့်လည်း ပြန်လှန်ငြင်းခုံ ပြောဆိုနေရသဖြင့် များစွာ အန္တရာယ်ကြီးလှပါသည်ဟု ပြောဆိုရာ နယ်မြေ(၇) ထောက်လှမ်းရေးတပ်မှူးက

ကျွန်တော်တို့က လူကြီးမင်းကို အဲဒီလိုသဘောမထားပါ။ ကျွန်တော်တို့မှာ အစိုးရဝန်ထမ်းများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ အထက်မှတာဝန် ပေးချက်အရ ခေါ်ယူမေးမြန်း သတိပေးခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ဖြေရှင်းပါသည်။ နှစ်ရက်တိုင်တိုင် (၃-၄)နာရီမျှ ပြောဆိုခြင်းခုံခဲခြင်းဖြစ်၍ စကားတွေအများကြီး ပြောဆိုခဲ့ရပါသည်။ ထိုထဲမှ အရေးကြီး၍ မှတ်မိသလောက်ကိုသာ တင်ပြနေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပထမရက်ခြင်းခုံပြောဆိုပြီးနောက် ဤမျှအတိုက်အခံ ငြင်းခုံခဲ့ပြီးဖြစ်၍ အိမ်သို့ပြန်ပို့ရန်အခွင့်အရေး နည်းသွားပြီဟု ယူဆထားပါသည်။ ဒုတိယနေ့ ဆက်၍ ငြင်းခုံခဲ့ပြီးသောအခါတွင်ကား အိမ်ကိုပြန်ပို့သည်ထက် အင်းစိန်ကိုပို့မည်။ ရုံးတင်ပြီး ပုံနှိပ်စက် ဥပဒေဖြင့် တရားစွဲမည်။ ယခင်ပြစ်ဒဏ်ဟောင်း ရှိပြီးဖြစ်၍ ထောင်ဒဏ် (၂)နှစ် (၃) နှစ်လောက်တော့ ချလိမ့်မည်။ အိမ်ပြန်ရောက်လျှင် ကောင်းသည်။ သို့သော်အကယ်၍ ထောင်ချလျှင်လည်း နိုင်ငံရေးသိက္ခာထပ်သလိုသာ ဖြစ်၍ ကျေနပ်စွာပင်ခံယူ တော့မည်ဟု စိတ်ဒုံးဒုံးချလိုက်ပါသည်။ သို့ဖြင့်စိတ်တည်ငြိမ်မှု ရလာပါသည်။

ဒုတိယနေ့ ပြောဆိုအပြီးတွင် အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေး ရေးမှ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးက လူကြီးမင်းသည် နားမကောင်းသူ ဖြစ်၍ အော်ဟစ်ပြောဆိုခြင်းကို ခွင့်လွှတ်ပါဟု တောင်းပန်ပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ထိုသို့အော်ပြောမှ ကြားနိုင်သူ ဖြစ်သဖြင့်ဘယ်လိုမှ သဘောမထားပါကြောင်း ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ကျွန်တော်သည် အသက်အားဖြင့်ကြီးသော်လည်း ဝါအားဖြင့် လူကြီးမင်းများထက် ငယ်ပါသည်။ မိမိထက် ဝါကြီးသူများကိုအော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြန်လှန် ပြောဆိုမိခြင်းအတွက် ခွင့်လွှတ်ပါရန်တောင်းပန်ခဲ့ပါသည်။ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးများက မိမိတို့၏ စစ်ဆေးရေးတာဝန်မှာ ပြီးဆုံးသွားပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ မည်သို့ ဆက်လက်အရေးယူ မည်ဆိုသည်မှာ အထက်က ဆုံးဖြတ်မည်သာ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်က အလွတ်သဘောဆက် ပြောပါသည် “ကျွန်တော်သည်လွန်ခဲ့သော သုံ့လခန့်ကစ၍ အမျိုးသား ညီလာခံနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောဆိုတင်ပြရန်တိုင်းသူပြည်သား တစ်ယောက်အနေဖြင့်တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆသဖြင့် အရဲစွန့်၍ ရေးသားပြီး နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ထံအရောက် ပေးပို့ခဲ့ပါကြောင်း၊ ကျွန်တော့်ရေးသားချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ကျွန်တော့် အားအရေးမယူခဲ့သေးသည့် အတွက် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အား ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း၊ စိတ်ထဲရှိသည့်အတိုင်း ပွင့်လင်းစွာပြောရပါလျှင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်-ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်သည် တိုင်းပြည်အတွက် လူတော်လူကောင်း တစ်ယောက်အဖြစ် လက်ခံသတ်မှတ်ထားပါကြောင်း၊ စစ်အစိုးရ၏ ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့် အနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ အရပ်သား အစိုးရအဖြစ်ပြောင်းလဲ လာသည့်အခါ အရပ်သားအစိုးရ၏ ခေါင်းဆောင်ဦးခင်ညွန့်အဖြစ် ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုလက်ခံမည်သာ ဖြစ်ပါကြောင်း” ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးက မိမိတို့ခေါင်းဆောင်အား ထိုသို့ဂုဏ်ပြုပြောဆိုသည့် အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်းပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

တတိယနေ့နံနက်ပိုင်းတွင် နယ်မြေ (၇)မှတပ်မှူး တစ်ဦးတည်းသာ ရောက်လာပါသည်။ ကျွန်တော့်အား အိမ်ပြန်ပို့တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သတိပေးရုံသာပေးပြီး၊ အရေးယူခြင်း

မပြုရန် မိမိက တာဝန်ယူထားရပါကြောင်း၊ ထို့ကြောင့်နောင်တွင် အရေးအသား ဆင်ခြင်ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါကြောင်းပြော၍ မိမိကလည်း ဆင်ခြင်ပါမည်ဟု ကတိပေးသဖြင့် နေအိမ်သို့ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ (၂၃-၄-၂၀၀၄) နေ့ခင်းပိုင်းတွင်နေအိမ်သို့ပြန်ရောက်ပါသည်။ ခေတ္တခေါ်ယူထိန်းသိမ်းခံထားရခြင်း ကိစ္စအတွက် လျှို့ဝှက်ထားရန် မလိုသော်လည်း အခြေအနေအရ ယခုအချိန်တွင် အကျယ်ချဲ့ပြောဆိုခြင်းထက် အမှတ်တမဲ့နေခြင်းက ပို၍ဘေးကင်းသည်ဟု ယူဆသဖြင့် အိမ်သို့ပြန်ရောက်ပြီးနောက် မည်သူ့ကိုမျှ အကြောင်းမကြားပါ။ အိမ်သို့ပြန်ရောက်ပြီး (၂)ရက်လောက်အကြာမှ ဦးဝင်းနိုင် သတင်းမေး ရောက်လာပါသည်။ နောက်-၂-ရက်ခန့်ကြာမှ နိုင်ငွေရ ဖုန်းဆက်မေးပါသည်။ ကျန်အမှုဆောင်များကို ဖုန်းဆက် အကြောင်းကြားပေးမည်ဖြစ်ပြီး စနေနေ့မွန်းလွဲ (၁)နာရီတွင် အိမ်သို့လာကြမည်ဆိုသဖြင့် မျှော်လင့်စောင့်စားလျက် ရှိသော်လည်း ရောက်မလာသဖြင့် စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

(ဂ) ကိုသာယာ၏သတင်းစာဆောင်းပါးကိုတုံ့ပြန်ခြင်း

၂၆-၇-၀၉ နေ့ထုတ် “မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ” စာမျက်နှာ-၈-တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဆောင်းပါးရှင် ကိုသာယာ၏ “သတိအစဉ် အသိယှဉ်၍ ” ခေါင်းစဉ်ပါ ဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြပါရှိသော “ဖယ်ဒရယ်မှု” နှင့် ပတ်သက်၍ ဦးရွှေအုံး၏ ဖြေရှင်း တင်ပြချက်။

ရှေးဦးစွာ ယင်းဆောင်းပါးတွင် ပါရှိသော “ဖယ်ဒရယ်မှု” နှင့် ပတ်သက်သည့် ရေးသားဖော်ပြချက်ကို အောက်တွင် ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။

“စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပျက်ပြားအောင် သွေးထိုးလှုံ့ဆော်နည်း တစ်ခုကတော့ ဖယ်ဒရယ်မှု ပါပဲ။ နိုင်ငံကို အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ခွဲဖို့ရည်ရွယ်ပြီး ဖယ်ဒရယ်ကို အသက်သွင်းဖို့ ကြိုးပမ်းနေကြတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေ အကြားမှာ မြှောက်ပင့်ပေးနေကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက သေးသေးလေးလေး။ လူအင်အားက နည်းနည်း။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းက တစ်ရာကျော်၊ ဒါကို ဖယ်ဒရယ် စခဲ့လို့ကတော့ ဝါးအစည်းပြေသလို ပရမ်းပတာ ပြိုကွဲပြီး အားလုံး ကျားစာဖြစ်သွားမှာ မယုံမရှိနဲ့။ ရှေ့ကဖြစ်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံကြီးတွေ ပြိုကွဲတာ ငြင်းမရတဲ့ သာဓကပဲ။ ဒါကြောင့်

ဖယ်ဒရယ်ဟာ ပြည်ထောင်စုကို ပြိုကွဲစေမယ့် မျိုးစေ့ပါနေတယ်ဆိုတာ သတိထားရပါမယ်” ဆောင်းပါးရှင်ကိုသာယာ၏ အထက်ပါတင်ပြချက်မှာ ခပ်တိုတိုကလေး ဖြစ်သော်လည်း၊ “အမေး နွားကျောင်း၊ အဖြေ ဘုရားလောင်း” ဆိုသောဆိုရိုးစကားကဲ့သို့ လိပ်ပတ်လည်အောင် ဖြေရှင်းရပါမူ ဝါးလုံးရှည်နှင့် သိမ်းကျုံး ရမ်း၍မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှည်ရှည်လျားလျားဖြေမှ ရမည်ဖြစ်၍ အမှန်တရားကို တကယ်သိရှိလိုသော ပြည်သူအများသည်ခံ ဖတ်ရှုကြပါဟူ၍ ကြိုတင် ပန်ကြားထားလိုပါသည်။ သို့သော် တတ်နိုင်သမျှ မြင်းတပြေး အနေဖြင့်သာ အကျဉ်းရုန်း၍ ဖော်ပြပါမည်။ အကျယ်ကိုကြည့်လိုမှု ကျွန်တော် ရေးသားပြုစုထားသော “မပြိုကွဲနိုင်သော ပြည်ထောင်စုကြီးကို တည်ဆောက်ကြပါစို့” (မ-ပ-တ) ဟူသော စာအုပ်တွင်ကြည့်ရှုပါ။

(က) သမိုင်းကိုပြောပြနေသော ထိုစဉ်ကအာဏာပိုင်များ၏ သုံးသပ်ချက်များ။
ပထမဦးစွာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏လမ်းညွှန်မှုအရ ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သော “မြန်မာ့သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်များရေးသားပြုစုရေးအဖွဲ့” ကထုတ်ဝေသည့် “၁၉၅၈-၁၉၆၂ မြန်မာ့ နိုင်ငံရေး(စတုတ္ထတွဲ)” မှ ကောက်နုတ်ချက် အချို့ကို ကိုးကား တင်ပြပါသည်။

(၁) “၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မတ်တွင်ပင် ထိုသတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ကြီးက အာဏာသိမ်းရခြင်း အကြောင်းကတော့ နောက်ဆုံး ဖက်ဒရယ်မူ အရေးကိစ္စတို့ကြောင့် သိမ်းရပါတယ်” ဟု ဖော်ပြပါသည်။ (စာ-၂၂၃-ရှု)

(၂) “ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးနုကမူ ဖက်ဒရယ်မူကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီး အန္တရာယ် ပေါ်လာသည်ဟူသော အချက်ကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးအခြေအနေမှာ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ ဖြစ်နေသည် ဟူသော အချက်ကို လည်းကောင်း၊ လက်မခံပေ။ ထိုစဉ်က နိုင်ငံရေး အခြေအနေမှာ ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရ အခြေအနေမျိုး မဟုတ်သည်ကို လူများစုက သိရှိကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူ တောင်းဆိုသည့် ကိစ္စမှာလည်း စိုးရိမ် ဖွယ်ရာ ကိစ္စမဟုတ်ကြောင်း၊ အသံလွှင့်ရုံတွင် ကျင်းပသည့် လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ မိမိကိုယ်တိုင်က စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဖြစ်ကြောင်း ဦးနုကပြောသည်။ (စာ-၂၃၇-ရှု)

(၃) “ဦးနုကမိမိသဘောထားကိုပြောကြားရန် အစီအစဉ်ပြုပြီးဖြစ်သည်။ ဤသဘောထားကိုပြောကြား မည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း လက်ခံကြွယ်ဝလှသည်ဟုဆိုသည်။ -စဝ်ခွန်ချိုကိုယ်တိုင် က လူမျိုးပေါင်းစုံနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် အဆိုတင်သွင်း တောင်းဆိုမှုများမှာ ဖိုးရိမ်ဖွယ်ရာမရှိကြောင်း၊ ဤကိစ္စ နှင့်ပတ်သက်၍ဦးနုနှင့်ညှိနှိုင်းစီစဉ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ (စာ-၂၃၉-ရှု)

(၄) ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ဖေ(အငြိမ်းစား)ကမူ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင်နိုင်ငံတော် အာဏာ သိမ်းယူခဲ့ရသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းမှာ ပြည်ထောင်စုကြီး အတွင်းမှ ရှမ်းပြည်နယ် ခွဲထွက်မှုကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း

နိုင်ငံတော် အာဏာသိမ်းယူရန် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှစတင်၍ လျှို့ဝှက်စွာ စီစဉ်ခဲ့ကြောင်း အတိအလင်း ပြောကြား ခဲ့ပေသည်။ (စာ-၂၄၄-ရှု)

ဤကောက်နုတ်ချက်များကို ဆောင်းပါးရှင် ကိုသာယာ သိရှိမှတ်သား ထားသင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။

(၁) “ဖက်ဒရယ်မူ”ဟူသောစကားလုံး။

နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဝေါဟာရတွင်(၁) တစ်ပြည်ထောင်စနစ် (Unitary State) နှင့်ပြည်ထောင်စုစနစ် (Federal State) ဟူ၍နိုင်ငံတော်နှစ်မျိုးနှစ်စားသာရှိသည်။ သို့သော် Federal State အချို့တွင်သာ မိမိတို့နိုင်ငံတော် အမည်တွင် Federal ဟူသောစကားလုံးကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြ၍၊ အချို့ပြည်ထောင်စုများတွင်မူ မဖော်ပြတော့ဘဲ Union of Soviet Socialist Republics, United States of America, Union of Burma ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ထားကြ သော်လည်း၊ ယင်းတို့ကို ပြည်ထောင်စုဟုပင် အသိအမှတ် ပြုကြပေသည်။

“ပြည်ထောင်စု” ဟူသည့်သဘောမှာ ပြည်ထောင်များ တန်းတူရည်တူ စုပေါင်းထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ သို့သော် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်သည် မြန်မာပြည်နယ်မပါဝင်ဘဲ တည်ဆောက်ခဲ့သောကြောင့် ပြည်ထောင်စုအတုသာလျှင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်နယ်အဖြစ်အခြားပြည်နယ်များနှင့်တန်းတူရည်တူပြည်ထောင်စုအဖြစ်ဖွဲ့စည်းရန် (သို့မဟုတ်) စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စု True Federal State အဖြစ်ဖွဲ့စည်းရန်တောင်းဆိုလာကြသည်။ ထိုသို့ တောင်းဆိုကြသည်မှာလည်း မိမိတို့လက်တွေ့ခံစားခဲ့ကြရမှုများ၊ နစ်နာမှုများအပေါ် အခြေခံ၍ တောင်းဆိုလာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့တောင်းဆိုသည်ကို ဖက်ဒရယ်မူ တောင်းဆိုသည်ဟု အလွယ်တကူပြောဆိုသုံးနှုန်းလာကြခြင်းဖြစ်၏။ ပြည်ထောင်စုအတုဟုပြည်ထောင်စုအစစ်အဖြစ်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းရန်တောင်းဆိုခြင်းသည် မိမိတို့ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးကိုတောင်းဆိုခြင်းဖြစ်ရာ၊ တရားမျှတစွာ စဉ်းစားသူတိုင်းယင်း ဖက်ဒရယ်မူကို

လက်ခံနိုင်ကြလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ သို့သော် ယနေ့ တိုင်အောင်ပင် ဖယ်ဒရယ်မူ တောင်းဆိုခြင်းကို တိုင်းပြည်ဖျက်သဖွယ် နားလည်နေကြခြင်းမှာ အကယ်ပင် နားမလည်၍လော၊ သို့တည်းမဟုတ် နားလည်ရန် မကြိုးပမ်း၍လောဟု စဉ်းစားရန် ဖြစ်လာရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ)ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်သမိုင်း (အကျဉ်းဆုံးချုပ်ချယ်ခြင်း)

သမိုင်းအပြည့်အစုံကို အထက်တွင် ဖော်ပြပါ (မ-ပ-တ) စာအုပ်တွင် ကြည့်ပါရန်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ အတည်ပြုလက်ခံထားချက်အရ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံတော်တွင် (၁)မြန်မာ၊ (၂)မွန်၊ (၃)ရခိုင်၊ (၄)ရှမ်း၊ (၅)ကရင်၊ (၆)ကယား၊ (၇)ချင်း၊ (၈)ကချင်ဟူ၍ လူမျိုးကြီး (Race) ၈ မျိုးရှိသည်။ ကျန် (၁၂) မျိုးမှာ မျိုးနွယ်စုများ၊ (Tribes) ဆွေမျိုးစုများ (Clans) ဖြစ်ကြ၍ နီးစပ်ရာ လူမျိုးကြီးများနှင့် အတူ ပူးပေါင်းနေထိုင်ကြသည်။ ၎င်းတို့ အနက်မြန်မာ၊ မွန်နှင့် ရခိုင်တို့သည် မင်းနိုင်ငံများ ထူထောင် လာနိုင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် မွန်နှင့် ရခိုင်မင်းနိုင်ငံများကို မြန်မာမင်းများက ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်အုပ်ချုပ်သဖြင့် ယင်း နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံနှင့် အချုပ်အခြာ အာဏာပျောက်သွားသည်။ ကရင်တို့မှာ လူဦးရေများပြားသည် မှန်သော်လည်း နေရာအနှံ့ ကွဲပြားစွာ နေထိုင်ကြသဖြင့် သီးခြားနိုင်ငံ မတည် ထောင်နိုင်ခဲ့။ သို့ဖြင့် အချုပ်အခြာအာဏာ မရရှိခဲ့။ ကျန်ရှမ်း၊ ကယား၊ ကချင်နှင့် ချင်းတို့သည် မိမိတို့ရိုးရာ အကြီးအကဲများ လက်အောက်တွင် သီးခြား လွတ်လပ်စွာနေထိုင်လာ ကြသည်။ မြန်မာ ဘုရင်များ၏ ဩဇာခံများ Vassal States များ ဖြစ်လာကြသော်လည်း သီးခြားအချုပ်အခြာ အာဏာမှာမူ လက်မလွတ်ဘဲရှိကြသည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်သီပေါ ဘုရင်ပါတော်မူသည့်နှစ်အထိဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက သီပေါဘုရင် လက်အောက်ရှိမြန်မာ၊ မွန်နှင့်ရခိုင်နယ်တို့ကို (ယင်းနယ်

များတွင်စုပေါင်းနေထိုင်ကြသော ကရင်လူမျိုးများအပါ အဝင်) ဘုရင်မ၏ လက်အောက် အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်၏ တိုက်ရိုက်လက်အောက်ခံ သီးခြားမြန်မာပြည်နယ်အဖြစ် ထားရှိသော်လည်း၊ ရှမ်း၊ ကယား၊ ကချင်နှင့်ချင်းနယ် များကိုမူ သီးခြားအချုပ်အခြာ အာဏာရှိကြသော နယ်များ အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး တောင်တန်း ဒေသများအဖြစ် မြန်မာပြည်မနှင့် ခွဲခြားအုပ်ချုပ်ခဲ့ လေသည်။ နောင်မြန်မာနိုင်ငံကို အိန္ဒိယတိုက်ငယ်မှ ခွဲထုတ်ပြီးသည့်အချိန်တွင်လည်း ဤအနေအထား အတိုင်းပင် ဆက်လက် တည်ရှိသည်။

အင်္ဂလိပ် လက်အောက်ခံ ကျွန်ဘဝတွင် မြန်မာ နိုင်ငံရေး သမားများသည် ဝိုင်အမ်ဘီအေ၊ ဂျီစီဘီအေ၊ တို့ဗမာ အစည်းအရုံး စသဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက် ပြောင်း သော်လည်း မိမိတို့ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးကိုသာ အဓိက ထားတောင်းဆိုကြသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် တို့ဗမာအစည်း အရုံးညီလာခံတွင်မှသာ မြန်မာပြည်၏ လွတ်လပ်ရေး ဆိုသည်မှာ တောင်တန်းဒေသများပါ ပါဝင်သည်ဟု စတင် တောင်းဆိုလာကြသည်။ သို့သော် တောင်တန်းဒေသများကို မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တစ်ပြည်ထောင် စနစ်အရ ရောမွှေလိုခြင်း မျှသာဖြစ်၏။

ရှမ်းစော်ဘွားများကမူ ၁၉၃၀ ခုနှစ်မှ စပြီး၊ အကယ်၍ မြန်မာပြည်မနှင့် ပူးပေါင်းရမည် ဆိုပါက တစ်ပြည် ထောင်စနစ်ဖြင့် မပူးပေါင်းလို၊ ပြည်ထောင်စု စနစ်သာဖြစ်ရမည်ဟု ပွင့်လင်းစွာ တောင်းဆို လာသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် အောင်ဆန်း အက်တလီ စာချုပ် ချုပ်ဆိုရာ၌ ရှမ်းနှင့် ကချင်ခေါင်းဆောင်များ၏ ဆန္ဒကို မလွန်ဆန်နိုင်သောကြောင့်၊ မြန်မာပြည်က လွတ်လပ်ရေး ရယူရာတွင် တောင်တန်းဒေသများ တစ်ပါတည်း ပါဝင်လိုခြင်း ရှိမရှိ ဆန္ဒခံယူနိုင်ရေး အတွက် ပင်လုံညီလာခံတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အဖြေရှာရေးကိစ္စ ပေါ်လာရသည်။

ပင်လုံညီလာခံတွင် ရှမ်းစော်ဘွားများ၊ ရှမ်းလူထု ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကချင်နှင့်ချင်း ကိုယ်စားလှယ်များက (၁)ပြည်ထောင်စု အဖြစ်သာပေါင်းမည်။ (၂)နိုင်ငံရေး တန်းတူညီမျှမှုရှိရမည်။ (၃)ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရမည်။

(၄) ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့် ရှိရမည်ဟု တင်ပြတောင်းဆိုရာ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းကြပြီးနောက် ၎င်းမူကို ပင်လုံမူ အဖြစ်သဘောတူ လက်ခံကြပြီး တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ဆက်လက် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းကြရန် သဘောတူညီကြသဖြင့် (၁၂-၂-၄၇) နေ့တွင် သမိုင်းဝင် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးကို လက်မှတ် ရေးထိုး နိုင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်တွင် အခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲကြသောအခါ၌ အကြောင်း အမျိုးမျိုးသော ချို့ယွင်းချက်များကြောင့် ပင်ရင်း သဘောတူညီခဲ့ကြသော ပင်လုံမူနှင့် ကွဲလွဲလာ ခဲ့ကြ၏။ (၁)ပြည်ထောင်စုကား ဖြစ်လာပါ၏။ သို့သော် ပြည်ထောင်စု အတုအယောင်သာ ဖြစ်လာသည်။

(၂)မြန်မာပြည်မသည် သီးခြား ပြည်နယ်အဖြစ် မရပ်တည်ဘဲ ဗဟိုအစိုးရနေရာနှင့် အာဏာကိုယူခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံရေးတန်းတူ ညီမျှမှုပြိုကွဲခဲ့သည်။ (၃)ထိုသို့ တန်းတူ ညီမျှမှုချိန်ခွင့်ညှာ တိမ်းစောင်းခဲ့သဖြင့် ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်တွင် ဆုံးရှုံးနစ်နာ ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အမှတ်(၄) ခွဲထွက် ပိုင်ခွင့်တစ်ခုတည်းသာ အခြေခံ ဥပဒေစာအုပ်ထဲတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ ထိုအခွင့်အရေးသည် ခဲမူးစေမှုသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ တန်ပြန် ဆုံးရှုံးမှုကိုဖြစ်ပေါ် စေခဲ့ကြောင်း နောင်တွေ့မြင် လာကြရ၏။ ထိုအခွင့်အရေးကို လက်ညှိုးထိုးပြီး အာဏာ သိမ်းခြင်း ခံခဲ့ရလေသည်။

“ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးတာ မသုံးတာကသူတို့ တာဝန်။ သူတို့ခွဲထွက်ချင်စိတ် မရှိအောင် လုပ်ဖို့က ကျုပ်တို့ ဗမာတွေရဲ့တာဝန်” ဟုဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းက ပြောခဲ့ဖူး၏။ ခွဲထွက်ချင်စိတ် မရှိအောင် လုပ်ဖို့ဆိုသည်မှာ ထိုက်သင့်သော အခွင့်အရေးများကို ပေးခြင်း၊ တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် ယုံကြည်အားကိုးမှု ဖြစ်လာပြီး သံယောဇဉ် တွယ်လာခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်ပါ လိမ့်မည်။ အကြမ်းကိုင်ရမည်ဟု ဆိုလိုဖွယ် မရှိပါ။ အလားတူစာပင် အထက်တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း “ဖယ်ဒရယ်မူ” ဆိုသည်မှာ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုမူကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါလျက်၊ ထို

ဖယ်ဒရယ်မူကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲတော့ မည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်မှာ ဖီလာဆန်ကျင် လျက်ရှိကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားလျက်ရှိပါ၏။

(ဃ) ယနေ့လူမျိုးစုများ၏ပြဿနာ။

ပြည်ထောင်စု လူဦးရေ၏ ၄၀% မျှရှိသောလူမျိုး စုများ၏ ပြဿနာကို ပြေလည်အောင်မဖြေရှင်းနိုင် မချင်း ပြည်ထောင်စုကြီး၏ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ဖြေရှင်းရာ၌ အမှန်တရားကို သိရှိဖော်ထုတ်နိုင်မှသာ အောင်မြင်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ပါလိမ့် မည်။ ဆောင်းပါးရှင် ကိုသာယာ၏ အမြင်မျိုးမျှဖြင့် ဖြေရှင်းလျှင်ကား “အမယ် ဘုတ်ရဲ့သူ့ချည်ခင်အလား” ရှုတ်သည်ထက်ပို၍ ရှုတ်သွားဖွယ်သာ ရှိကြောင်း စေတနာကောင်းဖြင့် သတိပေး တင်ပြ လိုက်ရပေသည်။

(ရွှေအုံး)
စစ်မှန်သော
ပြည်ထောင်စုကြီးပေါ်ထွန်းရှင်သန်
ထက်မြက်ရေးကိုရည်မှန်းလျက်။
ဖုန်းများ-၅၁၀၅၄၁ / ၅၁၀၄၆၄ ။
ဦးရွှေအုံး၊
အမှတ်-၈-ရှင်စောပုဘုရားလမ်း၊
စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ရက်စွဲ၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ-၂၇-
ရက်နေ့။

သို့၊
အယ်ဒီတာ၊
မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက်၊
အမှတ်-၅၃၊ နတ်မောက်လမ်းသွယ်(၁)၊
ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ။

အကြောင်းအရာ။ ။ “ဖယ်ဒရယ်မှု”နှင့် ပတ်သက်၍ ဦးရွှေအုံး၏ ဖြေရှင်းတင်ပြချက်။

ရည်ညွှန်းချက်။ ။ ၂၆-၇-၀၉ နေ့ထုတ် “မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ” စာမျက်နှာ-၈ တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ကိုသာယာ၏ ဆောင်းပါး၊

အယ်ဒီတာခင်ဗျား။

အထက်ရည်ညွှန်းချက်ပါဆောင်းပါးတွင်ဖော်ပြပါရှိသော “ဖယ်ဒရယ်မှု”နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေရှင်းတင်ပြရန် တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆသဖြင့် ပူးတွဲပါ ဖြေရှင်းတင်ပြချက်ဆောင်းပါးကို ပေးပို့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ ရေရှည်အကျိုးအတွက် လိုအပ်သည်ဟုယူဆသဖြင့် မပျက်မကွက် ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။

လေးစားစွာဖြင့်၊

(ရွှေ အုံး)
ဖြေရှင်းတင်ပြလိုသူ။

မိတ္တူကိုအခြားသတင်း၊ မီဒီယာများသို့သိရှိနိုင်ပါရန်ပေးပို့ပါသည်။

(ဂ) နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများလွတ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့သဘောထား။

ရာထူးမှဖယ်ရှားခြင်းခံခဲ့ရသော ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းဗိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ညွန့်လက်ထက်က စစ်ထောက်လှမ်းရေး၏ မှားယွင်းစွာ ဖမ်းဆီးခြင်းခံနေရဖွယ်ရှိသည် ဟူသောအကြောင်းပြချက်ဖြင့် အကျဉ်းသား-၄၀၀၀-ခန့်ကို ပြန်လွတ်ပေးတော့မည်ဟု နိုင်ငံတော်အစိုးရ (၁၈-၁၁-၀၄)နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (ပ-လ-ဒ-ဖ)သည် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ မဟာမိတ်အဖွဲ့ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ယခင်ကလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဦးတင်ဦးတို့ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်သော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအားလုံးကို အမြန်ဆုံးလွတ်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ၊ ယခုကြေညာချက်ကိုလည်း ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုပါကြောင်း ရှေးဦးစွာဖော်ပြလိုပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဤကောင်းမြတ်သော လုပ်ဆောင်ချက်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့သည် သာဓုခေါ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်ဤလုပ်ဆောင်ချက်သည် ရှေ့ဆက်လုပ်ကြရဦးမည့်လုပ်ငန်းများ၏ အစပထမခြေလှမ်းမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ထောက်ထား၍၊ ယခုအချိန်တွင် “သာဓု” ဟု တစ်ကြိမ်သာ မတိုးမကျယ် ခေါ်ဆိုနိုင်ဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ လွတ်ခဲ့ပြီးသော အကျဉ်းသားများ၏အခြေအနေကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် အစိုးရကလွတ်ပေးရန် ထောင်ဂဏန်းဖြင့် ကြေညာထားသော်လည်း၊ ယနေ့ထိ လွတ်လာပြီးသည်မှာ ဆယ်ဂဏန်းမျှသာဖြစ်၍၊ အရေအတွက်အားဖြင့် မလုံလောက်သေးသည့်အပြင်၊ အရေးကြီးသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်မှု နည်းပါးခြင်းကိုထောက်၍ အရည်အချင်းအရလည်း များစွာ နိမ့်ကျလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။

“သာဓု” နှစ်ကြိမ်ခေါ်ဆိုနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့အကြိမ်ကြိမ် တောင်းဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အကြောင်း အမျိုးမျိုး ဖြင့်ထိန်းသိမ်းခံနေရဆဲဖြစ်သော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံးကို ခြွင်းချက်မရှိ အမြန်ဆုံး လွတ်ပေးရန်သာ ဖြစ်သည်။ သို့မှသာလျှင် ရှေ့ဆက်လက်ချီတက်ရမည့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပြည့်စုံသော အခြေခံအင်အားစု ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

သို့သော်ထိုမျှဖြင့် မလုံလောက်နိုင်သေးပါ။ တပြိုင်တည်းတွင်ပင် (၁)အခြေခံဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများကို ပြည်သူများအား ပြန်လည်ပေးအပ်၍ (၂)နိုင်ငံတော်အစိုးရက စီစဉ်ထားပြီးသည့်အတိုင်း အမျိုးသား ညီလာခံကို လိုအပ်သလိုညှိနှိုင်း ပြင်ဆင်မှုများဖြင့်အမြန်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ပါမည်။ ထိုသို့ ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်ရန်အတွက် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က ထုတ်ပြန်ထားပြီးသည့် အတိုင်း တောင်းဆိုချက်-၅-ခုအပေါ် အခြေခံ၍ လိုအပ်သလို ကျယ်ပြန့်စွာ ညှိနှိုင်းကြပြီး အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်သည်အထိ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှသာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် နောက်ဆုံးအကြိမ် “သာဓု” ကို ကျယ်လောင်စွာဖြင့် ကမ္ဘာသိဟစ်အော် ကောင်းချီးပေးနိုင် လိမ့်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ကြေညာအပ်ပါသည်။

စစ်မှန်၍တရားမျှတသော ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်ကြီးကို မျှော်မှန်းလျက်။

(ရှေ့ အုံး)

သ ဘာ ပ တီ အ ဖွဲ့ ဝင်

ပြည် ထောင် စု တိုင်း ရင်း သား လူ မျိုး များ ဒီ မို က ရေ စီ အ ဖွဲ့ ချုပ် (ပ-လ-ဒ-ဖ) ရန်ကုန်မြို့။

၂၀၀၄ ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ- -၇က်နေ့။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအားလွတ်ပေးခြင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ကျွန်ုပ်တို့၏သဘောထား။

- ၁။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက (၁၈-၁၁-၄၀) နေ့စွဲဖြင့်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့်ကြေညာချက်အရ အမျိုးသားထောက်လှမ်းရေး အဖွဲ့မှ မလျော်မကန်ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရသူ-၃၉၃၇-ဦးကိုလွတ်ပေးမည်ဆိုသည်အတွက်၊ ကျွန်ုပ်တို့ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်(ပ-လ-ဒ-ဖ)အနေဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်မိပါသည်။
- ၂။ သို့သော် (၂၃-၁၁-၀၄) နေ့အထိ လွတ်မြောက်လာပြီးဟု သိရှိရသောအကျဉ်းသား ၁၀၀၀ ကျော် အနက် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသမားဟုခေါ်ဆိုနိုင်သူဦးရေမှာ ဆယ်ဂဏန်းမျှသာရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရ ပေသည်။ ထိုသို့အရေအတွက်တွင်ရော၊ အရည်အချင်းတွင်ပါ လျော့နည်းနိမ့်ကျနေခြင်းအတွက် မူကား ကျွန်ုပ်တို့များစွာ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရ ပေသည်။
- ၃။ ယခုကဲ့သို့ အချိန်ကာလတွင်နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် မျှော်ကိုး၍၊ စိတ်ရင်း စေတနာကောင်းဖြင့် ပန်ကြားလိုသည်မှာ၊ မလျော်မကန် ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရသူအချို့၊ ယခုအချိန်အထိ လွတ်မြောက်လာခြင်း နည်းတူ၊ အခြားနိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားအားလုံးကိုပါ၊ အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းရုံးရေး အခြေခံဖြင့် လွတ်ပေးလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

(နိုင်ငံငွေရ)
အ တွင်း ရေး များ ။

(ရွှေ အုံး)
သ ဘာ ပ တီ အ ဖွဲ့ ဝင် ။

ပြည် ထောင် စု တိုင်း ရင်း သား လူ မျိုး များ ဒီ မို က ရေ စီ အ ဖွဲ့ ချုပ် ။ (ပ-လ-ဒ-ဖ)
ရန်ကုန်မြို့။
၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ-၂၄-ရက်နေ့ ။

(ဃ) တူမောင်ညိုနှင့်ပေးစာများ

သို့ ... တူမောင်ညို

ရက်စွဲ။ ။ ၂၆-၇-၂၀၁၀။

ဘာသည် မြန်မာပြည်တွင်း၌ နေထိုင်၍ နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းများကို တစ်စိုက်မတ်မတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို တူမောင် အသိဖြစ်ပါသည်။ ယခုနောက်ဆုံး အချိန်ထိလည်း ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤကိစ္စအတွက် တူမောင် နှင့်ဘာတို့၏ ပေးစာများကိုအောက်တွင် ဆက်လက် ဖော်ပြခွင့်ပြုပါ။

ဘာသည် နိုင်ငံရေးသမားကြီးများ၏ မြန်မာပြည် အတွက် အနစ်နာခံ၍ မဆုတ်မနစ် ကြိုးပမ်းခဲ့ ကြသည့် လမ်းစဉ်ကို လိုက်ခဲ့သည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

တူမောင်ရဲ့ဘာ

(ရွှေအုံး)

“လက်တွေ့ဦးရွှေအုံး၏လက်တွေ့နိုင်ငံရေး”

(၉-၂-၂၀၀၉) တူမောင်ညို

မတတ်နိုင်တော့ပါ။

ယင်းကဲ့သို့ပင် ခေါင်းစဉ်တပ်ရပါတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည် နိုင်ငံရေးလောကထဲမှ အလွန် လက်တွေ့ကျသော တုန့်ပြန်မှုတစ်ခုအဖြစ် မှတ်ယူရပါတော့မည်။ အင်မတန် ပြတ်သားလှပါသည်။

“ငရဲပြည်မှာ ရောက်နေရင် ငရဲပြည်လို့ပဲကျင့် ကြရမှာပဲ” ဆိုပါသည်။

“ဒယ်အိုးထဲတွင် ပူ၍မီးပုံထဲသို့ ခုန်ချခြင်း” အဖြစ်မျိုးသာ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ဦးရွှေအုံးအတွက်ဆုတောင်း ပေးရပါတော့မည်။

“မနိုင်လျှင် သူ့အောက်လျှိုဝင်လိုက်” ဆိုသူများနှင့် “နိုင်ငံရေးဆိုတာ (Static) မဟုတ် (Dynamic)” ဟု ပြောဆိုနေသူများ အတွက်လည်း မှီငြမ်းကိုးကားစရာ တစ်ခု ဖြစ်လေမလား မပြောတတ်ပါ။

လက်တွေ့ကျသော ဦးရွှေအုံး၏ လက်တွေ့များကို လက်လှမ်း မီသ၍ ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

“အဲဒါကို ကျွန်တော်အစကတည်းက ပြောတယ်။ မကြိုက်ဘူး၊ မထောက်ခံဘူး၊ ဒါပေမဲ့ မလွဲမရှောင်သာ လက်ခံတယ်၊ ထောက်ခံတာနဲ့ လက်ခံတာ တခြားစီပဲလေ။ နောက်ဆုံး ရွေးကောက်ပွဲ၊ ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျွန်တော်တို့ မထောက်ခံဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ အော်နေတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ပြီးသွားပြီ၊ ပြီးသွားပုံပြီးသွားနည်းကို ကြိုက်လည်း မကြိုက်ဘူး၊ ဒါပေမယ့် အဲဒါကို ဖျက်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ အင်အားမရှိဘူး”

“နိုင်ငံရေးမှာ ဖြစ်ပြီးတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ ကြိုက်တာ မကြိုက်တာ ဘာမှမဆိုင်ဘူး၊ မကြိုက်ရင်လည်း ဖျက်လို့ မရရင် ကျွန်တော်တို့ ဒီအတိုင်းပဲ မရဘူးလေ၊ ဒါနိုင်ငံရေး လောကမှာတော့ လက်တွေ့ နိုင်ငံရေးခေါ်တာပေါ့၊ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာ၊ ကောင်းတာ၊ သိပ်ပြီးတော့ အကျိုးရှိတာ အဲဒါတွေ စိတ်ကူးယဉ်နေလို့ မရဘူးလေ၊ အခုလက်ရှိ ဘာဖြစ် နေလဲ၊ ဖြစ်နေတဲ့ဟာကို ဖြစ်နေတဲ့အခြေအနေပေါ်မှာ မူတည်ပြီးလုပ်တာ အဲဒါလက်တွေ့ နိုင်ငံရေး”

“ဒီလိုမှမဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ကြီးက နိဗ္ဗာန် သွားဖို့ ဆိုပြီး ပြောနေပြီးတော့ လောလောဆယ် ရောက်နေတာက ငရဲပြည်မှာ ရောက်နေတာ၊ ငရဲပြည်မှာ ရောက်နေရင် ငရဲပြည်လို့ပဲ ကျင့်ကြံရမှာပဲ၊ နိဗ္ဗာန်လို့ ကျင့်နေမယ်ဆိုရင် တလွဲစီဖြစ်နေမှာပေါ့၊ ဒါလက်တွေ့ နိုင်ငံရေးမှ မဟုတ်တော့တာ”

**(၂၀၀၉-ဇန်နဝါရီလ-၃၁-ရက်၊
ဒီဗွီဘီသတင်းဌာနသို့ ပြောကြားချက်မှ)**

(ပြည်ထောင်စု ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အမည်ဖြင့် ၂၀၁၀-ရွေးကောက်ပွဲတွင်ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ဇန်နဝါရီလ (၂၆)ရက်စွဲဖြင့် (နအဖ)ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထဲရေးနဲ့ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲလက်ကျန် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ထံ တရားဝင် စာရေးအကြောင်းကြားထားပြီးဖြစ်ကြောင်း)

“မေလ(၁၀)ရက်နေ့ ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲသည် ကျွန်ုပ် တို့အတွက် နောက်ဆုံး ထွက်ပေါက်ဖြစ်သည်။ ထိုထွက်ပေါက်မှ နောက်ဆုံး မထွက်နိုင်ကြလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ကံကြမ္မာသည် ပြန်လမ်းရှိတော့မည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို မိမိနှင့် မဆိုင်သလို လျစ်လျူမရှုပါနှင့်။ သေရေး ရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးသည်ကို သဘောပေါက်ကြပါ။ မဲရုံကို သပိတ်မှောက်ခြင်းသည် ထိရောက်မှု မရှိနိုင်။ ထွက်ပေါက်အတွက် ရရှိထားပါလျက် သော့ကို မသုံးတတ်သူ ဖြစ်သွားပါ လိမ့်မည်။ မဲရုံကိုသွားကြပါ။ ကန့်ကွက်မဲဆက်ဆံပေးခြင်းဖြင့် မိမိ၏အသက်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ကယ်ကြပါ”

(ဦးရွှေအုံး၊ ရှမ်းဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားကြီး၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၁) ရက်နေ့ပန်ကြားချက်မှ)

“ယခင်ချမှတ်ပြီးသော အခြေခံမူ (၁၀၄) ချက်သည် ပန္နက်ရိုက်ခြင်း၊ အိမ်မကြီးကိုဆောက်ခြင်း၊ အခန်းဖွဲ့ခြင်းစသော အဓိက ပင်မလုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဆက်လက်ကျင်းပ နေသည်မှာ ပြတင်းတံခါး တပ်ဆင်နေခြင်း၊ ရေသွယ်ခြင်း၊ မီးဆင်ခြင်း စသော သာမန်လုပ်ငန်းမျှသာဖြစ်ပါသည်။ ဤပုံစံအတိုင်း ဆက်သွားခဲ့လျှင် (ဆက်သွားရန် အလား အလာရှိရာ) ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံသားများသည် နှစ် (၄၀) ကျော် ယာယီ စစ်အစိုးရလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ပြီး၊ နောက်ထပ် နှစ်ပေါင်း (၄၀၀)မျှ အမြဲတမ်း စစ်အစိုးရ လက်အောက်တွင် ခံကြရဦးမည်ဟုသာ မြင်မိပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဥပမာလို ဒယ်အိုးထဲတွင်ပူ၍ မီးပုံထဲသို့ ခုန်ချခြင်းဟု ခံစားမိ ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဗမာတွေ စာမရီမျိုးမှ စာကလေးမျိုး ရောက်မှန်းမသိ ရောက်နေပါပြီ၊ ဒို့ဗမာ သီချင်းထဲကလို ဒို့ခေတ်တွင်မှ ညွှဲကြတော့မှာလားဟု ညည်းညူရပါတော့မည်”

(ဦးရွှေအုံး၏ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ-၁-ရက်၊ “အမျိုး သား ညီလာခံနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့များ ဆက်သွယ်မှုသမိုင်း အကျဉ်း” ဟူသောရေးသားချက်မှ)

ဦးရွှေအုံး၏ လက်တွေ့များကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁)ရက်နေ့ထုတ်ပြန်ခဲ့သော “မြန်မာ့ အရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝါရင့်နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် များ၏ရပ်တည်ချက်သဘောထား” ကြေညာချက်မှ အောက်ပါအချက်ဖြင့် နိဂုံးချုပ်ပေးလိုက်ပါသည်။

“မိမိတို့ကိုယ်တိုင် (နဝတ-နအဖ) လွတ်လပ်၍ တရားမျှတစွာ ကျင်းပပေးခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲရလဒ် (၁၉၉၀) အကောင်အထည်ဖော်မပေးဘဲ၊ နောက်ထပ် ရွေးကောက်ပွဲ တစ်ရပ်ကျင်းပခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီအစဉ် အလာတစ်ရပ် မဖြစ်နိုင် ရပ်ဆိုင်းပေးရန်”

တူမောင်ညို(၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ-၂-ရက်)

တူမောင်ညိုသို့ပြန်ကြားချက်

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်တူမောင် “ရပ်ဆိုင်းပေးရန်” တောင်းဆိုချက်နှင့်ပတ်သက်၍ “ရပ်ဆိုင်းပေးမည်” လို့ (နယက)၏ ပြန်ကြားသံ မကြားမိသေးပါ။ “လက်တွေ့” တွင် ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟုကော တူမောင် ထင်မိပါသလား၊ ဘာအနေနဲ့သိပ်မျှော်လင့် ချက်မထားပါ။

ဘာအနေနဲ့ကတော့ရေရှည်စီမံကိန်းဖြစ်တဲ့ လူမျိုးစု- ၁၃၅-မျိုးလုံး တန်းတူရည်တူ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ကိုအခြေခံပြီး၊ ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ဆောက်သွားကြဖို့ပဲ။ လူမျိုးကြီး လူမျိုးငယ်ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ရေး (Confrontation) လမ်းစဉ်ကို စွန့်လွှတ်ပြီး လူမျိုးစု အားလုံးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး (Co-

operation) လမ်းစဉ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီရည်မှန်းချက်နဲ့ “ပြည်ထောင်စု ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့” တစ်ခု တည်ဆောက်ဖို့ လွန်ခဲ့တဲ့ (၆)နှစ် လောက်ကတည်းက စတင် ဖော်ထုတ်ခဲ့တာ တူမောင် သတိထားမိပါ လိမ့်မယ်။

အခု ပါတီထောင်ခွင့်ရတော့မယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီ အခွင့်အရေးကို လက်လွတ်မခံဖို့ဘဲ အရယူဖို့ ဦးစားပေး စဉ်းစားတယ်။ တခြားသံယောဇဉ်၊ အနှောင်အဖွဲ့ တစ်ခုမှမပါဘူး။ သံယောဇဉ်ရှိရင်လည်း ဒုတိယနေရာလောက်မှာပဲ ထားမယ်။ ရှေ့တန်းကို သိပ်မထုတ်ချင်ဘူး။ အဲဒီနေရာမှာ တခြား လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေနဲ့ သဘောထားကွဲလွဲမှု အထိုက် အလျောက် ရှိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ “တူတာတွေကို တွဲလုပ်၊ မတူတာတွေကို သီးခြားလုပ်” ဆိုတဲ့မူနဲ့ပဲ နားလည်မှု ယူလုပ်သွားကြရမှာပဲ။ တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ပြန်ဆုံကြရမှာပေါ့။ နိုင်ငံရေးမှာ အမြဲတမ်း မိတ်ဆွေ မရှိသလို၊ အမြဲတမ်း ရန်သူလည်း မရှိနိုင်ပါဘူး။

တူမောင် ထောက်ပြထားတဲ့ ဝါရင်နိုင်ငံရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ထဲမှာတင် မကဘူး၊ လူမျိုးစု အုပ်စုမှာလဲ ဘာဘဝါခဲ့တာဘဲ၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်နဲ့ဆိုရင် လည်း မဟာမိတ်/မိတ်ဆွေအဖြစ် ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံခဲ့ တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရင်းရင်းနှီးနှီးပါ။ သဘောထား ကွဲလွဲစရာရှိရင်လည်း တသီးတခြားလုပ်။ သဘောထား တူညီတဲ့ အချက်တွေမှာတော့ ပူးတွဲ လုပ်ကြရမှာပေါ့။ အဲဒီလို ပူးတွဲလုပ်ရမယ့် အချိန်ဟာလည်း သိပ်ကြာတော့မယ် မထင်ပါဘူး။ တစ်နေ့မှာ ပြန်လည်ဆုံကြဖို့ကိုတော့ အမြဲတမ်း ခေါင်းထဲမှာ ရှိနေပါတယ်။

ဝါရင်နိုင်ငံရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်နဲ့တကွ အခြား အဖွဲ့များ၏ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်နေချက်များကို သဘောထား မတူညီမှုတချို့ရှိလို့ တသီးတခြားလုပ်နေ

ပေမဲ့လည်း အထမြောက် အောင်မြင်နိုင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းနေပါတယ်။ အောင်မြင်လာရင်လည်း ဘာဘဝါ ဝင်ရောက်ပူးပေါင်းအတူ ဆက်လုပ်ကြမှာပဲ။ အကယ်၍ ဘာဘဝါရဲ့ကြီးစားမှု အဆင် ပြေလာရင်လည်း ကျန်မိတ်ဆွေ/ရဲဘော်များဝင်ရောက် ပူးပေါင်းလာဖို့ အမြဲတမ်း တံခါးဖွင့်ဖိတ်ခေါ် ထားပါတယ်။ မီးစင်ကြည့် ကကြရမှာပေါ့။

တူမောင်က “ဒယ်အိုးထဲတွင်ပူ၍ မီးပုံထဲသို့ ခုန်ချခြင်း” မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ဘာဘဝါအတွက် ဆုတောင်းပေး တာကိုကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ သို့သော်ဆုတောင်းပေးဖို့ လိုတော့မယ်မထင်ပါ။ လက်ရှိအချိန်မှာပင် မီးပုံထဲသို့ ကျဆင်းရောက်ရှိနေပြီး ဖြစ်တာကို တူမောင်သတိထား မိပါလိမ့်မယ်။ ဒီမီးပုံထဲက ထွက်နိုင်ဖို့ကိုပဲ နည်းလမ်းမျိုးစုံ သုံးပြီးစုပေါင်း အဖြေရှာကြရ တော့မှာပါ။

ဒီလိုဖြေရှင်း တင်ပြခွင့်ရတဲ့အတွက် တူမောင်ကို အများကြီး ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

(ရွှေအုံး)

တူမောင်ရဲ့ ဘာ

ရန်ကုန်မြို့။

၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ -၁၆-ရက်နေ့။

တူမောင်ညိုမှပြန်ကြားလွှာ

ဘာရွှေအုံးခင်ဗျား...

ဘာရဲ့ပြန်ကြားချက်ကိုလက်ခံရရှိပါတယ်။ ဒီလိုအသက်၊ ဒီလိုအရွယ်အထိအားမလျော့ဘဲ၊ စစ်မှန်တဲ့ ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ပါတီစုဒီမိုကရေစီ အရေးအတွက် လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်နေမှုများအတွက် လေးစားပါတယ်။

မီးပုံထဲမှာ မီးစင်ကြည့်ကမယ်၊ မီးပုံထဲကနေ ရုန်းထွက်နိုင်ဖို့ နည်းလမ်းမျိုးစုံ သုံးပြီး အဖြေရှာမယ် ဆိုတဲ့ ဇွဲနဲ့သတ္တိကိုလည်း လေးစားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့မီးပုံထဲမှာ မီးစင်ကြည့်ကနိုင်မယ် အတိုင်း အတာဟာမျှော်မှန်းတာထက် သိပ်ကို နည်းလွန်းနေလိမ့် မယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။

“နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ” ထွက်လာတဲ့အခါ “ဘယ်လောက် မီးစင်ကြည့် ကနိုင်မလဲ” ဆိုတဲ့ အတိုင်းအတာကို ကျွန်တော်တို့ လက်တွေ့သိရတော့မှာပါ။ မကြာခင် သိရတော့မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

လက်တွေ့မှာလည်း ဘာရဲ့ နိုင်ငံရေးလက်တွေ့ စဉ်းစားမှုနဲ့ ပြောဆိုမှုကို (၉-၂-၀၉)ရက်နေ့ထုတ် “မြန်မာ့ အလင်းသတင်းစာ” တွင်ပါရှိသော ဦးမျိုးမြင့် (ဥပဒေ) ဆိုသူ၏ “ပကတိအရှိ တရားကိုကျော်လွန် ဆန့်ကျင်မှု မှန်သမျှမအောင်မြင်နိုင်ပါ” ဟူသောဆောင်းပါးတွင် ယခုလို ရေးသားပြီး အသုံးပြုထားပါတယ်။ အချွန်နဲ့ မထားပါတယ်။

“ဦးရွှေအုံးက နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈)ကို မိမိမကြိုက်ပါ။ သို့သော်အများပြည်သူက အတည်ပြုပြီးဖြစ်၍ လက်ခံပါမည်။ အခြေခံဥပဒေသစ်နှင့် အညီ ၂၀၁၀-ပြည့်နှစ်တွင် ကျင်းပမည့်ရွေးကောက်ပွဲ၌ မိမိ ပါဝင် အရွေးခံမည်ဟု ပြောသွားသံကြားလိုက်ရပါသည်။ ဦးရွှေအုံး၏ ပြောကြားချက်များကို NLD တို့ နမူနာ ယူသင့်သည်။ ဦးရွှေအုံးသည် သူမကြိုက်သော်လည်း အများကြိုက်သည့်အတွက် သူလက်ခံလိုက်ပါသည် ဟူသော သဘောထားဖြင့် ဒီမိုကရေစီဝါဒီ ပီသကြောင်း ပြသလိုက် လေသည်”

ခွန်ထွန်းဦး၊ စိုင်းညွန့်လွင်၊ ဗိုလ်ချုပ်ဆေထင်တို့ နှစ်ရှည် ထောင်ဒဏ်တွေ့ချမှတ်ခံရကာ ကိုမြင့်သန်း အကျဉ်း ထောင်ထဲမှာ ကွယ်လွန်ရပြီး ဘာအနေနဲ့လည်း ကာလတစ်ခု နေအိမ်အကျယ်ချုပ်ခံရတဲ့ ခါးသည်းတဲ့ (ဒယ်အိုးထဲက) အတွေ့အကြုံတွေကို

ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လိုမှ မေ့ပျောက်လို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ဘယ်သူတွေ့ရဲ့ စနက်ကြောင့် ဖြစ်ရတယ်ဆိုတာ ဘာဘို့ အသိဆုံးပါ။ ဒါကြောင့် (မီးပုံထဲမှာ) ဒီထက်ဆိုးဝါးတဲ့ အဖြစ်မျိုးတွေဖြစ်လာ ကြိုလာ မှာကို ကျွန်တော်အထူး စိုးရိမ်မိတာပါ။

(ဖဆပလ) (မဆလ) (နဝတ-နအဖ) ခေတ်များကို ဖြတ်သန်းဖူးတဲ့ ဘာဘက ကျွန်တော်တို့ မျိုးဆက်သစ်တွေထက် အတွေ့အကြုံ ကြီးမားပြီး အမြော်အမြင် ရှိတာကို ကျွန်တော်တန်ဖိုးထားပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး ဘာအနေနဲ့ ကျန်းမာရွှင် လန်းစွာဖြင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ဆက်လက်ပါဝင် ဆွေးနွေး ညွှန်ပြသွားနိုင်ပါစေလို့ ကျွန်တော်ဆုမွန်ကောင်း တောင်းပါတယ်။

လေးစားမှုဖြင့်

(တူမောင်ညို)
၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉)ရက်။

အဖဦးဟန် အမိဒေါ်တုတ်

ညောင်ရွှေကျောင်းသားလူငယ်များ

ပထမ ပင်လုံညီလာခံ (၁၉၄၆)

ရှမ်းပြည် အာရှလူငယ်အမျိုးသမီးအဖွဲ့

ပင်လုံကျောက်တိုင် (၁၉၄၇)

ထောင်ကြီးအသင်းနာယကတာဝန်ယူစဉ်

ဝါရင့်နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းကိုင်ပက်များအဖွဲ့၏ရွှေရတုလွတ်လပ်ရေးနေ့

SNLD ဥက္ကဋ္ဌ ခွန်ထွန်းဦးနှင့်အတူ

ဗိုလ်ညို၊ ပင်လုံဦးစွန်းထီး၊ ဦးရွှေအုံး၊ ဦးသာဘန်း၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် (၅၁-နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့)

၅၁-နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ ညစာစားပွဲ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် ဝါရင့်နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းကိုင်ပက် အဖွဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ (ခွန်ထွန်းဦးနေအိမ်)

ဝါရင့်နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းကိုင်ပက်အဖွဲ့ အခမ်းအနားတွင် သဝက်လွှာ ဖတ်ကြားစဉ်

၆၁-နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ ညစာစားပွဲ

၆၂-နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ ညစာစားပွဲ

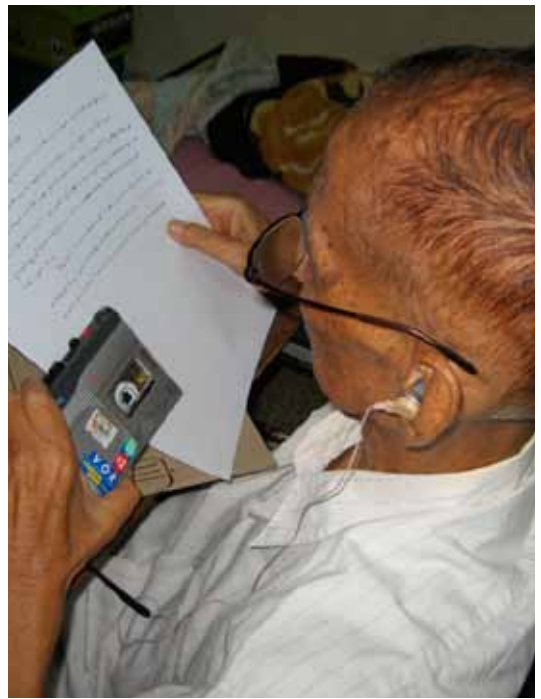
ရှမ်းတိုင်းရင်းသားပဒေသာကွဲတွင် အားတက်သရေပါဝင်ဆင်နွှဲနေစဉ်

၂၀၀၉ ခုနှစ် ကူကီးအသင်းတော်တွင် ခရစ်မမတ် ညစာစားပွဲတက်ရောက်စဉ်

၂၀၀၇ ခုနှစ် မပြိုကွဲနိုင်သော ပြည်ထောင်စု စာအုပ်ကို ပြုစုစဉ်

မကွယ်လွန်မီ တစ်လအလိုအထိ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကို အသံဖြင့် ပြုစုခဲ့သည်

နောက်ဆုံးခရီးစဉ်ကို လိုက်ပါပို့ဆောင်သူများ

- ခေတ်အဆက်ဆက် အာဏာရှင်စနစ်ကို တွန်းလှန်ခဲ့သူ .....
- စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သူ .....
- ရှမ်းပြည် ပြည်သူလူထုအတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန့် ရပ်တည်သူ .....
- မိမိယုံကြည်ချက်ဖြစ်သော ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူအခွင့်အရေးအတွက် ကွယ်လွန်ချိန်ထိ ကြိုးပမ်းခဲ့သူ .....

(ဝါရင့်နိုင်ငံရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ သဝဏ်လွှာမှ)

